

RAPORT ANUAL

2017

Notă

Acest raport anual prezintă evenimentele din anul calendaristic 2017 și reflectă datele la 31 decembrie 2017.

Unele date statistice au caracter provizoriu, urmând a fi revizuite în publicațiile ulterioare ale Autorității de Supraveghere Financiară. Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor sau să apară mici diferențe față de variațiile procentuale indicate în grafice sau tabele.

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor în scopuri educative și necomerciale este permisă numai cu indicarea sursei.

Autoritatea de Supraveghere Financiară,
Splaiul Independenței nr. 15, sector 5, cod poștal 050092, București
TELVÉRDE: 0800.825.627
Internet: <http://www.asfromania.ro>
E-mail: office@asfromania.ro

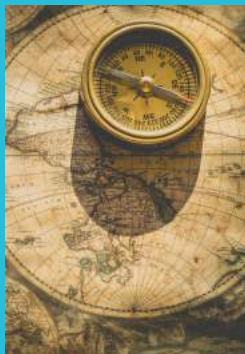
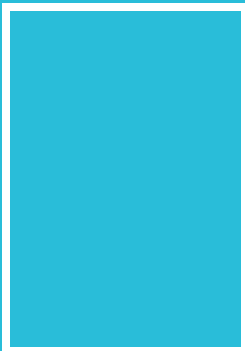
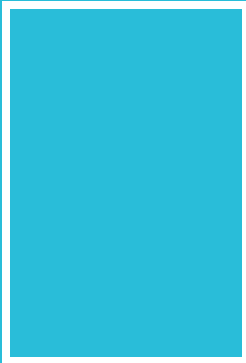
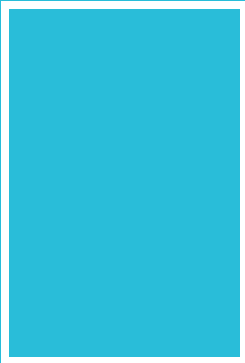
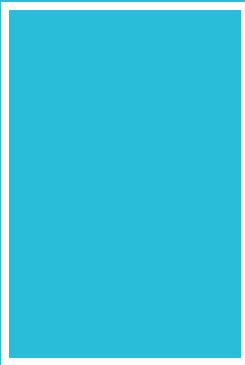

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

RAPORT ANUAL

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

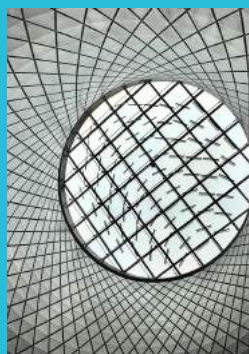
2017

CUPRINS

1. Mesajul Președintelui Autorității de Supraveghere Financiară
2. Principalele realizări ale anului 2017
3. Contextul anului 2017
4. Piața de capital
5. Piața de asigurări
6. Piața pensiilor private
7. Protecția consumatorilor, gestionarea petițiilor și educație financiară
8. Politici comune și stabilitate financiară
9. Consolidarea capacității instituționale
10. Situațiile financiare ale ASF
11. Raportul de audit
12. Obiectivele ASF pentru 2018
13. Listă abrevieri

Mesajul Președintelui

Autorității de Supraveghere Financiară

Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) a continuat pe parcursul anului 2017 procesul de consolidare și de modernizare a piețelor financiare non-bancare, conform atribuțiilor legale conferite de Parlamentul României.

Modernizarea cadrului legislativ (primar și secundar) intern, transpunerea și armonizarea directivelor europene în legislația națională și protecția drepturilor și intereselor consumatorilor au reprezentat principalele direcții de acțiune în acest sens.

Anul 2017 a reprezentat un punct de reper pentru piața asigurărilor datorită adoptării de către Parlamentul României a noii Legi RCA. Experții ASF au contribuit la elaborarea legislației primare și au realizat normele de aplicare, întregul pachet legislativ introducând o serie de prevederi noi (tariful de referință, clientul cu risc ridicat, decontarea directă). Toate acestea au contribuit la stabilizarea pieței asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto. Demersurile întreprinse de ASF au condus la o mai bună înțelegere a mecanismelor de formare a tarifelor și la o protecție mai eficientă a drepturilor beneficiarilor polițelor RCA.

ASF a acordat, și pe parcursul anului 2017, o atenție sporită activității de protecție a drepturilor consumatorilor, parte fundamentală a misiunii Autorității. Acest demers a fost realizat atât prin acțiunile directe derulate în acest sens (soluționarea petițiilor, consultanța oferită prin intermediul call-centerului etc), cât și prin intermediul programelor de educație financiară, desfășurate la nivel național. ASF a organizat, în premieră, în 2017, Gala Premiilor Edu Fin - în cadrul căreia au fost recunoscute cele mai importante contribuții aduse în domeniul educației financiare non-bancare din România. Tot în 2017, țara noastră a fost premiată de către Child and Youth Finance International pentru proiectele de educație financiară destinate copiilor și tinerilor, ASF contribuind în mod substanțial la obținerea acestei distincții.

ASF a contribuit, de asemenea, la construcția europeană instituțională ca membră în cadrul Autorității Europene de Asigurări și Pensii Operaționale (EIOPA) și în cadrul Autorității Europene pentru Piețe și Valori Mobiliare (ESMA). Activitatea specialiștilor ASF în cadrul grupurilor de lucru, constituite la nivelul organismelor financiare europene, a reprezentat un punct important pe agenda de lucru a Autorității cu precădere în ceea ce privește armonizarea politicilor financiare naționale cu cele europene și fundamentarea deciziilor adoptate, având în vedere bunele practici de pe alte piețe. Prezența reprezentanților Autorității în consiliile de supraveghere ale EIOPA și ESMA este o recunoaștere a activității depuse, atât pe plan intern, cât și pe plan extern.

" Cea mai bună modalitate de a prezice viitorul este să-l creezi " - Peter Drucker

Totodată, Autoritatea de Supraveghere Financiară are un parteneriat solid cu Banca Mondială, în cadrul căruia a dezvoltat mai multe proiecte pe paliere diverse (de la piața valorilor mobiliare la resurse umane). În prezent, se află în derulare un program continuu de evaluare a sectorului financiar în România, început în anul 2017, unde Banca Mondială coordonează acest demers pe piața financiară non-bancară.

ASF va continua și în 2018 demersurile pentru îndeplinirea misiunii pe care și-a asumat-o, aceea de a contribui la consolidarea unui cadru integrat de funcționare și supraveghere a piețelor financiare non-bancare, a participanților și operațiunilor pe aceste piețe.

Peter Drucker spunea că "cea mai bună modalitate de a prezice viitorul este să-l creezi". Pornind și de la această apreciere axiomatică ne-am propus să lucrăm pentru dezvoltarea viitoare a piețelor financiare nebankare într-un mod echilibrat și curajos, având la bază idei sustenabile.

CONSILIUL ASF

Leonardo Badea
Președinte

Ovidiu Răzvan Wlassopol
Prim-Vicepreședinte

**Cornel Coca
Constantinescu**
Vicepreședinte
Sectorul Asigurări Reasigurări

**Mircea
Ursache**
Vicepreședinte
Sectorul Instrumentelor
și Investițiilor financiare

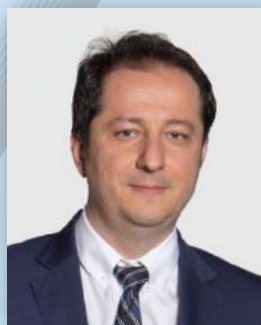
**Ion
Giurescu**
Vicepreședinte
Sectorul Sistemului de
Pensii Private

Gheorghe Marcu
Membru neexecutiv

Biró Albin
Membru neexecutiv

Daniel Ștefan Armeanu
Membru neexecutiv

Gabriela Boca
Membru neexecutiv

Principalele realizări ale anului 2017

Reglementarea și alinierea la legislația europeană
Protecția consumatorului și educația financiară
Întărirea supravegherii și dezvoltării piețelor financiare
Contribuția la construcția europeană instituțională

CE AM FĂCUT ÎN 2017 ?

Alinierea reglementărilor la legislația europeană

Protecția consumatorului și educația financiară

Întărirea supravegherii și dezvoltării piețelor financiare

Contribuția la construcția europeană instituțională

Consolidarea activității pe piața financiară non-bancară reprezintă unul dintre obiectivele principale ale Autorității de Supraveghere Financiară, acțiunile și măsurile adoptate și implementate de către autoritate în acest sens vizează, în principal, creșterea și reșezarea pe baze stabile a piețelor, precum și protecția eficientă a consumatorilor de servicii financiare. Anul 2017 vine să întărească și să confirme demersurile începute.

Asfel, 2017 a fost în primul rând un an al modificărilor legislative, în toate cele trei sectoare de supraveghere financiară, dar și un an al întăririi capacității instituționale, în ansamblul ei, pentru ca Autoritatea de Supraveghere Financiară să confirme obiectivele principale asumate de consolidare a piețelor supravegheate și de creștere a competitivității acestora, prin crearea unui cadru de reglementare în conformitate cu standardele europene, menit să contribuie la dezvoltarea acestora, în condițiile implementării mecanismelor de supraveghere bazate pe riscuri și a unei abordări preventive.

Reglementarea și alinierea la legislația europeană

Autoritatea de Supraveghere Financiară a continuat demersurile necesare pentru reconfigurarea cadrului legislativ și pentru abrogarea Legii nr.297/2004 privind piața de capital, pornind în primul rând de la necesitatea implementării Directivei MIFID II. Proiectul de lege va fi aprobat de Parlamentul României, urmând ca ASF să elaboreze legislația secundară aferentă, care va fi adoptată după intrarea în vigoare a legii.

În sectorul asigurărilor-reasigurărilor, având în vedere intrarea în vigoare a legii RCA, (Legea nr.132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie), una dintre cele mai importante reglementări emise de ASF în aplicarea acesteia este Norma nr. 20/2017 privind asigurările auto din România.

În a doua jumătate a anului 2017, activitatea de reglementare a fost intensă și fructuoasă, numeroase proiecte de norme și regulamente fiind finalizate și transmise spre publicare în Monitorul Oficial al României, dintre care amintim:

- Norma privind organizarea activității de arhivă la entitățile autorizate/avizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară;
- Regulamentul nr. 6/2017 privind Fondul Național de Protecție din domeniul asigurărilor;
- Regulamentul nr. 9/2017 pentru modificarea Regulamentului ASF nr. 4/2016 privind organizarea și funcționarea Entității de Soluționare Alternativă a Litigiilor în domeniul financiar nonbancar (SAL-FIN) din 22.09.2017;
- Regulamentul nr.10/ 2017 privind depozitarii centrali emis în aplicarea Regulamentului (UE) nr. 909/2014 al PE și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană;
- Regulamentul nr.11/2017 pentru modificarea și completarea Regulamentului ASF nr.3/2016 privind criteriile aplicabile și procedura pentru evaluarea prudențială a achizițiilor și majorărilor participațiilor la entitățile reglementate de ASF;
- Norma nr. 14/2017 pentru aplicarea Ghidului MAR - Informații referitoare la piețele instrumentelor financiare derivate pe mărfuri sau la piețele spot conexe în vederea definirii informațiilor privilegiate privind instrumentele financiare derivate pe mărfuri;

- Norma nr. 18/2017 privind procedura de soluționare a petițiilor referitoare la activitatea societăților de asigurare și reasigurare și brokerilor de asigurare;
- Norma nr. 19/2017 pentru punerea în aplicare a Sistemului de raportare contabilă la 30 iunie 2017 a societăților din domeniul asigurărilor;
- Norma nr. 22/2017 privind metodologia de calcul al tarifelor de referință pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie;
- Norma nr. 23/ 2017 privind aplicarea Ghidului ESMA privind accesul depozitarilor centrali (CSD) la fluxurile de tranzacții ale contrapărților centrale (CPC) și ale locurilor de tranzacționare și a Ghidului ESMA privind normele și procedurile în cazul insolvenței participanților la CSD;

- Proiectul de lege pentru transpunerea Directivei 2016/97 privind distribuția de asigurări (IDD), respectiv proiectul de Lege privind distribuția de asigurări;
- Proiectului de Lege privind transferul drepturilor de pensie ale funcționarilor și agenților Uniunii Europene.

De asemenea, pentru îmbunătățirea actelor normative conform celor mai bune practici în domeniu, în vederea alinierii la noile cerințe impuse de legislația europeană, dar și națională, precum și ca urmare a evoluțiilor din piețele supravegheate de ASF, au fost întocmite mai multe regulamente și norme de modificare a legislației secundare existente.

Protecția consumatorului și educația financiară

Conform legii, toate prerogativele cu care a fost investită Autoritatea de Supraveghere Financiară se circumscriu **obiectivului fundamental de protecție a consumatorilor** de produse financiare oferite de piața financiară nebancaară. Astfel, activitățile de reglementare și de supraveghere a piețelor și entităților care activează în cadrul acestora se raportează la acest obiectiv permanent de protecție a consumatorilor, punându-se în continuare accentul pe monitorizarea riscurilor și beneficiilor pentru consumatori, a elementelor de conduită, în special cele care derivă din evoluțiile piețelor.

ASF s-a axat în anul 2017 pe activitățile preventive, pe cele de informare și educație financiară, monitorizare a practicilor cu potențial abuziv, neloial sau fraudulos, pentru a putea contracara prin măsuri corective eventuale deficiențe, cât și pe activități reactive de soluționare a reclamațiilor și sesizărilor adresate de către consumatori. Această activitate de monitorizare este completată prin acțiuni de tipul mystery shopping sau de analiză a impactului asupra consumatorului a diferitelor servicii sau produse financiare.

Astfel, ASF a efectuat un raport de monitorizare și mystery shopping privind respectarea condițiilor legale privind forma și conținutul contractului RCA în acord cu legislația în vigoare.

Acte de protocol încheiate de ASF:

- Protocolul de colaborare în vederea creșterii calitative a nivelului general de pregătire și informare a consumatorilor în domeniul serviciilor financiare non-bancare, cu precădere în materia soluționării alternative a litigiilor/disputelor în afara cadrului instanțelor de judecată, încheiat între ASF și Consiliul de Mediere (CM);
- Protocolul de colaborare în vederea promovării de proiecte și de programe educaționale, precum și de acțiuni cu scopuri educative încheiat între ASF și Asociația Utilizatorilor Români de Servicii Financiare (AURSF);
- Protocolul de colaborare cu Registrul Auto Român;
- Protocolul de colaborare cu Asociația de Arbitraj Instituționalizat (AAI);
- Protocolul de colaborare cu Centrul de Soluționare Alternativă a Litigiilor în Domeniul Bancar.

În scopul îmbunătățirii măsurilor pentru protecția consumatorilor:

- 1.ASF a început să colaboreze cu ANPC și cu asociațiile de protecție a consumatorilor;
- 2.ASF a încheiat protocoale bilaterale cu autoritățile statului pentru combaterea practicilor frauduloase.

ASF a întocmit o serie de ghiduri pentru o aplicare unitară și facilă a legislației aplicabile și pentru a veni în sprijinul consumatorului de produse financiare:

**GHIDUL RCA
GHIDUL ASIGURĂRIILOR DE
CĂLĂTORIE**

În ceea ce privește educația financiară a consumatorilor de produse financiare, Autoritatea de Supraveghere Financiară, în colaborare cu Pool-ul de Asigurare Împotriva Dezastrelor Naturale SA (PAID), a organizat în luna octombrie 2017, la nivel național, o campanie de conștientizare a populației cu privire la importanța asigurării obligatorii a locuințelor.

Campania s-a derulat sub sloganul "Anul acesta îmi protejez casa!" și a fost sprijinită de aproximativ 20 de primării din țară, principalele orașe vizate fiind Focșani, Bacău, Alba Iulia, Cluj-Napoca și Sibiu.

Scopul campaniei: de a aduce în atenția cetățenilor produsele și serviciile de pe piața financiară non-bancară precum și conștientizarea importanței acestora, în scopul creșterii gradului de cuprindere a asigurărilor obligatorii de locuințe.

Întărirea supravegherii și dezvoltării piețelor financiare

În anul 2017, în vederea aplicării principiilor și practicilor comune de supraveghere pentru cele trei sectoare, ASF a demarat următoarele proiecte:

Dezvoltarea indicatorilor de risc sectorial și a tabloului riscurilor pentru piața asigurărilor din România. Acest obiectiv se încadrează în contextul aplicării de la 1 ianuarie 2016 a regimului Solvabilitate II, regim ce a adus îmbunătățiri semnificative în cadrul de supraveghere a societăților de asigurare. Noile abordări în ceea ce privește evaluarea riscurilor și cerințele de transparență crescută, care se reflectă inclusiv printr-un set mai complex de informații raportate de societățile de asigurare către autoritățile competente, permit dezvoltarea de noi metode și indicatori de identificare și monitorizare a riscurilor pentru aceste entități. În acest sens, au fost începute demersuri la nivel european și național în vederea adaptării setului de indicatori de risc la nivel micro și macro-prudențial în vederea înglobării noilor abordări și informații disponibile ca urmare a aplicării regimului Solvabilitate II.

Modernizarea indicatorilor de risc sectorial și a tablourilor riscurilor pentru organismele de plasament colectiv și fondurile de pensii, beneficiind de experiența acumulată în cadrul testului de stres pentru fondurile de investiții. Abordările metodologice create cu ocazia acestui exercițiu precum și rezultatele și concluziile acestuia vor fi fructificate în anul 2017 în vederea întăririi supravegherii prudențiale a fondurilor de investiții inclusiv prin revederea formatelor și conținutului raportărilor organismelor de plasament colectiv și prin introducerea de noi indicatori de monitorizare periodică a riscurilor în acest sector.

De asemenea, ASF a aprobat o serie de modificări aferente reglementărilor proprii ale Depozitarului Central și Bursei de Valori București și a publicat o serie de rapoarte și analize, dintre care le amintim pe cele mai relevante:

- Raportul privind Pensile Private din Romania la 30 septembrie 2017;
- Raportul de supraveghere pentru intermediarii în asigurări pe semestrul I 2017;
- Raportul privind proiectul de educație financiară pentru beneficiarii polițelor de asigurare obligatorie a locuințelor (PAD);
- Raportul de Supraveghere al Asiguratorilor pe Semestrul I 2017;
- Raportul privind evoluția pieței de asigurări în primul semestru al anului 2017;
- Situația petițiilor înregistrate la ASF în primul semestru al anului 2017;
- Raportul privind evoluția pensiilor private din România la data de 30 iunie 2017;
- Raportul privind implicarea ASF în activitatea ESMA și EIOPA în al doilea trimestru al anului 2017;
- Raportul de activitate privind desfășurarea programului de educație financiară în învățământul pre-universitar "Să vorbim despre piața financiară ne-bancară";
- Analiza privind verificarea respectării de către societățile de asigurare a prevederilor HG 826/2016 în ceea ce privește aplicarea tarifelor de primă maxime pentru lunile aprilie și mai 2017;
- Analiza de specialitate referitoare la existența unor posibile indicii privind incidența dispozițiilor legale în materia abuzului pe piață în ceea ce privește activitatea de tranzacționare la BVB în perioada 30-31.08.2017 a acțiunilor emise de instituții de credit în contextul vehiculării în spațiul public a unor informații referitoare la o posibilă suprataxare a băncilor comerciale. Sub acest aspect analiza a relevat faptul că nu sunt întrunite condițiile impuse de cadrul legal pentru existența unei fapte de manipulare a pieței prin diseminarea de informații false sau înșelătoare, astfel cum aceasta este definită în Legea nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață.

Stabilitatea și funcționarea sănătoasă a piețelor

În anul 2017, odată cu publicarea Legii nr. 12/17.03.2017 privind supravegherea macroprudențială a sistemului financiar național, s-a creat cadrul de reglementare pentru înființarea și funcționarea Comitetului Național de Supraveghere Macroprudențială (CNSM). Astfel, CNSM a devenit autoritatea macroprudențială în sensul Recomandării Comitetului european pentru risc sistemic din 22 decembrie 2011 privind mandatul macroprudențial al autorităților naționale (CERS/2011/3).

Misiunea CNSM este de a asigura coordonarea în domeniul supravegherii macroprudențiale a sistemului financiar național, prin stabilirea politicii macroprudențiale și a instrumentelor adecvate pentru punerea în aplicare a acestora.

Obiectivul fundamental este salvagardarea stabilității financiare prin consolidarea capacității sistemului financiar de a rezista șocurilor și prin diminuarea acumulării de riscuri sistemice, asigurând o contribuție sustenabilă a sistemului financiar la creșterea economică.

Trei dintre cei nouă membri ai CNSM sunt reprezentanți ai ASF, respectiv președintele, prim-vicepreședintele și un vicepreședinte desemnat de Consiliul ASF.

În anul 2017, după înființare, CNSM a avut patru ședințe în care au fost puse bazele administrative, au fost analizate efectele transfrontaliere ale măsurilor macroprudențiale adoptate de statele membre UE, recalibrarea amortizorului anticiclic de capital, evaluarea semnificației țărilor terțe pentru sectorul bancar românesc (ședința din 14 iunie) și au fost adoptate 2 regulamente referitoare la metodologia pentru stabilirea amortizoarelor de capital și la regulile de organizare a CNSM.

Ultima ședință din acest a avut loc pe 18 decembrie și a avut în vedere adoptarea strategiei macroprudențiale prin stabilirea obiectivelor intermediare și a instrumentelor aferente, conform recomandărilor Comitetului European pentru Risc Sistemic.

Monitorizarea riscurilor

La nivelul ASF monitorizarea riscurilor aferente piețelor financiare nebankare se realizează prin intermediul unui set de activități care presupun elaborarea de rapoarte de analiză a piețelor financiare locale și internaționale. Observarea dinamicii unor variabile financiare permite semnalarea manifestării unor tendințe care pot influența evoluția anumitor segmente ale pieței locale sau a pieței pe ansamblu și pot duce la adoptarea unor măsuri de politică micro și macroprudențială, care să atenueze potențialele efecte negative. Printre aceste rapoarte se

includ raportul zilnic, raportul săptămânal, raportul lunar realizat în limba engleză, rapoartele trimestriale sectoriale, tabloul riscurilor pentru piețele financiare nebankare cu frecvență trimestrială.

Testului de stres aplicat asupra fondurilor de investiții din România, a avut ca obiectiv analiza modului în care aceste instituții financiare ar reacționa în cazul manifestării unor șocuri ale variabilelor economice esențiale (indicii bursieri locali și internaționali, ratele de dobândă, cursul de schimb și șocuri aferente riscului de lichiditate).

Activitatea de acest fel va continua în anul 2018 cu realizarea unei analize asupra modului în care aceste instituții financiare pot reacționa la modificări semnificative ale unor variabile macroeconomice.

Totodată ASF participă la nivel european la dezvoltarea unor noi instrumente și indicatori de monitorizare a riscurilor specifici pieței fondurilor de investiții alternative, pe baza datelor AIFMD.

Eficiența procesului de reglementare și supraveghere

Pentru asigurarea eficienței procesului de reglementare, ASF realizează analize de impact ale propunerilor legislative cu scopul de a testa eficiența acestora la noile reglementări potențiale. Aceste analize sunt suplimentate de realizarea de studii cu privire la evoluția posibilă a anumitor categorii de riscuri și evaluarea impactului acestora asupra entităților supravegheate de ASF.

În cadrul structurii de rezoluție a ASF, cele mai importante demersuri efectuate pe parcursul anului 2017 au fost evaluarea planurilor de redresare întocmite de toți cei 10 asigurători care dețineau o pondere semnificativă din piața de asigurări din România.

De asemenea, în vederea asigurării unei supravegheri eficiente a piețelor, ASF a elaborat Procedura operațională privind desfășurarea activității de identificare a grupurilor/conglomeratelor financiare și supravegherea suplimentară a entităților care fac parte dintr-un conglomerat financiar în cadrul ASF – Nr. 10/24.07.2017 și o notă de informare privind procesul de mapare pentru identificarea acelor entităților care constituie un grup financiar/ conglomerat financiar ce își desfășoară activitatea pe piețele financiare nebankare supravegheate și reglementate de ASF.

Contribuția la construcția europeană instituțională

Și în anul 2017, în calitate de membru al autorităților europene de supraveghere, ASF a participat activ, prin experții nominalizați în cadrul grupurilor de lucru, la îndeplinirea obiectivelor prioritare stabilite de EIOPA și ESMA pentru armonizarea politicilor financiare naționale și convergența mecanismelor de supraveghere a sistemului financiar european.

EIOPA (Autoritatea europeană pentru asigurări și pensii ocupaționale)

- Aplicarea și monitorizarea implementării Solvabilitate II;
- Asigurarea unui regim uniform al distribuției produselor de asigurări și implicit un grad mai ridicat de protecție a consumatorilor;
- Cooperarea cu autoritatea europeană în vederea întăririi capacității ASF de supraveghere bazată pe riscuri a pieței asigurărilor.

ESRB (Consiliul european pentru riscuri sistemice)

În ceea ce privește evaluarea riscurilor externe la adresa stabilității financiare în sistemul financiar nebanca din România: participarea la întâlnirile GB, ATC, AWG și IWG, realizarea de rapoarte privind stabilitatea financiară la nivel european și evaluarea impactului materializării riscurilor la nivelul piețelor și entităților supravegheate de ASF; participarea ASF la definirea cadrului macro-prudențial privind riscul sistemic în sectorul asigurări-reasigurări și cel al piețelor de capital.

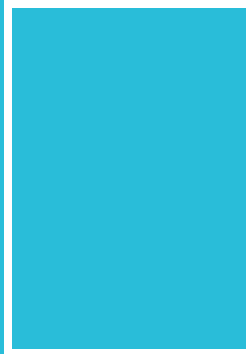
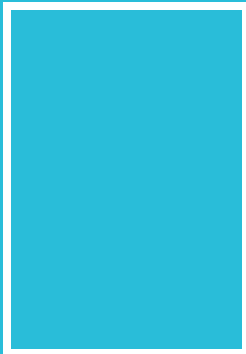
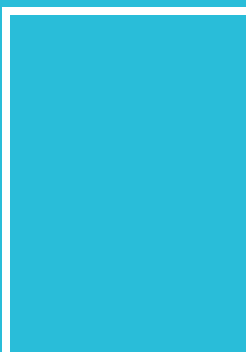
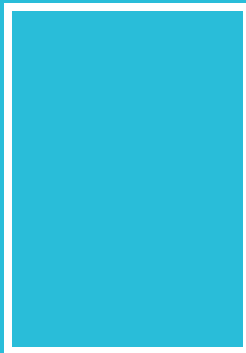
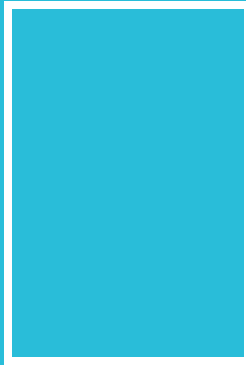
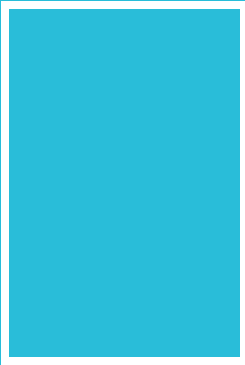
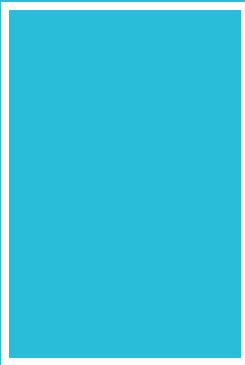
ESMA (Autoritatea europeană pentru valori mobiliare și piețe)

- Asigurarea cadrului pentru convergența în supraveghere: completarea setului de acte legislative de nivel 2 și 3 în aplicarea unor regulamente și directive cum ar fi MiFIR, MAR, SSR, BMR, SFT, MAD; elaborarea de standarde tehnice, ghiduri, Q&A și opinii în sprijinul implementării cadrului prevăzut de UCITS V, DAFIA, ELTIF, EuVECA, EuSEF;
- Evaluarea riscurilor pentru investitori și stabilitatea financiară;
- Revizuirea și asigurarea aplicării cadrului MiFID;
- Dezvoltarea proiectelor IT: Markets Programme (în corelație cu proiectele privind MiFID II și MAR - raportarea datelor privind instrumentele de referință, mecanismele de plafonare a volumului și raportările privind derivatele pe mărfuri), Transparency Programme (în relație cu revizuirea Directivei privind transparența) și celele delegate - TRACE și FIRDS;
- Ghidurile privind aplicarea informațiilor financiare: finalizarea evaluării inter pares referitoare la aceste ghiduri.

Banca Mondială

În a doua jumătate a anului 2017, ASF a continuat cooperarea cu Banca Mondială în cadrul proiectului de asistență tehnică privind consolidarea funcției de supraveghere a pieței de capital, care urmează să se finalizeze în prima parte a anului 2018.

De asemenea, în perioada 31 octombrie – 14 noiembrie, Banca Mondială a desfășurat o misiune comună cu FMI pentru evaluarea pieței financiare nebanca din România (programul FSAP), în cadrul căreia a purtat discuții cu reprezentanți ai ASF și ai industriei, pe aspecte legate de politici macroprudențiale și asigurări. Colaborarea între ASF și Banca Mondială va continua și pe parcursul anului 2018, inclusiv prin demararea unui nou proiect privind supravegherea cerințelor de transparență a emitenților, în scopul consolidării capacității instituționale a Autorității, obiectiv asumat de către BM/FMI și ASF în cadrul memorandumurilor încheiate.

Contextul anului 2017

Dimensiunea piețelor financiare
Piața de capital
Piața de asigurări - reasigurări
Piața pensiilor private

Dimensiunea piețelor financiare

Organisme de plasament colectiv

5,07% PIB

Sectorul pieței de capital

- 326.104 investitori în FDI
- 89.118 investitori în FÎI
- 59.467 investitori cu conturi la intermediari

Societăți de asigurare

2,33% PIB

Sectorul asigurărilor

- 12.422.480 contracte de asigurări generale și
- 1.867.988 contracte de asigurări de viață în vigoare

Fonduri de pensii private

4,84% PIB

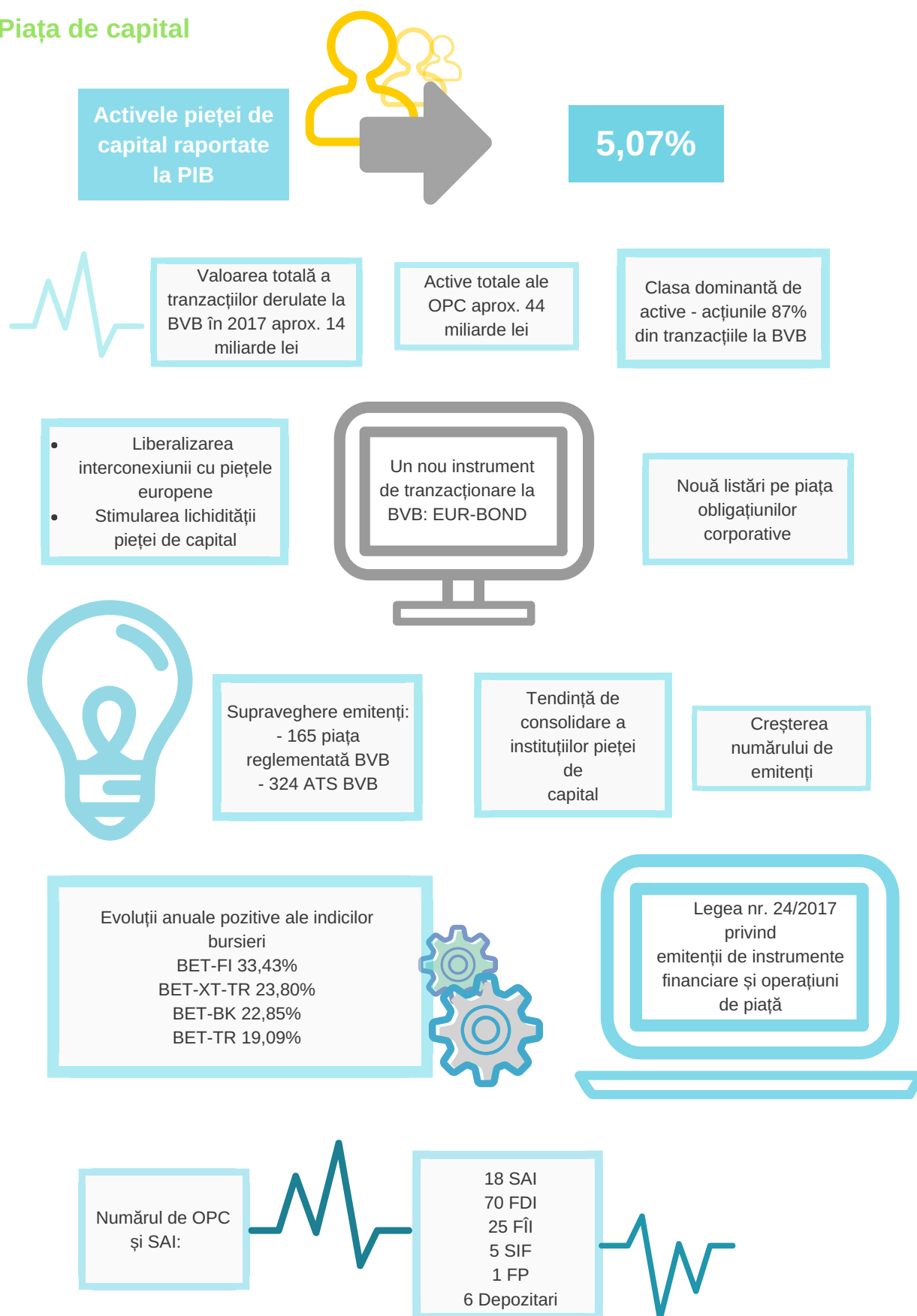
Sectorul pensiilor private

- 7,04 milioane de participanți în Pilonul II
- 446.131 participanți în Pilonul III

În România, în anul 2017, activele sectorului financiar bancar predominau ca și pondere în PIB (aprox. 53,58%). Sectorul financiar nebancaar a cunoscut o evoluție pozitivă de-a lungul ultimilor ani, ajungând la nivelul de 12,24% PIB în anul 2017. Cea mai mare creștere a înregistrat-o ponderea activelor fondurilor de pensii private (de la 4,33% în anul 2016, la 4,84% în anul 2017).

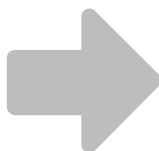
Celelalte două sectoare au însemnat ponderi ale activelor în PIB diminuate comparativ cu anul 2016. Deși activele societăților de asigurare și activele organismelor de plasament colectiv au crescut, scăderea ponderilor în PIB s-a datorat nivelului ridicat al PIB comparativ cu anul precedent.

Piața de capital

Piața de asigurări - reasigurări

Activele pieței de asigurări raportate la PIB

2,33%

Gradul de penetrare al asigurărilor în PIB 1,13%

IBP 5,05 miliarde lei

Densitatea asigurărilor 494 lei/locuitor

Prime brute subscribe 9,7 miliarde lei

PBS-AG 7,69 miliarde lei

PBS-AV 2,02 miliarde lei

Stabilitatea, predictibilitatea și uniformizarea pieței cu practicile europene în domeniu.

Continuarea dezvoltării supravegherii pe bază de riscuri

Reașezarea pieței asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto și instituirea unui nou cadru legislativ.

PBS RCA au înregistrat nivelul de 3,7 miliarde lei

382 brokeri de asigurare și/sau reasigurare autorizați

Activitatea celor 11 sucursale PBS 755,6 milioane lei
IBP 240,2 milioane lei

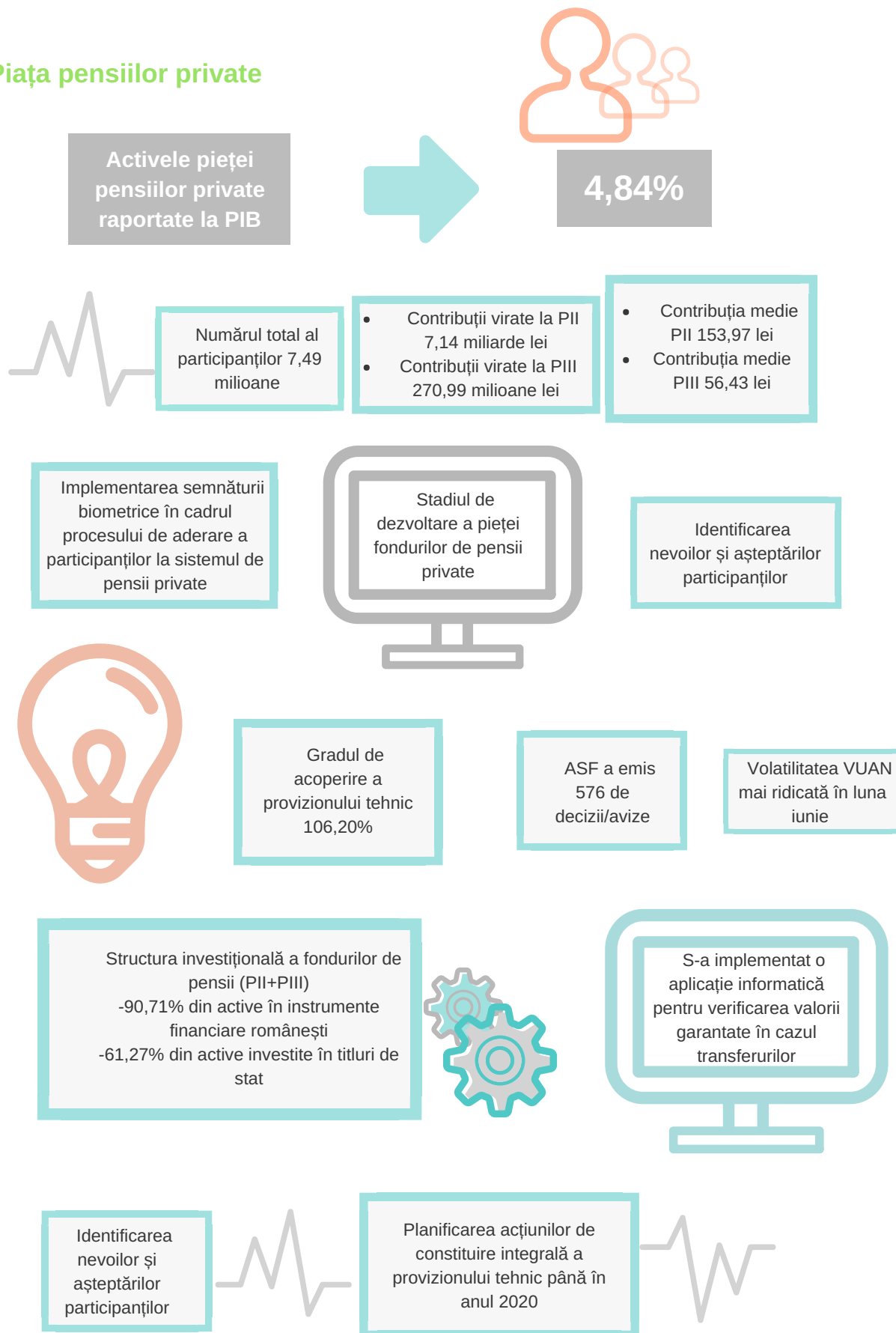
Directiva (UE) 2016/97 privind distribuția de asigurări crește nivelul de protecție al consumatorilor, indiferent de canalul de vânzare prin care se cumpără produsele de asigurare.

Solvabilitate II
Toate societățile îndeplinesc SCR, iar o singură societate de asigurări nu a îndeplinit MCR

Societății de asigurări LIG i-a fost retrasă autorizația de funcționare

Piața pensiilor private

Piața de capital

Statutul de piață emergentă – prioritatea pieței de capital din România
Consolidarea cadrului legal aplicabil pieței de capital
Activitatea de autorizare – monitorizare
Activitatea de supraveghere și control în domeniul pieței de capital
Activitatea în domeniul emitenților, monitorizării tranzacțiilor și
abuzului pe piață

Statutul de piață emergentă – prioritatea pieței de capital din România

Proiectul STEAM – ”Atingerea statutului de piață de capital emergentă”

În anul 2017, ASF a continuat demersurile începute în anul 2015 în vederea îndeplinirii obiectivului principal al strategiei sale privind piața de capital, respectiv obținerea statutului de ”piață emergentă”, obiectiv asumat prin **Proiectul STEAM pentru piața de capital**.

Posibilitatea obținerii statutului de piață emergentă va aduce mai multă vizibilitate, noi oportunități și mai mulți investitori pe piața de capital românească.

Fiind vorba despre un proiect de amploare ce conține un spectru mare de acțiuni, s-a impus structurarea acestuia pe 5 mari piloni, fiecare dintre aceștia conținând obiective și acțiuni specifice:

Pilonul I:	revizuirea legislației primare și secundare
Pilonul II:	consolidarea și modernizarea infrastructurii pieței de capital
Pilonul III:	dezvoltarea pieței de obligațiuni
Pilonul IV:	stimularea creșterii numărului de emitenți și a lichidității pieței de capital
Pilonul V:	dezvoltarea pieței de retail și educație financiară.

1. Revizuirea legislației primare și secundare prin:

- Elaborarea a patru proiecte de lege privind piețele de instrumente financiare, emitenții de instrumente financiare și operațiunile de piață și, respectiv, fondurile de investiții alternative, tot acest pachet urmând să înlocuiască Legea nr. 297/2004;
- Modificarea și completarea normelor ASF și emiterea de noi regulamente și instrucțiuni pentru aplicarea legislației primare;
- Elaborarea unui proiect de normă de modificare a reglementărilor contabile conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară, aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară.

2. Consolidarea și modernizarea infrastructurii pieței de capital pentru a face față liberalizării interconexiunii cu piețele europene prin:

- Reautorizarea depozitarilor centrali în conformitate cu Regulamentul UE nr. 909/2014;
- Autorizarea/înregistrarea administratorilor de fonduri alternative de investiții. În aplicarea prevederilor Legii nr.74/2015 și ale Regulamentului ASF nr.10/2015, cu modificările și completările ulterioare, în anul 2016 a fost continuat procesul

de autorizare/înregistrare în calitate de AFIA a SAI-urilor care administrează AOPC-uri și a AOPC-urilor autoadministrate, respectiv SIF-uri;

- Îmbunătățirea activității de registru a Depozitarului Central.

3. Dezvoltarea pieței de obligațiuni prin:

- Organizarea de întâlniri și evenimente de promovare a soluțiilor de finanțare prin emiterea de obligațiuni corporative sau municipale.

4. Stimularea creșterii numărului de emitenți și a lichidității pieței de capital prin:

- Dezvoltarea unor strategii / proiecte de listare la Bursa de Valori București a societăților cu participare de stat minoritară și majoritară listate, dar și nelistate. Se conturează în continuare trei categorii de asemenea societăți: deținute majoritar de stat și neprivatizate (ex. Hidroelectrica, Portul Constanța, Aeroporturi București); privatizate, în care statul are dețineri minoritare, dar nelistate (ex. Telekom, Enel, E.ON) sau societăți cu participarea statului, minoritară sau majoritară, și deja listate, în cazul cărora poate fi majorată cota de free-float (ex. Romgaz, Nuclearelectrica, Petrom);
- Simplificarea procedurilor de listare și raportare pentru emitenții din categoria IMM-urilor.

5. Dezvoltarea pieței de retail și educației financiare prin:

- Crearea unui program educațional dedicat pieței de capital, susținut prin conferințe, prezentări și campanii de informare orientare spre categorii distincte de investitori;
- Stimularea dezvoltării canalelor de distribuție pentru lărgirea accesului investitorilor, inclusiv prin atragerea rețelelor de sucursale bancare;
- Diversificarea organismelor de plasament colectiv reglementate de ASF.

Toate aceste obiective intră în sarcina unor grupuri de lucru dedicate și sunt urmărite pe baza unor termene clare de implementare a acțiunilor, astfel încât să fie îndeplinite cât mai repede criteriile legate de mărimea, lichiditatea și accesibilitatea specifice unei piețe emergente.

Cu siguranță proiectul STEAM inițiat și implementat de ASF este una dintre principalele măsuri care să conducă la dobândirea statutului de piață emergentă, factori importanți fiind creșterea nivelurilor actuale ale valorii totale a companiilor, a free-float-ului și a lichidității.

Revizuirea legislației primare și secundare

1. În cursul anului 2017 a fost adoptată Legea nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață pornindu-se de la prevederile relevante ale Legii nr. 297/2004, care au fost preluate corespunzător, cu actualizările și completările considerate necesare. Prin Legea nr. 24/2017 s-a urmărit în special:

- transpunerea la nivelul legislației naționale a prevederilor:

- Directivei 2013/50/UE a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2004/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată, a Directivei 2003/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau pentru admiterea valorilor mobiliare la tranzacționare și a Directivei 2007/14/CE a Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a anumitor dispoziții ale Directivei 2004/109/CE (termen de transpunere: 27 noiembrie 2015);
- Directivei 2014/57/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind sancțiunile penale pentru abuzul pe piață, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. 173/12.06.2014 (termen de transpunere: 3 iulie 2016).

- optimizarea transpunerii pachetului de directive relevante în domeniul emitenților (realizată anterior la nivelul Legii nr. 297/2004), inclusiv prin creșterea rigurozității și a clarității textului de lege (Directiva 2001/34/CE, Directiva 71/2003/CE, Directiva 2004/25/CE, Directiva 2004/109/CE).

- armonizarea proiectului de lege cu prevederile Regulamentului UE nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind abuzul pe piață și de abrogare a Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivelor: 2003/124/CE, 2003/125/CE și 2004/72/CE ale Comisiei.

Față de actualele prevederi ale Legii nr. 297/2004, noul proiect de lege aduce ca element de noutate o serie de reglementări și măsuri menite să contribuie la creșterea transparenței, integrității și competitivității pe piața de capital. Dintre aceste măsuri, ca titlu de exemplu, menționăm:

- reducerea obligațiilor administrative ale emitenților mici și mijlocii, pentru a facilita accesul acestora la capital;
- sporirea integrității piețelor financiare europene prin stabilirea de sancțiuni penale pentru cele mai grave abuzuri pe piață comise intenționat;
- oferirea unui cadru de reglementare pentru constatarea abuzurilor pe piața de capital, inclusiv în ceea ce privește utilizarea abuzivă a informațiilor privilegiate, divulgarea neautorizată a informațiilor privilegiate și manipularea pieței, precum și măsuri pentru prevenirea și evitarea abuzului pe piață pentru asigurarea integrității pieței de capital și consolidarea protecției și încrederii investitorilor în această piață.

2. În contextul necesității transpunerii la nivelul legislației naționale a prevederilor Directivei 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE, denumită în continuare "MiFID II", Proiectul de lege privind piețele de instrumente financiare, elaborat de ASF în cursul anului precedent și finalizat la începutul lunii februarie 2017, a fost transmis Ministerului Finanțelor Publice, în vederea promovării acestuia de către MFP în calitate de inițiator.

Emiterea noului act normativ implică, pe lângă transpunerea dispozițiilor Directivei 2014/65/UE, abrogarea anumitor prevederi din Legea nr. 297/2004 ca urmare a necesității actualizării acestora prin preluarea și adaptarea la noile reglementări europene referitoare la depozitari centrali, contrapărți centrale, audit financiar, măsuri de administrare specială și lichidare.

Principalele modificări propuse prin această lege, derivate din transpunerea MiFID II, sunt:

- mutarea tranzacțiilor OTC pe locurile de tranzacționare prin instituirea obligației de tranzacționare pe acestea pentru anumite instrumente financiare de natura acțiunilor și derivatelor și înființarea unui nou loc de tranzacționare – sistemul organizat de tranzacționare ("SOT") - pentru alte instrumente decât cele de capital;
- creșterea importanței operatorilor independenți prin lărgirea gamei de instrumente financiare ce pot fi tranzacționate;
- introducerea conceptului de tranzacționare algoritmică, ce reprezintă tranzacționarea de instrumente financiare pe baza unui algoritm computerizat care stabilește automat, cu intervenție umană minimă sau fără intervenție umană, unii parametri individuali ai ordinelor, precum inițierea ordinului, momentul inițierii, prețul sau cantitatea ordinului sau modul în care ordinul este administrat după trimiterea lui;
- extinderea listei serviciilor și activităților de investiții cu administrarea de SOT;
- instituirea de noi entități ca urmare a extinderii obligațiilor de raportare a tranzacțiilor: mecanismul de publicare aprobat (APA) - publică rapoarte de tranzacționare în numele unor firme de investiții; furnizorul de sisteme centralizate de raportare (CTP) - colectează rapoartele de tranzacționare de la piețele reglementate, SMT-uri, SOT-uri și APA și le consolidează într-un flux continuu de date electronice în timp real pentru a oferi informații vizând prețul și volumul pentru fiecare instrument financiar și mecanismul de raportare aprobat (ARM) - raportează tranzacțiile către autoritățile competente sau către ESMA, în numele firmelor de investiții;
- sporirea transparenței prin extinderea cerințelor pre- și post-tranzacționare la alte instrumente de capital de natura acțiunilor (de exemplu, certificate de depozite pentru acțiuni, fonduri tranzacționate la bursă și certificate) și la alte instrumente financiare decât cele de capital (de exemplu, obligațiuni, produse financiare structurate, certificate de emisii și derivate);
- îmbunătățirea protecției investitorilor prin stabilirea unor cerințe mai stricte pentru administrarea portofoliului, consultanța de investiții și oferta de produse financiare complexe, ca de exemplu produsele structurate.

De asemenea, proiectul de lege cuprinde dispoziții privind instituirea interdicției de distribuire, către investitorii de retail, a anumitor instrumente financiare ce implică un efect de levier și un grad de risc mai ridicat, precum și interzicerea promovării serviciilor și activităților de investiții prin intermediul unor entități de tip "call center".

În anul 2017 a fost finalizat procesul de adoptare a Legii nr. 210/2017 privind stabilirea unor măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții.

Legea nr. 210/2017 vizează asigurarea cadrului legislativ necesar punerii în aplicare, la nivel național, a dispozițiilor Regulamentului (UE) nr. 648/2012, prin:

- indicarea, pentru certitudine juridică, a autorităților competente cu urmărirea respectării Regulamentului (UE) nr. 648/2012, respectiv Banca Națională a României pentru instituțiile de credit și Autoritatea de Supraveghere Financiară pentru celelalte categorii de contrapărți financiare, destinate ale actului legislativ UE, precum și pentru contrapărțile centrale;
- stabilirea autorității competente pentru urmărirea respectării de către contrapărțile nefinanciare a obligațiilor ce le revin conform Regulamentului (UE) nr. 648/2012, aceasta fiind Autoritatea de Supraveghere Financiară;
- stabilirea regimului sancționator aplicabil în cazul încălcării dispozițiilor prevăzute la art. 4, 5 și 7-11, Titlul II din Regulamentul (UE) nr. 648/2012;
- modificarea Legii nr. 253/2004 privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și în sistemele de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare, pentru a se asigura conformarea cu dispozițiile art. 87 din Regulamentul (UE) nr. 648/2012.

[3. De asemenea, a fost elaborată și publicată Legea nr. 29/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență nr. 32/2012 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și societățile de administrare a investițiilor, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital.](#)

Legea are ca scop armonizarea legislației incidente domeniului OPCVM cu legislația europeană prin transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei 91/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 de modificare a Directivei 65/2009/UE de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare, în ceea ce privește funcțiile de depozitar, politicile de remunerare și sancțiunile (UCITS V).

Modificările aduse de acest act normativ vizează în principal următoarele aspecte de noutate:

1. Entitățile ce pot deține calitatea de depozitar al unui OPCVM sunt Banca Națională a României, instituțiile de credit (autorizate de BNR sau de autoritățile competente din alt stat membru), precum și alte persoane juridice care îndeplinesc cerințele de capital aplicabile instituțiilor de credit, precum și o serie de alte criterii privind infrastructura și regulile proprii de funcționare.

2. Depozitarul OPCVM trebuie să se asigure că vânzarea, emiterea, răscumpărarea sau anularea titlurilor de participare sunt efectuate de către SAI sau o altă entitate, în numele OPCVM, potrivit prevederilor OUG nr. 32/2012, reglementărilor ASF și regulilor fondului/actului constitutiv al societății de investiții autoadministrată. De asemenea, depozitarul trebuie să se asigure că valoarea titlurilor de participare este calculată potrivit regulilor fondului/actului constitutiv al societății de investiții autoadministrată și prevederilor prezentului proiect de act normativ. Totodată, depozitarul se asigură că fluxurile de numerar ale OPCVM-ului sunt monitorizate în mod corespunzător și, în special, că au fost încasate toate plățile efectuate de către sau în numele investitorilor la subscrierea de titluri de participare ale OPCVM-ului și că tot numerarul OPCVM-ului a fost înregistrat în conturi de numerar care sunt deschise în numele OPCVM-ului sau al SAI, care acționează în numele OPCVM-ului, sau al depozitarului care acționează în numele OPCVM-ului.

3. Pentru activele care nu pot fi păstrate în siguranță (în sens de custodie), depozitarul trebuie să verifice dreptul de proprietate al OPCVM-ului sau al SAI care acționează în numele OPCVM-ului asupra activelor respective, analizând dacă OPCVM-ul sau SAI care acționează în numele OPCVM-ului este titularul dreptului de proprietate, pe baza informațiilor sau a documentelor furnizate de OPCVM sau de SAI și, dacă sunt disponibile, a altor dovezi externe. De asemenea, depozitarul va ține o evidență a activelor pentru care are convingerea că OPCVM-ul sau SAI care acționează în numele OPCVM-ului este titularul dreptului de proprietate și va actualiza periodic această evidență.

4. Depozitarul este permanent răspunzător de orice pierdere suferită de deținătorii de titluri de participare cauzată de neglijența acestuia sau de nerealizarea intenționată a sarcinilor acestuia.

5. Noile reguli stabilite prin acest act normativ obligă SAI să nu își asume riscuri hazardate sau excesive, doar cu scopul de a-și realiza țintele de bonus sau remunerația variabilă bazată pe anumite praguri de profitabilitate/rentabilitate ale investițiilor OPCVM.

6. Sancțiunile aplicate de ASF trebuie publicate fără întârziere pe pagina oficială de internet a instituției (cu nominalizarea expresă a persoanelor responsabile de comiterea abaterilor legislative și doar după epuizarea oricărui căi de atac în fața ASF la sancțiunile sau măsuri administrative respective, impuse ca urmare a încălcării dispozițiilor prezentului act normativ), cu excepția cazurilor când se apreciază că prin publicarea acestor informații ar fi afectată stabilitatea financiară a piețelor sau o investigație în curs.

4. Totodată, a fost continuat procesul de elaborare a Proiectului de Lege privind fondurile de investiții alternative care a fost dezbătut și supus analizei în cadrul grupului de lucru constituit alături de reprezentanții pieței.

Acest proiect de lege este inclus și în Proiectul de asistență tehnică oferită de Banca Mondială și finanțat de Comisia Europeană. Proiectul de lege cuprinde o nouă clasificare a actualelor AOPC în funcție de tipul de investitori cărora li se adresează (profesionali sau de retail), strategia investițională urmărită și tipurile de active eligibile.

Aceste noi categorii de organisme de plasament colectiv sunt configurate pornind de la strategiile investiționale enumerate în Regulamentul (UE) nr. 231/2013, parte a pachetului legislativ aferent Directivei 61/2011/UE – DAFIA și de la experiența acumulată de alte state membre UE, cu luarea în considerare a observațiilor primite de la Asociația Administratorilor de Fonduri din România și de la ceilalți membri ai subgrupului de lucru consultativ creat de ASF pentru sprijinirea procesului de elaborare a noului pachet legislativ.

Consolidarea cadrului legal aplicabil pieței de capital

Activitatea de elaborare a reglementărilor (normelor, regulamentelor, instrucțiunilor, hotărârilor) în vederea creării sau completării cadrului legal pentru desfășurarea în mod corespunzător a activității entităților pieței de capital, reglementate și supravegheate de ASF, a avut drept coordonate principale:

- elaborarea reglementărilor în aplicarea legislației în vigoare și pentru transpunerea acquis-ului comunitar (precum Proiectul de regulament de modificare și completare a Regulamentului ASF nr. 9/2014 privind autorizarea și funcționarea societăților de administrare a investițiilor, a organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare și a depozitarilor organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare și Proiectul de regulament privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață);

- elaborarea reglementărilor ca urmare a unor solicitări fundamentate ale unor entități din piața de capital adresate ASF pentru modificarea sau completarea unor reglementări;

- elaborarea reglementărilor ca urmare a modificărilor intervenite în actele normative emise de Parlamentul României sau de Guvernul României, precum și în legislația europeană, cu privire la piața de capital, pentru a căror implementare a fost necesară modificarea reglementărilor în vigoare, în măsura în care acestea nu au vizat modificarea Legii nr. 297/2004.

Așadar, în vederea adoptării reglementărilor în aplicarea legislației pieței de capital în vigoare, în cursul anului 2017, au fost lansate spre consultare publică:

- Proiectul de regulament privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață, proiect ce a fost elaborat în vederea adoptării de reglementări în aplicarea Legii nr. 24/2017 și tratează aspecte legate de ofertele publice de vânzare, ofertele publice de cumpărare/preluare, obligațiile de transparență ale emitenților și aspecte legate de aplicarea unor prevederi privind abuzul pe piață;
- Proiectul de regulament de modificare și completare a Regulamentului ASF nr. 9/2014 privind autorizarea și funcționarea societăților de administrare a investițiilor, a organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare și a depozitarilor organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare. Acest proiect a fost elaborat în vederea aplicării Legii nr. 29/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 32/2012 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și societățile de administrare a investițiilor, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital, ce transpune prevederile Directivei 91/2014/UE (UCITS V).

REGULAMENTE

[Regulamentul nr. 1/2017 pentru modificarea și completarea Regulamentului nr. 2/2006 privind piețele reglementate și sistemele alternative de tranzacționare, aprobat prin Ordinul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 15/2006](#)

- Modifică și completează Regulamentul CNVM nr. 2/2006 privind piețele reglementate și sistemele alternative de tranzacționare, principalele amendamente constând în: introducerea posibilității administrării unui operator de piață în sistem dualist, cu detalierea condițiilor ce trebuie îndeplinite pentru o astfel de administrare în privința responsabilităților și condițiilor ce trebuie îndeplinite de organele de conducere, similar condițiilor impuse în cazul administrării în sistemul unitar; introducerea de prevederi privind guvernanța corporativă, conflictele de interese și incompatibilitățile conducerii executive și neexecutive; introducerea de prevederi referitoare la documentația necesară pentru retragerea constituirii și administrării unui sistem alternativ de tranzacționare la cererea operatorului de sistem;
- Introducerea printre modificările intervenite în activitatea unui operator de piață și care necesită autorizarea de către ASF și a modificărilor referitoare la schimbarea obiectului de activitate al operatorului și a modificărilor intervenite la sistemul tehnico-informatic utilizat de acesta.

Regulamentul nr. 2/2017 privind transferul sau retragerea de la tranzacționare a valorilor mobiliare ale emitenților în cazul închiderii unui sistem alternativ de tranzacționare. Regulamentul stabilește cadrul juridic aplicabil pentru transferul sau retragerea de la tranzacționare a valorilor mobiliare ale emitenților, în cazul închiderii unui sistem alternativ de tranzacționare, ca urmare a unei fuziuni a operatorului de sistem cu un alt operator de sistem sau ca urmare a unei hotărâri adoptate statutar de operatorul de sistem.

Regulamentul nr. 5/2017 privind modificarea și completarea unor regulamente ale Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare și pentru instituirea unor măsuri

- Modifică și completează, în principal, Regulamentul CNVM. nr. 32/2006 privind serviciile de investiții financiare, cu modificările și completările ulterioare, precum și Regulamentul CNVM. nr. 5/2010 privind utilizarea sistemului de conturi globale, aplicarea mecanismelor cu și fără prevalidarea instrumentelor financiare, efectuarea operațiunilor de împrumut de valori mobiliare, a celor de constituire a garanțiilor asociate acestora și a tranzacțiilor de vânzare în lipsă, Regulamentul CNVM nr. 4/2009 privind Registrul public al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare și Regulamentul ASF nr. 1/2017 pentru modificarea și completarea Regulamentului CNVM nr. 2/2006 privind piețele reglementate și sistemele alternative de tranzacționare, pentru reglementarea unor aspecte rezultate din practică referitoare la: corelarea dintre nivelul capitalului inițial al SSIF și posibilitatea acestora de a presta anumite servicii și activități de investiții sau servicii conexe, clarificarea unor aspecte legate de cumularea mai multor funcții în cadrul sucursalei unei SSIF, preluarea prevederilor Dispunerii de măsuri nr. 6/2013, clarificarea unor aspecte privind raportul auditorului în cazul majorării/diminuării capitalului social al unei SSIF, crearea cadrului legal aplicabil în cazul transferurilor directe pentru instrumente financiare pentru care depozitarul central nu este desemnat depozitar al emitentului, revizuirea prevederilor din Regulamentul nr. 32/2006, în contextul facilitării operațiunilor de împrumut și vânzare în lipsă, redenumirea Secțiunii 132 din Registrul CNVM, echivalarea în cazul operatorilor de piață a funcției de reprezentant al compartimentului de control intern cu cea de ofițer de conformitate și, în acest caz, radierea din Secțiunea 13 - Reprezentanți ai compartimentului de control intern (RCCI) și înscrierea de drept în Secțiunea 131 – Reprezentanți ai compartimentului de conformitate (RCCO) din Registrul CNVM.

Regulamentul nr. 7/2017 pentru modificarea Regulamentului Autorității de Supraveghere Financiară nr. 16/2014 privind veniturile Autorității de Supraveghere Financiară: modifică art. 25.

Regulamentul nr. 10/2017 privind depozitarii centrali emis în aplicarea Regulamentului (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrali de titluri de valoare și de modificare a Directivelor 98/26/CE și 2014/65/UE și a Regulamentului (UE) nr. 236/2012

Regulamentul stabilește norme cu privire la autorizarea, funcționarea și modificările în modul de organizare și funcționare ale depozitarilor centrali, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 909/2014, ale Legii nr. 297/2004, ce nu contravin dispozițiilor Regulamentului (UE) nr. 909/2014, precum și ale standardelor tehnice de reglementare și punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 909/2014.

Principalele prevederi din cadrul regulamentului se referă la:

- clarificări privind procedura și condițiile de autorizare a depozitarilor centrali;
- detalii privind modificări în modul de organizare și funcționare a depozitarului central;
- aspecte privind funcționarea și supravegherea depozitarilor centrali;
- dispozițiile tranzitorii și finale până la momentul reautorizării depozitarilor centrali conform Regulamentului (UE) nr. 909/2014.

Regulament nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Regulamentului Autorității de Supraveghere Financiară nr. 10/2015 privind administrarea fondurilor de investiții alternative

Modifică sau completează art. 8, 13, 17, 19 și 441 ale Regulamentului ASF nr. 10/2015.

Regulamentul nr. 14/2017 privind abrogarea Regulamentului ASF nr. 6/2013 emis în conformitate cu prevederile art. 12 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare

Abrogă Regulamentul ASF nr. 6/2013, emis în conformitate cu prevederile art. 12 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții, ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 210/2017, în ceea ce privește regimul sancționatoriu aplicabil

contrapărților financiare autorizate și supravegheate de ASF, contrapărților centrale și operatorilor de piață/sistem, pentru respectarea prevederilor legale referitoare la evitarea paralelismelor.

[Regulamentul nr. 15/2017 pentru modificarea Regulamentului Autorității de Supraveghere Financiară nr. 16/2014 privind veniturile Autorității de Supraveghere Financiară.](#)

Modifică art. 25 alin. (1) și abrogă alin. (3) al art. 26.

INSTRUCȚIUNI

[Instrucțiunea nr.1/2017 privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară](#), precum și pentru modificarea Instrucțiunii Autorității de Supraveghere Financiară nr. 1/2016 privind întocmirea și depunerea situației financiare anuale și a raportării anuale de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară.

Stabilește modul de întocmire și depunere a situațiilor financiare anuale la ASF și unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice, de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară ce au obligația aplicării prevederilor Normei nr. 340/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale și situațiile financiare anuale consolidate, aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară - Sectorul instrumentelor și investițiilor financiare.

Completează cerințele Instrucțiunii nr.1/2016 privind întocmirea și depunerea situației financiare anuale și a raportării anuale de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară - Sectorul instrumentelor și investițiilor financiare, în ceea ce privește întocmirea și depunerea de situații financiare anuale de către subunitățile fără personalitate juridică ce aparțin unor persoane juridice din străinătate.

[Instrucțiunea nr. 2/2017 pentru abrogarea Ordinului Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 142/2007 pentru aprobarea Instrucțiunii nr. 7/2007 privind raportarea unor operațiuni](#)

Instrucțiunea CNVM. nr. 7/2007 a fost abrogată ca urmare a încetării obligației ASF de raportare către BNR a unor informații statistice conform Normei BNR nr. 26/2006 privind raportarea statistică a datelor pentru elaborarea balanței de plăți, raportare care nu mai este necesară potrivit Regulamentului BNR nr. 4/2014 privind raportarea de date și informații statistice la Banca Națională a României, modificat prin Regulamentul BNR nr. 6/2016.

NORME

[Norma nr. 5/2017 pentru aplicarea Ghidului MAR - Persoanele cărora le este adresată sondarea de piață și a Ghidului MAR - Amânarea publicării informațiilor privilegiate](#)

Ghidul MAR - Persoanele cărora le este adresată sondarea de piață se aplică:

- autorităților competente și persoanelor cărora le este adresată sondarea de piață.
- în legătură cu factorii, măsurile și evidențele pe care trebuie să le aibă în vedere și să le aplice persoanele cărora le este adresată sondarea de piață, în baza art. 11 alin. (11) din Regulamentul (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului (MAR);
- se aplică de la data de 10.01.2017.

Scopul ghidului este de a asigura o abordare comună, uniformă și consecventă în legătură cu cerințele care vizează MSR. Acesta vizează reducerea riscului general de răspândire a informațiilor privilegiate comunicate pe parcursul activităților de sondare a pieței și punerea la dispoziția autorităților competente a unor instrumente pentru desfășurarea eficace a investigațiilor cu privire la cazuri de suspectare a abuzului de piață.

Ghidul MAR - Amânarea publicării informațiilor privilegiate:

- se aplică autorităților competente și emitenților;
- prezintă o listă neexhaustivă și orientativă a intereselor legitime ale emitenților care sunt susceptibili de a fi prejudiciați de publicarea imediată a informațiilor privilegiate, precum și a situațiilor în care amânarea publicării informațiilor privilegiate este de natură să inducă publicul în eroare, astfel cum este menționat la art. 17 alin. (11) din Regulamentul (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului (MAR);
- se aplică de la 20.12.2016.

Scopul ghidului este de a oferi îndrumări, prin furnizarea de exemple, pentru a ajuta emitenții în luarea deciziei cu privire la amânarea publicării informațiilor privilegiate în temeiul art. 17 alin. (4) din MAR.

Norma nr. 14/2017 pentru aplicarea Ghidului MAR
Informații referitoare la piețele instrumentelor financiare derivate pe mărfuri sau la piețele spot conexe în vederea definirii informațiilor privilegiate privind instrumentele financiare derivate pe mărfuri

Ghidul MAR - Informații referitoare la piețele instrumentelor financiare derivate pe mărfuri sau la piețele spot conexe în vederea definirii informațiilor privilegiate privind instrumentele financiare derivate pe mărfuri cuprinde indicații ce se aplică autorităților competente și investitorilor, intermediarilor financiari, operatorilor de locuri de tranzacționare și persoanelor care prin profesia lor pregătesc și efectuează tranzacții cu instrumente financiare derivate pe mărfuri (denumiți împreună "participanții la piață").

În conformitate cu art. 7 alin. (5)¹ din Regulamentul (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului, aceste indicații oferă exemple, respectiv o listă neexhaustivă și orientativă a informațiilor care sunt așteptate în mod rezonabil să fie divulgate sau pentru care există obligativitatea de divulgare în conformitate cu dispozițiile legale sau normative din dreptul Uniunii sau dreptul intern, cu normele de piață, contractele, practicile sau uzanțele, privitoare la piețele instrumentelor derivate pe mărfuri sau piețele spot relevante menționate la art. 7 alin. (1) lit. b) din cadrul aceluiași regulament.

Norma nr. 23/2017 pentru aplicarea Ghidului ESMA
privind accesul unui depozitar central la fluxurile de tranzacții ale contrapărților centrale și ale locurilor de tranzacționare și a Ghidului ESMA privind normele și procedurile în cazul insolvenței participanților la un depozitar central

- Norma stipulează faptul că ASF aplică Ghidul ESMA privind accesul unui depozitar central la fluxurile de tranzacții ale contrapărților centrale și ale locurilor de tranzacționare și Ghidul ESMA privind normele și procedurile în cazul insolvenței participanților la un depozitar central. Ghidul ESMA privind accesul unui depozitar central la fluxurile de tranzacții ale contrapărților centrale și ale locurilor de tranzacționare detaliază criteriile care trebuie luate în considerare de către o CPC sau un loc de tranzacționare atunci când efectuează o evaluare cuprinzătoare a riscurilor juridice, financiare și operaționale, în urma unei solicitări de acces transmise de către un CSD.

- Ghidul privind normele și procedurile în cazul insolvenței participanților la CSD are drept scop să asigure că CSD-urile definesc și pun în aplicare norme și proceduri clare și eficace pentru a gestiona insolvența oricărora dintre participanții lor și oferă îndrumări în ceea ce privește măsurile care ar trebui instituite și urmate de un CSD în eventualitatea în care survine un caz de insolvență a unui participant.

Norma nr. 34/2017 pentru aplicarea Ghidului ESMA
privind raportarea tranzacțiilor, păstrarea evidenței ordinelor și sincronizarea ceasurilor în temeiul MIFID II

Norma stipulează faptul că ASF aplică Ghidul ESMA privind raportarea tranzacțiilor, păstrarea evidenței ordinelor și sincronizarea ceasurilor în temeiul MIFID II.

Scopul ghidului este să ofere îndrumări firmelor de investiții, locurilor de tranzacționare, ARM și operatorilor independenți cu privire la conformitatea cu dispozițiile privind raportarea și păstrarea evidenței ordinelor din Regulamentul (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 ("MiFIR") și cu standardele tehnice de reglementare: Regulamentul delegat (UE) 2017/590, Regulamentul delegat (UE) 2017/580 și Regulamentul delegat (UE) 2017/574. În mod specific, orientarea se axează pe redactarea rapoartelor de tranzacționare și întocmirea evidenței ordinelor, câmp cu câmp, pentru diferite scenarii care pot să apară.

Toate conceptele menționate în ghid se aplică exclusiv articolului 25 din MiFIR cu privire la obligațiile de păstrare a evidenței datelor despre ordine, articolului 26 din MiFIR cu privire la obligațiile de raportare a tranzacțiilor și articolului 50 din MiFID II cu privire la sincronizarea ceasurilor profesionale.

DECIZII

Decizia nr. 1025/ 26.07.2017

Prin această decizie se explicitează modalitatea de aplicare a art. 2 din Regulamentul CNVM nr. 1/2008, în contextul apariției Legii nr. 24/2014 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață.

AVIZE

Avizul nr. 468/10.08.2017

-Clarificări cu privire la calificarea sau nu drept "instrumente financiare" în sensul Legii nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață a contractelor forward pentru gaze cu decontare fizică ce urmează a fi tranzacționate pe piețele centralizate de mărfuri administrate de Bursa Română de Mărfuri.

Activitatea de autorizare – monitorizare

Activitatea de autorizare – monitorizare trebuie privită ca o primă etapă din perspectiva mai largă a supravegherii entităților care activează pe piața de capital și a protecției consumatorilor.

În desfășurarea activității de autorizare-monitorizare au fost avute în vedere obiectivele strategice ale ASF privind abordarea bazată pe riscuri și îmbunătățirea calității, eficienței și fluxului de operațiuni specifice.

Din perspectiva activității de autorizare s-a remarcat tendința de consolidare a instituțiilor pieței de capital, cel mai important aspect în acest sens fiind concretizarea unei intenții mai vechi a burselor din București și Sibiu de a fuziona (Bursa de Valori București a "absorbit" SIBEX).

Odată cu încetarea activității SIBEX în anul 2017, piața românească de capital nu mai deține o piață reglementată a derivatelor, în condițiile în care în anul 2016 ASF a retras autorizația pieței reglementate la termen administrată de BVB, având în vedere perioada de inactivitate a acesteia și lipsa unui contract cu o contraparte centrală autorizată conform prevederilor EMIR. Conform prevederilor EMIR, BVB a solicitat reautorizarea în termenul și condițiile de autorizare a Depozitarului Central.

Depozitarul Central (BVB – acționar majoritar cu 69% din capitalul social) a solicitat reautorizarea în termenul și condițiile prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 909/2014 și de regulamentele delegate (UE) emise în aplicarea acestuia, precum și de Regulamentul ASF nr. 10/2017.

Totodată, în contextul menționat anterior cu privire la încetarea activității SIBEX și ținând cont de apartenența acestuia la grup, Depozitarul Sibex a notificat încă de la începutul anului 2017 renunțarea la cererea de reautorizare în baza reglementărilor europene, emitenții aflați în evidența acestuia fiind transferați de drept la Depozitarul Central, conform dispozițiilor din Regulamentul ASF nr. 2/2017. Astfel, având în vedere că începând cu luna noiembrie 2017 Depozitarul Sibex nu a mai efectuat nicio operațiune specifică unui depozitar central, ASF a retras, la cerere, autorizația acestuia de funcționare.

Tendința de creștere a numărului de intermediari care au solicitat retragerea autorizației se remarcă și la nivelul anului 2017, unul dintre motivele invocate fiind costurile pe care le implică implementarea MIFID II.

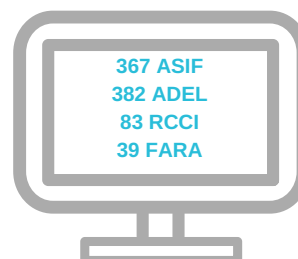
Un element important în activitatea de autorizare l-a constituit procesul de evaluare și aprobare a membrilor structurii de conducere (Consiliu de Administrație/ Supraveghere și conducerea superioară) și a persoanelor care dețin funcții-cheie (reprezentanți ai compartimentului de control intern și administratori de risc) din cadrul entităților reglementate și supravegheate de ASF. La nivelul anului 2017, ca parte a acestui proces amplu, ASF a organizat și desfășurat 100 de interviuri (49 de interviuri în cazul intermediarilor și instituțiilor pieței de capital și 51 de interviuri în cazul organismelor de plasament colectiv) în baza [Regulamentului ASF nr. 14/2015 privind evaluarea și aprobarea membrilor structurii de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie în cadrul entităților reglementate de ASF](#).

1. INTERMEDIARI

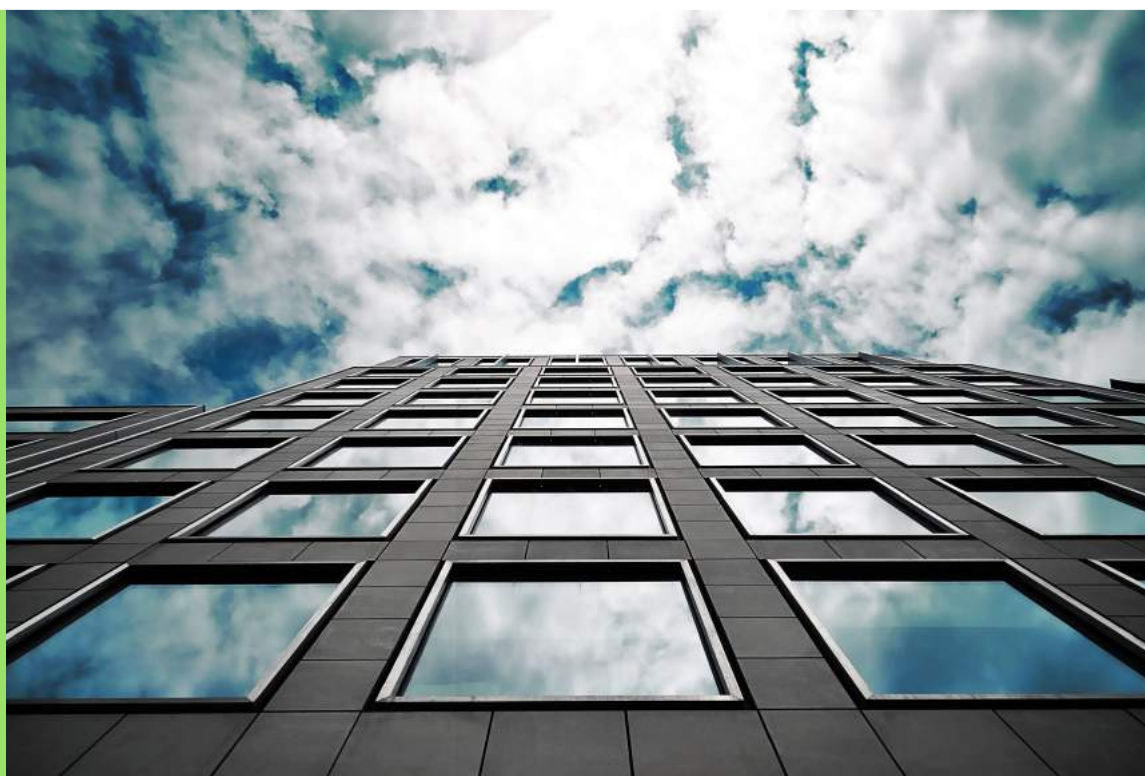

Anul 2017 se conformează tendințelor anilor precedenți de reducere a numărului de intermediari pe piața de capital. Pe parcursul întregului an au fost retrase autorizațiile de funcționare a 3 societăți de servicii de investiții financiare, numărul instituțiilor de credit fiind același ca în anul 2016.

2. PERSONALUL DIN CADRUL INTERMEDIARILOR

În contextul în care la nivelul anului 2017 numărul de societăți de servicii de investiții financiare (SSIF) a înregistrat un trend descendent, inclusiv numărul agenților pentru astfel de servicii (ASIF) ale căror autorizații au fost retrase a fost mai mare decât cel al agenților autorizați. Aceeași situație se remarcă și în cazul reprezentanților compartimentelor de control intern (RCCI). În schimb, numărul agenților delegați a crescut (majoritatea dintre aceștia desfășurând această activitate în cadrul instituțiilor de credit), la fel și numărul administratorilor de risc (FARA) – funcție cheie, conform Regulamentului nr. 14/2015, autorizarea FARA implicând în prealabil derularea interviurilor.

INSTITUȚIILE PIEȚEI DE CAPITAL

1. Fuzionarea Sibex și BVB
2. Numirea unui nou Director General al BVB

În decursul anului 2017 au fost aprobate două modificări ale autorizației de funcționare a operatorului de piață Bursa de Valori București SA ca urmare a modificării componenței CA prin numirea unor noi administratori.

Consiliul Bursei, reunit în ședința din data de 01.11.2017, a luat act de demisia lui Ludwik Leszek Sobolewski din funcția de Director General al societății și a hotărât numirea lui Marius Alin Barbu, Director General Adjunct, în funcția de Director General Interimar.

Prin Hotărârea nr. 89/04.12.2017, Consiliul Bursei a numit pe domnul Tănase Adrian în funcția de Director General pentru un mandat de 4 ani, începând cu data la care numirea Directorului General este aprobată de către ASF.

În ceea ce privește SIBEX– Sibiu Stock Exchange SA, ASF a autorizat majorarea capitalului social al BVB (80.492.460 lei) ca urmare a fuziunii cu SIBEX, a retras autorizațiile SIBEX în calitate de operator de piață și operator de sistem, a retras acțiunile SIBEX de la tranzacționarea pe piața reglementată și a radiat aceste acțiuni din evidența ASF.

Totodată, au fost radiate toate instrumentele financiare derivate (IFD) tranzacționate pe piața reglementată administrată de SIBEX și înregistrate la ASF (un număr de 62 IFD) și a fost retrasă calitatea SIBEX de organism de formare profesională.

DEPOZITARIILE CENTRALE

1. Inițierea procesului de reautorizare a Depozitarului Central
2. Retragerea autorizației Depozitarului Sibex

În anul 2017, a fost retrasă, la cererea Depozitarului Central, autorizația persoanei responsabile cu evaluarea și administrarea riscurilor (funcție cheie), societatea numind la începutul anului 2018 o nouă persoană în această funcție.

A fost inițiat procesul de reautorizare a Depozitarului Central, potrivit cerințelor prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 909/2014 și de regulamentele delegate (UE) emise în aplicarea acestuia, precum și de Regulamentul ASF nr. 10/2017.

În ceea ce privește Depozitarul Sibex SA, au fost validați 3 noi administratori ca urmare a modificării CA, a fost aprobată numirea unui nou Director General și a fost retrasă autorizația unui reprezentant al compartimentului de control intern (funcție cheie).

Prin Decizia nr. 1713/28.11.2017, ASF a retras autorizația Depozitarului Sibex, la cererea societății, această decizie fiind însoțită de retragerea autorizațiilor acordate persoanei responsabile cu evaluarea și administrarea riscurilor și reprezentanților compartimentului de control intern.

CASELE DE COMPENSARE/ CONTRAPĂRȚI CENTRALE

Odată cu retragerea, în anii 2015 și 2016, a autorizațiilor de funcționare a Casei Române de Compensare SA Sibiu și a Casei de Compensare București SA, piața românească de capital nu mai dispune de astfel de entități.

În legătură cu acest aspect și în contextul fuziunii prin absorbția SIBEX de către BVB, structura de conducere a acestui operator de piață trebuie să conștientizeze importanța pe care o are înființarea unei contrapărți centrale (românești).

SOCIETĂȚILE DE ADMINISTRARE A INVESTIȚIILOR (SAI)

18 SAI-uri înscrise în Registrul Public al ASF

Raportat la situația existentă la sfârșitul anului 2016, se constată o scădere a numărului de SAI –uri autorizate, fiind retrasă autorizația următoarelor societăți:

- **la cerere:**

SAI Patria Asset Management SA și SAI Target Asset Management SA.

- **ca sancțiune:**

Zepter Asset Management – SAI SA.

În ceea ce privește situația SAI-urilor care administrează portofolii individuale, nu există modificări față de anul 2016.

În anul 2017 au fost înregistrate la ASF solicitări din partea unor SAI-uri privind autorizarea unor modificări în ceea ce privește modul de organizare și funcționare al acestora. Totodată, la nivelul anului 2017 au fost înregistrate cinci solicitări de aprobare a achizițiilor în mod direct/ indirect a unor participații calificate din capitalul social al unor SAI-uri, din care una nu a fost finalizată, fiind retrasă solicitarea de către entitate.

Au existat și două solicitări de schimbare a denumirii unor societăți de administrare a investițiilor: SAI Intercapital Investment Management SA și-a schimbat denumirea în SAI Patria Asset Management SA, iar Pioneer Asset Management SAI SA și-a schimbat denumirea în Amundi Asset Management SAI SA.

ORGANISMELE DE PLASAMENT COLECTIV

78 FDI

25 FÎI

5 SIF

FP

La nivelul anului 2017 se remarcă o creștere a numărului de OPCVM-uri și o ușoară scădere a numărului de AOPC. La data de 31.12.2017 în Registrul public ASF erau înscrise 78 de fonduri deschise de investiții (FDI), 25 de fonduri închise de investiții (FÎI), la acestea adăugându-se cele 5 societăți de investiții financiare (SIF) încadrate la categoria AOPC cu politica de investiții diversificată și Fondul Proprietatea SA.

ASF a acordat în anul 2017 autorizația de funcționare pentru 5 noi fonduri deschise de investiții (FDI), respectiv: FDI Raiffeisen Benefit EURO, FDI Raiffeisen Moderat EURO, FDI Raiffeisen Moderat RON, FDI Raiffeisen Conservator EURO și FDI Raiffeisen Conservator RON. De asemenea, a fost retrasă autorizația de funcționare a unui AOPC, ca urmare a transformării acestuia în fond deschis de investiții (FÎI OTP Expert).

Totodată, au fost radiate din Registrul ASF 3 fonduri deschise de investiții ca urmare a fuziunii prin absorbție a acestora de către alte OPCVM-uri sau la solicitarea SAI.

În anul 2017 a fost înlocuit, la cerere, administratorul fondurilor deschise de investiții Fortuna Classic și Fortuna Gold, respectiv SAI Target Asset Management SA a fost înlocuită cu SAI Broker SA.

În ceea ce privește calitatea de distribuitori ai titlurilor de participare pentru organismele de plasament colectiv administrate de cele 18 SAI-uri, menționăm că în Registrul public ASF la finalul anului 2017 figurau înscrise 12 astfel de entități, atât instituții de credit, cât și SSIF-uri: Banca Transilvania SA, Banca Comercială Română SA, Libra Internet Bank SA, Banca Comercială Carpatica SA (actuala Patria Bank SA ca urmare a fuziunii celor două instituții de credit), BRD - GSG SA, OTP Bank Romania SA, Unicredit Bank SA, Raiffeisen Bank SA, SSIF IFB FINWEST SA, SSIF BRK FINANCIAL GROUP SA, Swiss Capital și SSIF TRADEVILLE SA.

Depozitarea și păstrarea în siguranță a activelor organismelor de plasament colectiv este asigurată de 6 depozitari: Bancpost, Libra Internet Bank, BRD-GSG, Raiffeisen Bank, BCR, Unicredit Bank, neexistând modificări ale numărului acestora comparativ cu anul 2016.

Referitor la societățile de investiții financiare, menționăm că în cursul anului 2017 au fost avizate de către ASF modificări intervenite în componența consiliului de administrație/consiliului de supraveghere sau a componenței conducerii efective (directorilor/ membrilor directoratului), precum și modificări intervenite în actele constitutive ale acestora.

În cursul anului 2017, ASF a emis un număr de 5 avize de modificare a actului constitutiv al SC FONDUL PROPRIETATEA SA, din care 4 avize includ și diminuarea capitalului social. Astfel, capitalul social al Fondului Proprietatea s-a diminuat în cursul anului 2017. În acest sens, precizăm că la data de 31.12.2017 valoarea capitalului social al FONDULUI PROPRIETATEA este de 4.854.034.784 lei comparativ cu o valoare de 9.168.314.117 lei înregistrată la data de 31.12.2016.

În ceea ce privește libera circulație a serviciilor, la data de 31.12.2017 erau înscrise în registrul ASF 9 societăți de administrare a investițiilor din alte State Membre ale UE care pot presta servicii de administrare a investițiilor în România, 61 de OPCVM din alte State Membre UE, respectiv 7 societăți de investiții și 54 de fonduri deschise de investiții, 20 societăți de investiții de tip alternativ/ închis, 38 de administratori de fonduri de investiții alternative din alte state membre care au notificat furnizarea de servicii în România conform art. 6 alin. (4) din DAFIA.

Având în vedere intrarea în vigoare a unor reglementări legale, care instituiau în sarcina entităților obligația de aliniere la prevederile acestora, în cursul anului 2017 au avut loc următoarele evenimente:

- analizarea documentației și emiterea de acte individuale ca urmare a solicitărilor înregistrate la ASF de autorizare / înregistrare în calitate de AFIA din partea SAI-urilor care administrează AOPC-uri și din partea AOPC-urilor autoadministrate (baza legală fiind Legea nr. 74/2015 și Regulamentul nr. 10/2015, cu modificările și completările ulterioare);

- notificarea entităților cu privire la completarea/ modificarea documentelor constitutive în vederea alinierii la prevederile Regulamentului nr. 2/2016 privind aplicarea principiilor de guvernanta corporativă de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară, urmând astfel avizarea/ notificarea modificărilor intervenite în actele constitutive atât pentru cele 5 SIF-uri cât și pentru SAI-uri.

În baza Regulamentului nr. 14/2015 au fost înregistrate solicitări din partea SAI-urilor/ SIF-urilor de aprobare, modificare și/ sau notificare a membrilor structurii de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie. Evaluarea persoanelor din structura de conducere și a persoanelor cu funcții-cheie (responsabil administrarea riscului, reprezentant al compartimentului de control intern/conformitate) include și procesul de intervieware a acestor persoane.

În anul 2017, au fost formulate solicitări în privința efectuării a 6 noi înscrieri în cadrul Registrului Public al ASF în calitatea de reprezentanți ai compartimentului de control intern. De asemenea, ca urmare a apariției obligativității SAI/SIF de a supune autorizării inclusiv persoanele responsabile cu administrarea riscului în baza Regulamentului nr. 14/2015 au fost autorizate 5 persoane în calitate de administrator de risc.

Totodată, pornind de la regulamentul anterior menționat, a fost reevaluată structura de conducere a unei societăți de administrare a investițiilor, fiind astfel retrasă aprobarea acordată pentru 2 persoane ca urmare a neîndeplinirii criteriilor de eligibilitate prevăzute de legislația în vigoare.

CONSULTANȚII DE INVESTIȚII

Au fost autorizate opt persoane fizice în calitate de consultanți de investiții, una dintre acestea desfășurându-și activitatea în nume propriu, iar celelalte în numele unor societăți de consultanță de investiții. În anul 2017 au fost autorizate trei astfel de societăți, printre care una se adresează cu precădere instituțiilor publice (Autorități Publice Locale) care, prin definiția dată în Regulamentul nr. 32/2006, sunt asimilate clienților profesionali. Înaintea prestării oricărui serviciu de investiții financiare, societatea de consultanță de investiții trebuie să informeze APL că aceasta este considerată client profesional și va fi tratată ca atare, cu excepția cazului în care societatea și clientul hotărăsc altfel sau a cazului în care clientul solicită modificarea termenilor contractuali în vederea obținerii unui grad mai înalt de protecție.

Se remarcă faptul că în anul 2017 nu au fost retrase, la cerere, autorizații acordate consultanților de investiții – persoane fizice sau juridice, numărul societăților de consultanță de investiții crescând în acest an de la 2 la 5.

EVALUATORII

Nu au intervenit modificări în lista evaluatorilor înscriși în Registrul ASF. Pentru această operațiune este necesară îndeplinirea de către solicitanți a unor condiții stricte: evaluatorii trebuie, printre altele, să fie specializați în evaluarea întreprinderilor și să coopereze în echipă un consultant de investiții autorizat de ASF și un auditor financiar – membru CAFR.

AUDITORII SISTEMELOR INFORMATICE

În anul 2017 nu s-au produs modificări în lista ASF a auditorilor IT avizați de ASF pentru auditarea externă a sistemelor informatice ale entităților (instituțiilor) din domeniul pieței de capital.

AUDITORII FINANCIARI

Nu s-au produs modificări în lista ASF a auditorilor financiari avizați de ASF care desfășoară această activitate la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către ASF.

GRUPURILE SOCIETĂȚILOR COMERCIALE ADMISE LA TRANZACȚIONARE

ASF a atestat, la cererile OMV PETROM SA și SIF MOLDOVA, modificările survenite în anul 2017 în cadrul componenței acestor grupuri.

La solicitarea YIOULA – STIROM, acest grup a fost radiat. Motivul îl constituie vânzarea de către Yioula Glassworks SA Grecia (societate mamă a grupului și, indirect, a societății STIROM) a celei mai mari părți din participațiile sale.

Pentru asigurarea transparenței informațiilor, grupurile înregistrate la ASF și modificările la zi aduse acestora sunt publicate pe site-ul ASF într-o secțiune distinctă.

ORGANISMELE DE FORMARE PROFESIONALĂ

SIBEX și-a pierdut calitatea de organism de formare profesională (OFP), având în vedere fuziunea prin absorbția acestei societăți de către BVB. Astfel, numărul OFP a scăzut de la 6 la 5.

S-a constatat creșterea numărului de cursuri pentru atestarea agenților pentru servicii de investiții financiare, agenților delegați, personalului compartimentelor de control intern, consultanților de investiții și administratorilor de risc, precum și al numărului de programe de formare profesională (webinarii), fiind acordate 14 autorizații ASF de cursuri și 9 autorizații de programe.

Activitatea de supraveghere și control în domeniul pieței de capital

1. Supravegherea societăților de servicii de investiții financiare

Analiza activității societăților de servicii de investiții financiare a fost efectuată pe baza raportărilor trimestriale obligatorii, având în vedere criteriile tehnice pentru procesul de supraveghere și evaluare puse în aplicare conform prevederilor Directivei (UE) nr. 36/2013 și a Regulamentului (UE) nr. 575/2013, care impun societăților de servicii de investiții financiare să dispună de rezerve de capital suficiente pentru a acoperi pierderile neașteptate și pentru a-și menține solvabilitatea în perioade de criză.

Prin urmare, a fost analizată activitatea societăților de servicii de investiții financiare pentru anul 2017 din trei perspective: situația solvabilității societăților în funcție de cerințele de capital specifice, analiza randamentului financiar obținut de societățile care activează pe acest segment de piață și cota generală de piață determinată de numărul de clienți atrași și valoarea activelor aflate în custodia intermediarilor.

În baza celor menționate mai sus, în anul 2017, au fost derulate următoarele activități de supraveghere prudentială:

- realizarea unor simulări privind încadrarea în clase de risc a entităților reglementate și supravegheate de ASF (SSIF și SAI) în matricea dezvoltată prin proiectul cu Banca Mondială prin care se urmărește implementarea supravegherii bazate pe risc. Matricea dezvoltată prin proiectul cu Banca Mondială are în vedere o serie de indicatori care pot fi urmăriți în dinamică precum și introducerea unor factori de mitigare;
- colectarea și transmiterea datelor de la firmele de investiții din România (datele colectate au avut în vedere atât informații financiare aferente exercițiului financiar 2016, cât și informații referitoare la tipurile de servicii prestate de către firmele de investiții), în vederea finalizării de către Autoritatea Bancară Europeană (EBA) a raportului privind firmele de investiții și a modului în care este aplicat la nivel european a regimului prudential stabilit prin pachetul legislativ CRR/CRD IV;
- actualizarea permanentă a machetelor de raportare a cerințelor de fonduri proprii și de adecvare a capitalului, în scopul adecvării la necesitățile de supraveghere dar și la solicitările entităților referitoare la facilitarea raportării;

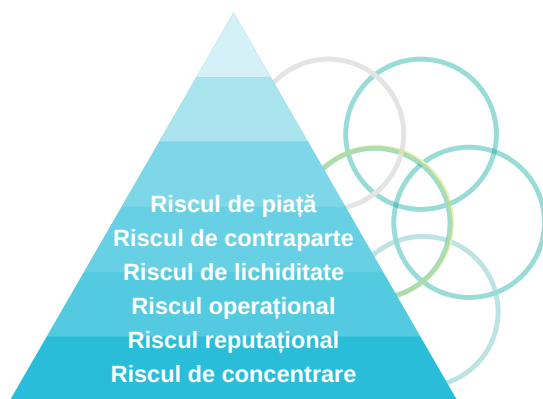
- furnizarea permanentă de date și expertiza către alte structuri din cadrul ASF, fie cu scop statistic fie cu scopul elaborării unor situații complexe referitoare la anumite entități supravegheate;
- dispunerea de măsuri de supraveghere: 2 decizii de sancționare cu amendă, o decizie de sancționare cu avertisment, 2 decizii de instituire a unor măsuri prudenciale;
- impunerea și monitorizarea planurilor de măsuri, în vederea restabilirii echilibrului financiar a unor entități reglementate și supravegheate de ASF;
- asigurarea unui contact permanent cu entitățile pieței în vederea aplicării corecte a legislației prudenciale, a modului de încadrare a unor elemente în categoriile potrivite de riscuri.

2. Supravegherea Societăților de Administrare a Investițiilor, Administratorilor de fonduri de investiții alternative și fondurilor de investiții din România

În scopul realizării obiectivelor propuse, cât și pe fondul atribuțiilor specifice, în anul 2017, au fost derulate următoarele activități de supraveghere prudentială specifică entităților reglementate:

- Urmărirea respectării prevederilor legislative și a implementării cerințelor de raportare impuse de Legea nr. 74/2015 și Regulamentul nr. 10/2015 la nivelul FIA înregistrate și autorizate de către ASF în 2017.
- Realizarea unui exercițiu de tip "stress-test": prezentarea unei imagini detaliate a vulnerabilităților existente pe piața fondurilor închise de investiții netranzaționate pe o piață reglementată și autorizate în România, în ceea ce privește riscul de lichiditate. Exercițiul a testat capacitatea administratorilor de a valorifica în timp util activele în situația în care cei mai mari doi investitori solicită simultan răscumpărarea integrală a deținerilor acestora. Exercițiul a vizat 24 de fonduri, iar data de referință a fost 31 Martie 2016.
- Continuarea procesului de standardizare și uniformizare a raportărilor privind portofoliile fondurilor de investiții atât în scopul creșterii calitative a informațiilor conținute de acestea, concomitent cu diminuarea efortului de raportare al instituțiilor de credit care îndeplinesc funcția de depozitar pentru activele fondurilor de investiții (OPC), cât și în vederea stabilirii unui set de indicatori care să semnaleze fluctuațiile extreme, anormalitățile în evoluția randamentelor.
- Actualizarea și elaborarea, în funcție de necesități, a procedurilor interne în scopul eficientizării și adaptării la cerințele actuale în ceea ce privește supravegherea prudentială a entităților reglementate de către ASF.

O componentă principală este cea aferentă **managementului riscului** și vizează investigarea eventualelor vulnerabilități existente pentru entitățile supravegheate, atât la nivel individual (micro-prudențial), cât și sectorial.

Riscurile sunt identificate și monitorizate atât prin supervizarea continuă și analiza informațiilor relevante conținute de raportările periodice transmise la ASF, cât și cu ajutorul unor teste de stres, analize și simulări punctuale, desfășurate în funcție de evoluția piețelor financiare.

În ceea ce privește monitorizarea rapoartelor periodice trimise către ASF de către societățile de administrare a investițiilor financiare, raportul lunar privind expunerea globală legată de instrumente financiare derivate a OPCVM reprezintă un instrument extrem de util. Acest raport prezintă o analiză detaliată a instrumentelor financiare derivate din portofoliul OPCVM, precum și metodologia de calcul și valoarea expunerii la riscul de contraparte și a expunerii globale rezultată din tranzacțiile cu instrumente financiare derivate negociate în afara piețelor reglementate.

Totodată, în cadrul acțiunilor periodice efectuate în scopul gestionării riscurilor la nivelul entităților supravegheate se înscriu și monitorizarea și analiza indicatorilor rentabilitate-risc pentru fondurile de investiții din România, în scopul determinării fondurilor care înregistrează valori în afara modelului general de evoluție la nivel de piață, precum și la nivel de tipuri de entități (fonduri deschise/închise, fonduri de acțiuni/ de obligațiuni/ mixte/ diversificate), fapt pentru care ASF a considerat oportună determinarea deviației standard a randamentelor zilnice obținute de acestea, ca indicator de cuantificare a riscului.

Activitatea de management al riscului presupune demararea periodică de analize punctuale/ derularea unor exerciții de tip "stress test" pentru fondurile de investiții. Analizele de acest tip testează abilitatea administratorilor de fonduri de a gestiona potențiale situații excepționale, atât la nivel micro, ca de exemplu impactul unui nivel ridicat al răscumpărilor, cât și la nivel macro, în situații de turbulențe pe piețele financiare naționale și internaționale. Prin efectuarea de teste de stres asupra fondurilor de investiții, ASF vizează investigarea eventualelor vulnerabilități existente pentru aceste entități. În baza rezultatelor obținute, Autoritatea face recomandări în ceea ce privește necesitatea de îmbunătățire a capacității acestora de a gestiona potențiale situații excepționale referitoare la riscurile avute în vedere.

3. Supravegherea instituțiilor de piață

3.1. Activitatea operatorilor de piață

Pe parcursul primelor trei trimestre ale anului 2017, pe piața locală desfășurau activități doi operatori de piață autorizați: Bursa de Valori București SA (BVB) și Sibiu Stock Exchange SA (SIBEX).

Sibiu Stock Exchange a fost singurul operator de piață reglementată la termen care a funcționat neîntrerupt din 31 ianuarie 2003 (data primei autorizări de către CNVM) până în decembrie 2017. Ca urmare a hotărârii AGA a SIBEX din data de 20 aprilie 2017 prin care a fost aprobată fuziunea prin absorbție dintre BVB (societate absorbantă) și SIBEX (societate absorbită), ASF a retras autorizația de funcționare a operatorului de piață, a piețelor reglementate și a ATS-ului administrat. SIBEX anunțase că va înceta activitatea de tranzacționare în cadrul pieței reglementate începând cu data de 19.06.2017, iar în cadrul sistemului alternativ începând cu data de 09.10.2017.

Bursa de Valori București, autorizată ca operator de piață în luna iulie 2005 (până la acel moment instituție de interes public) a fost listată pe propria piață reglementată începând cu data de 8 iunie 2010. Compania a fost inclusă la Categoria Premium, iar la finele anului 2017, avea o capitalizare ce a depășit ușor 222 milioane lei. Trei obiective importante ale companiei pentru anul 2017 au fost sustenabilitatea, menținerea unei imagini cât mai bune pentru acționari și potențiali investitori și creșterea atractivității piețelor administrate.

Managementul riscurilor

BVB este expusă unor riscuri variate care includ: riscul valutar și riscul de dobândă, riscul de credit, riscul de lichiditate. Societatea este expusă riscului de piață prin lichiditățile în valută deținute și prin plasamentele bancare și titlurile de stat achiziționate. În baza analizei activelor financiare și analizei de senzitivitate a cursurilor de schimb EUR și USD, nu se anticipează pierderi semnificative.

Activele financiare care supun societatea la risc de credit cuprind, în principal, creanțe din activitatea de bază și investițiile financiare. Riscul de credit aferent creanțelor este limitat ca urmare a numărului mic de clienți ai societății. În ceea ce privește investițiile financiare, BVB își limitează expunerea la riscul de contrapartide care au o calitate a creditului satisfăcătoare.

În ceea ce privește riscul de lichiditate managementul prudent al riscului de lichiditate implică menținerea de resurse lichide suficiente pentru acoperirea capitalului circulant necesar derulării activității. Politica BVB este să mențină lichiditățile la un nivel care să permită îndeplinirea obligațiilor de plată către furnizori și terți la datele scadente.

BVB înregistrează valori optime pentru indicatorii de lichiditate și solvabilitate, disponibilitățile societății putând acoperi obligațiile exigibile, în condițiile în care datoriile se mențin în continuare la un nivel marginal (BVB nu are datorii pe termen lung).

3.2. Activitatea depozitarilor centrali

Noile cerințe europene privind supravegherea sistemelor post-tranzacționare enunțate în ultimii ani au schimbat principii și condiții de funcționare ale infrastructurii piețelor de instrumente financiare.

La finele anului 2017, Depozitarul Central era singura entitate care desfășura operațiuni de compensare-decontare a tranzacțiilor cu instrumente financiare, operațiuni de depozitare a instrumentelor financiare emise de societățile emitente și operațiuni de registru pentru emitenți de instrumente financiare. În contextul fuziunii BVB – SIBEX, a retragerii autorizațiilor acordate piețelor și sistemului alternativ de tranzacționare administrate de SIBEX, ASF a retras autorizația de funcționare a Depozitarului Sibex acordată prin Decizia nr. 1285/19.08.2009.

Menținerea și funcționarea corectă și eficientă a sistemelor post-tranzacționare

Adoptarea de noi mecanisme și instrumente pentru îmbunătățirea activității de supraveghere au fost marcate de o serie de evenimente:

- Depozitarul Central a finalizat implementarea standardelor de piață ale Uniunii Europene pentru procesarea evenimentelor corporative desfășurate de emitenți. Acesta a pus la dispoziția emitenților și participanților o nouă aplicație destinată transmiterii informațiilor cu privire la evenimentele corporative asociate instrumentelor financiare pentru care Depozitarul Central este depozitar al emitentului. Procesarea evenimentelor corporative pe baza standardelor europene a crescut eficiența procesului de comunicare între emitenți și acționari, a optimizat procesul operațional și a diminuat riscurile aferente. Proiectul, ce s-a derulat pe mai mulți ani, a fost unul complex, la acesta participând autorități, ASF și BNR, BVB, emitenți și intermediari, care au dezvoltat împreună practica de piață care va fi adoptată în România în conformitate cu practicile internaționale. Implementarea fazei a doua a conectării sistemului Depozitarului Central la platforma paneuropeană TARGET2-Securities, dezvoltată de Eurosistem pentru decontările în euro, face posibilă comunicarea automată între cele două sisteme;
- Comisia Europeană a emis, în anul 2017, o serie de standarde tehnice și regulamente delegate cu aplicabilitate directă, în vederea stabilirii unor obligații identice pentru depozitarii centrali și a unor cerințe prudențiale comune;
- Declanșarea procesului de autorizare a depozitarului central în baza noilor reglementări europene.

În vederea adaptării metodelor specifice de supraveghere a operatorilor de piață și a depozitarilor centrali, au fost desfășurate o serie de activități:

- analiza tipurilor de activități efectiv desfășurate de către operatorii de piață și depozitarii centrali, în vederea identificării riscurilor la care aceștia sunt expuși;
- analiza situațiilor financiare ale operatorilor de piață prin prisma indicatorilor economico-financiar și operaționali și modul în care s-a realizat managementul riscului financiar, în vederea menținerii de rezerve de capital suficiente pentru a acoperi pierderile neașteptate și pentru a menține solvabilitatea în perioade de criză;

- verificarea periodică a indicatorilor de lichiditate și a disponibilităților societăților, în scopul determinării gradului de acoperire a obligațiilor exigibile;
- analiza tipurilor de activități efectiv desfășurate de către operatorii de piață și depozitarii centrali, în vederea identificării riscurilor la care aceștia sunt expuși;
- analiza situațiilor financiare ale operatorilor de piață prin prisma indicatorilor economico-financiar și operaționali și modul în care s-a realizat managementul riscului financiar, în vederea menținerii de rezerve de capital suficiente pentru a acoperi pierderile neașteptate și pentru a menține solvabilitatea în perioade de criză;
- analize pentru identificarea de noi mecanisme și instrumente pentru a aborda în mod pro-activ impactul ridicat al unei lichidități precare și volatilități ridicate;
- verificarea respectării cerințelor prudențiale și de capital specifice, direct aplicabile, care să acopere riscurile juridice, de afaceri, operaționale și de investiții, pentru a oferi un grad suficient de siguranță și de continuitate a serviciilor prestate de un depozitar central;
- dezvoltarea de mecanisme, proceduri și instrumente prin care ASF să se asigure că prevederile CSDR sunt aplicate într-o manieră solidă, eficientă și consecventă;
- analiza mecanismelor și regulilor Depozitarului Central pentru a stabili dacă depozitarul, unic în prezent pe piața locală, este unul sigur, robust și respectă cerințele prudențiale riguroase stabilite de reglementările europene, inclusiv prin adoptarea tuturor măsurilor necesare pentru a preveni fraudă și neglijența.

Activitatea de control în domeniul pieței de capital

Dintre obiectivele Strategice ale ASF pentru 2017, sunt incidente activității de control pe piața de capital următoarele:

Protecția consumatorilor

În vederea atingerii acestui obiectiv, au fost desfășurate activități specifice de control, astfel încât, prin controalele realizate la sediul entităților sau alte investigații realizate la sediul ASF s-a pus un accent deosebit pe aspectele cu impact asupra consumatorilor de produse financiare pe piața de capital - clienții / investitorii entităților.

În cadrul activității de control desfășurate, s-a urmărit cu prioritate respectarea drepturilor și intereselor clienților, prin verificări specifice asupra conduitei entităților supravegheate, referitoare la următoarele teme:

Intermediari (SSIF și instituții de credit)

- documentele încheiate și informații comunicate la stabilirea relației de afaceri cu clienții;
- cunoașterea clienților în vederea furnizării de servicii și produse adecvate;
- documentele, informațiile (inclusiv furnizate prin publicitate) și raportările în relația cu clienții și potențialii clienți;
- segregarea conturilor de active ale clienților față de conturile proprii de active ale entității;
- păstrarea în siguranță a activelor clienților;
- administrarea și executarea ordinelor clienților în cel mai bun interes pentru aceștia;
- conflictele de interese;
- situația stimulentei și analiza acestora din perspectiva evitării / gestionării situațiilor de conflict de interese rezultate.

Societăți de administrare a investițiilor / Administratori de fonduri alternative

- administrarea portofoliilor (colective și individuale), în raport cu limitele specificate de legislație sau de actele constitutive;
- segregarea conturilor;
- păstrarea în siguranță a activelor clienților;
- conflicte de interese;
- calculul și evaluarea activelor;
- evaluarea simulărilor de criză / teste de stres derulate de SAI pentru determinarea capacității entității de reacție la astfel de situații.

Depozitarii activelor fondurilor de investiții administrate de SAI

- Segregarea conturilor fondurilor de investiții;
- Certificarea și monitorizarea activelor fondurilor;
- Informarea ASF cu privire la orice abuz al SAI / depășirea limitelor investiționale.

Obiectivul protecția consumatorilor a fost atins, pentru anul 2017, noua abordare a controlului, bazată și pe identificarea riscurilor la nivelul entității, evaluarea modalității de mitigare a riscurilor, precum și îndrumarea entităților în vederea remedierii deficiențelor constatate / gestionării corespunzătoare a riscurilor conducând la o diminuare a situațiilor de conduită inadecvată a entităților în relația cu clienții / investitorii.

Din activitatea desfășurată nu au rezultat abateri foarte grave de la conduită a entităților în relația cu clienții sau investitorii. Pentru neconformitățile constatate au fost impuse sancțiuni, măsuri de remediere, prin intermediul unor planuri de măsuri sau au fost formulate recomandări pentru optimizarea unor procese, mecanisme interne ale entităților.

Ca urmare proceselor de follow-up, derulate pe termen scurt, măsurile de remediere impuse pentru neconformități legate de conduita în relația cu clienții au fost raportate ca implementate de către entități sau în curs de implementare (pentru situațiile ce necesitau o perioadă mai mare de implementare, situație în care structurile interne responsabile au preluat monitorizarea acestora până la implementare).

Întărirea supravegherii piețelor și consolidarea capacității instituționale

În vederea atingerii acestui obiectiv, ASF a derulat Proiectul "Consolidarea funcției de supraveghere a pieței de capital din România", cu asistența Băncii Mondiale. Pe parcursul anului 2017 au avut loc 2 misiuni de lucru la sediul ASF, iar ASF a colaborat cu reprezentanții echipei Băncii Mondiale.

Scopul proiectului este îmbunătățirea capacității instituționale a ASF și trecerea în activitatea de supraveghere de la o abordare preponderent bazată pe conformitate la o abordare bazată pe riscuri (Risk Based Supervision).

Printre obiectivele propuse în cadrul proiectului se numără și consolidarea funcției de supraveghere on-site (control) asupra firmelor de investiții și administratorii de fonduri de investiții, pe baza celor mai bune practici din Uniunea Europeană.

Rezultatele așteptate din perspectiva activității de control:

1. Un cadru de evaluare a riscurilor (și o metodologie corespunzătoare de evaluare a riscurilor) care va ajuta la identificarea zonelor cu risc, atât la nivelul fiecărei entități, cât și la nivelul pieței. Acest cadru va oferi îndrumări privind prioritizarea controalelor și / sau a temelor de control (clasificarea entităților / riscurilor bazate pe o scală convenită).
2. Elaborarea unui manual cuprinzând o metodologie de desfășurare a activității de control atât în ceea ce privește aspecte de conduită, cât și de prudențialitate, pentru societățile de investiții financiare și pentru administratorii de fonduri de investiții.

Stadiul proiectului

La finalul anului 2017 proiectul se afla în curs de derulare, previziunea privind finalizarea acestuia fiind semestrul I al anului 2018.

Alte activități importante derulate la nivelul structurii de control din cadrul ASF:

- analiza rapoartelor de audit IT, transmise de entitățile pieței de capital conform Normei ASF nr. 6/2015;
- derularea exercițiului de tip screening derulat la entitățile reglementate din piața de capital referitor la amenințările recente la adresa securității sistemelor informatice;
- contribuții la derularea și finalizare a două proiecte interne ale ASF: exercițiul de evaluare a conformității entităților supravegheate și proiectul „Order Book și Market Replay” derulat în parteneriat cu Bursa de Valori București SA.

Activitatea în domeniul emitenților, monitorizării tranzacțiilor și abuzului pe piață

Emitenți și oferte publice

Principalele operațiuni care au fost aprobate de ASF în cursul anului 2017:

- 3 prospecte de vânzare de obligațiuni/admitere la tranzacționare pe piața reglementată administrată de BVB a obligațiunilor emise de VRANCART SA, IMPACT DEVELOPER & CONTRACTOR SA și UNICREDIT BANK SA a căror valoare a fost de 153.448.913 euro;
- 11 prospecte de ofertă primară de vânzare de acțiuni a căror valoare a fost de 43.158.522 lei;
- 12 documente aferente ofertelor publice de cumpărare, 8 dintre ele fiind inițiate de emitentul acțiunilor, a căror valoare a fost de 626.649.150 lei;
- 1 document aferent unei oferte publice de preluare obligatorii a cărei valoare a fost de 8.406.870 lei;
- 2 anunțuri de retragere a acționarilor din societate, întocmite de acționarii care se încadrau în una dintre cele două condiții impuse de prevederile articolului 42 din Legea nr. 24/2017.

În urma finalizării procedurii prevăzute la art. 206 din Legea 297/2004/ art.42 din Legea nr. 24/2017 au fost retrase de la tranzacționare 3 societăți, iar alte 11 au fost retrase de la tranzacționare de pe piața reglementată/ sistemul alternativ de tranzacționare administrat de BVB/ SIBEX având în vedere declanșarea procedurii falimentului/ finalizarea unei fuziuni/ dizolvare sau ca urmare a deciziei acționarilor – după răscumpărarea de către societate a acțiunilor deținute de acționarii care nu au fost de acord cu adoptarea acestei hotărâri.

În ultimul an s-a remarcat o creștere a interesului companiilor locale, și nu numai, pentru acces la piața de capital din România, cele trei oferte inițiale secundare de vânzare de acțiuni emise de AAGES SA, TRANSILVANIA BROKER DE ASIGURARE SA și SPHERA FRANCHISE GROUP, bucurându-se de succes, iar valoarea acestora ridicându-se la 299.687.712 lei (aproximativ 65 milioane euro).

Tot în cursul anului 2017 s-a derulat oferta inițială secundară de vânzare de acțiuni emise de DIGI COMMUNICATIONS NV (aprobată de autoritatea din Olanda) în scopul admiterii la tranzacționare pe piața reglementată administrată de BVB, valoarea acestei oferte fiind de 944 milioane lei (aprox. 207 milioane euro), iar la începutul lui 2018 este așteptată oferta secundară de vânzare de acțiuni emise de Purcari Wineries Public Company Limited.

Ca o particularitate/ noutate, această ofertă urmează a fi aprobată în baza acceptării de către ASF a competenței delegate de către autoritatea similară din Cipru.

În conformitate cu prevederile legale, armonizate cu Directivele europene, în calitate de stat gazdă, ASF primește de la autoritățile similare din spațiul UE, prospectele aprobate de acestea, certificatul și rezumatul în limba română a prospectelor; conform normelor legale, ASF nu inițiază nicio procedură de aprobare a prospectului. În acest sens, în cursul anului 2017, ASF a fost notificată cu privire la aprobarea a 29 prospecte și 48 suplimente/amendamente, iar în baza prospectelor notificate și a termenilor finali transmiși au fost înregistrate la ASF în vederea admiterii la tranzacționare la BVB 80 de emisiuni de produse structurate, emise de ERSTE GROUP BANK AG AUSTRIA.

SSIF BRK FINANCIAL GROUP SA a realizat un nou prospect de bază aferent emisiunii de produse structurate, astfel că și pentru acest emitent au fost înregistrate 36 de emisiuni de produse structurate.

Înregistrarea emisiunii de valori mobiliare sau a modificărilor caracteristicilor emitenților existenți în evidența ASF, se realizează prin emiterea Certificatului de Înregistrare a Valorilor Mobiliare (CIVM). În acest sens, în anul 2017 au fost emise un număr de 168 Certificate de Înregistrare a Valorilor Mobiliare.

Transparență și raportări emitenți

[Analizarea/investigarea respectării limitelor de deținere în capitalul social al societăților de investiții financiare \(SIF\) ca efect al dispozițiilor art. 286¹ din Legea nr. 297/2004.](#)

- Activitățile derulate de către ASF implică un mecanism complex de verificare a respectării limitei de deținere în capital social al societăților de investiții financiare. De foarte multe ori acest mecanism a presupus atât stabilirea unor contacte și schimburi de informații cu autorități competente din alte state, cât și cunoașterea cadrului legal incident operațiunilor desfășurate în jurisdicții exotice. Totodată, pe plan național, s-a colaborat cu alte autorități ale statului în vederea obținerii de date și informații relevante în procesul de investigare (DIICOT, Inspectoratul General pentru Imigrări, ONRC etc);

- Implicațiile rezultatelor activităților desfășurate de către ASF în acest proces prezintă o importanță deosebită din prisma menținerii unui mediu echitabil în vederea exercitării drepturilor acționarilor în cadrul adunărilor generale ale acționarilor, în acord cu limitele de deținere expres reglementate. Intervenția autorității se manifestă pe de-o parte prin afectarea imediată a drepturilor de vot a acționarilor pentru care a fost identificată o astfel de situație de depășire a limitelor stabilite de prevederile legale, iar pe de altă parte prin impunerea și urmărirea îndeplinirii obligației de a vinde în termen legal deținerile ce depășesc pragul de 5%.

În contextul monitorizării permanente a activității societăților de investiții financiare, analizele realizate în cadrul ASF prezintă o deosebită importanță în ceea ce privește supravegherea conduitei acționarilor societăților de investiții financiare cu ocazia derulării adunărilor generale ale acționarilor și asigurarea respectării legislației incidente acțiunii concertate și a pragului de deținere de 5% din capitalul social al societăților de investiții financiare, în considerarea faptului că în cadrul adunărilor generale ale SIF-urilor sunt supuse votului aspecte ce urmează a avea impact asupra unui mare număr de investitori (peste 5 milioane de acționari în cazul fiecărui SIF în parte), pe de o parte, și a pieței bursiere, pe de altă parte.

Alte spețe care au făcut obiectul unor analize ASF, finalizate fie prin emiterea de acte individuale, fie prin transmiterea unor adrese de informare/atenționare:

Din perspectiva obligațiilor de raportare curentă, au fost emise 23 acte individuale, dintre care 16 acte de sancționare, respectiv 8 sancțiuni cu avertisment și 8 sancțiuni cu amenzi în valoare totală de 94.000 lei, precum și 7 acte privind impunerea de obligații emitentilor în ceea ce privește încadrarea în/respectarea prevederilor legale.

De asemenea, au fost emise și două decizii prin care ASF a luat act unor acționari nu le mai sunt incidente dispozițiile art. 2861 alin. (2) din Legea nr.297/2004 și ale Instrucțiunii CNVM nr. 6/2012.

Colaborarea cu alte structuri din cadrul ASF prin transmiterea de puncte de vedere cu privire la: diverse aspecte ce au făcut obiectul unor sesizări și plângerile prealabile și cererile de chemare în judecată având ca obiect revocarea/ suspendarea/ anularea/ constatarea nulității absolute a actelor individuale emise, precum și la răspunsurile la întâmpinările sau la cererile de intervenție formulate în cadrul respectivelor litigii.

Sesizări recepționate de la diverși petenți în legătură cu activitatea desfășurată de către emitentii de valori mobiliare sau de către reprezentanții legali/acționarii acestora. Totodată, ASF a informat organele competente în următoarele cazuri:

*ANAF, în cazul emitentului ROMCAB SA (privind procedura de insolvență);

*ANAF, în cazul emitentului SIF TRANSILVANIA SA (privind aplicarea prevederilor 2861 din Legea nr. 297/2004);

*PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE DIRECȚIA NAȚIONALĂ ANTICORUPȚIE (referitor la sesizările înregistrate la ASF cu nr. 21455/28.03.2016 și nr. 23294/04.04.2016 și la Adunarea Generală a Acționarilor SIF Transilvania convocată pentru data de 28(29).04.2016).

Conformitatea informației financiare cu cerințele de raportare prevăzute de Legea 24/2017 respectiv Regulamentul nr. 1/2006

A fost verificată, în principal, respectarea următoarelor cerințe de raportare:

- Punerea la dispoziția acționarilor a documentelor (integral sau parțial) care urmează să fie prezentate adunării generale a acționarilor cu cel puțin 30 zile înainte de desfășurarea acesteia (art. 243 alin. (10) din Legea nr. 297/2004 / art. 92 alin. (22) din Legea nr. 24/2017);
- Punerea la dispoziția publicului a situațiilor financiare, împreună cu raportul anual, aprobate de adunarea generală a acționarilor în termen de 4 luni (art. 227 alin. (4) din Legea nr. 297/2004 / art. 63 alin. (1) din Legea nr. 24/2017);
- Punerea la dispoziția publicului a rapoartelor semestriale în termen de cel mult 3 luni de la încheierea perioadei de raportare (art. 65 alin. (1) din Legea nr. 24/2017);
- Punerea la dispoziția publicului a rapoartelor trimestriale în termen de cel mult 45 de zile de la încheierea perioadei de raportare (art. 113 din Regulamentul CNVM nr. 1/2006).

- **Raportul anual** trebuie să cuprindă situațiile financiare auditate, raportul consiliului de administrație, declarația persoanelor responsabile (art. 112¹ din Regulamentul CNVM nr. 1/2006);
- **Raportul semestrial** trebuie să cuprindă situațiile financiare interimare sau condensate, raportul consiliului de administrație, declarația persoanelor responsabile (art. 113 din Regulamentul CNVM nr. 1/2006);

- **Raportul trimestrial** trebuie să cuprindă contul de profit și pierdere, și indicatorii economico-financieri menționați la anexa nr. 30 B (art. 113 din Regulamentul CNVM nr. 1/2006) etc.;
- **Raportul consiliului de administrație anual** trebuie să cuprindă informații echivalente celor prevăzute la anexa nr. 32;
- **Raportul consiliului de administrație semestrial** trebuie să cuprindă informații echivalente celor prevăzute la anexa nr. 31;

Toate aceste raportări sunt introduse în Sistemul Informatic de Raportare (SIR) în conformitate cu Regulamentul CNVM 27/2010 și făcute publice pe site-ul ASF.

Conformitatea informației financiare cu standardele de contabilitate (pentru emitenții de pe piața reglementată)

În conformitate cu OMF 881/25 iunie 2012 "societățile comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată au obligația de a aplica Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) la întocmirea situațiilor financiare anuale individuale." Acest act normativ a fost completat ulterior cu OMF nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu IFRS.

Anual ASF publică pe site-ul propriu "Lista societăților comerciale cărora le sunt incidente prevederile OMF 881/2012".

Instituțiile de credit aplică Ordinul nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, aplicabile instituțiilor de credit pentru situațiile financiare individuale începând cu exercițiul financiar 2012.

Societățile autorizate, reglementate și supravegheate de ASF aplică Norma 39/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de ASF începând cu data de 31 decembrie 2015.

Regulamentul 1606/2002 al Comisiei și Parlamentului European privind aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară pentru societățile de pe piața reglementată care elaborează situații financiare consolidate este în vigoare din 2007, anul intrării României în Uniunea Europeană.

Astfel, în cursul anului 2017, au fost publicate de către emitenții de valori mobiliare de pe piața reglementată un număr 90 de situații financiare anuale individuale (separate), din care:

- **46 auditate de BIG 4;**
- **72 cu opinie fără rezerve.**

De asemenea au fost întocmite 39 situații financiare anuale consolidate.

Investigații și abuz pe piață

În baza dispozițiilor Legii nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață, ASF este autoritatea competentă care asigură aplicarea prevederilor Titlului V Abuzul pe piață și dispozițiilor Regulamentului UE nr. 596/2014 privind abuzul pe piață.

Transpunerea Directivei 2014/57/UE privind sancțiunile penale pentru abuzul de piață (MAD II) prin Legea nr. 24/2017 și intrarea în vigoare a Regulamentului (UE) nr.596/2014 privind abuzul de piață (MAR), având rolul de a consolida și înlocui cadrul existent stabilit prin Directiva privind abuzul de piață (2003/6/CE), cu scopul asigurării integrității pieței și protecției investitorilor, a condus la intensificarea activităților derulate de ASF în raport cu entitățile vizate.

Întrucât odată cu MAR au intrat în vigoare și o serie de regulamente delegate de punere în aplicare, emise de Comisia Europeană pentru scopul asigurării unor condiții uniforme peste tot în Uniune cu privire la aspecte reglementate de MAR, ASF s-a adresat tuturor emitenților și a reiterat obligațiile instituite în sarcina acestora, oferind suportul necesar înțelegerii și aplicării prevederilor MAR.

Crearea și actualizarea permanentă a secțiunii dedicate abuzului pe piață de pe site-ul ASF reprezintă mecanisme la îndemâna Autorității pentru scopul informării pieței și a principalilor subiecți vizati asupra noutăților legislative în domeniu.

Aspecte de noutate din MAR și Legea nr. 24/2017:

- Acoperă mai multe tipuri de instrumente și locuri de tranzacționare, inclusiv tranzacții OTC;
- Sancționează manipularea indicilor de referință;
- Încurajează raportarea încălcărilor (whistleblowing) – Directiva CE 2392/2015 prevederi preluate în proiectul de Lege privind emitenții;
- Introduce măsuri sporite de prevenție și detectare a abuzului pe piață;
- Sancționează tentativa la manipulare și utilizare a informațiilor privilegiate;
- Introduce o perioadă închisă de 30 de zile pentru personalul de conducere;
- Interzice practicile frauduloase care implica tranzacționarea algoritmică și cu frecvență ridicată (HFT);
- Introduce reguli specifice pentru amânarea dezvăluirii informației privilegiate;
- Incriminează manipularea indicilor de referință, având la bază experiențe din trecut cum ar fi manipularea LIBOR;
- Impune reguli de conduită în activitățile de sondare a pieței;
- Prag de notificare a tranzacțiilor de către personalul de conducere și persoanele apropiate, stabilit la o valoare a tranzacțiilor de 5.000 euro în cursul unui an calendaristic;
- Puteri sporite de supraveghere și investigare pentru autoritățile competente, multe dintre acestea sub rezerva conformării cu dreptul intern.

Rolul ASF în investigarea și sancționarea abuzului pe piață - Puterile Autorității

Noul cadru legislativ european și național privind abuzul pe piață consolidează competențele de investigare ale autorităților naționale, în vederea detectării abuzurilor de pe piețele financiare. Autoritatea competentă deține cel puțin următoarele puteri de investigare:

- solicită informații și documente, ridică orice documente ale entităților reglementate, ale emitenților sau ale altor entități care desfășoară activități pe piața de capital și cu instrumentele financiare;
- efectuează inspecții și/sau controale la sediul entităților reglementate și solicită concursul instituțiilor/autorităților/organelor competente pentru exercitarea acestui drept;
- audiază orice persoană în legătură cu activitățile desfășurate de aceasta pe piața de capital și/sau în legătură cu solicitări de asistență formulate de autorități similare;

- sigilează orice încăpere care aparține entităților ce desfășoară activități sau care efectuează operațiuni în legătură cu piața de capital în care se află documente sau alte evidente legate de activitatea acestora;
- solicită încetarea oricărei activități care este contrară prevederilor legii pieței de capital; interzice exercitarea temporară a activității profesionale;
- solicită informații auditorilor entităților care desfășoară activități sau care efectuează operațiuni în legătură cu piața de capital și cu instrumentele financiare;
- suspendă tranzacțiile cu instrumente financiare și/sau retrage de la tranzacționare instrumentele financiare;
- solicită de la instituțiile de credit autorizate de către Banca Națională a României informații necesare investigațiilor ASF;
- solicită autorităților judiciare competente să instituie măsuri asiguratorii asupra activelor persoanelor care se fac vinovate de încălcarea dispozițiilor legii pieței de capital;
- solicită înregistrări existente ale convorbirilor telefonice, ale comunicațiilor electronice și ale datelor de transfer deținute de societățile de investiții, instituțiile de creditare sau instituții financiare.

Regimul sancționator

Legea specială nr.24/2017 prevede sancțiuni penale pentru acele fapte de abuz pe piață comise cu forma de vinovăție cerută de lege pentru a fi calificate ca infracțiuni, stabilind pedeapsa cu închisoare de la 1 la 5 ani pentru:

- utilizarea abuzivă a informațiilor privilegiate;
- recomandarea sau determinarea unei alte persoane să participe la practici de utilizare abuzivă a informațiilor privilegiate;
- divulgarea ilegală a informațiilor privilegiate;
- manipularea pieței.

Pentru acele fapte care nu constituie infracțiuni, Legea prevede sancțiuni contravenționale de la 10.000 lei până la 22.000.000 lei pentru persoanele fizice și de la 20.000 lei până la 66.000.000 lei sau 15% din cifra de afaceri anuală totală, pentru persoanele juridice, cât și sancțiuni pecuniare administrative de până la de trei ori valoarea profiturilor obținute sau a pierderilor evitate ca urmare a încălcării.

Derularea activităților specifice de către ASF privind investigarea posibilelor cazuri de abuz pe piață se realizează având la bază atât prevederile existente în Capitolul 2 Informații Privilegiate, utilizări abuzive ale informațiilor privilegiate, divulgări neautorizate ale informațiilor privilegiate și manipularea pieței din regulamentul UE nr. 596/2014, cât și indicatorii comportamentului de manipulare menționați în Anexa I la Regulamentul UE nr. 596/2014 și Anexa II la Regulamentul Delegat (UE) 2016/522.

ASF urmărește respectarea de către subiecții vizati a cerințelor de conduită și raportare prevăzute atât de Regulamentul UE 596/2014 privind abuzul pe piață (MAR), cât și de regulamentele delegate emise în aplicarea acestuia, în ceea ce privește:

- publicarea sau amânarea publicării informațiilor privilegiate;
- întocmirea și actualizarea listelor privind persoanele care au acces la informațiile privilegiate;
- raportarea tranzacțiilor efectuate de către persoanele de conducere;
- instituirea perioadelor închise și restricțiile de la tranzacționare în aceste perioade;
- modalitățile de realizare a programelor de răscumpărare și a măsurilor de stabilizare.

Ca rezultat al monitorizării rapoartelor publice efectuate de către emitenți, a raportărilor efectuate de persoanele inițiate, a monitorizării în timp real a activității de tranzacționare sau în bază a sesizărilor recepționate, ASF inițiază investigații care vizează în principal:

- potențiale acțiuni de manipulare a pieței;
- neîndeplinirea obligațiilor de dezvăluire publică a unor informații privilegiate;
- investigarea unor tranzacții cu titlurile emitentului susceptibile a fi efectuate având la baza informații privilegiate;
- deținerea de informații privilegiate, diseminarea și/sau tranzacționarea pe baza acestora.

Un alt aspect, reglementat în mod expres în MAR și în regulamentele delegate, ce a necesitat, de asemenea, o atenție deosebită a fost modalitatea de aplicare a operațiunilor aferente sondării de piață, știut fiind faptul că acest mecanism, corect aplicat, constituie o excepție legală de la divulgarea ilegală a informațiilor privilegiate, faptă ce constituie infracțiune potrivit dispozițiilor legale. În acest context, s-a urmărit ca persoanele implicate în cadrul unui astfel de proces să cunoască și aplice normele incidente, sub aspectul analizei (evaluării) informațiilor care fac obiectul sondării, a modalității de consemnare a pașilor aferenți unui astfel de proces.

Supravegherea electronică și monitorizarea tranzacțiilor

Activitatea de monitorizare în timp real a tranzacțiilor presupune urmărirea aplicațiilor de tranzacționare puse la dispoziție de operatorii de piață/sistem. Aceste aplicații au un grad redus de customizare și astfel a apărut necesitatea realizării unei aplicații care să analizeze în timp real datele de tranzacționare primite de la operatori și să transmită utilizatorului alerte configurabile din punct de vedere al parametrilor cu privire la evoluția prețului, volumului, activității intermediarilor etc.

Acest sistem de supraveghere/alertare a fost dezvoltat in-house în anii 2003-2004 de către CNVM, instituție predecesoare a ASF. Sistemul este unul deschis, putând fi adăugate alerte noi și/sau modificate parametri alertelor existente.

Aplicațiile de supraveghere electronică utilizate în cadrul ASF

ARENA Trading administrat de BVB

- Software de tranzacționare în timp real furnizat de BVB: Piața reglementată, ATS;
- ASF are acces la fiecare informație referitoare la tranzacții și ordine (data și ora, intermediari, cantitate, preț, tip de ordin, numărul ordinului, identificator cont intern etc.).

OASIS administrat de SIBEX (până la 15.09.2017)

- Software de tranzacționare în timp real, furnizat de SIBEX și administrat de ATHEX;
- Piața reglementată (Spot și Derivate), ATS;
- ASF are acces la fiecare informație referitoare la tranzacții și ordine (data și ora, intermediari, cantitate, preț, tip de ordin, numărul ordinului etc.).

ARENA Post-trading administrat de Depozitarul Central

- ASF are acces la informații referitoare la decontările tranzacțiilor realizate la BVB.

Instrumente de tip alerte și interogări, construite in-house pentru ARENA și OASIS

- Încărcarea informațiilor de la BVB și OASIS în timp real și la finalul zilei de tranzacționare;
- Alerte în timp real și analize istorice care se pot realiza în funcție de necesități;
- Alerte în timp real: referitoare la evoluția prețului și/sau a volumului în raport de tranzacția anterioară, de întreaga zi, de ultima zi, de ultima perioadă, concentrarea tranzacțiilor după intermediari/clienți raportată la media perioadei;
- Analize istorice: sistemul poate extrage orice informație referitoare la tranzacții și ordine, începând cu anul 2005, când a fost creat.

Aplicațiile utilizate de ASF, în baza reglementărilor europene**Baza de date MiFID – Regulamentul (CE) nr. 1287/2006 de implementare a MiFID:**

- Bază de date de tip web-based administrată de ESMA care conține toate acțiunile admise la tranzacționare pe o piață reglementată în spațiul UE.
- Fiecare autoritate competentă trebuie să încarce anual indicatorii de lichiditate (mediile zilnice de tranzacționare, volumele zilnice de tranzacționare, free-float-ul).

Atunci când are loc o nouă admitere la tranzacționare sau o retragere de la tranzacționare, baza de date trebuie actualizată de către autoritatea competentă.

SARIS – art. 41 din MiFID:

- Baza de date web-based, administrată de ESMA, conține toate suspendările de la tranzacționare și retragerile de la tranzacționare, în timp real;
- ASF notifică suspendarea, reintroducerea sau retragerea de la tranzacționare a unui instrument financiar, de îndată ce aceste informații sunt cunoscute;
- ASF trebuie să răspundă notificărilor primite de la alte autorități referitoare la suspendarea unui instrument.

Registrele de tranzacții (TRs) – Regulamentul (EU) nr. 648/2012 (EMIR):

- Conform EMIR, contrapărțile financiare, precum și anumite contrapărți nefinanciare, trebuie să raporteze Registrele de Tranzacții operațiunile lor cu instrumente derivate OTC (tranzacții, poziții, schimbări de poziție, închiderea contractului).
- În prezent, sunt 6 TRs autorizate de ESMA, în diferite State Membre.

Raportări pe short selling - Regulamentul (EU) nr. 236/2012 privind short selling:

- ASF primește de la intermediari/investitori raportări cu privire la pozițiile short deținute pe acțiuni admise la tranzacționare în România – pozițiile short mai mari de 0,20% din capitalul emitentului. Când pozițiile short devin mai mari de 0,30%, investitorul are obligația de a notifica această depășire, precum și fiecare tranzacție ce situează poziția short la peste 0,30% din capitalul emitentului.
- Trimestrial, ASF trebuie să transmită la ESMA lista pozițiilor short zilnice raportate de intermediari/investitori, precum și pozițiile short pe datoria publică (informație transmisă ASF de BNR).

Transaction Reporting Exchange Mechanism (TREM) - Directiva MiFID:

MiFID impune ca ASF să schimbe anumite rapoarte de tranzacții cu alte autorități competente europene prin sistemul TREM, gestionat de ESMA.

În anul 2017 a fost continuată derularea la nivelul Autorității Europene a Valorilor Mobiliare și a Piețelor (ESMA) a celor trei proiecte realizate în aplicarea MiFID II și EMIR, demarate în 2015:

1. FIRDS – Financial Instruments Reference Data System

Scopul acestui proiect este de a construi un sistem prin care ESMA va colecta în numele autorităților competente date de referință (de exemplu ISIN, data de începere tranzacționare, LEI al emitentului etc) și volume de tranzacționare direct de la fiecare loc de tranzacționare (piață reglementată, MTF, OTF) și operatorii independenți.

În cursul anului 2017, dezvoltarea acestui proiect a fost continuată de ESMA, autoritățile competente finalizând aplicațiile locale în 2017.

2. TRACE - Single Access Point to TRs data

Scopul proiectului este de a oferi un punct de acces unificat (hub) pentru datele tranzacții stocate de registrele centrale de tranzacții (TRs) în conformitate cu EMIR.

Proiectul a fost finalizat în august 2016 la nivelul ASF. Accesul la date este asigurat, în prezent se lucrează la vizualizarea datelor într-un mod optim. În acest scop a fost achiziționată o licență a unei aplicații ce facilitează vizualizarea datelor și au fost demarate procedurile pentru achiziționarea mai multor astfel de licențe. În 2017 ESMA a finalizat și faza a doua a acestui proiect, respectiv realizarea unui modul pentru interogări ad hoc ale bazei de date.

3. TREM – MiFIR Transaction Reports Exchange Mechanism

În cadrul acestui proiect, ASF colectează rapoartele privind tranzacțiile de la firmele de investiții, locuri de tranzacționare și va asigura redistribuirea către alte autorități competente conform regulilor MiFIR. Raportarea tranzacțiilor va urma un format tehnic comun la nivelul UE și va fi definit de ESMA (mesaje XML conform standardului ISO 20022).

Proiectul a fost finalizat la finalul anului 2017, când au fost realizate teste cu participanții la piață în vederea utilizării în mediu real începând cu 03.01.2018. La această dată, ASF se afla în primul eșalon al autorităților competente europene ce au implementat cu succes sistemul TREM.

De asemenea, în anul 2017, a fost continuat un proiect ce vizează actualizarea sistemului intern de supraveghere electronică (aplicația Client ARENA), la standardele actuale, luând în considerare și evoluțiile legislative (MiFID II, EMIR, MAD).

Au fost analizate softuri similare utilizate în supravegherea electronică de către alte autorități competente și/ sau operatori de piață și a fost realizat un draft de specificații tehnice, ce urmează să fie implementat în perioada următoare.

Piața de asigurări

Asigurarea de răspundere civilă auto obligatorie
Asigurarea obligatorie de locuințe
Implementarea Directivei privind Distribuția în Asigurări (IDD)
Alte măsuri întreprinse pentru buna desfășurare a pieței de asigurări
Activitatea de autorizare – avizare în piața asigurărilor
Continuarea măsurilor pentru normalizarea situației pieței RCA
Continuarea dezvoltării supravegherii pe bază de riscuri

Asigurarea de răspundere civilă auto obligatorie

ASF a participat la procesul legislativ ce a condus la emiterea de către Parlamentul României a Legii nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, publicată în Monitorul Oficial Partea I nr. 431 din 12 iunie 2017. Legea a fost elaborată ținând cont în principal de prevederile directivelor europene în materie, de propunerile formulate de ASF, de propunerile asociațiilor profesionale și patronale ale asigurătorilor și transportatorilor auto, precum și din experiența altor state membre în ceea ce privește reglementarea acestui segment de piață.

Anul 2017 a însemnat o reșezare a pieței asigurărilor de obligatorii de răspundere civilă auto și instituirea unui nou cadru legislativ.

Prin crearea noului cadru legislativ s-a urmărit stabilitatea, predictibilitatea și uniformizarea regimului cu practicile europene în domeniu.

- Reglementarea contractului de asigurare RCA
- Limitele minime de răspundere acoperite prin asigurarea RCA
- Posibilitatea răscumpărării părții din prejudiciu suportate de asigurat
- Posibilitatea contractării serviciului de decontare directă, în baza unei clauze contractuale opționale
- Introducerea tarifului de referință
- Definirea asiguratului cu risc ridicat și reglementarea modalității de încheiere a asigurării RCA pentru acesta
- Dispoziții referitoare la modul de instrumentare a daunelor, modul de stabilire și plată a despăgubirii, precum și desemnarea atribuțiilor reprezentantului de despăgubiri

În baza aceleiași legi, s-a reorganizat activitatea desfășurată de către **Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România**, asociație profesională, independentă și autonomă a tuturor societăților de asigurare care îndeplinește atribuții de:

- Birou național auto;
- Organism de plată a despăgubirilor;
- Centru de informare;
- Organism de compensare;
- A asigura dezvoltarea și administrarea bazei de date privind evidența contractelor RCA în ceea ce privește colectarea, administrarea, procesarea, prelucrarea, managementul calității și publicarea datelor referitoare la polițele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto precum și comportamentul de daunalitate și de risc al proprietarilor și utilizatorilor de vehicule aferente polițelor RCA;
- A întocmi și publica statistici privind asigurările auto la nivel național și internațional;
- A elabora și publica analize și studii comparative privind tarifele utilizate de asigurătorii RCA din statele membre și alte informații considerate relevante pentru asigurarea RCA;
- A publica statistici privind evoluția nivelurilor despăgubirilor în cazurile de vătămare a integrității corporale sau a sănătății ori pentru deces;
- A primi și/sau furniza autorității competente din subordinea Ministerului Afacerilor Interne cu atribuții de organizare și coordonare a activității de evidență și eliberare a certificatelor de înmatriculare și a plăcuțelor cu numere de înmatriculare, datele referitoare la accidente rutiere, vehiculele asigurate pentru răspundere civilă pentru pagube produse terțelor persoane prin accidente de circulație;
- Alocare a asiguraților cu risc ridicat;
- A publica pe site-ul propriu date privind tendințele referitoare la fluctuațiile tarifelor utilizate de asigurătorii RCA;
- A colecta și publica date și informații agregate privind piața asigurărilor auto din România, inclusiv în ceea ce privește volumul daunelor;
- A publica pe site-ul propriu date statistice privind tarifele practicate de unitățile reparatoare specializate în reparația vehiculelor.

În aplicarea prevederilor Legii nr. 132/2017, Autoritatea de Supraveghere Financiară a elaborat **Norma nr. 20/2017 privind asigurările auto din România**, publicată în Monitorul Oficial Partea I nr. 624 din 01 august 2017 prin care se reglementează următoarele aspecte:

- Elementele contractului RCA, inclusiv prevederi legate de reînnoirea acestuia și riscurile acoperite;
- Formatul poliței de asigurare RCA;
- Condițiile și criteriile de autorizare a asigurătorului pentru practicarea asigurării RCA;
- Procesul privind avizarea, constatarea prejudiciilor și lichidarea dosarului de daună;
- Sistemul bonus-malus și criteriile de aplicare a acestuia;
- Forma, dimensiunile, conținutul și procedurile privind utilizarea formularului de constatare amiabilă de accident;
- Procesul de avizare și înregistrare, obligațiile și responsabilitățile personalului care efectuează constatarea daunelor;
- Modalitatea de decontare directă;
- Lista documentelor necesare soluționării cererii de despăgubire;
- Prevederi aplicabile asiguraților cu risc ridicat;
- Criterii de risc, indici de încărcare, coeficienți de majorare și/sau corecție ori alte instrumente de ajustare utilizate în calculul tarifului de primă.

Totodată, Norma nr. 22/2017 privind **metodologia de calcul al tarifelor de referință** pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie, publicată în Monitorul Oficial Partea I, reglementează metodologia privind calcularea tarifelor de referință aferente asigurării RCA. Pentru determinarea unui tarif de primă pentru asigurarea unui eveniment incert se efectuează estimări ale probabilităților asociate cu apariția și/sau severitatea unui eveniment, estimări care se bazează pe istoricul evenimentelor întâmplate și pe proiecțiile tendințelor.

Pentru determinarea tarifelor de referință RCA sunt parcurse următoarele etape:

- colectarea datelor de la asiguratorii RCA și verificarea acestora de către ASF;
- analiza primară individuală pentru fiecare asigurator RCA;
- agregarea datelor furnizate de către asiguratorii RCA;
- analiza primară la nivel de piață;
- construirea modelului de risc;
- estimarea primei de risc;
- calculul semestrial al tarifelor de referință de către o societate cu expertiză, contractată de ASF;
- analiza de impact.

.... și se iau în considerare următoarele:

Date privind structura portofoliului istoric pe clase de bonus/malus, pentru a cuantifica ajustarea tarifului rezultat la categoria de tarif pentru clasa de bonus/malus B0, așa cum este definită conform prevederilor legale

Cheltuieli de administrare și de achiziție determinate ca procent din prima brută

Profit

Asigurarea obligatorie de locuințe

La nivelul Autorității de Supraveghere Financiară a fost constituit un grup de lucru, dedicat identificării unor măsuri pe termen mediu și lung privind dezvoltarea asigurărilor obligatorii de locuință. Acestea vizează **creșterea gradului de cuprindere în asigurare** și **identificarea de soluții privind completarea eficientă a asigurărilor obligatorii de locuințe cu cele facultative**.

Legea nr. 260/2008 prevede o serie de **schimbări importante privind asigurarea obligatorie a locuințelor împotriva dezastrelor naturale**:

- Modificări privind adaptarea cerințelor îndeplinite de către PAID conform noului regim de supraveghere Solvabilitate II - această modificare este necesară întrucât PAID este supravegheată conform noului regim și este necesar să respecte pe lângă Legea nr.237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare și regulamentele emise de Comisia Europeană și Ghidurile EIOPA transpuse prin reglementări emise de către ASF;

- Liberalizarea accesului în acționariatul PAID – astfel vor putea fi acționari la această societate orice alte entități, persoane juridice, care singure exercită drepturi ce decurg din deținerea unor acțiuni care reprezintă mai puțin de 10% din capitalul social al PAID, iar societatea va putea să își extindă acționariatul, inclusiv prin oferta publică, în condițiile Legii nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață, până la un procent de maximum 30% din capitalul social, în condițiile în care entitățile nu sunt controlate de aceleași persoane sau grup de persoane;
- Liberalizarea canalelor de distribuție pentru polițele PAD – se propune modificarea articolele de lege care prevăd faptul că distribuția polițelor PAD se realizează exclusiv prin intermediul societăților de asigurare. Modificările vin în întâmpinarea implementării noilor prevederi ale legislației europene privind distribuția în activitatea de asigurare;
- Introducerea unei perioade neacoperite de 5 zile de la emiterea unei polițe noi doar pentru riscurile predictibile de alunecare de teren și inundații - se are în vedere facilitarea intrării în vigoare cât mai rapide a noilor polițe pentru riscul de cutremur. S-a urmărit totodată evitarea situațiilor în care polița PAD este încheiată doar atunci când riscul de alunecare de teren sau inundație este cert iar consecințele se manifestă deja în zona locuinței pentru care se solicită încheierea asigurării;
- Clarificarea obligativității încheierii poliței PAD pentru toate imobilele cu destinație de locuințe indiferent dacă acestea sunt sau nu utilizate efectiv în acest scop;
- Definirea clară a modalității de emitere pe cale electronică a poliței PAD;
- Clarificarea dreptului proprietarilor de imobile în clasa I de risc seismic de a încheia un contract facultativ fără a prezenta dovada încheierii PAD, în condițiile imposibilității legale de a contracta o poliță PAD;
- Modificarea anumitor prevederi din legislația actuală - se nuanțează și se clarifică aspectele legate de modalitatea în care se face dovada existenței poliței PAD de către asigurați;
- Eliminarea termenului de grație de 5 zile pentru încheierea PAD la achiziționarea unei noi locuințe, obligația fiind imediată;
- Modificarea unor prevederi legale cu privire la dreptul de despăgubire în cazul construcțiilor la care au fost realizate modificări neautorizate asupra structurii de rezistență - asigurații nu vor fi despăgubiți pentru partea de paguba care a fost produsă/favorizată ca urmare a lucrărilor efectuate. Sancțiunea excluderii ar trebui să fie proporțională cu efectul pe care îl au lucrările asupra structurii de rezistență a locuinței;
- Clarificarea unor aspecte referitoare la beneficiarul poliței PAD, respectiv eliminarea sintagmei „beneficiar” din conținutul legii, acesta fiind un element specific în cazul asigurărilor de viață;
- Clarificarea procedurii depunerii cererii de despăgubire;
- Introducerea posibilității ca PAID să poată prelua activitatea de constatare și evaluare a prejudiciilor, precum și stabilirea cuantumului despăgubirii de la asiguratorii care au eliberat polița PAD, în urma notificării prealabile a asiguratorilor de către PAID;
- Clarificarea procedurii în ceea ce privește plata despăgubirilor - Aceasta efectuându-se de către PAID în baza dosarului de daună prin care s-a efectuat constatarea și evaluarea prejudiciilor. În prezent, plata despăgubirii se face de către PAID doar pe baza centralizatorului transmis de asiguratorul care a efectuat constatarea și evaluarea prejudiciilor;
- Corectarea anumitor proceduri în relația PAID - autorități publice locale – se propune ca primăriile să furnizeze liste cu imobile doar la solicitarea PAID. În prezent, legea obligă la informarea semestrială a PAID. Totodată se propune modificarea de la 3 zile la 15 zile a intervalului în care primăriile au obligația notificării proprietarilor care figurează că nu și-ar fi încheiat polița PAD;
- Simplificarea schimbului de informații între societățile de asigurare și PAID - eliminarea obligativității transmiterii semestriale către PAID a listei polițelor facultative;
- Stabilirea cuantumului fix al amenzii contravenționale la o valoare fixă de 500 lei pentru neîncheierea poliței PAD. În prezent, cuantumul este de la 100 la 500 lei.

Implementarea Directivei privind Distribuția în Asigurări (IDD)

Prin apariția Directivei (UE) 2016/97 privind distribuția de asigurări publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. 26 L din 2 februarie 2016 care abrogă Directiva (UE) 2002/92/CE privind intermedierea în asigurări, s-a constituit cadrul legislației primare europene, astfel încât să existe un nivel de protecție ridicat al consumatorilor, indiferent de canalul de vânzare prin care se cumpără produsele de asigurare.

Pentru a garanta același nivel de protecție pentru consumatori, indiferent de canalul de distribuție prin intermediul căruia aceștia își achiziționează produsul de asigurare, fie direct de la societatea de asigurare, fie indirect, printr-un intermediar, domeniul de aplicare al Directivei (UE) 2016/97 include, pe lângă societățile de asigurare și intermediari, și alți participanți la piață care vând produse de asigurare, ca activitate auxiliară.

Pe plan național, în conformitate cu prevederile legale, în vederea asigurării transparenței legislative, Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de inițiator al legii care transpune prevederile IDD, a publicat proiectul de lege pe website-ul oficial în perioada 27 septembrie 2017 - 26 octombrie 2017.

Cele mai importante modificări aduse de IDD urmăresc:

- nivelul de protecție ridicat de care beneficiază consumatorii, indiferent de canalul de vânzare prin care cumpără produsele de asigurare;
- introducerea principiului general al condițiilor de concurență echitabile între canalele de distribuție;
- standardele pentru vânzarea de produse de asigurare de viață cu componentă investițională (tip unit-linked) sunt aliniate cu standardele în materie de produse de investiții reglementate de Directiva (UE) 2014/65/ privind piețele instrumentelor financiare (MiFIDII) și trebuie supuse normelor privind standardele de vânzare și conflictele de interese;
- intermediarii în asigurări și asigurătorii trebuie să adopte toate măsurile adecvate pentru a detecta conflictele de interese care ar putea apărea în procesul de distribuție a produselor de asigurare și să informeze clienții în acest sens;
- atât intermediarii de asigurări, cât și angajații asigurătorilor care desfășoară activități de distribuție de asigurări trebuie să-și actualizeze în permanență cunoștințele și competențele profesionale; toți intermediarii de asigurări sunt obligați să prezinte dovada formării lor profesionale (calificare și pregătire profesională continuă), iar societățile de asigurare trebuie să instituie politici proprii privind formarea profesională continuă a forței proprii de distribuție;
- responsabilitatea angajatorilor să asigure angajaților accesul la acțiuni de formare astfel încât aceștia să-și îndeplinească sarcinile în mod eficient;
- drepturile și responsabilitățile de supraveghere care îi revin statului membru de origine și gazdă sunt detaliate și clarificate;
- distribuitorii trebuie să informeze clienții asupra posibilității de a cumpăra separat diferitele componente ale unui pachet oferit (vânzarea combinată - cross-selling);
- distribuitorii trebuie să informeze clienții dacă este oferită consultanță privind produsele de asigurare prezentate, iar informațiile, inclusiv cele referitoare la comercializare, trebuie să fie clare și să nu inducă în eroare clienții;
- nerespectarea cerințelor impuse de prevederile legale este sancționată mai sever, pentru a contracara potențialele profituri.

Proiectul de lege cuprinde cele două mari categorii de intermediari, intermediarii principali și intermediarii secundari. Intermediarii principali sunt persoane juridice care desfășoară activitate de distribuție ulterior obținerii autorizării de la ASF sau avizului ASF, în cazul instituțiilor de credit sau firmelor de investiții.

Intermediarii secundari sunt intermediari sau intermediari de asigurări auxiliare, persoane fizice sau juridice, înregistrate la ASF, care desfășoară activitate de distribuție sub responsabilitatea unuia sau mai multor intermediari principali sau a uneia sau mai multor societăți, după caz, și instituțiile de credit sau firmele de investiții.

Proiectul de lege prevede faptul că instituțiile de credit sau firmele de investiții care au desfășurat activitate de bancassurance, respectiv de agent de asigurare sau asistent în brokeraj, în condițiile Legii 32/2000, în termen de 120 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, optează pentru desfășurarea activității de distribuție ca intermediar principal sau secundar.

În cazul în care un produs de asigurare este oferit împreună cu un serviciu sau produs auxiliar care nu este o asigurare, în cadrul unui pachet sau al aceluiași acord, distribuitorii de asigurări informează clienții asupra posibilității cumpărării separate a diferitelor componente. În caz afirmativ, distribuitorii de asigurări furnizează o descriere adecvată a diverselor componente ale acordului sau pachetului și o evidență separată a costurilor și cheltuielilor pentru fiecare componentă.

Pentru a asigura o protecție adecvată a clienților și pentru a evita riscul de arbitraj de reglementare, în cazul încălcărilor legate de distribuția de produse de investiții bazate pe asigurări, sancțiunile pe care le poate aplica ASF conform prezentului proiect de lege sunt aliniate celor prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 1286/2014 privind documentele cu informații esențiale referitoare la produsele de investiții individuale structurate și bazate pe asigurări (PRIIP). De asemenea, proiectul de lege prevede posibilitatea ASF de a delega activitatea de evaluare și certificare a competențelor privind calificarea și pregătirea profesională continuă a distribuitorilor.

Proiectul de lege stipulează, totodată, posibilitatea informării Comisiei Europene în ceea ce privește dificultățile întâmpinate la aplicarea acesteia și asupra oricăror bariere care pot să apară în detrimentul activității distribuitorilor înregistrați sau care activează în România, în baza libertății de a presta servicii sau a dreptului de stabilire.

ASF va emite reglementări în aplicarea Legii privind distribuția de asigurări privind:

- Procesul și condițiile de înregistrare, inclusiv refuzul sau retragerea înregistrării;
- Desfășurarea activității distribuitorilor;
- Aspecte referitoare la conduita și managementul afacerilor acestora, inclusiv obiectul de activitate;
- Aprobarea acționarilor sau asociaților semnificativi, a conducerii intermediarilor principali autorizați de ASF și avizarea conducerii intermediarilor principali avizați de ASF;
- Registrele intermediarilor;
- Pregătirea profesională, inclusiv autorizarea, coordonarea, furnizarea activității de standardizare, pregătire și perfecționare profesională, aprobarea programelor de cursuri, tematicilor examenelor de absolvire, atestarea lectorilor și evaluarea competențelor distribuitorilor și angajaților societăților care desfășoară activități de distribuție de asigurări și reasigurări;
- Nivelul asigurării de răspundere civilă profesională sau a garanției intermediarilor de asigurări auxiliare;
- Raportările către ASF;
- Regimul publicării;
- Categoriile de intermediari prevăzuți în proiectul de lege și raporturile juridice dintre aceștia.

Alte măsuri întreprinse pentru buna desfășurare a pieței de asigurări:

1. Norma nr. 1/2017 pentru modificarea și completarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate ale entităților care desfășoară activitate de asigurare și/sau reasigurare, aprobate prin Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 41/2015 (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 67 din 26 ianuarie 2017)

- Clarificarea faptului că plasamentele aferente asigurărilor de viață pentru care expunerea la riscul de investiții este transferată contractantului (postul C de active din bilanț) se evaluează la valoarea justă, inclusiv în situațiile financiare anuale individuale, în conformitate cu prevederile art. 46 alin. (2), coroborat cu art. 45 și art. 6, postul D de la Active din Directiva 91/6741, cu modificările și completările ulterioare (directiva de contabilitate specifică societăților de asigurare).

2. Norma nr. 3/2017 privind încheierea exercițiului financiar 2016 pentru societățile din domeniul asigurărilor (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 207 din 27 martie 2017)

- Norma reglementează diverse aspecte privind depunerea situațiilor financiare anuale individuale și consolidate aferente exercițiului financiar 2016 atât la ASF, cât și la Ministerul Finanțelor Publice, precum: componentele situațiilor financiare și formularele aferente, corelațiile intra și inter-formulare, termenul de depunere, modalitatea de evaluare fiind cea prevăzută de reglementările contabile specifice în vigoare la data de 31.12.2016.

3. Norma nr. 4/2017 pentru completarea Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 21/2016 privind raportările referitoare la activitatea de asigurare și/sau de reasigurare (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 201 din 23 martie 2017)

- Norma prevede introducerea unor cerințe de auditare financiară externă a unor machete care fac parte integrantă din Raportul anual privind solvabilitatea și situația financiară (RSSF) pe care societățile de asigurare și/sau reasigurare îl publică și, totodată, îl transmit ASF în scop de supraveghere;

- Proiectul de normă prevede cerințe de auditare externă a unui număr de 7 machete cuprinse în RSSF, la nivel individual, referitoare la: - Bilanț; - Fondurile proprii; - SCR - Cerința de capital de solvabilitate (calculată cu formula standard și un model intern parțial/model intern integral); - MCR – Cerința de capital minim pentru societățile care desfășoară fie activitate de asigurare de viață, fie activitate de asigurare generală; - MCR – Cerința de capital minim pentru societățile care desfășoară atât activitate de asigurare de viață, cât și activitate de asigurare generală.

4. Norma nr. 6/2017 pentru modificarea și completarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate ale entităților care desfășoară activitate de asigurare și/sau reasigurare, aprobate prin Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 41/2015 (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 245 din 10 aprilie 2017)

- Entitățile pot evalua plasamentele din postul B al activului, altele decât terenurile și construcțiile, la valoarea justă, numai în scopul întocmirii situațiilor financiare consolidate;

- Societățile de asigurare și/sau reasigurare publică pe website-urile proprii forma scurtă a situațiilor financiare anuale; forma scurtă a raportului auditorului financiar extern.

5. Norma nr. 15/2017 privind metodologia de calcul de către Autoritatea de Supraveghere Financiară al tarifelor de referință pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 365 din 17 mai 2017)

- Norma reglementează metodologia aplicată de către ASF, pentru calcularea tarifelor de referință aferente asigurării obligatorii de răspundere civilă pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie, conform prevederilor art. 18 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie, denumită în continuare OUG nr. 54/2016.

6. Norma nr. 16/2017 pentru modificarea și completarea Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 39/2016 privind asigurările auto din România (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 367 din 17 mai 2017)

- obligația asigurătorului RCA de a asigura consultanță titularului contractului RCA sau a conducătorului vehiculului asigurat, la momentul producerii evenimentului, în ceea ce privește: - drepturile și obligațiile ce le revin acestora în baza legislației aplicabile locului de producere a evenimentului; - modul de completare al formularului „Constatare amiabilă de accident”; - procedurile pe care aceștia sunt obligați să le parcurgă în vederea reparației vehiculului asigurat și a regularizării daunei; - alte informații, în vederea soluționării amiabile a cazului;

- eliminarea termenului de 15 zile de comunicare a avizului, acesta urmând a fi condiționat de depunerea documentației complete și achitarea taxei de avizare ce urmează a fi prevăzută de reglementările privind veniturile ASF.

7. Norma nr. 18/2017 privind procedura de soluționare a petițiilor referitoare la activitatea societăților de asigurare și reasigurare și brokerilor de asigurare (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 555 din 13 iulie 2017)

- Introducerea obligativității entităților autorizate, reglementate și/sau supravegheate de către ASF, după caz, să informeze consumatorul cu privire la dreptul acestuia de a apela la soluționarea alternativă a litigiilor, precum și publicarea pe site-ul propriu a numărului total al solicitărilor de soluționare alternativă a litigiilor sau arbitraj, a numărului total al solicitărilor de soluționare alternativă a litigiilor sau arbitraj soluționate efectiv și a celor soluționate favorabil asiguraților, contractanților, beneficiarilor, persoanelor prejudiciate sau reprezentanților acestora. Totodată, a fost introdusă obligativitatea conducerii executive a societăților și brokerilor de asigurare și a coordonatorului colectivului de analiză și soluționare a petițiilor, în cazul societăților de asigurare, de a asigura participarea la soluționarea alternativă a litigiilor sau arbitraj, atunci când se solicită acest lucru.

- Stabilirea obligației societăților de raportare a „Situației privind dosarele de daună deschise în baza polițelor RCA (aferente activității din România)” și a situației privind „Numărul daunelor avizate”, stabilirea obligației brokerilor de asigurare de transmitere semestrială a raportărilor „Situația petițiilor” și „Informații privind principalele probleme identificate în activitatea de soluționare și gestionare a petițiilor”, clarificarea unor aspecte referitoare la activitatea de soluționare a petițiilor desfășurată de către societăți.

8. Norma nr. 19/2017 pentru punerea în aplicare a Sistemului de raportare contabilă la 30 iunie 2017 a societăților din domeniul asigurărilor (publicată Monitorul Oficial, Partea I nr. 613 din 28 iulie 2017)

- Norma cuprinde prevederi referitoare la modalitatea de completare a formularelor care compun raportările contabile și modalitatea de depunere a acestora la ASF și MFP; - machetele formularelor (Bilanț, Cont de profit și pierdere și Date informative – pentru asigurători, reasigurători și brokerii de asigurare; suplimentar, asigurătorii care administrează fonduri de pensii facultative întocmesc și depun și formularele privind Situația activelor, pasivelor și capitalurilor proprii, respectiv Situația veniturilor și cheltuielilor), precum și corelațiile din cadrul formularelor de raportare și între acestea.

Activitatea de autorizare – avizare în piața asigurărilor

Activitatea de autorizare-avizare a activității de asigurare, reasigurare și intermediere în asigurări are ca scop esențial verificarea permanentă a funcționării eficiente a asigurătorilor și brokerilor de asigurare, acționând ca filtru și element esențial de siguranță pentru protejarea intereselor beneficiarilor.

Prin exercitarea funcției de autorizare-avizare se asigură alinierea la cerințele și la bunele practici recunoscute la nivel internațional, respectiv păstrarea la standarde ridicate a guvernantei corporative în sistemul de asigurări, precum și menținerea permanentă a cerințelor impuse de conceptul fit & proper pentru entitățile care activează pe piața asigurărilor.

În acest context, a fost demarată și este în curs de derulare modificarea Regulamentului nr. 14/2015 privind aprobarea membrilor structurii de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie în cadrul entităților reglementate de Autoritatea de Supraveghere Financiară, care aduce schimbări cadrului de reglementare aplicabil procesului de evaluare și aprobare, prin alinierea legislației secundare la cea europeană (Ghidurile EBA, ESMA, EIOPA, BCE, etc.). Totodată, în anul 2017, au fost implementate în legislația națională prevederile Ghidului comun privind evaluarea prudențială a achizițiilor și majorărilor participațiilor în sectorul financiar, transpuse corespunzător în Regulamentul ASF nr. 3/2016.

În anul 2017 un asigurător și-a încetat activitatea, și anume societății de asigurări LIG i-a fost retrasă cu data de 5 ianuarie 2017 autorizația de funcționare și a fost declanșată procedura de faliment ca urmare a neîndeplinirii, în termenul și în condițiile stabilite, a măsurilor privind obligația adecvării fondurilor proprii de bază eligibile care să acopere MCR și SCR, conform planului de finanțare pe termen scurt, respectiv a planului de redresare aprobate de consiliul de administrație al societății.

Un alt asigurător de viață a preluat activitatea AXA Life Insurance SA, și anume BCR Asigurări de Viață, iar un alt asigurător non-life, și anume ATE Insurance SA și-a transferat portofoliul către asigurătorul non-life EUROINS Asigurări SA. Pe parcursul anului 2017, șase societăți de asigurare și-au majorat capitalurile sociale prin aport în numerar, în sumă totală de 271 milioane lei.

Raportat la obiectul solicitărilor transmise în cursul anului 2017, ASF a aprobat/avizat cu precădere, modificări intervenite în modul de organizare și funcționare ale entităților aflate în evidențele sale.

Obiectul solicitărilor societăților de asigurare

36 cereri de aprobare membrii Consiliu Administrație	26 cereri de aprobare membri Consiliu Supraveghere	40 cereri de aprobare membri Directorat/Conducere executivă	9 cereri de aprobare majorare capital social
două cereri de reducere capital social	trei cereri de extindere activitate în UE	două cereri de aprobare transfer de portofoliu	7 cereri de aprobare proiect de achiziție/acționari
o cerere de fuziune	3 cereri aprobare clase noi, inclusiv RCA	10 cereri de avizare auditori financiari	două cereri de avizare administrator special
o cerere avizare auditor IT	două cereri avizare actuari	65 notificări funcții cheie și critice	7 cereri de schimbare sediu social
7 cereri de schimbare sediu social	30 externalizări activități și funcții	50 notificări din state membre UE pe teritoriul României	

Obiect solicitări/decizii brokeri asigurări

817 avizări specialist constatare daune	730 înregistrări în Registrul Specialiștilor Constatare Daune	83 notificări din state membre UE pe teritoriul României	12 solicitări de aprobare a persoanelor semnificative/ conducători executivi
15 avizări agenți de asigurare subordonați & notificări de schimbare a conducerii activității de bancassurance	aprobări efectuări controale în vederea suspendării activității/retragerii autorizației la cerere	6 interziceri exercitare temporară a activității	o solicitare de aprobare prealabilă a programelor de pregătire profesională a entităților autorizate ca furnizori de programe educaționale
o solicitare de aprobare a platformelor de e-learning a entităților autorizate ca furnizori de programe educaționale	13 autorizări furnizori de programe educaționale în domeniul asigurărilor	79 schimbări sediu social	50 atestări lectori programe formare profesională în asigurări
	două autorizații de funcționare ca broker de asigurare	60 închideri/deschideri puncte de lucru	

Volumul mare de lucru privind avizarea/înregistrarea în Registrul Specialiștilor Constatare Daune s-a datorat faptului că, prin Norma 39/2016 privind asigurările auto din România, pentru punerea în aplicare a OUG 54/2016 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie, au trebuit avizate de către ASF toate persoanele care efectuează/vor efectua constatări.

Toate modificările intervenite ca urmare a deciziilor emise pentru asigurători/reasigurători/intermediari și a notificărilor primite de la autorități din Uniunea Europeană sunt actualizate în Baza de date și se asigură, totodată actualizarea Registrului asigurătorilor-reasigurătorilor/intermediarilor/specialiștilor constatare daune.

Continuarea măsurilor pentru normalizarea situației pieței RCA

Primele 5 luni ale anului 2017 pentru asigurările RCA au însemnat continuarea plafonării tarifelor RCA, plafonare instituită prin OUG 54/2016 și HG 826/2016, din 18 noiembrie 2016 până pe 17 mai 2017. În această perioadă, ASF a monitorizat cu atenție respectarea prevederilor legale de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și tramvaie. Procesul de monitorizare privind respectarea tarifelor de primă maximale a constatat, în principal, în efectuarea următoarelor proceduri:

s-au solicitat societăților de asigurare ce subscriu polițe RCA, bazele de date de prime brute subscrise pe RCA, împreună cu balanțele de verificare;

s-a verificat calitatea datelor transmise de către societățile de asigurare și reasigurare prin solicitarea de precizări cu privire la diferențe semnificative de reconciliere sau inconsecvențe între datele transmise și dacă a fost cazul prin solicitarea retransmiterii bazelor de date;

s-au comparat, la nivel de poliță, tariful practicat de fiecare societate cu tariful de primă maximal ținând cont de sistemul de bonus-malus aferent perioadei și de durata poliței.

Analiza a arătat faptul că **nici o societate de asigurare care practică RCA nu a depășit tarifele maximale.**

În toata aceasta perioada de început de an în care au funcționat tarifele de primă maximale, ASF a lucrat intens la realizarea pachetului legislativ care să cuprindă măsuri funcționale pentru ieșirea din perioada de prețuri plafonate și care să conducă la stabilizarea pieței RCA:

- În conformitate cu prevederile legale aplicabile, ASF a calculat pentru prima dată tariful de referință orientativ pe baza daunei medii determinată statistic pentru fiecare categorie de vehicul în parte, pe baza plăților efective de daune achitate de asigurătorii RCA din piață și raportate la frecvența statistică a producerii evenimentelor pe categoria segmentelor de vehicule. Pentru efectuarea primelor calcule, s-au colectat date referitoare la polițe, daune și alte informații obținute de la societățile autorizate să practice RCA, cu data de referință 31.12.2016, cu expunere semnificativă în perioada de referință. Datele analizate de ASF la nivel de poliță au corespuns tuturor polițelor care au avut cel puțin o zi de valabilitate în perioada 01 iulie 2012 – 31 decembrie 2016, iar datele privind daunele RCA au inclus toate daunele avizate până la data de 31 decembrie 2016 și având data accidentului RCA începând cu 01 ianuarie 2012.

Tarifele de referință calculate astfel de ASF direct au fost publicate imediat la ieșirea din tarifele de primă maximale și au avut valori cuprinse între 500 lei și 7.300 lei pe an. ASF a publicat, pe lângă tarifele de referință, și dauna medie și frecvența statistică a producerii evenimentelor, pe categorii de vehicule.

- Componentă esențială a stabilizării pieței RCA a fost intrarea în vigoare a noii legi RCA, Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, în iulie 2017. Noua lege RCA introduce o serie de schimbări pentru piața de asigurări din România, cea mai importantă fiind introducerea tarifelor de referință, calculate de ASF cu ajutorul unui consultant independent, definirea asiguraților cu risc ridicat și modalitatea de ofertare pentru aceștia, precum și posibilitatea alegerii opționale de către asigurat a serviciului de decontare directă, dar obligativitatea ofertării acestuia de către asigurător.
- Metodologia creată și folosită de ASF pentru calculul primelor tarife de referință a constituit cadru de reglementare, sub forma Normei 22/2017 privind metodologia de calcul a tarifelor de referință, contribuind astfel la asigurarea unei transparențe sporite în raport cu terții cu privire la modalitatea de determinare a tarifului de referință. Având în vedere prevederile legale în vigoare, ASF a derulat o procedură de achiziție publică pentru achiziționarea de servicii actuariale furnizate de un consultant independent pentru calculul tarifelor de referință.

În procesul de supraveghere continuă, în scopul stabilizării pieței asigurărilor auto, ASF monitorizează trimestrial tarifele practicate de societățile de asigurare, realizând compararea acestora cu tarifele de referință. De asemenea, ASF analizează documentațiile transmise de asigurătorii care practică RCA în scopul aprobării utilizării unor segmente omogene diferite de cele utilizate în calculul tarifelor de referință.

Continuarea dezvoltării supravegherii pe bază de riscuri

Al doilea an de aplicare a noului regim de supraveghere Solvency II a însemnat realizarea de către asigurători pentru prima dată a rapoartelor anuale publice auditate privind solvabilitatea și situația financiară la 31.12.2016, care sunt accesibile consumatorilor și potențialilor investitori pe site-urile acestora, precum și a rapoartelor de supraveghere periodice către ASF, care sunt obligatorii de transmis către autoritatea competentă la fiecare 3 ani, dacă nu sunt cerute cu o frecvență mai mare. Ambele rapoarte cuprind informații detaliate privind:

- Activitatea desfășurată;
- Performanța subscrierii;
- Performanța investițiilor;
- Performanța altor activități (precum implementarea de produse noi, rebranding sau alte activități importante, după caz);
- Descrierea detaliată a sistemului de guvernare (îndeplinirea cerințelor de competență și onorabilitate, sistemul de gestionare a riscurilor, inclusiv evaluarea internă a riscurilor și a solvabilității, sistemul de control intern, funcția de audit intern, funcția actuarială și externalizarea);
- Prezentarea detaliată a profilului de risc, cu toate componentele sale: riscul de subscriere, riscul de piață, riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul operațional, precum și alte riscuri semnificative identificate de fiecare asigurător în parte;
- Evaluarea din punctul de vedere al solvabilității a activelor, rezervelor tehnice și a altor pasive, precum și a metodelor alternative de evaluare;
- Gestionarea capitalului, prezentarea fondurilor proprii și a cerinței de capital de solvabilitate (SCR), precum și a cerinței de capital minime (MCR);
- Adecvarea aplicării formulei standard, precum și alte informații considerate relevante.

Informațiile cuprinse în rapoarte reprezintă pași importanți în asigurarea transparentizării activităților și planurilor de afaceri ale societăților de asigurări.

Pentru asigurarea transparenței din punctul de vedere al supravegherii pieței asigurărilor, în conformitate cu prevederile regimului Solvabilitate II, ASF a asigurat publicarea pe site-ul instituției a următoarelor informații:

Textele actelor cu putere de lege și ale actelor administrative, precum și recomandările generale din domeniul reglementării asigurărilor

Criteriile și metodele generale, inclusiv instrumentele utilizate în procesul de supraveghere

Date statistice agregate cu privire la aspecte cheie ale aplicării cadrului prudențial

Obiectivele supravegherii și principalele funcții și activități ale acesteia

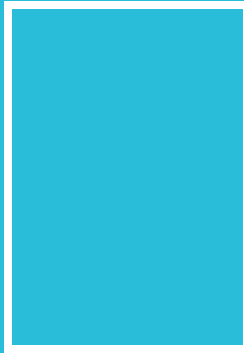
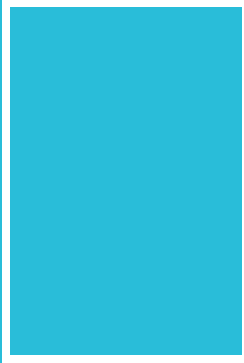
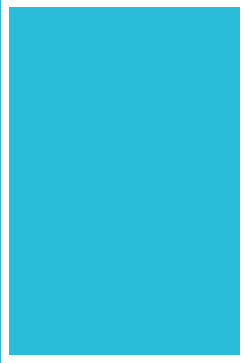
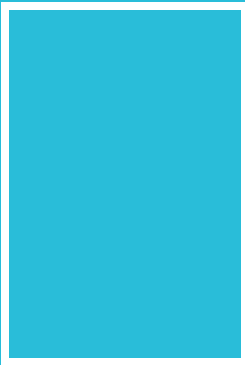
În vederea desfășurării activităților de supraveghere continue pentru anul 2017, la sfârșitul anului 2016 au fost aprobate de ASF cele 2 planuri de supraveghere off-site și on-site. În baza acestora, precum și ținând cont de rezultatele evaluării continue a riscurilor ca urmare a evaluărilor cantitative și calitative a tuturor raportărilor acestora, precum și a clasificării societăților de asigurări în cursul anului 2017 au fost demarate 7 controale on-site periodice, precum și 6 controale on-site inopinate.

Controalele on-site periodice au ca obiect verificarea activităților desfășurate de societățile de asigurare prin evaluarea sistemului de guvernanță, analiza autoevaluării riscurilor și a solvabilității, evaluarea principiilor de stabilire a limitelor de contractuale aplicate, evaluarea activelor, rezervelor tehnice, precum și a datoriilor non-tehnice înregistrate de societățile de asigurare, analiza clasificării și a eligibilității fondurilor proprii, evaluarea calcului cerinței de capital de solvabilitate a societăților de asigurare, iar controalele on-site inopinate au ca obiect situații specifice constatate ca urmare a desfășurării supravegherii continue off-site, precum și a apărării drepturilor asiguraților.

În supravegherea continuă off-site, pe lângă analizele cantitative și calitative ale tuturor raportărilor conform legislației în vigoare, se realizează analiza politicilor care stau la baza sistemului de guvernanță al societăților de asigurare, precum și analiza strategiei acestora. De asemenea, se realizează interviuri periodice cu persoanele din conducerea societăților și cu cele care dețin funcții cheie în cadrul acestora, urmărindu-se îndeplinirea continuă a cerințelor de competență a acestora, precum și funcționalitatea la nivelul conducerii în ansamblul a societății de asigurare.

În cadrul supravegherii off-site, în cursul anului 2017, ASF, în colaborare cu autoritățile de supraveghere din țările de proveniență a grupurilor, a aplicat modelul intern parțial în calculul cerinței de capital de solvabilitate pentru o societate, iar pentru alte două societăți s-au efectuat schimbări în modelul intern parțial aplicat.

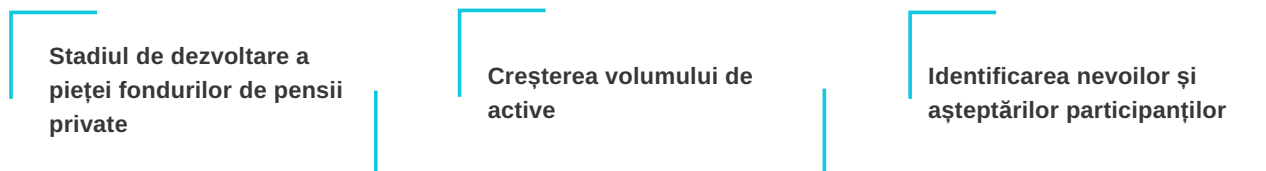
Piața pensiilor private

Implementarea semnăturii biometrice
Utilizarea în tranșe a activului personal net al unui participant
Activitatea de Autorizare-Avizare
Supravegherea sistemului de pensii private
Supravegherea off-site a sistemului de pensii private
Supravegherea on-site a sistemului de pensii private
Aplicarea principiilor guvernantei corporative
Alte activități de supraveghere
Îmbunătățirea activității de supraveghere

Elementele care au stat la baza dezvoltării cadrului de reglementare în domeniul pensiilor private

Activitatea de reglementare are ca principală preocupare participantul/beneficiarul și protecția acestuia. Astfel, pe parcursul anului 2017, au fost abordate teme precum: introducerea semnăturii biometrice în procesul de aderare cu respectarea rigorilor referitoare la protecția datelor cu caracter personal ale participanților, simplificarea procesului de aderare și de transfer, crearea posibilității de utilizare a activului personal net în caz de pensionare pentru limită de vârstă, invaliditate și în caz de deces, sub formă plăți eşalonate în rate pe o perioadă de maximum 5 ani.

Implementarea semnăturii biometrice în cadrul procesului de aderare a participanților la sistemul de pensii private

Tendențele actuale privind dezvoltarea tehnologică se manifestă și la participanții fondurilor de pensii, care își exprimă într-un număr tot mai mare dorința de a comunica prin mijloace electronice, atât pentru informare cât și pentru derularea unor operațiuni (modificări de date personale, modificări ale valorii contribuției etc).

Având în vedere faptul că pensia privată se adresează tinerilor aflați la început de activitate, persoane puse la curent cu ultimele tendințe în materie de tehnologie a informației, a fost importantă punerea la dispoziția participanților a unui instrument modern și sigur în vederea aderării la un fond de pensii private.

Astfel, după elaborarea și aprobarea proiectului privind implementarea semnăturii biometrice în cadrul procesului de aderare a participanților la sistemul de pensii private, proiect care a fost realizat în anul 2016, s-a trecut la elaborarea și publicarea actului normativ. Prin implementarea semnăturii biometrice în cadrul procesului de aderare a participanților la sistemul de pensii private s-a realizat dezvoltarea cadrului de reglementare, asigurarea unei bune gestiuni a activității raportate la realitățile sociale actuale în care mijloacele informatice se utilizează pe o scară din ce în ce mai largă, asigurarea unei mai bune protecții a datelor aferente semnăturii biometrice, reducerea riscului de fraudă, creșterea eficienței operaționale și, totodată, diminuarea riscului de eroare operațională la nivelul administratorilor fondurilor de pensii administrate privat, precum și alinierea la legislația europeană.

Etapile parcurse pentru implementarea proiectului au fost, după cum urmează:

- analiza modalității de corelare a legislației în domeniu la cerințele aplicației privind utilizarea semnăturii biometrice;
- elaborarea unui set minim de cerințe în implementarea acestei aplicații de către administratorii fondurilor de pensii private;
- completarea/modificarea legislației secundare în vederea creării cadrului legal necesar utilizării semnăturii biometrice la semnarea actelor individuale de aderare.

Normele identificate pentru modificare și completare, se referă la: aderarea la fondurile de pensii administrate privat, marketingul fondurilor de pensii private și la transferul participantului de la un fond de pensii la un alt fond de pensii privat.

Ca urmare a completărilor/modificărilor în legislația secundară, pentru implementarea semnăturii biometrice, în anul 2017 au fost elaborate și au intrat în vigoare, următoarele norme:

1. Norma nr. 8/2017 pentru modificarea și completarea Normei nr. 1/2015 privind aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii administrate privat;
2. Norma nr. 9/2017 pentru modificarea și completarea Normei nr. 2/2011 privind aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii facultative, cu modificările și completările ulterioare cuprinde noi prevederi;
3. Norma nr. 10/2017 pentru modificarea și completarea Normei nr. 3/2013 privind activitatea de marketing a fondului de pensii administrat privat;
4. Norma nr. 11/2017 pentru modificarea și completarea Normei nr. 16/2013 privind activitatea de marketing al fondului de pensii facultative;
5. Norma nr. 12/2017 pentru modificarea și completarea Normei nr. 26/2014 privind transferul participanților între fondurile de pensii administrate privat cuprinde prevederi noi;
6. Norma nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea nr. 14/2006 privind transferul participanților între fondurile de pensii facultative.

Utilizarea în tranșe a activului personal net al unui participant la un fond de pensii private

Modificările reglementărilor secundare au avut la bază solicitările primite din partea participanților, consultările cu administratorii fondurilor de pensii private din cadrul ședințelor de lucru, prin care au fost semnalate unele aspecte privind utilizarea activului personal net în caz de pensionare pentru limită de vârstă, invaliditate și în caz de deces, ca plăți eșalonate în rate.

În acest context, adaptarea legislației secundare la condițiile pieței a avut în vedere: modificarea normelor privind utilizarea activului personal net al unui participant la un fond de pensii administrat privat, respectiv la un fond de pensii facultative; introducerea posibilității de a se face plata activului personal net în tranșe, pe o perioadă de maximum 5 ani și îmbunătățirea modului de informare a participanților privind plata eșalonată a activului net, prin pagina de internet a administratorilor.

Obiectivul principal al modificărilor aduse actelor normative a constat în îmbunătățirea și completarea prevederilor legale privind modul în care activul personal net al participantului este utilizat în cazul unor anumite situații speciale legate de împlinirea vârstei de pensionare, de invaliditate sau de deces.

Prin actele normative elaborate s-a urmărit atât crearea unui cadru de reglementare a modului de plată a activului către participanți/beneficiari astfel încât să fie mai flexibil și mai practic cu focus pe interesul și protecția consumatorilor, cât și eficientizarea activității administratorilor.

Astfel, în anul 2017, ca urmare a completărilor și modificărilor în legislația secundară pentru utilizarea activului personal net în caz de pensionare pentru limită de vârstă, invaliditate și în caz de deces, ca plăți eșalonate în rate, au fost elaborate și au intrat în vigoare, următoarele norme:

- Norma nr. 25/2017 pentru modificarea și completarea Normei nr. 15/2009 privind operațiunile de încasări și plăți efectuate prin conturile fondului de pensii administrat privat;
- Norma nr. 26 /2017 pentru modificarea și completarea Normei nr. 18/2009 privind operațiunile de încasări și plăți efectuate prin conturile fondului de pensii facultative;
- Norma nr. 27/2017 privind utilizarea activului personal net al participantului la un fond de pensii administrat privat;
- Norma nr. 28/2017 privind utilizarea activului personal net al participantului la un fond de pensii facultative;
- Norma nr. 29/2017 pentru modificarea și completarea Normei nr. 1/2015 privind aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii administrate privat;
- Norma nr. 30/2017 pentru modificarea art. 12 lit. b) din Norma nr. 2/2011 privind aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii facultative;
- Norma nr. 31/2017 pentru modificarea și completarea Normei nr. 24/2015 privind obligațiile de raportare și transparență în sistemul pensiilor administrate privat;
- Norma nr. 32/2017 pentru modificarea și completarea Normei nr. 25/2015 privind obligațiile de raportare și transparență în sistemul pensiilor facultative.

Implementarea proiectului a presupus:

- detalierea categoriilor de operațiuni care se desfășoară prin contul DIP pentru plăți eşalonate al fondului deschis la banca depozitar;
- introducerea unei prevederi noi în metodologia contabilă legată de utilizarea activului personal net al participantului în caz de pensionare pentru limită de vârstă, prevedere care nu exista în actul normativ aflat în vigoare;
- completarea unor dispoziții referitoare la plata activului personal net prin virament în cont bancar;
- detalierea modului de calcul al comisionului de administrare din contribuții brute;
- completarea categoriilor de operațiuni care se desfășoară prin contul operațional al fondului de pensii precum și cele privind transferul disponibilităților din/către alte conturi operaționale ale aceluiași fond;
- plata activului personal al participantului se poate face ca plată unică sau sub formă de plăți eşalonate, pe o perioadă de 5 ani;
- completarea cadrului legal privind acordarea pensiilor, cu referire la legile privind pensiile speciale, pentru categoriile de participanți care se încadrează în situația respectivă;
- unele dispoziții referitoare la plata activului personal net prin virament în cont bancar, în sensul acordării posibilității de înlocuire a extrasului de cont cu orice fel de document emis de instituțiile de credit care să ateste titularul contului și IBAN-ul asociat acestuia;
- introducerea unei prevederi noi privind obligația administratorului de a publica modelul cererii de solicitare a plății activului personal net al participantului în caz de limită de vârstă, invaliditate sau deces, pe pagina proprie de internet, însoțit de o informare cu privire la plata activului și regimul fiscal aplicabil;
reorganizarea structurii actului normativ în sensul prezentării clare a utilizării activului personal net al unui participant atât ca plată unică, cât și sub forma plăților eşalonate, în rate, pe o perioadă de maximum 5 ani;
- corelarea legislației secundare privind evidența participanților la un fond de pensii administrat privat, cu plata activului personal net al participantului în rate lunare, pe o durată de maximum 5 ani, respectiv cu prevederile Normei nr. 27/2017 privind utilizarea activului personal net al participantului la un fond de pensii administrat privat;
- introducerea unor prevederi noi referitoare la activitatea administratorilor de fonduri de pensii administrate privat, în cazul solicitării, de către participanți/beneficiari, de a utiliza activul personal net sub formă de plăți eşalonate și obligația administratorilor de a păstra în evidențele proprii istoricul operațiunilor participanților care optează pentru plăți eşalonate și documentele justificative aferente;
- completarea cadrului legislativ, în cazul utilizării activului personal net, cu legile care reglementează acordarea pensiei în cazul unor categorii profesionale;
- introducerea unei noi anexe pentru a evidenția în mod distinct situația lunară a plăților eşalonate pentru participanții/beneficiarii care au ales această opțiune de plată;
- elaborarea unei anexe cu privire la angajații administratorului fondului de pensii administrate privat, care va cuprinde informații cu privire la numărul de salariați, direcția/compartimentul/serviciul la care lucrează, specificarea timpului de lucru - cu normă întreagă sau cu fracțiune de normă, pentru o mai bună raportare a unor aspecte necesar a fi evidențiate în activitatea de supraveghere și de control.

Activitatea de Autorizare-Avizare

- În anul 2017, ASF a emis în total 576 de decizii/avize, din care:

80 de decizii și avize privind cererile de autorizare/avizare/retragere autorizației/avize ale administratorilor, fondurilor de pensii private și auditorilor financiari din cadrul sistemului de pensii private, precum și a modificării documentelor care au stat la baza autorizării/avizării acestora

496 de decizii și avize privind cererile de autorizare/avizare/reavizare/retragere autorizației/avize ale agenților de marketing, precum și a modificării documentelor care au stat la baza autorizării/avizării acestora

ASF a procesat 611 notificări transmise de entitățile din domeniul pensiilor private, dintre care 125 au fost s-au referit la proceduri interne ale administratorilor și depozitarilor.

Activitatea de autorizare-avizare a administratorilor, fondurilor și depozitarilor

Acte individuale de autorizare, avizare sau validare a unei persoane evaluate/Notificări	Numărul actelor individuale/ notificărilor
Decizii/avize emise și notificări, din care:	
A. Administratori Fonduri de Pensii Private	428
a) Decizie/aviz de autorizare/avizare pentru:	18
- Membru Consiliu de Administrație/ Consiliu de Supraveghere	7
- Director general/conducător executiv/membru Directorat	6
- Persoană care conduce structura de administrare a riscurilor	3
- Persoană care conduce structura de control intern	2
b) Decizie/aviz de modificare pentru:	17
- Modificarea documentelor care au stat la baza autorizării administratorilor fondurilor de pensii private	17
c) Notificări	393
- Notificări transmise de administratori/depozitari/auditori	268
- Notificări proceduri interne ale administratorilor/depozitarilor	125
B. Fonduri de Pensii Administrate Privat	45
a) Decizie/aviz de modificare pentru:	11
- Documentele care au stat la baza obținerii deciziilor de autorizare a fondurilor de pensii administrate privat	2
- Modificarea Prospectului schemei de pensii private	5
- Modificarea Actului Individual de Aderare	3
- Modificarea Declarației privind politica de investiții	1
C. Fonduri de Pensii Facultative	32
a) Decizie/aviz de modificare pentru:	32
- Documentele care au stat la baza obținerii deciziilor de autorizare a fondurilor de pensii facultative	3
- Modificarea Prospectului schemei de pensii facultative (avizare prealabilă și definitivă)	14
- Modificarea Actului Individual de Aderare	13
- Modificarea Declarației privind politica de investiții	2
D. Depozitari	
a) Decizie de retragere autorizației/avize și radiere din Registrul A.S.F.:	2
- Retragerea avizului prin care s-a acordat RAIFFEISEN BANK S.A. calitatea de depozitar al activelor fondurilor de pensii administrate privat	1
- Retragerea avizului prin care s-a acordat BANCPOST S.A. calitatea de depozitar al activelor fondurilor de pensii facultative	1

În anul 2017, ASF a retras avizul prin care s-a acordat RAIFFEISEN BANK SA calitatea de depozitar al activelor fondurilor de pensii administrate privat și avizul prin care s-a acordat BANCPOST SA calitatea de depozitar al activelor fondurilor de pensii facultative.

Având în vedere prevederile Normei nr. 41/2016 pentru modificarea și completarea Normei nr. 27/2015 privind activitatea de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, Consiliul ASF **a fost informat cu privire la îndeplinirea de către auditorii financiari a condițiilor prevăzute la art. 7 din Norma nr. 27/2015 privind activitatea de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, cu modificările și completările ulterioare .**

În prezent, 5 auditori își desfășoară activitatea de audit financiar la entitățile pieței pensiilor private, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară.

Activitatea de autorizare-avizare a agenților de marketing

Actele individuale/Notificările	Numărul actelor individuale/ notificărilor
Total, din care:	714
A. Pensii Administrative Privat	295
a) Aviz pentru:	92
- modificare act constitutiv agenți de marketing persoane juridice	1
- agenții de marketing persoane fizice*	71
- reavizarea agenților de marketing persoane fizice**	20
b) Notificări de modificare pentru:	96
- act constitutiv agenți de marketing persoane juridice	8
- tematica privind cursul pentru agenții de marketing persoane fizice	8
- datele de identificare aferente agenților de marketing persoane fizice***	80
c) Decizie de retragere avize și radieră din Registrul ASF:	107
- retragere aviz agenți marketing persoane juridice	1
- retragere aviz persoane juridice specializate	2
- retragere aviz agenți marketing persoane fizice****	104
Notă:	
* prin cele 71 avize au fost avizate 1065 agenți de marketing persoane fizice	
** prin cele 20 avize au fost reavizate 310 agenți de marketing persoane fizice	
*** au fost emise 80 comunicări privind modificarea datelor aferente unui număr de 337 agenți de marketing persoane fizice	
**** prin cele 104 decizii au fost retrase avizele unui număr de 1038 agenți de marketing persoane fizice	
B. Pensii Facultative	419
a) Aviz pentru:	174
- avizare intermediar de pensii private	1
- agenții de marketing persoane fizice*	117
- reavizarea agenților de marketing persoane fizice**	56
b) Notificări de modificare pentru:	122
- act constitutiv agenți de marketing persoane juridice	7
- tematica privind cursul pentru agenții de marketing persoane fizice	8
- datele de identificare aferente agenților de marketing persoane fizice***	107
c) Decizie de retragere și radieră din Registrul A.S.F.:	123
- retragere aviz agenți marketing persoane juridice	1
- retragere aviz agenți marketing persoane fizice****	122
Notă:	
* prin cele 117 avize au fost avizate 1200 agenți de marketing persoane fizice	
** prin cele 56 avize au fost reavizate 519 agenți de marketing persoane fizice	
*** au fost emise 107 comunicări privind modificarea datelor aferente unui număr de 636 agenți de marketing persoane fizice	
**** prin cele 122 decizii au fost retrase avizele unui număr de 1659 agenți de marketing persoane fizice	

Datorită consolidării pieței pensiilor private, având în vedere procentul ridicat de participanți repartizați aleatoriu la fondurile de pensii administrate privat, în anul 2017 s-a menținut un trend crescător al retragerilor avizelor, comparativ cu cel al avizărilor/reavizărilor agenților de marketing persoane fizice.

Registrul entităților din sistemul de pensii private

ASF a actualizat permanent Registrul entităților și persoanelor fizice autorizate/avizate/radiate în sistemul pensiilor private. Acesta este constituit și structurat pe Pilonul II și Pilonul III și în cadrul acestora pe categorii de entități, incluzând administratori, fonduri de pensii private, depozitari, auditori financiari și agenți de marketing (persoane juridice și persoane fizice). Secțiunea publică a Registrului este disponibilă spre consultare pe website-ul ASF.

Supravegherea sistemului de pensii private

Activitatea de supraveghere a sistemului de pensii private s-a bazat pe respectarea a cel puțin următoarelor principii:

Protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor, prin asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și asigurarea accesului acestora la informații adecvate;

Procesul de supraveghere trebuie să fie preventiv și anticipativ;

ASF trebuie să acționeze în mod adecvat atunci când este cazul, mai ales în situații negative care evoluează într-o dinamică ridicată.

Supravegherea off-site și on-site reprezintă controlul entităților realizat prin monitorizarea și analiza tuturor informațiilor primite de ASF prin intermediul raportărilor obligatorii, dar și prin orice alte mijloace, cum ar fi de exemplu informații din surse publice și prin misiunile de control derulate la sediile entităților supravegheate.

S-a urmărit permanent optimizarea procesului de raportare și verificare a datelor și informațiilor transmise de către entitățile din sistemul pensiilor private, precum și îmbunătățirea calității rapoartelor, analizelor și sintezelor elaborate prin creșterea gradului de relevanță și acuratețe a datelor și informațiilor. De asemenea, au fost analizate și soluționate problemele operaționale identificate la nivelul entităților din cadrul sistemului de pensii private.

Obiectivele strategice ale activității de supraveghere și control pentru anul 2017

Protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor prin susținerea funcționării eficiente a sistemului de pensii private și asigurarea accesului acestora la informații relevante.

Mentținerea unui risc scăzut pe piața fondurilor de pensii private.

Identificarea timpurie a principalelor arii de risc în activitatea entităților implicate în sistemul de pensii private prin utilizarea unui instrument de evaluare corectă atât a calității sistemului de guvernare corporativă în ansamblul său cât și în ceea ce privește activitatea individuală a persoanelor care dețin funcții cheie, prin păstrarea unui istoric al actelor și faptelor acestora (conduită și comportament) și asigurarea cu privire la faptul că pentru fapte similare se dispun măsuri similare, iar acestea sunt stabilite în funcție de impact, risc, circumstanțe și repetabilitatea faptelor.

Supravegherea off-site a sistemului de pensii private

Optimizarea procesului de raportare a entităților din sistemul pensiilor private este un element important în eficientizarea activității de supraveghere off-site și îmbunătățirea atributului de prudențialitate, materializat în capacitatea de depistare timpurie a eventualelor probleme, de analiză și remediere a acestora, până să afecteze semnificativ interesele participanților. ASF a soluționat probleme operaționale pentru care s-au solicitat puncte de vedere și planuri de măsuri și acțiuni pentru remedierea problemelor semnalate.

ASF a acordat o atenție deosebită procesului de raportare, verificării datelor și informațiilor transmise, precum și îmbunătățirii calității analizelor și sintezelor elaborate, urmărindu-se creșterea gradului de relevanță și acuratețe.

Permanent au fost actualizate fișele fondurilor de pensii private, administratorilor și depozitarilor activelor fondurilor de pensii private, pentru a realiza o imagine completă a entităților autorizate și supravegheate din sistemul de pensii private. În fișele administratorilor au fost incluse și sancțiunile aplicate și/sau planurile de măsuri dispuse ca urmare a acțiunilor de control. De asemenea, s-a analizat trimestrial un set de riscuri specific portofoliilor fondurilor de pensii private: expunerea valutară, gradul de concentrare, rata dobânzii, lichiditatea, volatilitatea și rentabilitatea fondurilor de pensii private.

Prin supravegherea prudențială permanentă s-a urmărit întărirea disciplinei în raportare, în monitorizarea abaterilor de la limitele investiționale, monitorizarea încadrării în gradul de risc, monitorizarea ratelor de rentabilitate a fondurilor de pensii private și asigurarea informării corecte și continue a participanților fiind astfel soluționate aspecte și probleme diversificate.

Pe parcursul anului 2017 s-au procesat datele primare necesare calculului actuarial al provizionului tehnic pentru evaluarea actuarială a fondurilor de pensii facultative care prevăd garanții în prospectul schemei de pensii, pe baza istoricului de date al fondurilor de pensii facultative. Astfel, s-a procedat la determinarea pentru fiecare participant a următoarelor valori: valoarea garantată actuală, contribuția actuală, contribuțiile viitoare până la pensionare, valoarea garantată până la pensionare, evoluția valorii activului personal până la pensionare, obligația totală de plată, respectiv valoarea garantată, comparativ cu valoarea activului acumulat, aferent acestei obligații (suma activelor personale generatoare de obligații).

În urma analizei datelor și informațiilor prelucrate, au fost elaborate rapoartele de evaluare actuarială a fondurilor de pensii administrate privat, precum și a fondurilor de pensii facultative.

Valoarea totală a provizioanelor tehnice constituite de către administratorii fondurilor de pensii private a fost de 173,32 milioane lei. Din totalul provizioanelor tehnice, 95% sunt aferente fondurilor de pensii administrate privat (164,71 milioane lei), respectiv 5% sunt aferente fondurilor de pensii facultative (8,61 milioane lei). În ceea ce privește activele care acoperă provizionul tehnic, cea mai mare valoare a fost înregistrată de NN PENSII SAFAP SA (53,56 milioane lei investiți în titluri de stat și depozite), urmat de ALLIANZ-ȚIRIAC SAFPP SA (41,50 milioane lei investiți în depozite și conturi curente).

Provizionul tehnic și activele care acoperă provizionul tehnic la 31.12.2017 (milioane lei)

Administrator	Fond de pensii private	Provizion tehnic constituit	Active care acoperă provizionul tehnic	Gradul de acoperire a provizionului tehnic
PILONUL II				
1 AEGON SAFPP SA	FPAP VITAL	11,92	12,12	101,68%
2 ALLIANZ-TIRIAC SAFPP SA	FPAP AZT VIITORUL TĂU	41,15	41,50	100,85%
3 BCR PENSII SAFPP SA	FPAP BCR	19,45	20,24	104,06%
4 BRD SAFPP SA	FPAP BRD	3,96	4,01	101,26%
5 GENERALI SAFPP SA	FPAP ARIPI	9,19	14,14	153,86%
6 METROPOLITAN LIFE SAFPP SA	FPAP METROPOLITAN LIFE	26,85	29,96	111,58%
7 NN PENSII SAFPP SA	FPAP NN	52,19	53,56	102,63%
PILONUL III				
8 BRD SAFPP SA	FPF BRD MEDIO	1,00	0,78	78,00%
9 NN ASIGURĂRI DE VIAȚĂ SA	FPF NN OPTIM	7,61	7,75	101,84%
TOTAL		173,32	184,06	106,20%

*Date preliminare.

Toate societățile de administrare a fondurilor de pensii private au înregistrat un raport al gradului de acoperire a provizionului tehnic cu activele aferente peste nivelul de 100%, respectându-se astfel prevederile legale conform cărora valoarea activelor corespunzătoare provizionului tehnic este cel puțin egală cu suma rezultată din calculul cel mai recent al provizionului tehnic, cu excepția FPF BRD Medio, care are obligația să constituie provizionul tehnic calculat de Autoritate până la data depunerii situațiilor financiare aferente exercițiului financiar pentru anul 2017, cu mențiunea că activele care acoperă provizionul tehnic au fost suplimentate în luna februarie 2018 (1,01 milioane lei, respectiv un grad de acoperire de 101%).

Pentru a se asigura cadrul bunei funcționări a sistemului de pensii private, astfel încât să nu fie afectată activitatea administratorilor, iar interesele participanților să nu fie prejudiciate, ASF a solicitat administratorilor fondurilor de pensii private să transmită Autorității planificarea acțiunilor de constituire integrală a provizionului tehnic până în anul 2020, așa cum este prevăzut de reglementările în vigoare. Toți administratorii s-au conformat și au dispus măsuri de eşalonare a valorilor rămase pentru a se asigura că până la sfârșitul anului 2020 provizionul va fi integral constituit.

Au mai fost efectuate și analize ale raportărilor entităților din piața pensiilor private cu privire la evaluarea internă a riscurilor operaționale și a indicatorilor de raportare electronică. În acest context, au fost verificate rezultatele auditării sistemelor informatice transmise de administratori și depozitari, precum și modul de implementare de către entitățile supravegheate a acțiunilor corective recomandate de auditorii IT în urma primei misiuni de audit a sistemelor informatice. Alte acțiuni desfășurate în anul 2017 au fost **testul de stres asupra activelor sistemului de pensii private** în vederea determinării șocului posibil asupra valorii activelor în portofoliile fondurilor de pensii private pe baza scenariului EIOPA (IORPs Stress Test Report 2015), calcule, analize și evaluări ale valorii medii a activului personal la data retragerii participanților din sistemul pensiilor administrate privat, pe baza datelor reale ale întregului portofoliu de participanți (la nivelul fiecărui fond de pensii administrat privat), precum și descrierea algoritmilor actuariali de calcul al tipurilor de pensie conform principiilor și tipurilor de pensii stabilite prin proiectul de Lege privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor private.

Supravegherea on-site a sistemului de pensii private

Controlul entităților din sectorul pensii private are rolul de a preveni, identifica și de a dispune măsurile pentru remedierea, după caz, a situațiilor care pot prejudicia sau au prejudiciat interesele participanților și beneficiarilor la fondurile de pensii private.

Acțiunile de control planificate pentru anul 2017 s-au înscris în obiectivele ASF: protejarea intereselor participanților și beneficiarilor fondurilor de pensii private, protecția stabilității sistemului pensiilor private și consolidarea și stabilitatea sistemului financiar în întregul său.

Au fost vizate în principal:

- Verificarea modului în care funcționează sistemul de governanță corporativă și respectiv sistemul intern de control al fiecărei entități controlate cu scopul de a identifica dacă politicile și procedurile elaborate de către fiecare entitate sunt adecvate în raport cu volumul și complexitatea activității, dacă sunt aplicate în mod corespunzător și revizuite periodic, precum și cu scopul de a analiza eficacitatea utilizării instrumentelor și mijloacelor folosite în vederea identificării, administrării și diminuării riscurilor;
- Verificarea și evaluarea activităților specifice sistemului de pensii private luând în considerare: natura, cauza, impactul, modul de remediere și/sau diminuare, precum și forma de manifestare a riscurilor aferente, în scopul asigurării unei funcționări eficiente;
- Urmărirea modului în care strategia de investiții adoptată de fiecare fond de pensii private este aplicată;
- Verificarea constituirii și menținerii unui nivel corespunzător al provizioanelor tehnice, inclusiv verificarea existenței activelor care acoperă provizionul tehnic;
- Gradul de adecvare și automatizare a sistemelor informatice raportat la volumul și complexitatea activităților desfășurate.

În cursul anului 2017 **au fost planificate 13 acțiuni de control, care s-au desfășurat în totalitate conform planificării aprobate**. Adicional față de acțiunile de control periodic planificate, în cursul semestrului I 2017, **s-au desfășurat și două acțiuni de control tematic inopinat**.

Sanctiunile aplicate entităților implicate în sistemul de pensii private în semestrul II al anului 2017 au fost ca urmare a constatării repetabilității faptelor identificate și nu neapărat ca o consecință a gravității acestora. Au mai fost efectuate verificări off-site referitoare la modul în care o parte dintre agenții de marketing au înțeles să aplice prevederile legale în desfășurarea activității de marketing al prospectului fondurilor de pensii private.

Totodată, a fost elaborat și pus în practică un proiect privind implementarea unei aplicații informatice pentru verificarea valorii minim garantate în cazul transferurilor între fondurile de pensii administrate privat.

Principalele obiective ale echipei de control au fost identificarea abaterilor de la legislația în vigoare și remedierea imediată a acestora precum și identificarea proceselor care pot fi îmbunătățite. Echipele de control au avut un rol **activ în remedierea deficiențelor observate**, majoritatea aspectelor identificate în timpul acțiunii de control fiind remediate în timpul acesteia și ca urmare a acesteia.

Toate entitățile în sarcina cărora s-a dispus implementarea de măsuri de remediere s-au conformat cu cele dispuse prin Deciziile ASF

În urma acțiunilor de control efectuate nu au fost identificate riscuri care să afecteze în mod semnificativ activitatea pe termen scurt a societăților și implicit sistemul de pensii private, numărul sancțiunilor aplicate fiind în scădere în raport cu anul 2016 și ca urmare a demersurilor continue ale administratorilor de fonduri de pensii private de a dezvolta și îmbunătăți fluxurile de lucru și de a actualiza sistemele informatice.

Cu toate acestea, riscurile identificate necesită o reevaluare a proceselor desfășurate de către entitățile controlate. A fost relevantă incidența riscurilor operaționale, a riscurilor de conformitate și a celor reputaționale.

Principalele arii de risc identificate, din punct de vedere al numărului de vulnerabilități sau disfuncționalități identificate, sunt:

Arie de activitate

- Guvernanță corporativă;
- Aderarea și evidența participanților;
- Operațiuni privind participării;
- Activitatea de investiții și evaluare active
- Sistemul IT;
- Constituirea provizionului tehnic;
- Obligații de raportare și transparență.

Tipuri de riscuri identificate

- Riscuri de conformitate;
- Riscuri operaționale;
- Riscuri reputaționale.

Factori care contribuie la creșterea riscurilor

- Eroarea umană, apărută în principal ca urmare a operațiunilor efectuate manual;
- Dezvoltarea insuficientă a sistemelor informatice;
- Lipsa unui sistem de control intern eficient.

Automatizarea raportărilor entităților din sistemul pensiilor private

Automatizarea raportărilor entităților din sistemul pensiilor private are ca principal obiectiv automatizarea prelucrării informațiilor raportate în sistemul informatic al ASF, pentru depistarea erorilor și riscurilor într-un timp optimizat și prelucrarea facilă a datelor. Proiectul a urmărit îmbunătățirea prelucrării datelor raportate de către entitățile din sistemul pensiilor private, prin generarea de rapoarte, alerte și verificări (atât de format, cât și de fond). De asemenea, s-a urmărit și posibilitatea transmiterii unor mesaje automate către entitățile raportoare în momentul postării de fișiere întocmite în mod eronat. Proiectul a fost finalizat în a doua jumătate a anului 2017, toate modulele acestuia fiind implementate.

Verificarea valorii garantate în cazul transferurilor

Scopul programului

- Îmbunătățirea activității de supraveghere și control în scopul protejării intereselor participanților și respectării cadrului legal aplicabil;
- Identificarea timpurie a unor arii de risc în activitatea privind transferul participanților și să ofere posibilitatea de a dispune măsuri de remediere încă din etapa incipientă de manifestare a vulnerabilităților identificate;
- Asigurarea la nivelul Autorității a unui instrument unic de verificare a modului de calcul a valorii garantate, care va putea fi utilizat în viitor și de alte departamente.

În cursul anului 2017 ASF a implementat o aplicație informatică pentru verificarea valorii garantate în cazul transferurilor.

Obiectivul principal al proiectului a fost elaborarea unui program informatic standardizat de verificare a valorii garantate pentru transferul participanților între fondurile de pensii administrate privat.

Aplicarea principiilor guvernantei corporative de către administratorii fondurilor de pensii private

În urma analizei modului de implementare a principiilor guvernantei corporative de către administratorii fondurilor de pensii, precum și a analizei rapoartelor semestriale de activitate transmise de către funcțiile cheie audit intern, management al riscului și control intern, ASF a organizat sesiuni de dezbateri individuale cu administratorii fondurilor de pensii. În cadrul acestor întâlniri au fost prezentate concluziile analizei, principalele deficiențe identificate, precum și recomandările Autorității pentru îndreptarea acestora și îmbunătățirea mecanismelor de control intern, audit intern și managementul riscurilor.

PRINCIPALELE CONCLUZII

Îmbunătățirea guvernantei corporative la nivelul administratorilor fondurilor de pensii este o preocupare constantă a ASF în scopul protejării intereselor participanților, a creșterii performanțelor și atingerii obiectivelor strategice ale sistemului de pensii private din România.

Pentru facilitarea aplicării prevederilor legale și a celor mai bune practici internaționale în domeniul guvernantei corporative, ASF va continua dialogul cu cei implicați în procesul de guvernanță corporativă pentru îmbunătățirea acesteia.

Alte activități de supraveghere

ASF a investigat suplimentar notificările primite din partea Direcției Relații cu Publicul, Petiții și Educație Financiară cu privire la o serie de petiții depuse de participanți.

Au fost analizate proiectele de acte normative care reglementează domenii cum ar fi: obligațiile de raportare și transparență în sistemul pensiilor administrate privat și pensiilor facultative, evidența participanților la fondurile de pensii administrate privat, transferul participanților între fondurile de pensii facultative, operațiunile de încasări și plăți efectuate prin conturile fondurilor de pensii administrate privat și fondurile de pensii facultative, aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii administrate privat și la fondurile de pensii facultative, precum și utilizarea activului personal net al participantului la fondul de pensii administrat privat și a participantului la fondul de pensii facultative.

Îmbunătățirea activității de supraveghere

- **Automatizarea raportărilor entităților din sistemul pensiilor private**
- **Verificarea valorii garantate în cazul transferurilor.**

ASF a inițiat în anul 2017 o serie de proiecte având ca scop îmbunătățirea activităților de reglementare, supraveghere și control a entităților din cadrul sistemului de pensii private și eficientizarea acestor activități.

S-a urmărit menținerea unui caracter de continuă dezvoltare și auto-îmbunătățire, în pas cu evoluția sistemului de pensii private, pentru a asigura protejarea intereselor participanților din cadrul acestui sistem.

Protecția consumatorilor, gestionarea petițiilor și educație financiară

Principalele acțiuni realizate în scopul creșterii protecției consumatorilor
Activitatea de relații cu publicul
Gestionarea petițiilor
Monitorizare și educație financiară

Principalele acțiuni realizate în scopul creșterii protecției consumatorilor

Anul 2017 a reprezentat pentru ASF un an de definire mult mai clară a obiectivelor sale fundamentale referitoare la nevoile consumatorilor. Astfel, acțiunile demarate în 2016 de către ASF s-au intensificat și s-au diversificat în anul 2017, bazându-se pe următoarele obiective:

Monitorizarea
respectării
prevederilor
legale/contractuale

Acordarea de
asistență
profesionistă pentru
consumatori

Educarea și
promovarea
încrederii în
serviciile, produsele
și instrumentele
financiare specifice
piețelor nebancare

Protejarea și
apărarea drepturilor
consumatorilor
împotriva practicilor
incorecte, posibil
abuzive sau
frauduloase

În 2017, activitățile ASF au continuat să se constituie ca instrumente complementare la reglementarea și supravegherea prudențială, prin aprobarea strategiilor și tacticilor specifice. În vederea creșterii gradului de protecție a consumatorilor, ASF a acordat o atenție deosebită informării corecte și complete a acestora prin acordarea asistenței de specialitate în vederea clarificării tuturor solicitărilor consumatorilor adresate verbal, telefonic, în scris sau direct la sediul ASF.

S-a facilitat accesul în mod nediscriminatoriu al consumatorilor la sisteme active de soluționare a cererilor, solicitărilor de informații și petițiilor, acordându-se o informare corespunzătoare acestora cu privire la formalitățile legale care trebuie respectate în cazul depunerii și completării documentației aferente petițiilor transmise ASF.

În vederea soluționării cererilor adresate de către participanții la fondurile de pensii administrate privat, s-a implementat aplicația "Află la ce fond de pensii ești!" care permite acestora identificarea apartenenței la fondul la care au aderat sau la care au fost repartizați, oferind posibilitatea verificării statusului solicitărilor.

O componentă importantă a activității de protecție a consumatorilor o constituie activitatea de soluționare a petițiilor. Aceasta are ca obiective, pe lângă soluționarea efectivă a aspectelor reclamate de petenți și identificarea deficiențelor, monitorizarea permanentă a acestora la nivel de entitate supravegheată și/sau reglementată de ASF, precum și analiza caracterului repetitiv al acestor deficiențe la nivelul pieței, în scopul stabilirii măsurilor care se impun.

Prin activitatea desfășurată de direcție, autoritatea a participat activ la activitatea europeană referitoare la protecția consumatorilor. Astfel, s-au raportat către EIOPA și ESMA date privind conținutul reclamațiilor primite de la consumatori, ASF contribuind la obținerea unei imagini europene asupra consumatorului și a factorilor care îi afectează acestuia drepturile.

Tot în scopul susținerii unei protecții întărite a consumatorilor, a funcționat Grupul Consultativ de Dialog Permanent în domeniul protecției consumatorilor creat de ASF cu asociațiile de protecție a consumatorilor, asociații relevante ale piețelor financiare, reprezentanți în grupurile internaționale, ANPC, grup care se întâlnește periodic și emite opinii și reglementări pentru susținerea drepturilor consumatorilor. Colaborarea cu asociațiile de protecție a consumatorilor a avut în vedere și abordarea mult mai aplicată a unor măsuri de protecție.

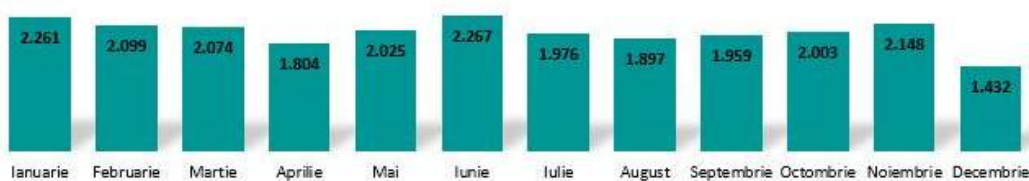
În anul școlar 2016-2017, programul de educație financiară nebancaară s-a extins la nivelul a 16 județe plus Municipiul București. România a câștigat marele premiu pentru proiectele de educație financiară derulate la nivel național în anul 2016 de Autoritatea de Supraveghere Financiară și Ministerul Educației Naționale. Obținerea premiului pe țară de către ASF a venit ca urmare a activităților întreprinse în cadrul evenimentelor organizate cu prilejul Global Money Week, aceasta fiind o premieră pentru o instituție financiară din România.

Activitatea de relații cu publicul a vizat în anul 2017:

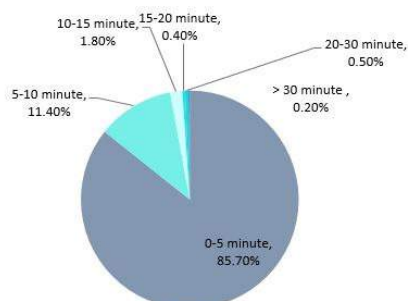
- acordarea asistenței de specialitate de calitate în vederea clarificării tuturor solicitărilor consumatorilor adresate de aceștia verbal, telefonic, în scris sau direct la sediul ASF;
  - facilitarea accesului nediscriminatoriu al consumatorilor către sistemele active de soluționare a cererilor, solicitărilor de informații și petițiilor prin informarea corespunzătoare a acestora cu privire la formalitățile legale care trebuie respectate în cazul depunerii și completării documentației aferente petițiilor transmise ASF;
  - adaptarea răspunsurilor transmise consumatorilor la nevoile reale ale acestora, contribuind activ la creșterea nivelului de informare a consumatorilor în privința dispozițiilor legale în vigoare aplicabile solicitărilor acestora precum și furnizarea de instrucțiuni concrete privind demersurile necesar a fi întreprinse de consumatori pentru soluționarea diferitelor spețe;
  - procesarea și soluționarea rapidă a solicitărilor de informații, termenul de răspuns fiind în medie de aproximativ 2 zile de la înregistrarea cererii;
  - funcționalitatea de punct unic de intrare și ieșire pentru comunicarea informațiilor solicitate de diverse categorii de public pentru toate petițiile privind activitatea entităților specifice piețelor financiare nebankare supravegheate;
  - identificarea posibilelor nereguli/nerespectări ale legislației aplicabile, cu risc de amplificare și generare de petiții precum și acționarea cu promptitudine în vederea preîntâmpinării acestora;
  - gestionarea situației de excepție în cazurile ASTRA, FORTE și CARPATICA - centralizarea individuală a apelurilor cu subiectele menționate; informarea eficientă a petenților asupra aspectelor semnalate în petițiile adresate ASF cu subiectele ASTRA, FORTE și CARPATICA; colaborare cu FGA în vederea soluționării aspectelor prezentate de consumatori;
  - supervizarea permanentă a administratorilor fondurilor de pensii administrate privat în ceea ce privește statusul solicitărilor consumatorilor de produse financiare non-bancare, participanți în sistemul de pensii administrate privat – Pilonul II, în vederea soluționării aspectelor prezentate de consumatori, prin intermediul aplicației: "Află la ce fond de pensii ești!".
- În cursul anului 2017, Call Center-ul ASF a înregistrat un număr total de **23.945 apeluri telefonice primite, în creștere cu 31% față de anul precedent**. Dintre acestea, un număr **12.223** apeluri au fost efectiv preluate și soluționate de Call Center-ul ASF (diferența este reprezentată de apeluri în afara orelor de program, în zile nelucrătoare, etc).

Distribuție lunară apeluri Call Center ASF în anul 2017

ASF a efectuat un număr de 1.471 apeluri în afara instituției. Aceste apeluri vin în sprijinul consumatorilor acolo unde se constată că aceștia au nevoie de sprijin telefonic suplimentar, sprijin ce este menit să faciliteze accesul acestora către informații mai rapid. În ceea ce privește numărul de apeluri pierdute, Call Center-ul ASF a înregistrat un procent de 3,41% din totalul apelurilor primite.

Structura apelurilor primite în funcție de durată

Situatie comparativă 2016-2017 Call Center ASF

În urma calculului realizat în funcție de punctajul dat la întrebarea Net Promoter Score (ati fost mulțumit de informațiile oferite, v-au fost de folos?), **Call Centerul ASF a obținut un punctaj de 95% consumatori mulțumiți în anul 2017.** Pe parcursul anului 2017 au fost soluționate 2.010 de petiții (solicitări de informații), dintre acestea 1.138 fiind pe sectorul de asigurări-reasigurări și 872 petiții pe sectorul pensiilor private.

Tot în cadrul ASF s-au mai desfășurat următoarele activități cu impact direct în activitatea de **protecție a consumatorilor**:

- Centralizarea și furnizarea datelor (petiții înregistrate și apeluri) pentru Comandamentul constituit care are rolul de a monitoriza plățile creditorilor societăților Asigurare-Reasigurare Astra S.A., Carpatica Asig S.A. și Forte Asigurări Reasigurări S.A. după momentul analizării cererilor de plată de către Fondului de Garantare a Asiguraților și aprobarea sau respingerea sumelor cuvenite de către Comisia Specială din cadrul FGA;
- Derularea a 3 (trei) proiecte de tip Mystery Shopping astfel:
  - 1 exercițiu de Mystery Shopping privind tarifele RCA ca urmare a publicării Raportului ASF cu privire la determinarea tarifelor de referință pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse terților prin accidente de vehicule (mai-iunie 2017);
  - 1 exercițiu de Mystery Shopping având ca scop monitorizarea și verificarea activității de constatare și avizare a daunelor RCA de către societatea de asigurări S.C. EUROINS ROMÂNIA ASIGURARE REASIGURARE S.A. (august 2017);
  - 1 studiu de piață avizare RCA-Monitorizarea și verificarea activității de constatare și avizare a daunelor RCA de către societățile de asigurare autorizate să desfășoare activitate (august 2017).
- Prelucrarea raportărilor periodice transmise de entități privind situația petițiilor recepționate de acestea și raportarea către ESMA a datelor globale rezultate (trimestrial);
- Participarea la diferite chestionare desfășurate de ESMA și furnizarea informațiilor solicitate (ex. Tendințele investitorilor de retail);
- Supervizarea permanentă a administratorilor fondurilor de pensii administrate privat în ceea ce privește statusul solicitărilor consumatorilor de produse financiare non-bancare, participanți în sistemul de pensii administrate privat – Pilonul II, în vederea soluționării aspectelor prezentate de consumatori, prin intermediul aplicației: “Află la ce fond de pensii ești!” care a demarat în data de 16 august a anului 2016;
- Monitorizarea administratorilor din piața pensiilor administrate privat - Pilonul II, din prisma timpului și modalității de soluționare a solicitărilor privind apartenența la un fond de pensii administrat privat. Pentru perioada 01.01 – 31.12.2017 s-au înregistrat 24.784 de solicitări în aplicația “Află la ce fond de pensii ești!”, iar timpul mediu de răspuns per total administratori a fost de 6,23 zile calendaristice;
- Încheierea unui Protocol de colaborare, între Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) prin intermediul Entității de Soluționare Alternativă a Litigiilor în domeniul financiar non-bancar (SAL-Fin) și următoarele instituții din România:
  - Asociația de Arbitraj Instituționalizat (AAI);
  - Asociația Consiliului De Arbitraj și Soluționare Alternativă A Litigiilor (CASAL);
  - Consiliul de Mediere (CM);
  - Centrul de Soluționare Alternativă a Litigiilor în Domeniul Bancar (CSALB).

Secretariatul Tehnic al Entității de Soluționare Alternativă a Litigiilor SAL-Fin

Activitatea SAL-Fin s-a desfășurat în conformitate cu prevederile Regulamentului ASF nr 4/2016.

- De la înființare și până la sfârșitul anului 2017, au fost admise spre analiză un număr de 233 de cereri. În anul 2017 au fost admise spre analiză un număr de 197 de cereri;
- SAL-Fin a analizat un număr mediu de 16 cereri noi/lună și a gestionat un număr mediu de 25 de cereri aflate în conciliere pentru care s-a asigurat secretariatul tehnic;

Tipuri de reclamații

- 118 cereri în domeniul RCA;
- 26 cereri în domeniul asigurărilor generale;
- 11 cereri privind asigurările facultative CASCO;
- 1 cerere privind PAID;
- 2 cereri privind pensiile pilonul II și III (ambele respinse pentru lipsa documente);
- 4 cereri privind asigurări de viață.

- În ceea ce privește durata medie de soluționare a litigiilor primite pentru cererile înregistrate în intervalul cuprins între 1 ianuarie 2017 și data de 31 decembrie 2016 s-a înregistrat o durată medie de 37 de zile pentru toate procedurile de soluționare a litigiilor, fiind excluse din calcul cererile respinse și cererile nesoluționate până la data de referință;
- În activitatea de call center, în anul 2017, s-au înregistrat peste 60 de ore de convorbiri telefonice, reprezentând apeluri primite de la părțile aflate în soluționare litigii, consumatori și alte persoane interesate de activitatea SAL-Fin;
- Corespondența electronică din cadrul SAL-Fin se ridică la un număr de peste 10.000 emailuri primite și transmise pe parcursul anului 2017;
- S-au regăsit un număr de două hotărâri contestate de către consumatori și opt hotărâri contestate de către comerciant. Până la finele anului 2017 nu s-a soluționat definitiv niciuna dintre cererile de chemare în judecată.

Gestionarea petițiilor

Activitatea de soluționare a petițiilor se desfășoară potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aprobată prin Legea nr. 233/2002, precum și ale legislației incidente din domeniile de specialitate ale ASF.

Această activitate are ca obiective, pe lângă soluționarea efectivă a aspectelor reclamate de petenți, identificarea deficiențelor, monitorizarea permanentă a acestora la nivel de entitate supravegheată și/sau reglementată de ASF, precum și analiza caracterului repetitiv al acestor deficiențe la nivelul pieței, în scopul stabilirii măsurilor care se impun pentru remedierea lor. Totodată, prin răspunsurile comunicate petenților, ASF acordă asistență de specialitate în ceea ce privește reglementările legale/contractuale incidente în speță și recomandă petenților pașii procedurali pe care aceștia trebuie să-i urmeze pentru soluționarea aspectelor semnalate.

Astfel, în anul 2017, din activitatea de instrumentare și soluționare a petițiilor, au fost identificate anumite deficiențe/practici în activitatea entităților.

În anul 2017, în cadrul ASF s-a înregistrat un număr total de **9.383 petiții, în scădere cu 44,54%** față de anul 2016.

Nr. crt.	Piața de activitate	Total petiții înregistrate în 2016	% din Total petiții în 2016	Total petiții înregistrate în 2017	% din Total petiții 2017	Creștere / Scădere în 2017 față de 2016
1	Asigurări - Reasigurări	15.419	91,13%	8.046	85,75%	-47,82%
2	Pensii Private	1.125	6,65%	1.077	11,48%	-4,27%
3	Piața de capital	375	2,22%	260	2,77%	-30,67%
	Total	16.919	100,00%	9.383	100,00%	-44,54%

Piața pensiilor private

- s-a primit în total un număr de 1.077 petiții, în scădere cu 4,27% față de înregistrările anului 2016;
- au fost instrumentate/soluționate în mod unic pe petent 965 petiții;
- un număr de 112 petiții au fost clasate sau conexe, conform prevederilor Ordonanței nr. 27/2002 și procedurilor interne ASF;
- 863 petiții (cu o pondere de 89,43% din total) au reprezentat solicitări de informații, atât generale, cât și individuale pe caz și persoană, iar un număr de 102 petiții (10,57%) au necesitat instrumentare în vederea rezolvării aspectelor semnalate;
- au fost înregistrate 800 petiții (82,90%) privind Pilonul II, în scădere cu 20,24% față de anul 2016, în timp ce, petițiile transmise de către participanții care au aderat la un fond de pensii facultative (Pilonul III) reprezintă un procent de 1,55% din totalul petițiilor înregistrate, în scădere cu 53,13% față de 2016;
- din totalul petițiilor care au necesitat instrumentare, un număr de 49 petiții au fost finalizate în favoarea petenților - la acestea s-au putut determina soluții favorabile, întemeiate legal, la care ASF a avut temei cadrul normativ corespunzător rezolvării disputei dintre părți, realizând demersurile legale în acest sens.

Deficiențe desprinse din activitatea de soluționare a petițiilor pentru piața pensiilor private

- adoptarea unei conduite necorespunzătoare din partea administratorilor și neinformarea corectă și completă a participanților;
- adoptarea unei conduite necorespunzătoare de către administratori concretizată prin refuzul manifestat față de solicitarea unui participant de comunicare prin poștă cu confirmare de primire;
- lipsa unor informații corecte și complete din partea participanților, necunoașterea de către participanți a drepturilor și obligațiilor ce le revin;
- comunicarea eronată de către administrator către participanți, a unor informații anuale, făcând confuzie asupra destinatarilor, fapt ce a prejudiciat confidențialitatea datelor dar și informarea anuală a participanților;
- refuzul administratorilor față de solicitarea participanților de a transfera activele acumulate de la un fond de pensii facultative la un fond de pensii în străinătate;
- lipsa unor contribuții și întârzierea de virare a acestora la fondurile de pensii private;
- aspecte privind neadoptarea sau elaborarea unor acte normative la nivel primar și/sau secundar: legea privind furnizarea pensiei private/facultative; norma privind suma necesară obținerii pensiei facultative minime și a normei referitoare la utilizarea activului net (plata în rate a activului restituit).

Demersuri efectuate în vederea remedierii deficiențelor identificate

- informări interne asupra problemelor apărute în relația dintre administratori și participanți și beneficiari;
- transmiterea pentru fiecare caz în parte, către sectorul de specialitate și autoritățile competente (MMJS, CNPP, respectiv MFP) a problematicilor sesizate de către petenți privind necesitatea promovării cu celeritate a reglementărilor în domeniu privind furnizarea pensiei private/facultative;
- direcționarea aspectelor de verificare a modului de reținere și virare a contribuțiilor la fondurile de pensii private către instituția competentă – CNPP;
- monitorizarea modului de soluționare/răspuns a administratorilor la petițiile înregistrate la nivelul acestora și direcționate de ASF, precum și a modului de relaționare a acestora cu consumatorii;
- transmiterea către administratori, la dosarele instrumentate, cu extindere aplicată la toate cazurile înregistrate la nivelul administratorilor, a unor adrese prin care s-a învederat continuu acestora, obligația de conformare la legislația aplicabilă, de informare corectă, completă și continuă a participanților/beneficiarilor la sistem, verificare și actualizare a procedurilor de operare potrivit necesităților și intereselor participanților și depunerea tuturor eforturilor posibile în vederea respectării drepturilor și soluționării conform legii a aspectelor reclamate de către aceștia.

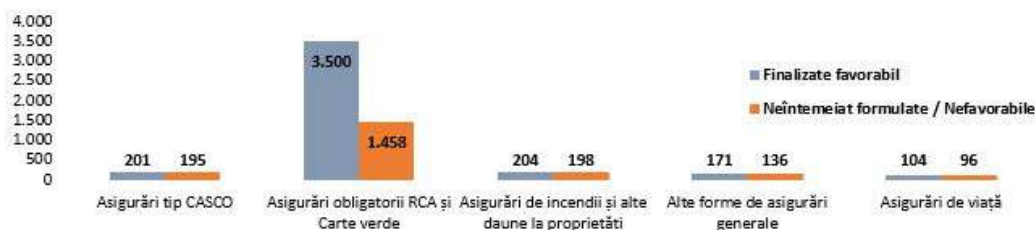
Piața asigurărilor – reasigurărilor

- s-a primit în total un număr de 8.046 petiții, în scădere cu 47,82% față de anul 2016;
- au fost înregistrate în mod unic pe petent, analizate și soluționate un număr de 6.263 petiții transmise de către asigurați/păgubiți, petiții care intră în sfera de competență a ASF, în scădere cu 31,60% față de înregistrările din anul 2016;
- au fost înregistrate 139 petiții care excedează competența ASF, petenții fiind îndrumați să se adreseze Fondului de Garantare a Asiguraților (FGA), Biroului Asiguratorilor de Autovehicule din România, Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor;
- un număr de 1.644 petiții au fost clasate sau conexe, în conformitate cu prevederile Ordonanței nr. 27/2002 și procedurile interne ASF.

Aspectul **cel mai des reclamat de către petenți** în anul 2017 a fost neplata/plata parțială a despăgubirilor/valorilor de răscumpărare solicitate de către asigurați/păgubiți, în 2.799 cazuri, acestea reprezentând un procent de 44,69% din total. Printre alte aspecte sesizate s-au numărat și nerespectarea condițiilor contractuale/Normelor RCA (25,45%), respectiv solicitări de recalculare a valorii despăgubirilor (5,89%).

Ponderea petițiilor finalizate în favoarea petenților în total petiții soluționate, a fost de 66,74% (respectiv 4.180 petiții), dintre acestea, 33% fiind finalizate prin plată, solicitările având legitimitate și cadru legal de soluționare. Aceste ponderi au fost calculate ținând seama numai de petițiile care au necesitat instrumentare (fără solicitările de informații la care s-au formulat răspunsuri) și pentru care autoritatea a avut pârghii de intervenție, potrivit atribuțiilor legale. Restul petițiilor au avut ca obiect solicitări de natură procedurală, necuantificabile material (deschidere dosar de daună, reconstatare, transmitere accept de plată către unitatea reparatoare, etc.). Un număr de 2.083 petiții (33,26%) au fost constatate ca neîntemeiat formulate sau asupra cărora ASF nu are capacitatea de intervenție în aplicarea legislației actuale.

Modalitatea de finalizare a petițiilor analizate unic în anul 2017

În ceea ce privește structura petițiilor în funcție de entitatea reclamată, 99,07% din numărul petițiilor analizate în anul 2017 au fost îndreptate împotriva societăților de asigurare și un procent de 0,93% au fost înregistrate împotriva brokerilor de asigurare. Situația primelor societăți de asigurare pentru care s-au înregistrat cele mai multe petiții în anul 2017, comparativ cu anul 2016 este prezentată în tabelul de mai jos.

Societate / Broker de Asigurare	Număr petiții analizate în anul 2016	Ponderea petițiilor 2016 (%)	Număr petiții analizate în anul 2017	Ponderea petițiilor 2017 (%)	Variații 2017/2016 (%)
Euroins SA	1.103	12,05%	1.292	20,63%	17,14%
City Insurance SA	3.329	36,36%	1.203	19,21%	-63,86%
Asirom VIG SA	1.813	19,80%	1.071	17,10%	-40,93%
Omniasig VIG SA	479	5,23%	442	7,06%	-7,72%
Allianz –Tiriac SA	291	3,18%	223	3,56%	-23,37%
Groupama SA	193	2,11%	196	3,13%	1,55%
Generali Romania SA	169	1,85%	190	3,03%	12,43%
Uniqa Asigurari SA	273	2,98%	177	2,83%	-35,16%
Alte societăți / brokeri de asigurare	1.506	16,45%	1.469	23,46%	-2,46%
TOTAL	9.156	100,00%	6.263	100,00%	-31,60%

Deficiențe desprinse din activitatea de soluționare a petițiilor pentru piața asigurărilor

- depășirea termenului legal de plată a despăgubirilor aferente dosarelor de daună (RCA);
- neinformarea persoanei păgubite cu privire la încadrarea daunei în categoria daunelor majore și asupra modului de calcul al valorii maxime de despăgubire;
- depășirea termenului legal de 5 zile lucrătoare de la data notificării pentru efectuarea constatărilor, respectiv 3 zile lucrătoare de la solicitare în cazul reconstatărilor;
- neînregistrarea tuturor documentelor aferente dosarelor de daună;
- depășirea termenului de 3 luni de la avizarea daunei de către asigurători în ceea ce privește transmiterea ofertei de despăgubire, respectiv a notificării privind respingerea totală sau parțială a pretențiilor formulate;
- stabilirea valorii de piață de către asigurători, în cazul daunelor totale, fără a se ține seama de toate dotările vehiculelor în cauză;
- întocmirea ofertelor de despăgubire de către asigurători, fără a se face dovada respectării prevederilor legale;
- justificarea insuficientă a soluțiilor adoptate de către asigurători și comunicate ASF pentru soluționarea petițiilor;
- încheierea de noi polițe de asigurare RCA în cazul autovehiculelor nou dobândite, fără preluarea clasei de bonus/malus de la vechile vehicule;
- diminuarea cuantumului despăgubirilor în cazul în care se solicită plata înainte de efectuarea reparațiilor;
- neplata penalităților de întârziere odată cu plata despăgubirii;
- emiterea pe teritoriul României a unor polițe de asigurări de garanții a căror valabilitate nu a fost certificată de societatea Elite Insurance Company Limited, cu sediul în Gibraltar;
- identificarea unor interpretări ale prevederilor legale specifice domeniului turismului cu impact negativ asupra drepturilor beneficiarilor polițelor de asigurare a pachetelor de servicii turistice în cazul insolvenței agențiilor de turism;
- identificarea unor situații în care despăgubirile solicitate nu au fost aprobate la plată, ca urmare a interpretării de către asigurători, în defavoarea asiguraților, a condițiilor de asigurare aferente contractelor de asigurări de bunuri și locuință;
- emiterea de polițe de asigurare facultative fără respectarea prevederilor Normelor privind informațiile pe care asigurătorii și intermediarii în asigurări trebuie să le furnizeze clienților, precum și alte elemente pe care trebuie să le cuprindă contractul de asigurare, puse în aplicare prin Ordinul CSA nr. 23/2009, respectiv ale Normei ASF nr. 15/2015 privind comercializarea prin mijloace electronice a contractelor de asigurare.

Modalitatea de finalizare a petițiilor analizate unic în anul 2017

- transmiterea internă a unui număr de 12 informări lunare referitoare la deficiențele identificate din activitatea de soluționare a petițiilor cu privire la instrumentarea dosarelor de daună RCA de către asigurătorii autorizați să practice acest tip de asigurare, precum și a unui număr de 7 informări punctuale, pe caz, asupra conduitei asigurătorilor în relația cu consumatorii;
- informarea internă cu privire la existența pe teritoriul României a unor polițe de asigurare de garanții a căror valabilitate nu a fost confirmată de Elite Insurance Company Limited, cu sediul în Gibraltar;
- colaborarea cu alte structuri ASF pentru stabilirea respectării prevederilor Normei 15/2015 de către intermediarii în asigurări în mediul online;
- colaborare cu alte structuri ASF pentru aplicarea întocmai de către asigurători a prevederilor legale specifice domeniului turismului în ceea ce privește polițele de asigurare a pachetelor de servicii turistice în cazul insolvenței agențiilor de turism;
- în urma identificării existenței unor clauze neloiale în cazul polițelor privind asigurarea de călătorie, s-a recomandat societății Omniasig VIG S.A. schimbarea clauzelor contractuale pentru aceste tipuri de contracte;
- întâlniri ale consumatorilor cu entitățile reclamate;
- implicarea activă în activități de reglementare, prin participarea efectivă la modificările legislației asigurărilor obligatorii auto RCA;
- participarea în cadrul subgrupului de lucru RCA în vederea elaborării de recomandări cu privire la soluționarea unor aspecte tehnice reclamate de către petenți care conduc la diminuarea despăgubirilor RCA în raport cu cadrul legislativ actual;
- transmiterea internă a unor informări asupra problemelor apărute în relația dintre asigurători și unitățile reparatoare;
- desfășurarea în mod permanent de întâlniri cu reprezentanții societăților/brokerilor de asigurare pentru clarificarea aspectelor divergente rezultate din instrumentarea petițiilor, precum și stabilirea măsurilor ce se impun pentru remedierea deficiențelor identificate, în scopul apărării drepturilor asiguraților/persoanelor prejudiciate;
- analiza și soluționarea tuturor petițiilor care au reclamat instrumentarea dosarelor de daună deschise la Fondul de Garantare a Asiguraților.

În anul 2017, pe lângă activitatea de instrumentare și soluționare a petițiilor, ținând seama de aspectele constatate, ASF, a desfășurat un amplu proces de monitorizare a relației asigurat-asigurător, a gradului de conformitate a produselor de asigurare cu nevoile consumatorilor de asigurări, proces complementar activității de supraveghere menit să aducă un plus de valoare adăugată atât protecției consumatorilor, cât și stabilității financiare a pieței asigurărilor.

A fost realizat un număr de 14 analize :

Elaborarea proiectului "Recomandări pentru instrumentarea dosarelor de daună auto RCA în vederea protejării drepturilor consumatorilor de servicii și produse de asigurare"

Două analize statistice semestriale privind situația petițiilor înregistrate la ASF

Analiza condițiilor de asigurare a unor produse de asigurare facultativă

Trei analize statistice privind informațiile rezultate din raportările trimestriale transmise de către asigurători și brokeri de asigurare

Două analize a indicatorilor specifici activității de protecție a consumatorilor de asigurări

Analiza situațiilor sesizate de asigurați privind comportamentul asigurătorilor și a practicilor acestora în derularea dosarelor de daună CASCO

Patru analize privind perioada de plată și de soluționare a dosarelor de daună deschise la asigurători în baza contractelor de asigurare obligatorie auto RCA

Piața instrumentelor și investițiilor financiare

- s-a primit în total un număr de 260 petiții, în scădere cu 30,67% față de înregistrările anului 2016;
- au fost soluționate în mod unic pe petent 217 petiții, în scădere cu 34,44% față de anul 2016;
- 43 petiții au fost clasate sau conexe, în conformitate cu prevederile OG nr. 27/2002 și procedurile interne;
- din analiza petițiilor efectuată în funcție de entitățile reclamate, reiese că, cele mai multe au fost înregistrate pentru emitenți (128), reprezentând 58,99% din total, în scădere cu 30,05% față de 2016;
- în ceea ce privește tipurile de operațiuni reclamate de către petenți, din analiza și soluționarea petițiilor s-a constatat că cele mai multe petiții, respectiv 41% dintre acestea, au vizat solicitarea de verificare a deținerilor de acțiuni/plată dividend;
- din totalul petițiilor analizate în mod unic, un număr de 214 petiții (82,31%) au fost finalizate în favoarea petenților - la acestea s-au putut determina soluții favorabile, întemeiate legal.

Deficiențe desprinse din activitatea de soluționare a petițiilor pentru piața de capital**Emitenți**

- nerespectarea drepturilor acționarilor minoritari, în ceea ce privește: obligațiile de transparență, acordarea dreptului de retragere din societate, plata contravalorii acțiunilor/dividendelor cuvenite;
- nerespectarea prevederilor legale referitoare la drepturile acționarilor, cu privire la: convocarea AGA la solicitarea unor acționari cu o anumită deținere din capitalul social al societății, la completarea convocatorului, precum și a condițiilor de cvorum.

Intermediari

- efectuarea de tranzacții și operațiuni pe platforme online (tranzacții de tip Forex) de către entități sau persoane care nu sunt autorizate de către ASF în vederea prestării unor activități specifice pe piața de capital;
- neinformarea corectă și completă a clienților asupra condițiilor și limitelor produselor structurate sau derivate cumpărate;
- neclarități în modalitatea de prezentare a anumitor produse structurate tranzacționate în cadrul BVB, fiind folosite mai multe denumiri pentru anumiți termeni, iar în cadrul contractelor încheiate între emitenți/reprezentanți și clienți nu este precizat în mod expres faptul că detalii/actualizări privind respectivele instrumente financiare se regăsesc pe site-ul BVB;
- neclarități în ceea ce privește plata taxelor și comisioanelor percepute pentru realizarea tranzacțiilor.

Demersuri efectuate în vederea remedierii deficiențelor identificate**Emitenți**

- transmiterea de adrese de atenționare cu privire la obligația de respectare a drepturilor acționarilor minoritari referitoare la asigurarea transparenței, acordarea dreptului de retragere din societate, plata contravalorii acțiunilor/dividendelor cuvenite;
- în vederea respectării dreptului la informare a acționarilor și respectării obligației de transparență a societăților ale căror valori mobiliare sunt tranzacționate pe piața de capital au fost efectuate demersurile necesare pentru învederea cadrului legal aplicabil privind îndeplinirea obligației de a răspunde la întrebările adresate de acționari, acest drept putând fi însă condiționat, în funcție de existența uneia din situațiile precizate de dispozițiile art. 13 alin. (2) din Regulamentul nr. 6/2009.

Intermediari

- acțiuni de protejare a consumatorilor de instrumente financiare prejudiciate de firmele de investiții licențiate în statele membre, inclusiv prin elaborarea și postarea de alerte;
- au fost solicitate informații suplimentare privind produsele structurate tranzacționate pe piața de capital;
- identificarea în procesul de instrumentare a petițiilor a unor indicii privind potențialul de săvârșire a unor fapte abuzive de către o societate de servicii de investiții financiare (SSIF BT Capital Partners) prin neinformarea corespunzătoare a investitorilor cu privire la condițiile reale ale contractului.

Monitorizare și educație financiară

Activitatea ASF a căpătat dimensiuni mult mai mari în anul 2017 prin dezvoltarea programelor educaționale și prin anvergura rapoartelor de monitorizare derulate. În acest sens, facem precizarea că există o relație directă între activitatea de monitorizare și activitatea de educație financiară. Corelarea celor 2 activități rezidă într-o bună informare și educare a consumatorilor de produse și servicii financiare nebankare. Eventualele practici incorecte identificate sau o anumită conduită neconformă a entităților pot conduce la dezvoltarea de acțiuni educaționale care să crească nivelul de cunoștințe al populației și în același timp care să crească nivelul de încredere al consumatorilor în Autoritate și în piețele supravegheate. O atare activitate conduce totodată, la promovarea și întărirea rolului și imaginii ASF în rândul populației.

Activitatea de Monitorizare

S-a continuat monitorizarea drepturilor esențiale ale consumatorilor de produse și servicii financiare (principii definite în perioada anterioară):

- dreptul la transparență și de a fi informat;
- dreptul a-și cunoaște și înțelege drepturile și obligațiile;
- dreptul de a negocia, a plăti un preț corect și de a putea compara prețurile între ele;
- dreptul de a primi asistență;
- dreptul de a avea acces la petiționare;

S-au desfășurat activități, precum:

- monitorizarea de tip bottom-up prin conceptul de monitorizare de tip Mystery Shopping, utilizat pentru prima dată în România pe piața financiară nebankară;
- identificarea și luarea de măsuri de reglare a comportamentelor entităților piețelor sau de reglementare a canalelor de distribuție a produselor vândute de aceștia;
- urmărirea modului de interacționare consumator-entitate financiară prin monitorizarea posibilităților practice neloiale, frauduloase, neautorizate, înșelătoare sau furnizarea de informații neconforme sau incomplete, publicității înșelătoare, activităților netransparente sau neautorizate, sau pentru prevenirea tratamentelor discriminatorii;
- elaborarea de multiple rapoarte de monitorizare în vederea identificării de practici incorecte, neautorizate ce pot afecta consumatorii de produse și servicii financiare nebankare;
- monitorizarea surselor externe de informații precum și cele specifice mediilor sociale (Facebook) în vederea identificării de practici incorecte, neautorizate ce pot afecta consumatorii de produse și servicii financiare nebankare;
- creșterea încrederii în funcționarea piețele financiare;
- solicitarea unor acțiuni de control a ASF, în cazurile constatărilor de practici incorecte;
- cooperarea cu instituții internaționale precum ESMA, EIOPA (ex. Consumer Trends - raport ce implică colectarea, analizarea și agregarea de informații complexe privind piața asigurărilor și piața pensiilor private);
- acordarea de puncte de vedere privind informații precontractuale pentru asigurători;
- emiterea de puncte de vedere pentru structurile interne ale ASF; în această categorie se includ și punctele de vedere solicitate de direcțiile de specialitate cu privire la anumite acte normative sau produse și servicii financiare;
- transmiterea de eventuale practici neautorizate către alte instituții ale statului (DIICOT, IGPR-MAI, ANPC);
- popularizarea de alerte în rândul consumatorilor privind practici incorecte, neautorizate ale entităților;
- transmiterea în mediul on-line de mesaje privind o bună informare a consumatorilor;
- activități de asistare a consumatorilor prin mediul Facebook (activitate cu caracter continuu, 7/7 și 24/24 – timp mediu de răspuns: 1 oră);
- analize statistice de piață, realizate ca suport al activității de monitorizare sau educație financiară;
- analize statistice de consum sau informare (așa cum este exemplul analizei privind utilizarea Google);
- emiterea de puncte de vedere privind elaborarea de noi Norme;
- elaborarea și publicarea de alerte în scopul unei bune informări a consumatorilor de produse și servicii financiare nebankare;

- elaborarea și transmiterea de puncte de vedere către instituții europene și participarea activă în cadrul subgrupului de lucru Enhanced Market Monitoring din cadrul CCPFI – EIOPA inclusiv prin participarea la teleconferințe și transmiterea de chestionare specifice;
- furnizarea de răspunsuri adresate de instituții de presă către Conducerea ASF;
- administrarea și organizarea secretariatului Grupului de Dialog Permanent și elaborarea de Opinii ale Grupului, precum și publicarea acestora pe pagina web a ASF; elaborarea noului ROF al Grupului Consultativ și gestionarea procesului de selecție a membrilor Grupului;
- urnizarea de răspunsuri solicitărilor interne sau externe.

Aspecte cantitative:

- 12 exerciții de mystery shopping (2 pentru piața de capital, 10 pentru piața de asigurări).
- Activitate în cadrul Grupului Consultativ în domeniul protecției consumatorilor și elaborarea a 2 opinii publice ale acestui grup (materiale publicate pe site-ul ASF);
- Gestionarea (administrare și organizare secretariat și ședințe) activă a Grupului Consultativ, elaborarea de Note specifice, elaborarea noului ROF al Grupului, gestionarea procesului de selecție a noilor membri;
- Emitere opinii la proiecte de norme ale ASF și/sau participare la elaborarea acestora;
- Participarea la grupul de lucru ESMA referitor la supravegherea CySEC a activității a 9 firme cipriote în alte state UE;
- Realizarea de acțiuni de monitorizare (multiple rapoarte de monitorizare) a posibilelor activități de intermediere/prestări de servicii de către firme neautorizate, pentru clienții de retail pe teritoriul României, rezultatele fiind transmise organelor competente;
- Pentru adoptarea măsurilor ce se impun în vederea protecției consumatorilor de produse și servicii financiare non-bancare;
- Elaborarea a 12 rapoarte de monitorizare pentru identificarea de posibile practici incorecte, neautorizate. Două cazuri au fost redirecționate către MAI-IGPR, ASF având pârghii legale reduse de continuare a investigațiilor;
- Exerciții de monitorizare și mystery shopping inclusiv pentru noua legislație RCA și urmărirea respectării de către entități a noilor prevederi legale (ex. verificarea respectării formei și conținutului contractului RCA);
- Raportări către EIOPA privind Consumer Trends Report – colectare, analizare și consolidare date de la sectoare și din petiții și transmiterea acestor informații către EioPa;
- Emiterea de puncte de vedere privind elaborarea de noi Norme;
- Elaborarea și publicarea de alerte în scopul unei bune informări a consumatorilor de produse și servicii financiare nebancale;
- Elaborarea și transmiterea de puncte de vedere către instituții europene și participarea activă în cadrul subgrupului de lucru Enhanced Market Monitoring din cadrul CCPFI – EIOPA inclusiv prin participarea la teleconferințe și transmiterea de chestionare specifice; Furnizarea de răspunsuri adresate de instituții de presă către Conducerea ASF;
- Administrarea și organizarea secretariatului Grupului de Dialog Permanent și elaborarea de Opinii ale Grupului, precum și publicarea acestora pe pagina web a ASF; elaborarea noului ROF al Grupului Consultativ și gestionarea procesului de selecție a membrilor Grupului;
- Furnizarea de răspunsuri solicitărilor interne sau externe;
- Colectare permanentă de informații și monitorizare social media;
- Crearea de conținut (pentru toate cele 3 piețe supravegheate de ASF) specific Facebook;
- Elaborarea unui Ghid de bune practici adresat entităților supravegheate de ASF inclusiv prin realizarea de întâlniri cu piața;
- Analiza comparativă privind produsele de asigurări agricole pentru primii cinci asigurători din piață selectați în funcție de primele brute subscrise la nivelul anului 2016. Această analiză a fost una complexă, numărul de documente analizate fiind foarte mare ținând cont de diversitatea produselor oferite;
- Analiza contractelor de asigurări de tip malpraxis;
- Analiza clauzelor contractuale pentru anumite societăți de asigurare ca urmare a solicitărilor interne (ex. Metropolitan Life – mai multe contracte analizate, Colonnade Insurance, multiple analize efectuate);
- Analiză comparativă privind principalele caracteristici ale abonamentelor de sănătate și a asigurărilor de sănătate (Proiect nefinalizat în acest moment). Au fost analizate 18 societăți de asigurare, media contractelor specifice/asigurător fiind de 10;
- Analiză statistică de piață privind activitatea de constatare și reconstatare daune în baza RCA și distribuția acestei activități la nivel regional pe anul 2016;
- Analiza clauzelor contractuale ale produsului CASCO în cazul societății Omniasig;
- Analiza clauzelor contractuale în cazul produsului Armonia, Allianz Țiriac;
- Studiu de caz privind simularea de daună auto în sistemele specializate în cazul RCA – material de mare amploare;
- Transmiterea de puncte de vedere către alte instituții ale statului (CNADNR, Parlamentul României ș.a.);

- Elaborarea Ghidului de Bune Practici Aplicabil Furnizorilor de Servicii Financiare Nebancare, material de mare amploare ce s-a constituit pe baza unor principii de bună conduită, principii agreeate cu piața în urma întâlnirilor avute. Acest material se circumscrie în sfera ambelor activități;

- Analiza evenimentelor auto în baza RCA și CASCO prin agregarea informațiilor societăților de asigurare care desfășoară activitate pe acest segment. Acest material se circumscrie și în sfera educațională prin elaborarea de noi materiale educaționale adaptate;
- Gestionarea canalului de comunicare Facebook și acordarea de asistență consumatorilor în mod continuu (24/24 și 7/7 – timp mediu de răspuns: 1 oră).

Activitatea de Educație Financiară

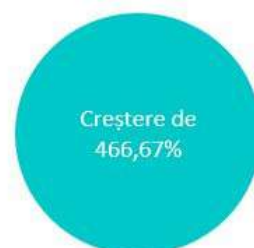
Aspecte calitative:

- S-a urmărit continuarea aplicării strategiei de educație financiară 2015-2018. Programele educaționale s-au dezvoltat și diversificat în mod susținut și variat;
- Continuarea comunicării în mediile sociale - interacțiunea directă cu consumatorii prin intermediul Facebook;
- Încheierea de noi Protocoale de colaborare cu Inspectorate Școlare, Unități de Învățământ (grădinițe, școli, universități), Asociații Profesionale și de protecție a consumatorilor, Primării, Junior Achievement ș.a.;
- Transmiterea de mesaje și informații utile în vederea creșterii nivelului de conștientizare a publicului cu privire la anumite particularități ale produselor și serviciilor financiare;
- Elaborarea de noi ghiduri educaționale ce s-au adăugat Colecției de ghiduri a ASF;
- Dezvoltarea paginii web a ASF destinată educației financiare (www.asfromania.ro/edu), gestionarea site-ului de educație financiară și elaborarea continuă de materiale educaționale;
- Revizuirea conținutului paginii de internet a ASF destinată consumatorilor prin adăugarea de noi materiale educaționale;
- Organizarea conferințelor și seminariilor din gama Laboratorul Academic; diversificarea acestor activități (stagii practice);
- Realizarea a 2 workshop-uri Fii deștept! de educație financiară destinat copiilor profesioniștilor din piața financiară din clasele 5-8 (al treilea va fi organizat în data de 09.12.2017);
- Transmiterea INFE de chestionare statistice referitoare la educația financiară sau care au ca obiect al cercetării incluziunea financiară;
- Coordonarea programului de educație și monitorizarea continuă a acestuia. Asigurarea logisticii aferente programului de educație financiară (elaborare și tipărire de materiale educaționale, sesiuni de training pentru lectori, elaborare și tipărire teste elevi ș.a.);
- Dezvoltarea sesiunilor de training pentru lectorii voluntari ai Programului de Educație Financiară – Să vorbim despre piața financiară nebanca în vederea extinderii acestuia la nivel național. Astfel Programul ASF de educație financiară este implementat în anul școlar curent la nivelul a 29 de județe cu reprezentare în 32 de orașe;
- Analiza evenimentelor auto în baza RCA și CASCO prin agregarea informațiilor societăților de asigurare care desfășoară activitate pe acest segment. Acest material se circumscrie și în sfera educațională prin elaborarea de noi materiale educaționale adaptate;
- Gestionarea canalului de comunicare Facebook și acordarea de asistență consumatorilor în mod continuu (24/24 și 7/7 – timp mediu de răspuns: 1 oră).
- Dezvoltarea de noi parteneriate în care sunt angrenate atât autoritățile locale, cât și unități de învățământ de prestigiu (Parteneriat încheiat cu Asociația Technopol Galați, asociație formată din Consiliul Local, Consiliul Județean, Camera de Comerț în industrie și agricultură, Universitatea Dunărea de Jos din Galați, Asociația producătorilor de soft);
- Susținerea și organizarea de noi evenimente în scopul educației financiare, diversificarea publicului;
- Dezvoltarea la nivel național a evenimentului Global Money Week și diversificarea activităților din cadrul acestui eveniment, prin organizarea de acțiuni comune la București și Iași. Acest eveniment este destinat conștientizării populației mondiale cu privire la piața financiară.
- Realizarea de materiale grafice, foto-video în urma evenimentelor organizate;
- Contribuția ASF în urma Protocolului încheiat de ASF cu Ministerul Educației, în urma căruia ASF a intervenit activ în cadrul grupului de lucru format în vederea analizării oportunității introducerii în Programa Școlară obligatorie a materiei educație financiară. Datorită și contribuției ASF, din anul 2020, elevii de clasa a VIII-a vor avea ca disciplină obligatorie educația financiară. ASF a contribuit inclusiv prin aport tehnic la conceperea structurii acestei materii;
- Organizarea de seminarii în parteneriat cu INM (Institutul Național al Magistraturii). Aceste seminarii au fost destinate exclusiv procurorilor și judecătorilor pentru un acces sporit la informații privind piața de capital din România;
- Participarea la seminarii privind polițele obligatorii PAD în colaborare cu Liga Asociațiilor de Proprietari Habitat și Asociația Casa Română Habitat Plus;
- Publicarea de articole de specialitate în mediul online (www.wallstreet.ro și www.financialmarket.ro) – frecvență bilunară;
- Organizarea întâlnirii în cadrul Protocolului încheiat cu ASF cu ocazia unei vizite de studii pe care studenții MBA de la CNAM Paris au efectuat-o în România. Tema seminarului a fost reprezentată de prezentarea rolului și a activității Autorității în România;
- Organizarea unei sesiuni educaționale pentru studenții Universității Babeș Bolyai din Cluj la sediul ASF – prezentarea rolului și a activităților specifice derulate de ASF;
- Participări la conferințe și diverse susțineri de prezentări publice;

- Dezvoltarea de campanii de educație financiară dedicate conștientizării importanței asigurării de locuințe de tip PAD – Anul acesta îmi protejez casa! Dezvoltarea de materiale asociate acestei campanii;
- Campanie Națională de Siguranță și Prevenție Rutieră – Fii treaz la volan! - campanie organizată în parteneriat cu Poliția Română, ApPA și BAAR. Dezvoltarea de materiale asociate acestei campanii;
- Realizarea de programe de educație financiară cu Asociația InfoCons (inclusiv suportul de curs on-line);
- Organizarea evenimentelor de educație financiară în cadrul World Investor Week, campanie de educație la nivel mondial susținută de IOSCO;
- Crearea și gestionarea proiectului Pilot la nivelul Școlii Comerciale Superioare Nicolae Kretzulescu și elaborarea de materiale specifice acestui program inclusiv prin participarea personalului în calitate de lectori ASF în cadrul acestui program;
- Campanie de informare RCA privind noua legislație și dezvoltarea de materiale asociate acestui tip de campanie;
- Elaborarea unui manual al lectorului pentru toate cele 3 piețe reglementate de ASF pentru lectorii din programul de educație financiară, material de mare amploare;
- Elaborarea, organizarea și derularea campaniei de prevenție rutieră Fii deștept în trafic, campanie organizată în parteneriat cu UNSAR, Poliția Română, ATA cu sprijinul ApPA.

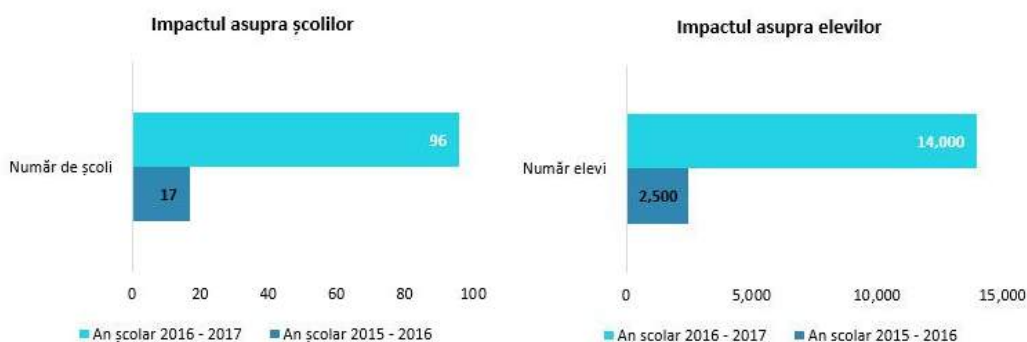
Aspecte cantitative:

- Au fost realizate mai multe ghiduri și materiale destinate publicului larg, astfel: Ghidul RCA – noua legislație, Ghidul FOS, Ghidul Asigurărilor de Călătorie, Ghidul FCI, Ghidul Carte Verde, Ghidul privind asigurările animalelor de companie, Ghidul Malpraxis medical, Ghidul Malpraxis pentru consumatori, Ghid drepturi păgubiți RCA, Broșura RCA, Afișul campaniei PAD "Anul acesta îmi protejez casa", Flyer RCA, Flyer-ul campanie WIW, Flyer drepturi păgubiți RCA, Trifold-ul Fii deștept în trafic!, precum și alte materiale educaționale de tip trifold pentru elevii de liceu, pliante etc.;
- În cadrul Global Money Week au fost elaborate și tipărite cca. 100 de diplome pentru participanți, iar în cadrul programului de educație financiară nebanară au fost elaborate și tipărite peste 15.000 de diplome pentru elevii participanți;
- Au fost încheiate 43 de protocoale de colaborare în scop educațional (cu inspectorate școlare, universități, asociații profesionale, primării, asociații de protecție a consumatorilor); Extinderea programului de educație prin parteneriate încheiate de ASF cu asociațiile profesionale precum UNSAR și Asociația Brokerilor;
- A fost încheiat un protocol tripartit între ASF, INM și ISF;
- În urma acordurilor semnate, proiectul de educație financiară adresat școlilor și liceelor a fost extins în cursul anului școlar 2016-2017 la nivelul a 96 unități de învățământ din 16 județe, plus Municipiul București. Sprijinul oferit de lectorii voluntari a fost unul considerabil. Ca urmare a activității pe care cei peste 90 de lectori voluntari au desfășurat-o, peste 14.000 de elevi din România au beneficiat de acest proiect. Pe tot parcursul anului școlar, lectorii voluntari implicați în program au susținut peste 1.360 ore de educație financiară pentru elevii claselor a VII-a și a XI-a. La acestea se adaugă școli particulare din București (British School of Bucharest, Lauder și SEB).

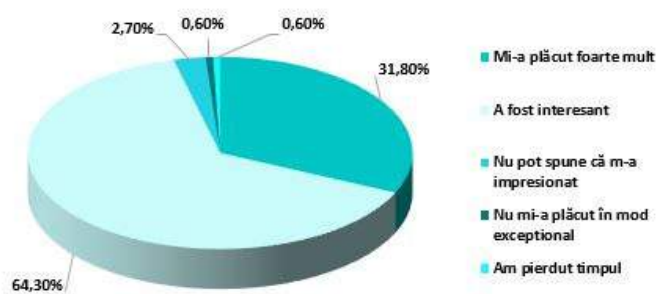
În anul școlar 2016-2017, programul de educație financiară nebanară s-a extins la nivelul a 16 județe plus Municipiul București. Celor două județe incluse încă de la început în program, Cluj și Iași, li s-au adăugat județele: Argeș, Bacău, Brăila, Brașov, Buzău, Constanța, Dolj, Galați, Giurgiu, Neamț, Prahova, Suceava, Timiș, Vrancea.

Numărul elevilor implicați în program a crescut substanțial în anul școlar 2016-2017 comparativ cu anul școlar precedent. Din program au făcut parte aproximativ 5.000 de elevi de clasa a VII-a și aproximativ 9.000 de elevi de clasa a XI-a.

Au fost analizate și prelucrate formulare de feedback din partea elevilor, rezultatele fiind:

- Organizarea de conferințe Laboratorul Academic – 5 conferințe organizate la București, Iași, Galați;
- Participarea activă la o conferință internațională la Cluj, conferință având ca tematică educația financiară;
- Încheierea unui parteneriat de colaborare cu CAFR;
- În cadrul Global Money Week 2017, ASF împreună cu partenerii săi (instituții ale administrației publice, instituții de învățământ universitar, companii private) au organizat o serie de evenimente dedicate atât copiilor și tinerilor, cât și profesorilor și profesioniștilor din cele 3 piețe financiare. Prin intermediul tuturor inițiativelor avute am atins aproximativ 514.000 copii și tineri. În cadrul GMW 2017 au fost organizate:

* Emisiuni educative TV/mediu online prin intermediul cărora a fost subliniată importanța educației financiare în rândul tinerilor, profesorilor, părinților și specialiștilor financiari;

* Eveniment în parteneriat cu Bursa de Valori București la care au participat reprezentanți ai conducerii ASF și BVB împreună cu 65 de elevi de clase primare și gimnaziale care au luat parte la deschiderea sesiunii de tranzacționare;

* Lansarea unui concurs organizat împreună cu ASE dedicat studenților Facultății de Cibernetică;

* Laboratoare Academice – o premieră în mediul universitar românesc atât din punct de vedere al formatului, cât și al conceptului, întrucât peste 200 de studenți sunt implicați în discuții interactive și analize comparative între diferite concepte tehnice practice și specifice pe piețele financiare nebankare sub coordonarea unui profesionist ASF în piețe financiare nebankare – în parteneriat cu instituții de învățământ universitar din București, Galați și Iași;

* Interviuuri informale luate de copii cu vârste cuprinse între 8 și 14 ani profesioniștilor din piețele financiare (conducerea entităților);

- * Jocuri educative pentru peste 400 de copii de grădiniță din București și Iași prilej în care a fost lansată o broșură dedicată preșcolarilor;
  - * Un seminar de tip train the trainer adresat profesorilor de economie ce-și desfășoară activitatea în liceele din Iași;
  - * Un seminar aprofundat dedicat celor peste 200 de profesioniști din cele 3 piețe care au luat parte la el;
  - * Acțiuni voluntare la care au participat 16 entități ale piețelor financiare nebankare care au donat cărți pentru bibliotecile a 11 unități de învățământ din Iași;
  - * Realizarea unui workshop Fii deștept! de educație financiară destinat copiilor profesioniștilor din piața financiară din clasele 5-8;
  - * O expoziție de materiale promoționale menită să faciliteze interacțiunea dintre entități și consumatori;
  - * Gala EduFin primul eveniment de acest tip organizat pe piața financiară nebankară, eveniment care a avut ca obiectiv acordarea de distincții în domeniul educației financiare nebankare.
- Gestionarea activităților foto, video și editare a filmelor educaționale aferente evenimentelor organizate, activitate ce implică o alocare mare de resurse de timp. Au fost efectuate peste 10 filme, filmare, editare și montaj.
  - Pagina ASF de educație financiară a fost dezvoltată constant prin adăugarea de conținut sau noi secțiuni. Activitate complexă ce necesită alocarea unor mari resurse de timp.
  - România a câștigat marele premiu pentru proiectele de educație financiară derulate la nivel național în anul 2016 de Autoritatea de Supraveghere Financiară și Ministerul Educației Naționale. Obținerea premiului pe țară de către ASF a venit ca urmare a activităților întreprinse în cadrul evenimentelor organizate cu prilejul Global Money Week, aceasta fiind o premieră pentru o instituție financiară din România. Premiul a fost acordat de către Child & Youth Finance International (CYFI), una dintre cele mai mari organizații de educație financiară la nivel internațional. Distincția a fost oferită în cadrul Global Inclusion Awards 2017, miercuri, 3 mai 2017, la Berlin, sub înaltul patronaj al Președinției Germane a G20. România a fost desemnată câștigătoare la categoria CYFI Country Award, în cadrul căreia au fost acordate cinci premii, câte unul pentru fiecare regiune din lume. La ceremonie a fost prezent și ambasadorul României în Germania, domnul Emil Hurezeanu.
  - Publicarea a peste 20 de articole de specialitate în mediul online (parteneriat cu pagina web www.wallstreet.ro și www.financialmarket.ro).

Ca urmare a entuziasmului și interesului manifestat de elevi și profesori în cadrul orelor de educație financiară susținute de lectorii implicați în cadrul programului "Să vorbim despre piața financiară ne-banară" ASF a continuat și a extins programul la nivelul a aproximativ:

- 170 unități de învățământ din 28 județe, plus Municipiul București. Din punct de vedere al eficienței educației financiare, acest program este important a se susține până la începutul anului școlar 2020-2021, atunci când programa obligatorie a clasei a VIII-a implică studiul noțiunilor financiare în cadrul disciplinei Educație economico-financiară, respectiv până la revizuirea programei școlare pentru disciplina Economie de la clasa a XI-a.

În vederea extinderii acestui program au fost semnate protocoale de colaborare și cu alte asociații profesionale și cu Inspectorate Școlare Județene. Ca urmare a acestor demersuri, un număr și mai mare de lectori se vor implica în mod voluntar în vederea susținerii proiectelor de educație financiară derulate de ASF în scopuri sociale.

Conform demersurilor logistice realizate, planificarea arată prezența programului în 32 de orașe, reprezentând o creștere semnificativă. De asemenea, în urma unor discuții purtate cu reprezentanții Școlii Superioare Comerciale Nicolae Kretzulescu a fost inițiat Programul pilot de educație financiară Clubul finanțiștilor a început a fi derulat.

Din punct de vedere al logisticii, extinderea programului de educație a presupus o strânsă relație de colaborare cu unitățile de învățământ și cu lectorii voluntari implicați în program. În vederea programării celor 4 ore de educație financiară din cadrul Programului Să vorbim despre piața financiară nebankară personalul ASF a dezvoltat numeroase interacțiuni (telefonice, e-mail, adrese) cu scopul de a furniza toate informațiile necesare pentru buna desfășurare a orelor din program, astfel pentru fiecare școală în parte s-a depus un efort de mare amploare, după cum urmează:

- Discuții telefonice de prezentare a programului urmate de cel puțin un e-mail care are drept scop principal detalierea informațiilor aferente;
- Discuții telefonice și prin intermediul e-mail-ului în vederea programării orelor de educație financiară, astfel încât acestea să nu perturbe orarul curent al elevilor. Acest demers poate presupune chiar și 4-5 discuții telefonice/e-mail-uri cu o singură unitate de învățământ;
- Discuții telefonice și prin intermediul e-mail-ului cu lectorii alocati unităților de învățământ în vederea corelării programului personal cu propunerile venite din partea școlilor. Acest demers poate presupune chiar și 2-3 discuții telefonice/e-mail-uri cu o singură unitate de învățământ;
- Ulterior se trimit mesaje către unitățile de învățământ în vederea confirmării orelor programate și pentru furnizarea acordurilor parentale;
- Pe baza informațiilor primite de la școli se pregătesc materialele educaționale pe care le vor primi elevii la prima oră de curs din Program. În acest sens, toate pachetele ce conțin materiale educaționale, diplome, ghiduri pentru profesori, precum și jocurile necesare pentru derularea orelor de piață de capital și pensii private se livrează fiecărui lector în parte;
- Organizarea în săptămâna 2-6 octombrie ASF sub egida World Investors Week (WIW), lansată de IOSCO pe plan mondial, a o serie de evenimente dedicate investitorilor. Alături de partenerii săi, ASF a avut ca invitați la evenimentele care au avut copii, tineri, investitori, antreprenori, entități ale pieței de capital;
- Deschiderea pieței BVB în data de 2 octombrie 2017 cu un grup de liceeni (max. 50 elevi) de la Școlar Superioară Comercială "Nicolae Kretzulescu", școală ce face parte din programul ASF de educație financiară. Această acțiune a avut drept scop să faciliteze conștientizarea aspectelor legate de piața bursieră în rândul tinerilor, a accesibilității acesteia ca mecanism de investire. În prima parte a întâlnirii, reprezentanții ASF și BVB au susținut o prezentare privind rolul principal al pieței de capital și bursei, respectiv cel de a facilita fluxul de bani dinspre investitori, cei care au capitalul, către antreprenorii care au nevoie de capital pentru dezvoltare. În continuarea întâlnirii, dl. prof. univ. dr. Adrian Mitroi a susținut un exercițiu sub formă de joc, acesta fiind realizat și cu ocazia Global Money Week 2017 și înregistrând succes la participanți;
- Evenimentul s-a desfășurat în Sala Millenium din Clădirea Bursei de Valori București, aceasta fiind pusă la dispoziție (fără costuri) de către Depozitarul Central. În cadrul evenimentului, elevilor participanți le-au fost acordate pachete cu diplome, trifold – 18 ani - sunt responsabil financiar, pușculițe și brățări (materiale dezvoltate de ASF). Evenimentul a fost promovat pe pagina de Facebook a ASF și BVB;
- Tot în cadrul acestui eveniment s-a lansat programul pilot pentru anul școlar 2017-2018 la Școala Superioară Comercială „Nicolae Kretzulescu”, pentru elevii claselor a XI-a, program aprobat prin Nota ASF nr. 145/27.06.2017. Evenimentul a avut loc în incinta Școlii Superioare Comerciale „Nicolae Kretzulescu” unde au participat toți elevii claselor a XI-a (cca. 240), precum și cadrele didactice. Prezentările au fost susținute exclusiv de lectori ASF. În cadrul acestui eveniment, reprezentanții ASF au prezentat Proiectul Pilot - program de educație financiară nebanară extins precum și elemente generale privind definirea celor trei piețe supravegheate de către ASF;
- În cadrul acestui eveniment a avut loc o conferință organizată de ASF, Uniunea Camerelor de Comerț Bilaterale din România (UCCBR), Bursa de Valori București și Depozitarul Central în cadrul căreia au fost abordate teme legate de investiții, investitori, noțiuni de bază, legislație, oportunități. La conferință au fost invitați investitori locali și potențiali investitori, precum și reprezentanți ai pieței de capital și domnul vicepreședinte ASF, Mircea Ursache;
- Tot în sfera campaniilor educaționale se înscrie campania "Anul acesta îmi protejiez casa!". Acesta este mesajul care a fost transmis în perioada 9 – 13 octombrie în aproximativ 20 de primării din România;
- Elaborarea chestionarelor de feedback pentru elevi și profesori;
- Asistență continuă acordată de ASF pentru lectori și școli în vederea unei bune desfășurări a Programului de educație financiară (reamintire susținere ore pentru lectori și unități de învățământ, reamintire surprindere imagini, reamintire distribuire chestionar feedback);
- Colectare chestionare și prelucrare date în vederea observării impactului Programului.

O echipă formată din reprezentanții ASF și ai PAID au călătorit în această perioadă pentru a transmite, prin intermediul primăriilor, informații referitoare la importanța protecției locuințelor prin PAD – Polița de Asigurare Împotriva Dezastrelor Naturale.

Cu peste 7,2 milioane de case neasurate, în România există o nevoie acută de informare cu privire la responsabilitățile care îi revin fiecărui proprietar de locuință. Numai în cazul unui cutremur major, 75% din populația României ar fi afectată, precum și 45% din infrastructura țării. În condițiile în care, legal, statul nu are nicio obligație de a oferi ajutor celor ale căror locuințe au fost avariate și nu aveau asigurare obligatorie de locuință valabilă, nevoia ca fiecare român să fie responsabil pentru proprietatea sa este evidentă. Mai mult decât atât, în cazul unui dezastru natural, fondurile publice vor fi folosite, în principal, pentru obiectivele critice: infrastructură, școli, spitale etc., refacerea locuințelor rămânând în grija fiecărui proprietar.

Caravana derulată de ASF și PAID România, cu sprijinul ApPA – Asociația Pentru Promovarea Asigurărilor a început în data de 9 octombrie în București și a continuat pe un traseu stabilit astfel: Mizil, Râmnicu Sărat, Focșani, Mărășești, Adjud, Bacău, Piatra Neamț, Cluj Napoca, Florești, Gilău, Turda, Ocna Mureș, Aiud, Alba Iulia, Sibiu, Călimănești, Curtea de Argeș.

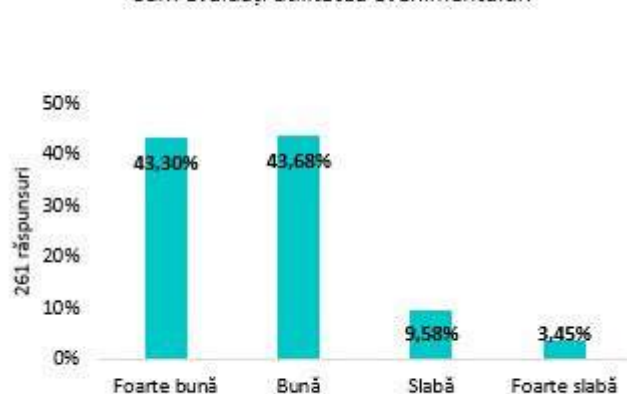
La întâlniri s-au purtat discuții cu reprezentanții autorităților locale dar și, mai ales, ai comunităților (asociații de proprietari și persoane fizice). La fiecare dintre punctele de oprire au fost distribuite materiale de informare, iar reprezentatii ASF și PAID România au avut întâlniri și discuții cu reprezentanții primăriilor, presa locală și proprietari de locuințe. În cadrul acestei campanii au fost elaborate materiale specifice de tipul flyer, afiș de campanie, broșura campaniei.

Principalele statistici ale acestei campanii:

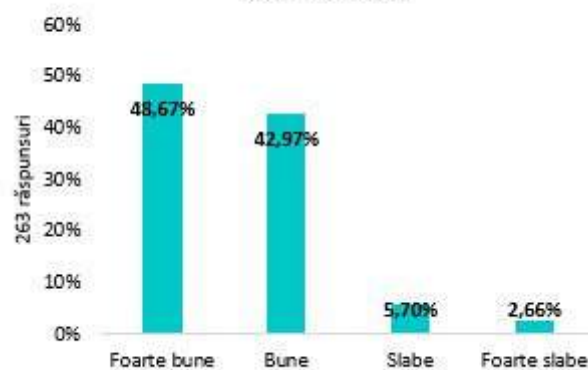

Traseul Caravanei PAD

Cum evaluați utilitatea evenimentului?

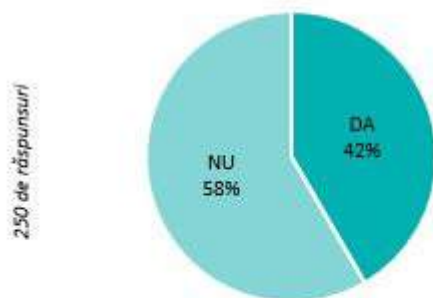

Cum considerați subiectele discutate în cadrul evenimentului?

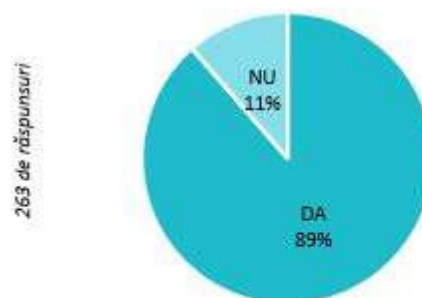

Doriți să primiți informațiile suplimentare despre asigurarea PAD precum și despre alte subiecte discutate în cadrul întâlnirii?

Ați recomanda organizarea unor astfel de întâlniri și în alte zone din țară sau repetarea acestui eveniment în localitatea dumneavoastră?

Cu alte cuvinte, modalitatea de organizare și de interacțiune cu publicul realizată prin această caravană a fost pozitiv întâmpinată de participanți, aceștia apreciind dialogul ASF și informarea la nivel local, direct, personalizat. Mai mult, din răspunsuri reiese și importanța organizării acestor evenimente în mod repetat.

- Campanie Națională de Siguranță și Prevenție Rutieră – Fii treaz la volan! Dezvoltarea de materiale asociate acestei campanii. Această campanie a fost dezvoltată în mediul online în parteneriat cu ApPA, BAAR și Poliția Română (campanie națională de siguranță și prevenție rutieră) și a presupus elaborarea de materiale specifice (broșură) și acțiuni de promovare în mediul online. Această campanie s-a desfășurat în perioada 15 iulie – 15 septembrie exclusiv în mediul online și a presupus transmiterea de informații utile privind siguranța în trafic.

- Campanie de informare RCA privind noua legislație și dezvoltarea de materiale asociate acestui tip de campanie, precum flyer și broșură, popularizarea în mediul online pentru transmiterea de materiale educaționale privind segmentul RCA.

- Campania Fii deștept în trafic!, parte a campaniei de educație rutieră realizată de ASF în parteneriat cu Poliția Română, UNSAR, ATA și cu sprijinul ApPA. Această campanie a presupus elaborarea unei broșuri destinată conștientizării populației și au avut loc acțiuni comune ale ASF și Poliției în mai multe școli din București și din alte Municipii din țară. De asemenea, au avut loc acțiuni de educație în trafic și au fost distribuite materiale participanților la trafic (șoferi, pietoni, bicicliști etc.).

- Co-participarea la campania BAAR și UNSAR împreună cu Poliția de Frontieră pentru informarea șoferilor referitor la accidente în străinătate. S-a realizat o broșură ce a fost distribuită în vămi.

- Co-participarea la campania ApPA – Octombrie Luna locuințelor 2017 – realizarea unei broșuri și distribuia pe scară largă – proiect în desfășurare.

Politici comune și stabilitate financiară

Supraveghere și reglementări integrate
Monitorizarea tendințelor, riscurilor și vulnerabilităților
Comitetul Național de Supraveghere Macroprudențială
Cooperarea internațională
Mecanismul de rezoluție a societăților de asigurare
și a firmelor de investiții
Activitatea de prevenire și combatere a spălării banilor
Protecția datelor cu caracter personal

Supraveghere și reglementări integrate

În concordanță cu evoluțiile legislative din cadrul celor trei sectoare de supraveghere financiară și ținând seama de cele mai bune practici, standarde și recomandări emise de autoritățile europene, activitatea de reglementare și supraveghere la nivel integrat a urmărit consolidarea și menținerea unor abordări unitare.

În contextul demersurilor efectuate pentru elaborarea unei noi legi privind piețele de instrumente financiare ca urmare a implementării dispozițiilor Directivei 2014/65 (MIFID II), ASF a analizat și a stabilit **necesitatea armonizării cadrului normativ aplicabil Fondului de Compensare a Investitorilor** cu legislația specifică celorlalte scheme de compensare – garantare care deservește piața asigurărilor, piața pensiilor private și respectiv piața bancară.

În acest scop a fost elaborat un proiect de act normativ prin care se va modifica statutul juridic al acestei entități din societate pe acțiuni în persoană juridică de drept public.

Odată cu intrarea în vigoare a viitoarei legi, modul de organizare și funcționare a Fondului de Compensare a Investitorilor va fi similar regulilor statuate în legislația specifică aplicabilă Fondului de Garantare a Asiguraților, Fondului de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private și respectiv Fondul de Garantare a Depozitelor Bancare.

Fondul nou înființat va fi supravegheat de către ASF și va fi condus de un consiliu de administrație constituit din 3 persoane fizice din care: un președinte numit de ASF, un membru numit de MFP, un membru desemnat de către participanții la piața instrumentelor și investițiilor financiare care contribuie la finanțarea resurselor Fondului.

Legislația schemelor de compensare – garantare a fost modificată și completată și prin emiterea următoarelor acte normative:

- ▶ Norma nr. 21/10.08.2017 pentru modificarea Normei nr.2/2013 privind calculul actuarial al contribuției anuale datorate de administratorii de fonduri de pensii private Fondului de Garantare a drepturilor din sistemul de pensii private;
- ▶ Norma nr.1/2017 privind majorarea sau diminuarea contribuțiilor anuale datorate Fondului de garantare a drepturilor din sistemul de pensii private;
- ▶ Norma nr. 17/2017 pentru modificarea Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 4/2016 privind administrarea Fondului de rezoluție pentru asigurători;
- ▶ Regulamentul Nr. 6/2017 privind Fondul Național de Protecție.

Tot în același scop de asigurare a convergenței intersectoriale și de aliniere la modificările legislației europene, pentru transpunerea și implementarea în legislația și practica națională, au fost emise următoarele reglementări și proceduri în scopul supravegherii integrate, aplicabile tuturor categoriilor de entități supravegheate de ASF:

▶ Regulamentul nr. 11/2017 de modificare și completare a Regulamentului nr. 3/ 2016 privind criteriile aplicabile și procedura pentru evaluarea prudențială a achizițiilor și majorărilor participațiilor la entitățile reglementate de Autoritatea de Supraveghere Financiară;

▶ Norma nr. 33/2017 privind organizarea activității de arhivă la entitățile autorizate/avizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară;

▶ Procedura privind facilitarea unui dialog efectiv între supraveghetorii în asigurări și auditorii statuari în conformitate cu ghidurile emise de EIOPA;

▶ Procedura operațională privind procesul de avizare a auditorilor IT externi care efectuează misiuni de audit IT la entitățile autorizate/avizate/înregistrate și/sau supravegheate de către ASF în conformitate cu prevederile Normei nr. 6/2015;

▶ Procedura operațională privind desfășurarea activității de identificare a grupurilor/conglomeratelor financiare și supravegherea suplimentară a entităților care fac parte dintr-un conglomerat financiar în cadrul ASF;

▶ Procedura operațională privind monitorizarea tendințelor și riscurilor piețelor financiare nebancare supravegheate de ASF;

▶ Proiectul de normă privind gestionarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice utilizate de entitățile autorizate/avizate/înregistrate, reglementate și/sau supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară.

De asemenea, pentru îndeplinirea obiectivelor strategice ASF a desfășurat o serie de activități care au avut ca scop:

Promovarea stabilității financiare și funcționării eficiente a piețelor prin supravegherea macroprudențială și integrată a sistemului financiar nebancar reglementat și supravegheat de ASF, identificând, monitorizând și evaluând tendințele și riscurilor pe piețele financiare și utilizând și dezvoltând instrumente, tehnici și mecanisme specifice managementului riscurilor

Monitorizarea zilnică a tendințelor și riscurilor care pot indica vulnerabilități de natură să afecteze stabilitatea piețelor financiare nebancare supravegheate de ASF și elaborarea lunară a unor rapoarte de monitorizare, însoțite de planuri de acțiune și/sau alerte de risc atunci când este necesar

Identificarea acelor entități autorizate și supravegheate de ASF care desfășoară direct sau prin intermediul unei filiale activități în mai multe sectoare de supraveghere financiară, precum și pe cele care aparțin unui conglomerat financiar. Au fost identificate grupuri cu activități intersectoriale și verificate condițiile privind calificarea entităților din cadrul grupului drept entități ale unui conglomerat financiar.

Monitorizarea tendințelor, riscurilor și vulnerabilităților

ASF identifică, monitorizează și evaluează tendințele, riscurile și vulnerabilitățile ce pot apărea pe piețele financiare în vederea asigurării stabilității financiare și încrederii participanților și consumatorilor de servicii financiare. Aceasta se concretizează în realizarea unor analize periodice de informare, cu frecvență zilnică, săptămânală, lunară, trimestrială și semestrială. Rapoartele zilnice și săptămânale sunt distribuite intern, dar sunt transmise și altor instituții publice cu interes strategic.

Din dorința de a crește notorietatea, vizibilitatea și transparența pe plan internațional, concomitent cu atractivitatea piețelor financiare din România, ASF publică lunar un raport de evoluție a piețelor financiare nebankare în limba engleză. Raportul prezintă un interes ridicat pentru investitorii străini, instituțiile internaționale partenere și reprezentanții mediului de afaceri străin în România.

<http://asfromania.ro/en/publications/monthly-reports>

ASF Weekly Monitor

Distribuit intern

Conducerea ASF
Departamente specializate

Distribuit extern

Banca Națională a României
Ministerul Finanțelor Publice
Președenția României

ASF Monthly Market Report

Instituții internaționale

Banca Mondială
Banca Europeană pentru
Reconstrucție și Dezvoltare
Fondul Monetar Internațional
Comisia Europeană
EIOPA
ESMA

**Ambasade străine în România și
camere de comerț bilaterale**

Analizele trimestriale și semestriale sunt publicate în limba română și conțin informații detaliate privind evoluția piețelor financiare nebankare. Anual, ASF publică și în limba engleză un raport de analiză detaliat privind tendințele piețelor.

Comitetul Național de Supraveghere Macroprudențială

Legea nr. 12/2017 privind supravegherea macroprudențială a sistemului financiar național a dispus înființarea **Comitetului Național pentru Supraveghere Macroprudențială** (CNSM), succesorul CNSF, care a devenit autoritatea macroprudențială în sensul recomandărilor Comitetului European pentru Risc Sistemic (CERS), precum și autoritatea desemnată în sensul dispozițiilor CRD și CRR. Scopul fundamental al Comitetului este salvagardarea stabilității financiare prin consolidarea capacității sistemului financiar de a rezista șocurilor și prin diminuarea acumulării de riscuri sistemice, asigurând pe această cale o contribuție sustenabilă a sistemului financiar la creșterea economică. În exercitarea atribuțiilor sale, CNSM poate emite recomandări și avertizări adresate BNR, ASF și Guvernului în scopul menținerii stabilității financiare, supuse regimului „comply or explain”.

CNSM, condus de către Consiliu General, s-a întrunit de 4 ori în anul 2017, conform Calendarului întrunirilor publicat pe site-ul oficial al CNSM:

<http://www.cnsmro.ro>.

CNSM este format din 9 membri, dintre care 3 reprezentanți ai ASF: președintele și prim-vicepreședintele ASF, precum și vicepreședintele sectorului de pensii private. Președintele CNSM este guvernatorul BNR, iar din structura organizațională mai fac parte două comisii tehnice și un comitet științific consultativ, cu componența stabilită de Consiliul General.

Având în vedere particularitățile piețelor financiare nebankare supravegheate, ASF și-a asumat **obiectivele intermediare recomandate de ESRB**, utilizând instrumente macroprudențiale specifice, alături de care a propus două obiective intermediare noi.

Strategia de politică macroprudențială include acele obiective intermediare pentru care ASF dispune în prezent de cel puțin un instrument macroprudențial ce se regăsește în legislația actuală aplicabilă entităților supravegheate. Pe viitor, identificarea unor alte obiective intermediare de importanță semnificativă pentru asigurarea stabilității piețelor financiare nebankare implică dezvoltarea legislației aplicabile pentru a include instrumentele necesare.

Obiectivele intermediare asumate de ASF privind politica macroprudențială

Limitarea impactului sistemic al stimulentei nealinate în vederea reducerii hazardului moral

Reducerea și prevenirea creșterii excesive a creditării și a îndatorării

Reducerea și prevenirea necorelării excesive a scadențelor și a lipsei de lichiditate pe piață

Reducerea impactului negativ al riscurilor operaționale generate de utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor

Limitarea concentrării expunerilor directe și indirecte

Protejarea sistemului de asigurări de consecințele insolvenței unor asigurători

Consolidarea rezilienței infrastructurilor financiare

Cooperare internațională

Activitatea în cadrul ESMA

Prioritățile ESMA în anul 2017 s-au concentrat pe trei direcții:

convergența în supraveghere - punerea eficientă și consecventă în aplicare a noii legislații - MiFID2, MiFIR, MAR, respectiv protecția adecvată a investitorilor în contextul furnizării transfrontaliere a serviciilor; convergența efectivă în supravegherea contrapărților centrale din UE;

reglementare - emiterea unui cadru unic de reglementare privind BMR, EMIR, MAR, MiFID, MMF, SFTR și ELTIF;

evaluarea riscurilor - activități de cercetare, analiză a datelor și statistică.

ESMA a elaborat și publicat în anul 2017 un număr de 27 de standarde tehnice de reglementare (RTS) sau de implementare (ITS), dintre care 12 au fost elaborate în aplicarea Regulamentului privind indicii financiare(BMR), 7 în baza Regulamentului privind finanțarea tranzacțiilor cu valori mobiliare (SFTR), 3 în aplicarea Directivei și Regulamentului privind piețele instrumentelor financiare (MiFID II/MiFIR).

ASF participă activ atât în procesul de elaborare în cadrul comitetelor permanente ale ESMA, cât și în procesul de adoptare a acestor standarde tehnice în Consiliul Supraveghetorilor, contribuind astfel la consolidarea cadrului unic de reglementare a piețelor financiare din UE. Prin această implicare, ASF se asigură că are o bună înțelegere a aspectele tehnice incluse în documentele elaborate de ESMA și că în implementarea legislației comunitare la nivel național acestea sunt corect definite.

În anul 2017, ESMA a publicat 9 ghiduri aplicabile autorităților competente, ASF notificând autoritatea europeană cu privire la intenția de a se conforma sau că se conformează prevederilor acestora.

Astfel, ASF a comunicat intenția de conformare pentru Ghidul privind calibrarea sistemelor de tip întrerupător de circuit și publicarea întreruperilor tranzacționării și pentru Ghidul privind raportarea tranzacțiilor, păstrarea evidenței ordinelor și sincronizarea ceasurilor, elaborate în temeiul MiFID II.

De asemenea, ASF a notificat ESMA cu privire la faptul că se conformează prevederilor Ghidului privind accesul unui CSD la fluxurile de tranzacții ale CPC-urilor și ale locurilor de tranzacționare și ale Ghidului privind normele și procedurile în cazul insolvenței participanților la CSD, în aplicarea Directivei CSDR, Ghidului cu privire la validarea și revizuirea metodologiilor agențiilor de rating de credit, în temeiul CRA; Ghidului privind organul de conducere al operatorilor de piață și al furnizorilor de servicii de raportare de date; Ghidului privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care exercită funcții cheie; Ghidului privind evaluarea prudențială a achizițiilor și majorarea participațiilor calificate în sectorul financiar; Ghidului privind caracteristicile unei abordări bazate pe risc a acțiunii de supraveghere în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului.

În contextul activității derulate de ESMA privind convergența în supraveghere, în perioada 22 – 23 martie 2017, a avut loc la sediul ASF o vizită în cadrul exercițiului de evaluare a implementării Ghidului ESMA privind supravegherea raportărilor emitenților. Concluziile și recomandările desprinse în urma acestei vizite au fost incluse în raportul general elaborat de ESMA.

Un subiect important pe agenda ESMA în anul 2017 a fost reprezentat de evaluarea impactului deciziei UK de a se retrage din UE asupra pieței financiare din UE, de identificare a riscurilor și a provocărilor cu care se va confrunta aceasta, precum și a potențialelor acțiuni/măsuri ce trebuie luate pentru atenuarea riscurilor identificate. În acest sens, a publicat patru opinii privind Brexit-ul și a înființat un grup dedicat discutării aspectelor legate de relocarea entităților și a activităților în acest context.

Activitatea în cadrul EIOPA

În 2017, activitatea Autorității Europene privind Asigurările și Pensiile Ocupaționale (EIOPA) s-a concentrat atât pe consolidarea cadrului european de supraveghere a asigurărilor și pensiilor ocupaționale, cât și pe gestionarea provocărilor prilejuite de cele mai recente evoluții în plan politic și economic.

EIOPA a continuat seria activităților pentru asigurarea convergenței practicilor de supraveghere și intensificării cooperării între supraveghetori. Astfel, în reuniunea din ianuarie 2017, Consiliul Supraveghetorilor EIOPA a aprobat Decizia privind cooperarea între autoritățile de supraveghere din Uniunea Europeană, finalizând astfel procesul început în 2016 de reconfigurare a mecanismului de cooperare între autoritățile de supraveghere în domeniul asigurărilor și consolidării bazelor pentru monitorizarea activității de asigurare desfășurată la nivel transfrontalier în baza FoS și FoE.

ASF a sprijinit demersul EIOPA privind revizuirea Protocolului General, iar reprezentantul său în grupul de lucru a contribuit la elaborarea noului text al documentului.

Manualul de supraveghere (Supervisory Handbook), dezvoltat de EIOPA în colaborare cu reprezentanții autorităților naționale, a fost completat în 2017 cu două noi capitole, referitoare la: i) aprobarea schimbărilor în modelul intern și extinderea aplicării modelului intern parțial și ii) supravegherea rezervelor tehnice, atât pentru asigurările de viață cât și pentru asigurările generale.

De asemenea, reprezentanții Statelor Membre în BoS EIOPA au agreeat introducerea unui "Capitol 0" în Manual, cu scopul de a stabili o abordare comună la nivel european în ceea ce privește procesul de supraveghere, de a clarifica unele principii importante deja reflectate în cadrul legal, fără a aduce atingere aplicării principiului proporționalității.

Misiunile de evaluare (peer review) au continuat să se numere printre principalele instrumente prevăzute de EIOPA pentru asigurarea convergenței practicilor de supraveghere.

ASF a participat, alături de celelalte autorități din Statele Membre, la exercițiile de evaluare inter pares privind i) aplicarea principiului proporționalității în evaluarea funcțiilor cheie și ii) cerințele de reputație în cazul conducerii executive și acționarilor cu participație calificată.

În iunie 2017, EIOPA a transmis instituțiilor Uniunii Europene o Opinie privind cadrul de redresare și rezoluție a asigurătorilor, în care propune un grad minim de armonizare în acest domeniu, care ar putea contribui la asigurarea protecției consumatorilor, precum și la menținerea stabilității financiare în UE. ASF a contribuit atât la realizarea analizei privind situația actuală a cadrului de redresare și rezoluție la nivelul UE, cât și la elaborarea Opiniei, prin reprezentantul desemnat în grupul EIOPA înființat în acest scop.

În paralel, EIOPA a continuat să analizeze, din punct de vedere al impactului asupra pieței de asigurări și asupra protecției consumatorului, efectele posibile ale retragerii Marii Britanii din UE, inclusiv planurile de contingență elaborate de companiile de asigurări pentru a asigura continuitatea contractelor de asigurare încheiate în și din UK, în baza libertății de prestare a serviciilor sau în baza libertății de stabilire.

Activitatea în cadrul grupurilor de lucru ale Consiliului și Comisiei Europene

În anul 2017 a avut loc o activitate crescută în cadrul grupurilor de lucru din domeniul serviciilor financiare organizate la nivelul Consiliului UE, astfel că s-a intensificat și activitatea pe care experții ASF desemnați în aceste grupuri de lucru au desfășurat-o. În anul 2017 s-au deschis cinci noi dosare legislative, pentru care au fost înființate colective de lucru formate din specialiști din mai multe sectoare.

Propunerea de amendare a Regulamentului nr. 648/2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (Regulamentul EMIR), lansată în 4 mai 2017, are în vedere simplificarea cerințelor de raportare (raportarea duală) cel puțin pentru firmele nefinanciare și, în funcție de noua tehnologie, se va lansa un proiect privind standardizarea datelor pentru îmbunătățirea raportării.

În luna iunie a fost lansată propunerea privind localizarea contrapărților centrale (CCP), influențate de Brexit (amendarea Regulamentului privind ESMA și amendarea Regulamentului EMIR pe partea de supraveghere a CCP).

În domeniul pensiilor private, Comisia Europeană a publicat în luna iunie o propunere de Regulament privind crearea unui produs paneuropean de pensii personale (PEPP), un produs portabil, recunoscut în toate statele membre și care sprijină obiectivele CMU (Uniunea Piețelor de Capital).

Un amplu pachet legislativ privind revizuirea Sistemului european de supraveghere financiară, care intră în atâr în sarcina ASF, cât și a BNR, a fost publicat de Comisia Europeană în septembrie și conține următoarele propuneri:

Regulamentul de tip Omnibus pentru modificarea regulamentelor de funcționare a ESMA, EBA și EIOPA și pentru modificarea unor acte legislative sectoriale în contextul noilor puteri conferite ESMA;

Directiva pentru modificarea Directivei 2014/65/UE (MIFID II) și a Directivei 2009/138/EC (Solvabilitate II);

Regulamentul pentru modificarea regulamentului de funcționare a ESRB ;

Regulamentul de modificare a regulamentului de funcționare a ESMA și pentru modificarea regulamentului 648/2012 (EMIR II);

În scopul participării la activitatea acestui grup și negocierii pachetului legislativ s-a constituit în cadrul ASF un grup de lucru format din specialiști din toate sectoarele care se întâlnește periodic pentru a analiza documentele și a stabili punctul de vedere al instituției ținând cont și de evoluțiile negocierilor pe acest dosar.

La sfârșitul anului 2017, și anume în 20 decembrie, s-a publicat propunerea legislativă Revizuirea tratamentului prudențial al firmelor de investiții care intenționează să aducă îmbunătățiri regulilor prudențiale pentru firmele de investiții în vederea unei supravegheri prudențiale mai eficiente și calibrate în funcție de mărimea și natura firmei de investiții care ar putea restabili și impulsiona competiția și îmbunătăți accesul investitorilor la noi oportunități.

De asemenea, tot în acest an, ASF a început pregătirea în vederea exercitării de către România a Președinției Consiliului UE în primul semestru al anului 2019, astfel că s-au consolidat echipele pentru fiecare grup de lucru pentru gestionarea dosarelor legislative de la nivelul Consiliului, respectiv: modificarea Regulamentului EMIR – EMIR REFIT, supravegherea contrapărților centrale - EMIR CCP Supervision, redresarea și rezoluția contrapărților centrale (CCP), propunere legislativă privind revizuirea supravegherii prudențiale a firmelor de investiții, proiect referitor la conflictul de reglementări privind efectele asupra terțelor părți ale tranzacțiilor cu valori mobiliare și creanțe - Securities Law Directive, propunere a unui cadru european pentru obligațiuni garantate (Cover Bonds), revizuirea Directivei privind RCA. Cu toate că o parte dintre aceste propuneri nu au fost lansate oficial, urmând a fi publicate în primul trimestru al anului 2018, au fost deja create grupuri interne în vederea familiarizării experților cu subiectele ce urmează a fi discutate.

Totodată, reprezentanți ai ASF au participat la activitatea grupului de experți privind barierele în calea liberei circulații a capitalului în contextul Pieței Unice de Capital (CMU), organizat în cadrul Comisiei Europene. În timpul reuniunilor s-au purtat discuții privind "Accelerarea CMU: înlăturarea barierelor în calea circulației capitalului", precum și acțiuni și angajamente ce trebuie luate în vederea implementării foii de parcurs pentru atingerea obiectivelor stabilite în planul de acțiune.

Mecanismul de rezoluție a societăților de asigurare și a firmelor de investiții

Ca urmare a intrării în vigoare a legislației privind rezoluția asiguratorilor și a firmelor de investiții ASF a dobândit, începând cu anul 2015 o nouă calitate, respectiv aceea de autoritate de rezoluție. Această nouă calitate conferă atribuții și competențe sporite exercitate prin intermediul unei structuri organizatorice diferite față de cele implicate în activitatea de supraveghere, înființându-se astfel Serviciul de Rezoluție a Asiguratorilor și a Firmelor de Investiții.

În orice piață financiară există riscul teoretic de deteriorare a stării de sănătate financiară a unor instituții cu importanță ridicată pe plan național. Țintind stabilitatea financiară, răspunsul ASF la această posibilitate, se concretizează prin redresare și rezoluție, cu alte cuvinte prevenție, salvare sau, în cazurile în care se impune, minimizarea efectelor negative semnificative asupra stabilității financiare.

Astfel, obiectivele cadrului de rezoluție vizează protejarea utilizatorilor de servicii și produse financiare, minimizarea impactului asupra fondurilor de protecție, evitarea efectelor negative semnificative asupra stabilității financiare a piețelor financiare precum și asigurarea continuității funcțiilor critice. În acest context, în zona politicilor comune ale ASF, pe lângă activitățile de redresare și rezoluție, au fost incluse și activitățile supraveghere și control a fondurilor de garantare și protecție, FGA, FGDSPP, FCI respectiv BAAR.

În condițiile în care, în 2016, au fost puse bazele unei structuri organizatorice destinate gestionării aplicării cadrului de rezoluție pentru asiguratori și firmele de investiții, în 2017 accentul a fost pus pe consolidarea acestui cadru, pe analiza planurilor de redresare și pe suportul acordat în dezvoltarea și reorganizarea anumitor elemente ale sistemului de garantare și protecție din piețele financiare nebancare.

Noile reglementări privind asigurările RCA au generat necesitatea unei restructurări instituționale în privința BAAR. Astfel, în prima parte a anului trecut, ASF a oferit sprijinul în acest proces de reorganizare, în urma căruia BAAR a finalizat preluarea patrimoniului și tuturor atribuțiilor Fondului de Protecție a Victimelor Străzii, asigurându-se continuitatea deplină a activității FPVS.

Reorganizarea BAAR a necesitat modificarea, statutului organizației în conformitate cu noile atribuții conferite de legislație. Procesul de reorganizare BAAR a fost corelat cu introducerea mecanismului de gestionare a asiguraților RCA cu risc ridicat. Dezvoltarea acestui mecanism a presupus eforturi conjugate atât din partea BAAR dar mai ales din partea ASF în privința întocmirii procedurilor necesare, elaborării reglementărilor secundare specifice, colectării și analizării statisticilor privind asigurările RCA necesare aplicării mecanismului, dezvoltarea și administrarea bazei de date privind evidența contractelor RCA și nu în ultimul rând introducerea unor protocoale eficiente de comunicare a datelor referitoare la polițele de asigurare RCA către părțile interesate.

Conjunctura în care s-a aflat piața asigurărilor în 2017 a generat posibilitatea testării din plin a atribuțiilor și obiectivelor legale ale FGA. Rezultatele pozitive ale reorganizării FGA în perioada anterioară au fost validate anul trecut de practică, prin prisma gestionării celor două falimente înregistrate de societăți cu cotă semnificativă din piața asigurărilor respectiv Astra și Carpatica. FGA a înregistrat anul trecut o medie lunară de 3.208 dosare aprobate/respinse de Comisia Specială a Fondului, cu o valoare medie lunară aferentă de cca. 19.840 mii lei.

În privința redresării, ASF a efectuat activități de analiză a planurilor de redresare întocmite de societățile de asigurări. Analizele au fost urmate de elaborarea unor recomandări specifice de îmbunătățire a planurilor întocmite de asiguratori în scop preventiv, recomandări însoțite totodată de un etalon de referință cu privire la ceea ce ASF consideră a fi un conținut corect și cuprinzător.

Trebuie precizat că, fiecare asigurator care deține o pondere semnificativă în sistemul național de asigurări trebuie să elaboreze și să mențină un plan de redresare care să prevadă măsuri ce trebuie luate de acesta pentru restabilirea situației financiare în cazul deteriorării semnificative a indicatorilor financiari. Totodată, pentru această categorie de entități ASF, în calitate de autoritate de rezoluție, elaborează planuri de rezoluție.

După elaborarea, în premieră pentru România și UE, a unui plan de rezoluție pentru un asigurător cu importanță semnificativă pe plan național - în 2016, anul trecut a fost analizată, din perspectiva posibilităților de rezoluție, societatea de asigurare-reasigurare City Insurance. Societatea s-a aflat, în perioada aprilie 2016 – iulie 2017, în procedură de redresare financiară pe bază de plan.

În iulie 2017, ASF a constatat restabilirea situației financiare a asigurătorului în baza documentelor prezentate de către societate și a verificărilor efectuate, fiind în acest sens, dispusă închiderea procedurii de redresare financiară a City Insurance. A fost totodată stabilită, în sarcina conducerii asigurătorului, punerea în aplicare a unui set suplimentar de măsuri supuse monitorizării de către ASF.

Activitatea de prevenire și combatere a spălării banilor

Din perspectiva analizelor și verificărilor de profil, în cursul anului 2017, activitatea ASF a condus sau a complementat un număr semnificativ de informări și sesizări transmise către alte autorități competente în acest domeniu, printre acestea fiind Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor (ONPCSB), Ministerul Public/DIICOT, ANAF, etc.. De asemenea, din prisma colaborării interinstituționale, activitatea ASF a stat la baza elaborării unor analize și materiale de profil cu privire la aplicarea standardelor CSB/CFT (Combaterea spălării banilor/Combaterea finanțării terorismului) pe piețele financiare supravegheate.

Totodată, experții ASF au adus un aport important în procesul de elaborare al proiectului de act normativ de implementare și transpunere în legislația națională a Directivei (UE) 2015/849 a Parlamentului și Consiliului European pentru prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului (Directiva a IV-a AML). Reprezentanți din cadrul ASF au conlucrat cu experții Comitetului Comun CSB/CFT al Autorităților Europene de Supraveghere (ESMA/EBA/EIOPA) pentru elaborarea unor reglementări de profil cu aplicabilitate pe piețele financiare europene, dintre care cele mai importante sunt Ghidul privind implementarea supravegherii pe baza de risc (RBS) și Ghidul privind aplicarea pe bază de risc a măsurilor de cunoaștere a clientului (CDD).

În ceea ce privește corelarea cu anumite segmente din cadrul activității de autorizare în raport cu piețele și entitățile supravegheate, s-au efectuat peste 450 de analize, materiale și verificări de profil.

În ceea ce privește aplicarea regimului de sancțiuni internaționale, experții din cadrul ASF au asigurat transpunerea și implementarea efectivă a rezoluțiilor specifice acestui domeniu, fiind efectuate inclusiv demersurile instituționale aferente cooperării cu Oficiul pentru Implementarea Sancțiunilor Internaționale (MAE). De asemenea, a fost asigurată reprezentarea instituțională în cadrul Consiliului interinstituțional pentru Implementarea Sancțiunilor Internaționale, precum și suportul pentru elaborarea proiectelor de modificare a cadrului normativ național pentru aplicarea regimului sancționator internațional. Activitatea efectuată în acest domeniu de către ASF a fost încadrată în raportul înaintat Consiliului Suprem de Apărare a Țării, nefiind aduse observații sau constatate deficiențe la nivelul piețelor financiare supravegheate de Autoritate.

Activitatea ASF din anul 2017 a acoperit și paliere operaționale care au legătura cu prevenția, conformarea, asigurarea sprijinului și suportului tehnic necesar în implementarea obligațiilor de profil CSB/CFT, atât prin relaționarea punctuală cu ofițerii de conformitate și entitățile supravegheate, cât și prin organizarea de sesiuni de instruire de specialitate, împreună cu Institutul de Studii Financiare și Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.

Din perspectiva raportărilor de profil CSB/CFT către ONPCSB, se înregistrează în continuare același nivel foarte ridicat de conformare pentru entitățile supravegheate de ASF, obținut în principal prin aplicarea de măsuri preventive, instruire și sprijin de specialitate. Referitor la raportarea transferurilor externe (valori mai mari de echivalentul a 15.000 euro), au fost înregistrate 332 de operațiuni raportate de entitățile supravegheate de ASF, în valoare de 144.337.505,22 euro (193 de operațiuni raportate privind plăți externe în valoare de 46.478.221,22 euro și 139 de operațiuni privind încasări externe în valoare de 97.859.284,44 euro). De asemenea, entitățile supravegheate au transmis către ONPCSB pentru analiza aprofundată de specialitate un număr de 83 de rapoarte privind tranzacții care ar putea conține elemente de risc, suspiciuni sau caracteristici ale indicatorilor de profil CSB/CFT.

Prin natura și standardele internaționale de directă aplicabilitate, activitatea de prevenire și combatere a spălării banilor a făcut obiectul evaluării efectuate de experții Comitetului Moneyval din cadrul Consiliului Europei, ca parte integrantă a Raportului de Progres al României, aferent Celei de-a IV-a Runda de Evaluare Mutuală a sistemului național CSB/CFT. În cadrul acestui proces de evaluare nu au fost identificate deficiențe semnificative la nivelul activității CSB/CFT efectuate de ASF pentru piețele și entitățile financiare supravegheate, inclusiv de natura celor care au impact asupra ratingurilor de țară atribuite în corelație cu nivelul de conformare cu standardele emise de principalul for internațional în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului – Financial Action Task Force (FATF/GAFI - Grupul de Acțiune Financiară Internațională). Având în vedere constatările inițiale, se înregistrează o evoluție considerabilă atât în sfera operațională (supraveghere, profilare și evaluare risc, analize de profil, etc.), cât și în zona de prevenție și relaționare cu entitățile supravegheate.

Protecția datelor cu caracter personal

În cursul anului 2017, la nivelul ASF practicile și activitățile care au implicat gestionarea de date cu caracter personal, s-au realizat în conformitate cu prevederile cadrului normativ care reglementează protecția datelor cu caracter personal.

Elaborarea și implementarea, la nivelul instituției a unor politici și proceduri privind securitatea informațiilor, în general, a dus la creșterea gradului de conștientizare asupra nevoii de securitate a informațiilor sensibile, inclusiv a datelor cu caracter personal.

Începând cu data de 25 mai 2018 va intra în vigoare Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE - [Regulamentul general privind protecția datelor – GDPR, conform abrevierii din limba engleză](#). GDPR, reprezintă o reformă de amploare în domeniul protecției datelor persoanelor din Uniunea Europeană, în contextul atacurilor cibernetice din anul 2016 și al încălcărilor repetate a securității și confidențialității datelor cu caracter personal.

GDPR înlocuiește și abrogă expres Directiva 95/46/EC privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date și este direct aplicabil în toate statele membre ale UE, fără a fi necesară transpunerea în legislația națională.

ASF, în calitate de operator de date cu caracter personal, trebuie să respecte prevederile GDPR și să-și protejeze datele deținute cu privire la persoanele fizice (consumatori, petenți, clienți, deținători de conturi, persoane fizice implicate în tranzacții pe piețele reglementate, deținătorii de companii, etc.) astfel încât să se asigure securitatea adecvată a datelor cu caracter personal, inclusiv împotriva prelucrării neautorizate sau ilegale și împotriva pierderii, a distrugerii sau a deteriorării accidentale, prin implementarea de măsuri tehnice sau organizatorice corespunzătoare.

Acest lucru este asigurat prin implementarea mecanismelor și instrumentelor de conformare la GDPR, proces care impune cerințe specifice de reglementare, revizuire și armonizare legislativă și procedurală tuturor operatorilor din cadrul UE. În acest sens, toți operatorii, inclusiv ASF, sunt obligați să auditeze, să monitorizeze, să raporteze și să fie capabili să reacționeze rapid la incidentele legate de securitate/confidențialitate. Prin urmare, toate tipurile de organizații (operatori, astfel cum sunt aceștia definiți la art. 4 punctul 7 din GDPR), trebuie să își adapteze practicile și modul de lucru la noile cerințe impuse de GDPR anterior datei de 25 mai 2018.

De asemenea, GDPR stabilește obligații și răspunderi suplimentare pentru operatorii de date, precum și drepturi sporite pentru persoanele vizate (ștergere, restricționare, portabilitate), aspecte care, de asemenea, trebuie avute în vedere în procesul de implementare a măsurilor de conformare.

Sanctiunile stabilite de GDPR pentru nerespectarea obligațiilor și încălcarea drepturilor persoanelor vizate sunt extrem de ridicate, iar pentru evitarea acestora este esențială conformarea la aceste prevederi.

În condițiile cadrului normativ în vigoare, necesitatea asigurării unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal este o obligație, asumată atât prin aplicarea legislației interne (Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date) cât și prin implementarea măsurilor specifice de conformare la GDPR.

Politici private integrate	Proceduri de securitate	Proceduri de retenție a datelor
Cadrul de guvernanță a informației		
Rolul DPO / sectoare / privacy by design		Audit, training și cultură organizațională
Transferuri de date intra-grup		Acorduri de partajare a datelor

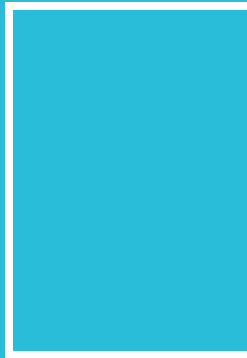
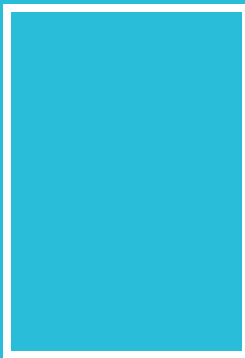
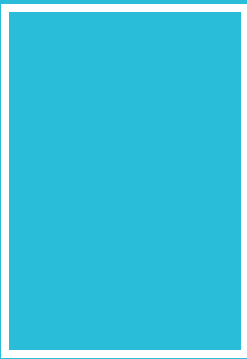
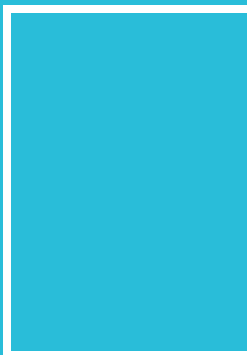
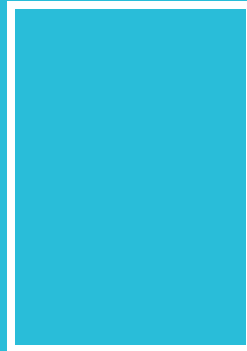
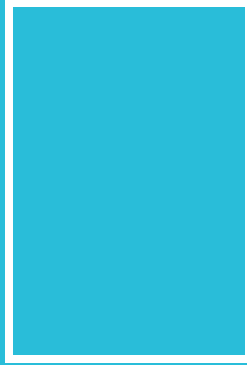
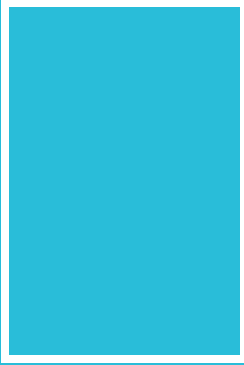
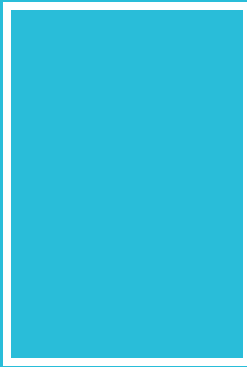

Pe fondul accelerării proceselor instituționale de implementare a măsurilor specifice de conformare la prevederile GDPR, în cadrul ASF s-au adoptat deja primele măsuri pentru implementarea GDPR, respectiv înființarea [Comisiei Permanente pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal](#), aflată în subordinea Președintelui ASF, care va exercita atribuțiile generale prevăzute de GDPR, coordonând, consiliind și îndrumând personalul ASF în ceea ce privește respectarea prevederilor legale în domeniul protecției datelor cu caracter personal. În plus, având în vedere implicațiile domeniului asupra activității de specialitate, reprezentanții structurilor, responsabili protecția datelor cu caracter personal de la nivel de sector, vor asigura în permanență coordonarea, consilierea și îndrumarea personalului din cadrul sectorului pe care îl reprezintă, acționând conform deciziilor agreate în cadrul Comisiei Permanente.

Pe de altă parte, Comisia permanentă va elabora Politica de Protecția Datelor cu Caracter Personal în cadrul ASF aceasta fiind implementată la nivelul tuturor structurilor organizatorice prin proceduri și coduri de practică specifice care să se aplice proceselor fiecărui sector al ASF conform competențelor funcționale. În același timp, Comisia va emite recomandări și puncte de vedere în urma unor solicitări punctuale privind situații neclare de aplicare a prevederilor legale privind protecția datelor cu caracter personal. La nivel operațional, Comisia permanentă va realiza toate demersurile necesare și va desfășura activitățile necesare pentru implementarea și consolidarea unui cadru efectiv de guvernare a informației care să protejeze datele cu caracter personal pe toată durata existenței acestora la nivelul ASF într-o abordare complexă, integrată bazată pe politici, strategii, proceduri, cooperare și monitorizare.

Consolidarea capacității instituționale

Consolidarea infrastructurii IT
Politica de resurse umane
Comunicare și transparență instituțională

Consolidarea infrastructurii IT

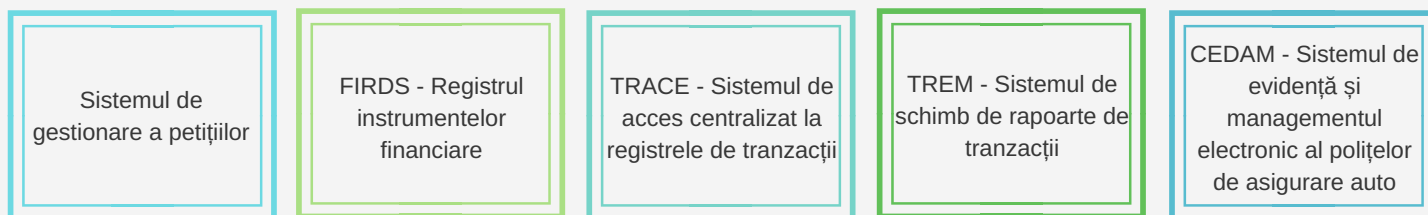
Pe parcursul anului 2017, au fost continuate mai multe activități IT, importante pentru întreaga activitate a ASF.

Securitate cibernetică. La nivelul ASF a fost reorganizată activitatea de securitate cibernetică având ca scop asigurarea cadrului tehnic pentru protejarea datelor vehiculate prin sistemul informatic propriu. De asemenea, a fost înființat Serviciul de Securitate Cibernetică care urmează să definească, să implementeze și să monitorizeze măsurile tehnice operaționale adecvate.

Protocol cooperare cu Serviciul de Telecomunicații Speciale (STS). La finalul anului 2017 a fost încheiat un protocol de cooperare cu STS, în vederea folosirii, pentru nevoile ASF, a serviciilor oferite de STS la parametri ridicați de securitate și disponibilitate.

Baza de date CEDAM. Sistemul informatic CEDAM (Centralized Database for Motor Vehicle Insurance - bază de date pentru evidența polițelor de asigurare auto încheiate pe teritoriul României) a fost migrat pe noua infrastructură hardware, ceea ce a contribuit la creșterea performanței și fiabilității sistemului. De asemenea, în luna decembrie 2017, a fost finalizată etapa de predare a administrării bazei de date CEDAM către BAAR (Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România), conform cerințelor legale.

Integrarea și modernizarea infrastructurii IT. În anul 2017 au fost continuate activitățile de consolidare a infrastructurii IT hardware și software cu o arhitectură de înaltă disponibilitate și securitate sporită în vederea asigurării confidențialității și protecției datelor printr-un acces organizat și controlat al informațiilor. Astfel, au fost implementate:

Sectorul Asigurări - Reasigurări

Solvency II. În 2017, platforma software pentru managementul raportărilor Solvabilitate II (eHub) a fost extinsă prin implementarea unui motor de procesare XBRL, a unui modul de afișare și export date raportate și a unei interfețe pentru vizualizarea rapoartelor calitative EIOPA. Totodată, a fost proiectată și implementată o bază de date pentru raportările XBRL împreună cu o interfață pivot pentru generarea de rapoarte specifice pe baza datelor colectate.

Registre electronice. Au fost implementate registre electronice pentru evidența specialiștilor în constatarea de daune și a administratorilor speciali.

Sectorul sistemului de pensii private

Implementarea unui **program informatic standardizat de verificare a valorii garantate** pentru transferul participanților între fondurile de pensii administrate privat.

Automatizarea raportărilor și îmbunătățirea prelucrării datelor raportate de către entitățile din sistemul pensiilor private prin generarea de rapoarte, alerte și verificări (de format și de fond) și generarea, respectiv transmiterea automată de mesaje către entitățile raportoare în momentul postării de fișiere întocmite în mod eronat.

Sectorul Investiții și Instrumente Financiare

În 2017 au fost implementate, în colaborare cu ESMA și celelalte Autorități Competente din statele membre, o serie de proiecte IT cu impact asupra activităților de supraveghere ale ASF:

FIRDS (Financial Instruments Reference Data System). Sistemul gestionează instrumentele financiare admise la tranzacționare pe un loc de tranzacționare din Spațiul Economic European (SEE) sau ale căror active suport sunt admise la tranzacționare pe un loc de tranzacționare din SEE în conformitate cu prevederile Regulamentului UE nr. 596/2014 privind abuzul de piață (MAR) și Regulamentul UE 600/2014 privind piețele instrumentelor financiare (MiFIR). Sistemul colectează și prelucerează datele de referință ale instrumentelor financiare de la locurile de tranzacționare, execută calculele pragurilor pentru cerințele de transparență și determinarea lichidității și asigură managementul retragerii/suspendării de la tranzacționare a instrumentelor financiare.

TREM (Transaction Reporting Exchange Mechanism). Sistemul realizează automatizarea procesului de colectare a tranzacțiilor cu instrumente financiare de la firmele de investiții și schimbul de date privind tranzacțiile cu alte autorități competente naționale din SSE în conformitate cu Regulamentul UE 600/2014 privind piețele instrumentelor financiare (MiFIR).

TRACE (Single Access to Trade Repositories). Sistemul asigură accesul centralizat la registrele de tranzacții, colectarea și prelucrarea datelor privind tranzacțiile cu instrumente financiare derivate în conformitate cu Regulamentul UE 648/2012, privind derivatele extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (EMIR).

Au fost continuate activitățile proiectului de consolidare a funcției de supraveghere pe piața de capital/ Proiect de asistență tehnică cu Banca Mondială privind consolidarea funcției de supraveghere a pieței de capital.

A fost finalizat proiectul privind Exercițiul de evaluare a conformității entităților supravegheate (SSIF/SAI) din Sectorul Instrumente și Investiții Financiare (CAT).

Alte Sectoare ASF

Tot în 2017 au fost demarate o serie de proiecte IT cu impact asupra politicilor comune ale ASF:

Automatizarea fluxului de autorizare la nivelul ASF. A fost asigurată fundația pentru implementarea unui sistem integrat de management al cererilor de autorizare/avizare prin elaborarea din resurse interne a specificațiilor de analiză.

Dezvoltarea unui sistem DW - Data Warehouse. A fost demarată activitatea de constituire a unei infrastructuri pentru un sistem DW la nivelul ASF și reorganizare a fluxurilor de date și informații în sistemul informatic. Implementarea unui astfel de sistem va conduce la îmbunătățirea procesului de colectare a datelor de la entitățile supravegheate; standardizarea formatului fișierelor de raportări colectate de la entitățile supravegheate; îmbunătățirea calității datelor colectate; furnizarea de date care să poată să fie utilizate în procesul de supraveghere on-site și off-site, precum și în procesele decizionale; crearea unei surse unice de date la nivelul ASF.

Disaster Recovery. În vederea asigurării continuării funcționării activității sistemelor informatice a ASF, în anul 2017 a fost demarat proiectul de constituire a unui cadru pentru Disaster Recovery (DR) care are în vedere delocalizarea infrastructurii și asigurarea de canale de comunicație de mare capacitate, redundante, pentru ASF.

Politica de resurse umane

În anul 2017, politica de resurse umane a ASF a fost jalonată de două priorități:

Continuarea procesului de consolidare și modernizare

Eficientizarea actului de guvernanta instituțională

Aceste preocupări, care au presupus alocarea unor semnificative resurse de timp și umane, s-au concretizat în optimizarea unor prevederi din Regulamentul de Organizare și Funcționare al ASF aplicabil începând cu data de 01.01.2017, prin operarea unor modificări și completări în conformitate cu cerințele generate de prevederile Directivelor Europene privind reglementarea și supravegherea piețelor de capital, asigurări - reasigurări și a sistemului de pensii private, în sensul asigurării suficienței resurselor pentru dezvoltarea în continuare a unui sistem eficient de gestionare a riscurilor și de control intern și cunoașterea riscului operațional al personalului cheie.

Consolidarea culturii instituționale

Eficientizarea organizării activității informatice

Întărirea și alinierea funcțiilor de supraveghere

Preliminar elaborării modificărilor și completărilor operate în Regulamentul de Organizare și Funcționare al ASF s-au avut în vedere și au fost implementate modificările cadrului legal, prin transpunerea în legislația națională a unor Directive Europene, precum și obiectivele ASF pentru anul 2017. Astfel, au fost vizate și armonizate aspecte și principii care au reieșit atât din modificările legislative și din Directivele Europene, cât și din obiectivele specifice asumate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară.

În consens cu bunele practici dezvoltate la nivelul altor autorități competente omoloage din UE, Autoritatea de Supraveghere Financiară, și-a adaptat cadrul instituțional și structurile organizatorice interne, pentru a fi în măsură să se alinieze la noile atribuții aduse prin legislația europeană, în corelare cu dinamica reformei legislative care se manifestă în domeniul piețelor de capital, în cel al asigurărilor și în cel al pensiilor private.

În vederea modernizării instrumentelor și practicilor de lucru, au fost dezvoltate noi funcționalități ale platformei IT care vine în sprijinul managerilor în elaborarea și gestiunea fișelor de post, managementul obiectivelor și performanței, identificarea nevoilor de training și dezvoltare, stabilirea planurilor individuale de dezvoltare, acordarea de feedback 180.

Pentru a acompania amplul proces de modernizare instituțională, în anul 2017 dezvoltarea capitalului uman a reprezentat un obiectiv al ASF care a vizat deopotrivă, atât atragerea, selecția și recrutarea celor mai buni candidați din piață, cât și dezvoltarea competențelor profesionale și manageriale.

În anul 2017, aproximativ 500 candidați au aplicat pentru ocuparea posturilor scoase la concurs, ceea ce arată capitalul de imagine pe care ASF l-a dobândit pe piața forței de muncă din România.

Procesul de selecție, organizat pe mai multe etape, din care nu lipsesc testele și interviurile, a asigurat o triere riguroasă și recrutarea celor mai buni candidați. Apelul, în etapele finale de selecție, la ghiduri de interviu, a permis un plus de standardizare și eficientizare a demersului de selecție.

Promovarea brandului ASF pe piața muncii, îndeosebi în rândul tinerilor, a continuat în anul 2017 prin editia a doua a programului de internship adresat absolvenților cu înalt potențial de evoluție și prin implementarea unui program de stagii de practică.

Ambele programe au fost organizate în baza parteneriatelor încheiate cu instituții de învățământ universitar de profil economic pentru a oferi studenților și masteranzilor oportunități de dezvoltare a cunoștințelor și competențelor profesionale în domeniul celor trei piețe reglementate și supravegheate de ASF.

Pe parcursul anului 2017, un număr de 7 studenți și masteranzi au desfășurat stagii de practică în cadrul direcțiilor de specialitate din ASF în cadrul programului destinat absolvenților cu potențial, au fost selectați și încadrați, pe perioadă determinată de 1 an, un număr de 4 participanți.

Pentru maximizarea șanselor de realizare a potențialului de evoluție, activitatea acestora s-a desfășurat, prin rotație, în cadrul a 9 stagii intermediare, în direcțiile de specialitate ale ASF cuprinse în program.

În prezent, ASF dezvoltă programe de stagii de practică împreună cu 9 universități partener:

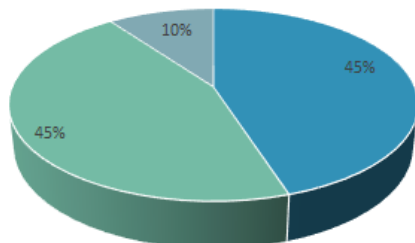
Academia de Studii Economice, București	Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir", București	Universitatea "Titu Maiorescu", București
Universitatea Româno-Americană, București	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj Napoca	Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași
Universitatea de Vest, Timișoara	Universitatea Danubius	Universitatea Petru Maior

Dezvoltarea și formarea profesională a salariaților ASF reprezintă un element cheie al strategiei de resurse umane în vederea îndeplinirii la cel mai înalt nivel a atribuțiilor de supraveghere și reglementare a celor trei piețe financiare.

Din totalul de 423 de participări la programe de training, derulate cu sprijinul furnizorilor din țară și străinătate (ESMA, EIOPA, EBA, JVI), 45% au fost organizate de ASF cu resurse proprii și traineri interni din cadrul Serviciului Recrutare, Training și Dezvoltare.

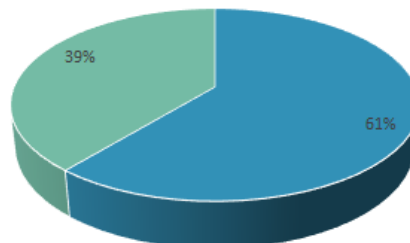
Programele de formare profesională au vizat dezvoltarea și consolidarea abilităților tehnice, dar și a competențelor organizaționale și manageriale ale salariaților. Totodată, ASF a încheiat un acord cu CFA Institute care facilitează accesul salariaților la materiale de studiu și examene.

Programe de training pe tipuri de furnizori

■ Organizate de ASF ■ Furnizori din România ■ Furnizori din străinătate

Programe de training pe tipuri de competențe

■ Competențe tehnice ■ Competențe manageriale și organizaționale

Programele de formare profesională concepute și livrate de trainerii interni au abordat nevoile de dezvoltare identificate cu ocazia evaluării performanței:

- Secretele unei prezentări de succes
- Coaching pentru manageri
- Inteligență emoțională
- Introducere în Machine Learning și (în) R
- Comunicare asertivă
- Managementul echipelor performante
- Managementul carierei

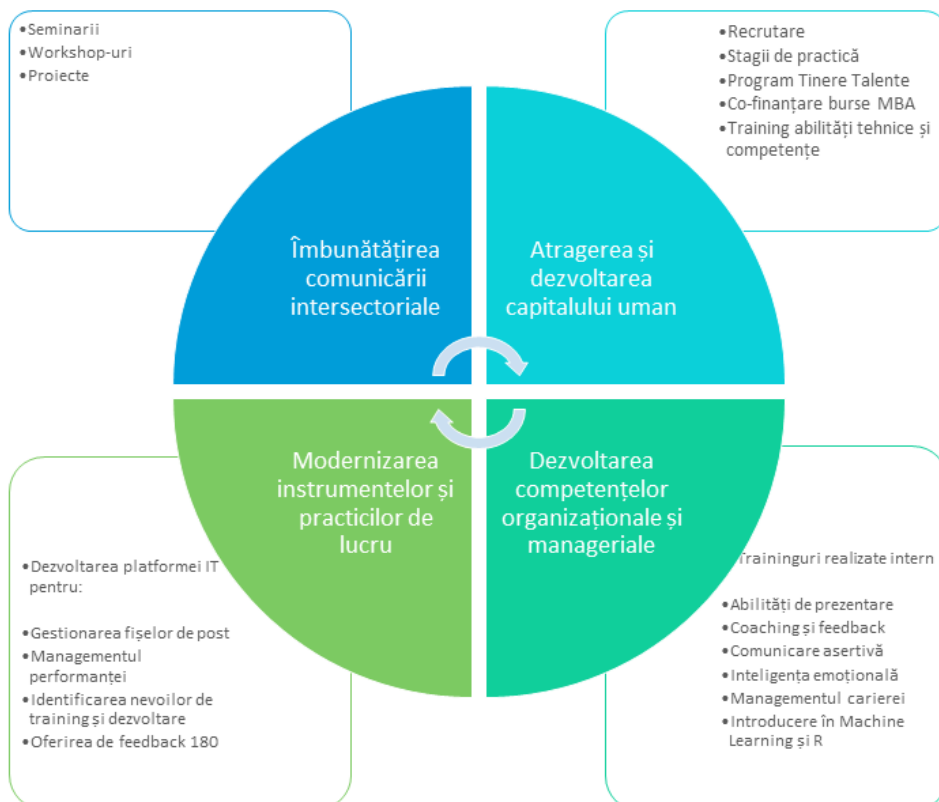
Cofinanțarea de programe MBA

sau programe asimilate a constituit o altă pârgă de facilitare a dezvoltării salariaților cu performanțe deosebite și potențial înalt de dezvoltare.

Îmbunătățirea comunicării intersectoriale.

ASF are responsabilitatea reglementării și supravegherii piețelor financiare nebancale, ceea ce presupune o strânsă colaborare și coordonare a structurilor organizatorice proprii. Deoarece facilitarea comunicării intersectoriale și lucrul în echipă reprezintă o prioritate, pentru realizarea acestui deziderat au fost organizate workshop-uri la care au participat salariați din toate sectoarele.

Punctul central al acestor acțiuni a fost nu atât acumularea de cunoștințe, cât mai ales facilitarea cunoașterii reciproce, dezvoltarea lucrului în echipă, exersarea feedback-ului constructiv centrat pe îmbunătățirea performanței și stimularea angajamentului.

În anul 2018, activitatea în domeniul resurselor umane se va axa pe următoarele direcții:

dezvoltarea și implementarea unui sistem de evaluare a performanței profesionale care să corespundă noilor cerințe

actualizarea politicilor, procedurilor și practicilor de lucru în vederea respectării exigentelor GDPR

continuarea programelor de dezvoltare a competențelor manageriale care au avut succes în 2017 și dezvoltarea de noi programe

consolidarea leadershipului și a comunicării transversale.

Comunicare și transparență instituțională

În anul 2017, activitatea de comunicare publică a Autorității de Supraveghere Financiară s-a axat, în principal, pe comunicarea măsurilor adoptate de Autoritate pentru consolidarea piețelor financiare non-bancare, și în special a pieței asigurărilor.

Relația cu media

În cadrul dialogului permanent cu jurnaliștii, ASF a răspuns unui număr de peste 250 de solicitări de informații – întrebări punctuale, interviuri și declarații/sincroane TV. De asemenea, pe parcursul anului 2017, au fost transmise mass media peste 120 de comunicate de presă, prin intermediul cărora ASF a pus la dispoziție informații cu privire la activitatea Autorității - decizii ale Consiliului, proiecte privind cele trei sectoare, acțiuni dedicate educației financiare și protecției consumatorului, etc - precum și date, analize și statistici referitoare la evoluția celor trei piețe supravegheate și reglementate.

Social media

Prin intermediul rețelelor de socializare, ASF a comunicat nemijlocit cu publicul larg și a furnizat informații cu privire la activitatea instituției (comunicate de presă, pozițiile publice ale conducerii, proiectele de educație financiară). De asemenea, prin intermediul rețelelor sociale (în special Facebook) au fost prezentate subiecte referitoare la protecția consumatorului (alerte, ghiduri etc). Prin intermediul Facebook, ASF interacționează cu participanții la piețele financiare non-bancare, oferindu-le acestora răspunsuri la problemele cu care aceștia se confruntă.

Publicații ASF

ASF pune la dispoziție trimestrial rapoarte în format electronic privind evoluția celor trei piețe supravegheate, precum și, cu frecvență semestrială, rapoarte integrate, disponibile și în print.

De asemenea, în primul trimestru al anului în curs, Autoritatea face publice, în cadrul Raportului Anual pentru anul precedent, principalele direcții de acțiune precum și proiectele corespunzătoare anului anterior, împreună cu rezultatele financiare.

Anul 2017 a reprezentat un punct important pentru redesenarea cadrului legislativ primar și secundar care guvernează piața asigurărilor de răspundere civilă auto (RCA), prin care au fost introduse prevederi și instrumente noi, care au condus la stabilizarea acestui sector. Având în vedere impactul acestor măsuri pentru șoferii din România, diseminarea informațiilor cu privire la acest subiect a avut o pondere însemnată în comunicarea privind piețele supravegheate.

Prezența la evenimente publice

Mesajele publice ale Autorității au fost prezentate și în cadrul conferințelor și evenimentele organizate pe piața financiară non-bancară, prin intermediul membrilor Consiliului și a altor specialiști, cu privire la principalele acțiuni ale ASF care au vizat dezvoltarea și stabilizarea celor trei piețe.

www.asfromania.ro

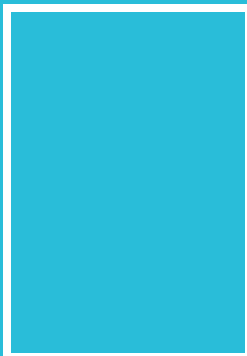
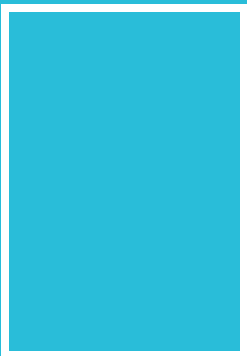
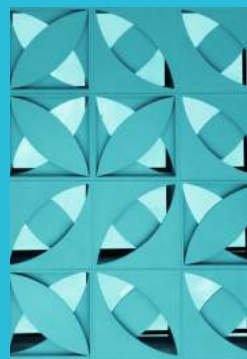
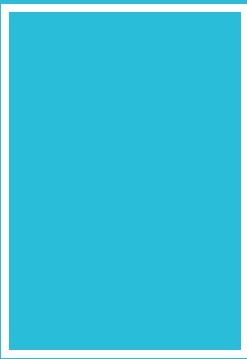
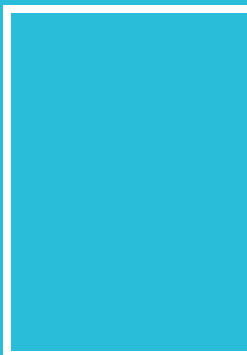
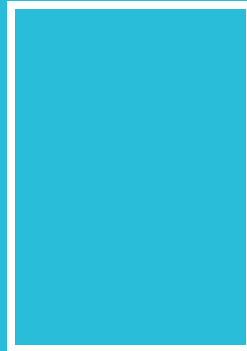
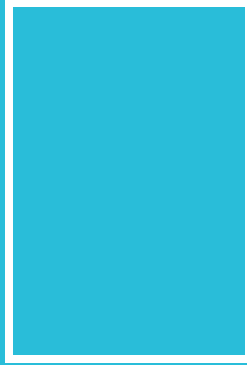
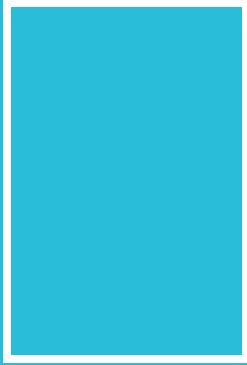
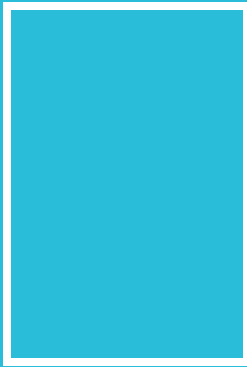
Site-ul ASF rămâne în continuare unul dintre cele mai importante canale de informare cu privire la activitatea curentă a ASF.

www.asfromania.ro găzduiește date și informații cu privire la proiectele aflate în consultare publică, la modificările legislative, la comunicările publice, la piețele financiare non-bancare. Pe site pot fi regăsite și ghidurile elaborate de ASF pentru consumatori, dar aplicații care vin în sprijinul acestora (de exemplu cea referitoare la identificarea fondului de pensii administrat privat – Pilonul II).

Portalul este actualizat zilnic, numărul postărilor lunare ridicându-se la peste 200. Site-ul are și o variantă în limba engleză care oferă informații de interes general pentru investitori.

Legea 544/2001

Conform atribuțiilor legale, ASF a răspuns unui număr de 70 de solicitări venite din partea unor persoane fizice și juridice, în baza legii 544/2001, cu privire la accesul liber la informațiile de interes public. Acestea au vizat furnizarea de informații cu privire la activitatea Autorității pe toate cele trei sectoare.

Situațiile financiare anuale ale ASF pe anul 2017

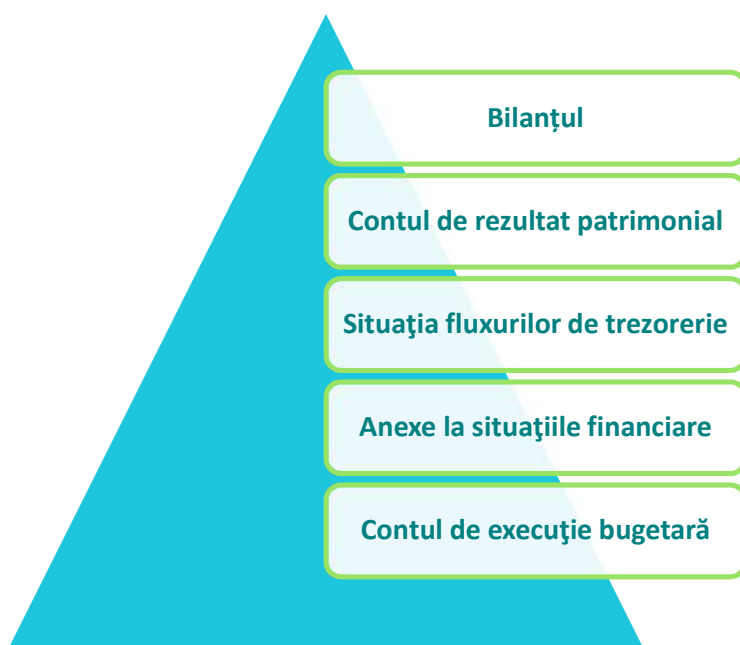

Situațiile financiare anuale ale ASF pe anul 2017

Autoritatea de Supraveghere Financiară este o autoritate administrativă autonomă, de specialitate, cu personalitate juridică, independentă, autofinanțată, înființată potrivit art.1 alin.(2) din OUG 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară aprobată prin Legea nr.113/23.04.2013, cu modificări și completări ulterioare.

Situațiile financiare la data de 31.12.2017, au fost întocmite potrivit prevederilor Legii Contabilității nr. 82/1991, ale Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 1917/2005 cu modificările și completările ulterioare, inclusiv prevederile Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 2021/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, OMF 1177/26.01.2018 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2017.

Situațiile financiare ale ASF sunt întocmite conform principiilor și regulilor contabile prevăzute de legislația în vigoare și cuprind:

Situațiile financiare sunt întocmite în lei, elementele monetare exprimate în valută, creanțele și datoriile în valută, elementele nemonetare achiziționate cu plata în valută sunt evaluate și raportate la cursul BNR valabil la data de 31.12.2017.

Situațiile financiare anuale au fost auditate de către Ernst&Young SRL. Opinia auditorilor a fost aceea că situațiile financiare oferă o imagine fidelă și justă a poziției financiare a ASF la data de 31 decembrie 2017, cât și a performanței financiare și a fluxurilor de numerar.

BILANȚUL ASF la data de 31.12.2017

lei

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
A	B	C	1	2
1.	ACTIVE	01	X	X
2.	ACTIVE NECURENTE	02	X	X
3.	Active fixe necorporale (ct.2030000+2050000+2060000+2080100+2080200+2330000-2800300-2800500-2800800-2900400-2900500-2900800-2930100*)	03	3.818.807	3.224.014
4.	Instalații tehnice, mijloace de transport, animale, plantații, mobilier, aparatură birotică și alte active corporale (ct.2130100+2130200+2130300+2130400+2140000+ 2310000 -2810300-2810400-2910300-2910400-2930200*)	04	6.540.800	4.994.929
5.	Terenuri și clădiri (ct.2110100+2110200+2120101+2120102+2120201+2120301+2120401+2120501+2120601+2120901+2310000-2810100-2810200 -2910100-2910200-2930200)	05	13.913.647	13.588.251
6.	Alte active nefinanciare (ct.2150000)	06	0	0
7.	Active financiare necurente (investiții pe termen lung) peste un an (ct. 2600100+2600200+2600300+2650000+2670201+ 2670202+2670203+2670204+2670205+2670208-2960101-2960102-2960103-2960200), din care:	07	0	0
8.	Titluri de participare (ct. 2600100+2600200+2600300-2960101-2960102-2960103)	08	0	0
9.	Creante necurente – sume ce urmează a fi încasate după o perioadă mai mare de un an (ct. 4110201+4110208+4130200+4280202+4610201+ 4610209- 4910200-4960200), din care:	09	65.520	3.860
10.	Creante comerciale necurente – sume ce urmează a fi încasate după o perioadă mai mare de un an (ct. 4110201+4110208+4130200+4610201-4910200-4960200)	10	0	0
11.	TOTAL ACTIVE NECURENTE (rd.03+04+05+06+07+09)	15	24.338.774	21.811.054
12.	ACTIVE CURENTE	18	x	
13.	Stocuri (ct. 3010000+3020100+3020200+3020300+3020400+3020500+3020600+3020700+3020800+3020900+3030100+3030200+3040100+3040200+3050100+3050200+3070000+3090000+3310000+3320000+3410000+3450000+3460000+3470000+3490000+3510100+3510200+3540100+3540500+3540600+3560000+3570000+3580000+3590000+3610000+3710000+ 3810000+/-3480000+/-3780000-3910000-3920100-3920200-3930000-3940100-3940500-3940600-3950100-3950200-3950300-3950400-3950600-3950700-3950800-3960000-3970000-3980000-4420803)	19	1.359.878	1.350.110
14.	Creanțe curente – sume ce urmează a fi încasate într-o perioadă mai mică de un an	20	x	
15.	Creanțe din operațiuni comerciale, avansuri și alte decontări (ct. 2320000+2340000+4090101+4090102+4110101+4110108+4130100+4180000+4250000+4280102+4610101+4610109+4730109**+4810101+4810102+4810103+4810200+4810300+4810900+4820000+4830000+4890101+4890301-4910100-4960100+5120800), din care:	21	17.094.491	16.245.203
16.	Decontări privind încheierea execuției bugetului de stat din anul curent (ct. 4890101+4890301)	21.1	0	0
17.	Creanțe comerciale și avansuri (ct.2320000+2340000+4090101+4090102+4110101+ 4110108+4130100+4180000+4610101-4910100-4960100), din care :	22	17.077.313	16.245.190
18.	Avansuri acordate (ct.2320000+2340000+4090101+4090102)	22.1	0	0
19.	Creanțe bugetare (ct.4310100**+4310200**+4310300**+4310400**+4310500**+4310700**+4370100**+4370200**+4370300**+4420400+4420800**+4420802+4440000**+4460000**+4460100**+4460200**+4480200+4610102+4610104+4630000+4640000+4650100+4650200+4660401+4660402+4660500+4660900+ 4810101**+4810102**+ 4810103**+4810900**+4820000**-4970000), din care:	23	1.051.676	843.678

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
20.	Creanțele bugetului general consolidat (ct.4630000+4640000+4650100+4650200+4660401+ 4660402+ 4660500+4660900-4970000)	24	0	0
21.	Creanțe din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget (ct. 4500100+4500300+4500501+4500502+4500503+ 4500504+4500505+4500700+4510100+4510300+4510500+ 4530100+4540100+4540301+4540302+4540501+4540502+ 4540503+4540504+4550100+4550301+4550302+4550303+ 4560100+4560303+4560309+4570100+4570201+4570202+ 4570203+4570205+4570206+4570209+4570301+4570302+ 4570309+4580100+4580301+4580302+4610103+4730103**+ 4740000+4760000), din care:	25	0	0
22.	Sume de primit de la Comisia Europeană / alti donatori (ct.4500100+4500300+4500501+4500502+4500503+ 4500504+ 4500505+4500700)	26	0	0
23.	Împrumuturi pe termen scurt acordate (ct. 2670101+2670102+2670103+2670104+2670105+ 2670108+ 2670601+2670602+2670603+2670604+2670605+ 2670609+ 4680101+4680102+4680103+4680104+4680105+ 4680106+ 4680107+4680108+4680109+4690103+4690105+ 4690106+ 4690108+4690109)	27	84.070.437	116.035.552
24.	Total creanțe curente (rd. 21+23+25+27)	30	102.216.604	133.124.433
25.	Investiții pe termen scurt (ct.5050000-5950000)	31	0	
26.	Conturi la trezorerii și instituții de credit :	32	x	
27.	Conturi la trezorerie, casa în lei (ct. 5100000+5120101+5120501+5130101+5130301+5130302+ 5140101+5140301+5140302+5150101+5150103+5150301+ 5150500+5150600+5160101+5160301+5160302+5170101+ 5170301+5170302+5200100+5210100+5210300+5230000+ 5250101+5250102+5250301+5250302+5250400+5260000+ 5270000+5280000+5290101+5290201+5290301+5290400+ 5290901+5310101+5500101+5520000+5550101+5550400+ 5570101+5580101+5580201+5590101+5600101+5600300+ 5600401+5610101+5610300+5620101+5620300+5620401+ 5710100+5710300+5710400+5740101+5740102+5740301+ 5740302+5740400+5750100+5750300+5750400-7700000)	33	26.724.468	19.068.700
28.	Dobândă de încasat, alte valori, avansuri de trezorerie (ct. 5180701+5320100+5320200+5320300+5320400+ 5320500+ 5320600+5320800+5420100)	33.1	1.764	1.764
29.	depozite	34	x	
30.	Conturi la instituții de credit, BNR, casă în valută (ct. 5110101+5110102+5120102+5120402+5120502+ 5130102+5130202+5140102+5140202+5150102+5150202+ 5150302+5160102+5160202+5170102+5170202+5290102+ 5290202+5290302+5290902+5310402+5410102+5410202+ 5500102+5550102+5550202+5570202+5580102+5580202+ 5580302+5580303+5590102+5590202+5600102+5600103+ 5600402+5610102+5610103+5620102+5620103+5620402)	35	41.108.802	54.012.319
31.	Dobândă de încasat, avansuri de trezorerie (ct.5180702+5420200)	35.1	307.582	259.506
32.	depozite	36	x	
33.	Total disponibilități și alte valori (rd.33+33.1+35+35.1)	40	68.142.616	73.342.289
34.	Conturi de disponibilități ale Trezoreriei Centrale și ale trezoreriilor teritoriale (ct. 5120600+5120700+5120901+5120902+5121000+ 5240100+ 5240200+5240300+5550101+5550102+5550103 -7700000)	41	0	0
35.	Dobândă de încasat, alte valori, avansuri de trezorerie (ct.5320400+5180701+5180702)	41.1	0	0
36.	Cheltuieli în avans (ct. 4710000)	42	7.403.687	10.008

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
37.	TOTAL ACTIVE CURENTE (rd.19+30+31+40+41+41.1+42)	45	179.122.785	207.826.840
38.	TOTAL ACTIVE (rd.15+45)	46	203.461.559	229.637.894
39.	DATORII	50	x	
40.	DATORII NECURENTE- sume ce urmează a fi plătite după o perioadă mai mare de un an	51	x	
41.	Sume necurente- sume ce urmează a fi plătite după o perioadă mai mare de un an (ct. 2690200+4010200+4030200+4040200+4050200+ 4280201+ 4620201+4620209+5090000), din care:	52	0	0
42.	Datorii comerciale (ct.4010200+4030200+4040200+4050200+4620201)	53	0	0
43.	Împrumuturi pe termen lung (ct. 1610200+1620200+1630200+1640200+1650200+ 1660201+1660202+1660203+1660204+1670201+1670202+ 1670203+1670208+1670209-1690200)	54	0	317.993
44.	Provizioane (ct. 1510201+1510202+1510203+1510204+1510208)	55	24.443.561	31.026.665
45.	TOTAL DATORII NECURENTE (rd.52+54+55)	58	24.443.561	31.344.658
46.	DATORII CURENTE - sume ce urmează a fi plătite într-o perioadă de până la un an	59	x	
47.	Datorii comerciale, avansuri și alte decontări (ct. 2690100+4010100+4030100+4040100+4050100+ 4080000+4190000+4620101+4620109+4730109+4810101+ 4810102+4810103+4810200+4810300+4810900+4820000+ 4830000+4890201+5090000+5120800), din care:	60	8.108.645	686.810
48.	Decontări privind încheierea execuției bugetului de stat din anul curent (ct. 4890201)	60.1	0	
49.	Datorii comerciale și avansuri (ct. 4010100+4030100+4040100+4050100+ 4080000+ 4190000+ 4620101), din care:	61	8.060.772	609.356
50.	Avansuri primite (ct.4190000)	61.1	0	
51.	Datorii către bugete (ct. 4310100+4310200+4310300+4310400+4310500+ 4310700+4370100+4370200+4370300+4400000+4410000+ 4420300+4420801+4440000+4460000+4460100+4460200+ 4480100+4550501+ 4550502+4550503+4620109+4670100+ 4670200+4670300+ 4670400+4670500+4670900+ 4730109+4810900+4820000), din care:	62	3.002.699	4.100.765
52.	Datoriile instituțiilor publice către bugete	63	x	
53.	Contribuții sociale (ct. 4310100+4310200+4310300+4310400+4310500+ 4310700+4370100+4370200+4370300)	63.1	2.138.526	2.872.505
54.	Sume datorate bugetului din Fonduri externe nerambursabile (ct.4550501+4550502+4550503)	64	0	0
55.	Datorii din operațiuni cu Fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget, alte datorii către alte organisme internaționale (ct. 4500200+4500400+4500600+4510200+4510401+ 4540402+4540409+4510601+4510602+4510603+4510605+ 4510606+4510609+4520100+4520200+4530200+4540200+ 4540401+4540402+4540601+4540602+4540603+4550200+ 4550401+4550402+4550403+4550404+4550409+4560400+ 4580401+4580402+4580501+4580502+4590000+4620103+ 4730103+ 4760000)	65	0	0
56.	din care: sume datorate Comisiei Europene / alti donatori (ct.4500200+4500400+4500600+4590000+4620103)	66	0	0
57.	Împrumuturi pe termen scurt - sume ce urmează a fi plătite într-o perioadă de până la un an (ct. 5180601+5180603+5180604+5180605+5180606+ 5180608+5180609+5180800+5190101+5190102+5190103+ 5190104+5190105+5190106+5190107+5190108+5190109+ 5190110+ 5190180+5190190)	70	0	0

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
58.	Împrumuturi pe termen lung – sume ce urmează a fi plătite în cursul exercițiului curent (ct. 1610100+1620100+1630100+1640100+1650100+1660101+1660102+1660103+1660104+1670101+1670102+1670103+1670108+1670109+1680100+1680200+1680300+1680400+1680500+1680701+1680702+1680703+1680708+ 1680709 -1690100)	71	0	0
59.	Salariile angajaților (ct. 4210000+4230000+4260000+4270100+4270300+4280101)	72	4.615.182	5.267.478
60.	Alte drepturi cuvenite altor categorii de persoane (pensii, indemnizații de șomaj, burse) (ct. 4220100+4220200+4240000+4260000+4270200+ 4270300+4290000+4380000), din care:	73	0	0
61.	Pensii, indemnizații de șomaj, burse	73.1	x	
62.	Venituri în avans (ct.4720000)	74	1.971.770	0
63.	Provizioane (ct.1510101+1510102+1510103+1510104+1510108)	75	12.483.049	17.835.324
64.	TOTAL DATORII CURENTE (rd.60+62+65+70+71+72+73+74+75)	78	30.181.345	27.890.377
65.	TOTAL DATORII (rd.58+78)	79	54.624.906	59.235.035
66.	ACTIVE NETE = TOTAL ACTIVE – TOTAL DATORII = CAPITALURI PROPRII (rd.80= rd.46-79 = rd.90)	80	148.836.653	170.402.859
67.	CAPITALURI PROPRII	83	x	
68.	Rezerve, fonduri (ct.1000000+1010000+1020101+1020102+1020103+1030000+1040101+1040102+1040103+1050100+1050200+1050300+1050400+1050500+1060000+1320000+1330000+1390100)	84	4.152.261	4.152.261
69.	Rezultatul reportat (ct.1170000- sold creditor)	85	112.847.746	142.542.539
70.	Rezultatul reportat (ct.1170000- sold debitor)	86		
71.	Rezultatul patrimonial al exercitiului (ct.1210000- sold creditor)	87	31.836.646	23.708.059
72.	Rezultatul patrimonial al exercitiului (ct.1210000- sold debitor)	88		
73.	TOTAL CAPITALURI PROPRII (rd.84+85-86+87-88)	90	148.836.653	170.402.859

CONTUL DE REZULTAT PATRIMONIAL al ASF la 31.12.2017

lei

Nr. Crt.	DENUMIREA INDICATORULUI	Cod rând	An precedent	An curent
A	B	C	1	2
I.	VENITURI OPERATIONALE	01	0	0
1.	Venituri din impozite, taxe, contribuții de asigurări și alte venituri ale bugetelor (ct. 7300100+7300200+7310100+7310200+7320100+7330000+7340000+7350100+7350200+7350300+7350400+7350500+7350600+7360100+7390000+7450100+7450200+7450300+7450400+7450500+7450900+7460100+7460200+7460300+7460900)	02	0	0
2.	Venituri din activități economice (ct.7210000+7220000+7510100+7510200+/-7090000)	03	0	0
3.	Finanțări, subvenții, transferuri (ct.7510500+7710000+7720100+7720200+7740100+7740200+7750000+7760000+7780000+7790101+7790109)	04	33.222	137.793
4.	Alte venituri operaționale (ct. 7140000+7180000+7500000+7510300+7510400+7810200+7810300+7810401+7810402+7770000)	05	182.002.355	192.738.446
	TOTAL VENITURI OPERAȚIONALE (rd.02+03+04+05)	06	182.035.577	192.876.239
II.	CHELTUIELI OPERAȚIONALE	07		
1.	Salariile și contribuțiile sociale aferente angajaților (ct. 6410000+6420000+6450100+6450200+6450300+6450400+6450500+6450600+6450800+6460000+6470000)	08	108.299.282	123.180.648

Nr. Crt.	DENUMIREA INDICATORULUI	Cod rând	An precedent	An curent
2.	Subvenții și transferuri (ct. 6700000+6710000+6720000+6730000+6740000+6750000+6760000+6770000+6780000+6790000)	09	5.372.926	5.861.590
3.	Stocuri, consumabile, lucrări și servicii executate de terți (ct. 6010000+6020100+6020200+6020300+6020400+6020500+6020600+6020700+6020800+6020900+6030000+6060000+6070000+6080000+6090000+6100000+6110000+6120000+6130000+6140000+6220000+6230000+6240100+6240200+6260000+6270000+6280000+6290100)	10	12.237.578	13.083.002
4.	Cheltuieli de capital, amortizări și provizioane (ct. 6290200+6810100+6810200+6810300+6810401+6810402+6820101+6820109+6820200+6890100+6890200)	11	25.795.084	28.581.156
5.	Alte cheltuieli operaționale (ct.6350000+6350100+6540000+6580101+6580109) TOTAL CHELTUIELI OPERAȚIONALE (rd.08+09+10+11+12)	12 13	94.255 151.799.125	132.901 170.839.297
III.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ	14		
	- EXCEDENT (rd.06- rd.13)	15	30.236.452	22.036.942
	- DEFICIT (rd.13- rd.06)	16		
IV.	VENITURI FINANCIARE (ct. 7630000+7640000+7650100+7650200+7660000+7670000+7680000+7690000+7860300+7860400)	17	1.421.461	2.065.835
V.	CHELTUIELI FINANCIARE (ct. 6630000+6640000+6650100+6650200+6660000+6670000+6680000+6690000+6860300+6860400+6860800)	18	40.463	394.718
VI.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA FINANCIARĂ	19		
	- EXCEDENT (rd.17- rd.18)	20	1.380.998	1.671.117
	- DEFICIT (rd.18- rd.17)	21		
VII.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA CURENTĂ	22		
	- EXCEDENT (rd.15+20-16-21)	23	31.617.450	23.708.059
	- DEFICIT (rd.16+21-15-20)	24		
VIII.	VENITURI EXTRAORDINARE (ct.7910000)	25	219.196	0
IX.	CHELTUIELI EXTRAORDINARE (ct.6900000+6910000)	26	0	0
X.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA EXTRAORDINARĂ	27		
	- EXCEDENT (rd.25-rd.26)	28	219.196	0
	- DEFICIT (rd.26-rd.25)	29		
XI.	REZULTATUL PATRIMONIAL AL EXERCITIULUI (BRUT)	29.1		
	- EXCEDENT (rd. 23+28-24-29)	29.2	31.836.646	23.708.059
	- DEFICIT (rd. 24+29-23-28)	29.3		
	Cheltuieli cu impozitul pe profit (din ct. 635 *)	29.4	0	0

SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE la 31.12.2017

lei

DENUMIREA INDICATORULUI	Cod rând	TOTAL	5310101	5600101*, 770*	Alte disponibilități (ct.5xx)
A	B	1	2	10	15
I. NUMERAR DIN ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ	1				
1. Încasări	2	180.345.526	718.548	179.557.641	69.337
2. Plăți	3	141.637.685	718.548	140.854.640	64.497
3. Numerar net din activitatea operațională (rd. 02- rd.03)	4	38.707.841	0	38.703.001	4.840
II. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE INVESTIȚII	5				
1. Încasări	6	0	0	0	0

DENUMIREA INDICATORULUI	Cod rând	TOTAL	5310101	5600101*, 770*	Alte disponibilități (ct.5xx)
2. Plăți	7	1.363.609	0	1.363.609	0
3. Numerar net din activitatea de investiții (rd.06-07)	8	-1.363.609	0	-1.363.609	0
III. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE FINANȚARE	9				
1. Încasări	10	-35.000.000	0	-35.000.000	0
2. Plăți	11	0	0	0	0
3. Numerar net din activitatea de finanțare (rd.10-rd.11)	12	-35.000.000	0	-35.000.000	0
IV. CREȘTEREA (DESCREȘTEREA) NETĂ DE NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR (rd.04+rd.08+rd.12)	13	2.344.232	0	2.339.392	4.840
V. NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR LA ÎNCEPUTUL ANULUI	14	26.724.468	0	26.714.322	10.146
- Sume recuperate în excedentul anului precedent **)	14.1	0	x	0	x
- Sume utilizate din excedentul anului precedent/ sume transferate din excedent la bugetul local/sume transferate din excedent pentru constituirea de depozite în trezorerie***)	14.2	10.000.000	x	10.000.000	x
Sume transferate din disponibilul neutilizat la finele anului precedent****)	14.3	0	x	x	x
VI. NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR LA SFÂRȘITUL PERIOADEI (rd.13+rd.14+rd.14.1 - rd.14.2 - rd.14.3)	15	19.068.700	0	19.053.714	14.986

SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE la bănci comerciale la data de 31.12.2017

lei

DENUMIREA INDICATORULUI	Cod rând	Total	5310402	5500102, 5600402, 5120402, 550
A	B	1	2	3
I. NUMERAR DIN ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ	01			
1. Încasări	02	64.942.837	1.279.037	63.663.800
2. Plăți	03	51.989.813	1.278.981	50.710.832
3. Numerar net din activitatea operațională (rd. 02- rd.03)	04	12.953.024	56	12.952.968
II. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE INVESTIȚII	05			
1. Încasări	06	0	0	0
2. Plăți	07	0	0	0
3. Numerar net din activitatea de investiții (rd.06-07)	08	0	0	0
III. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE FINANȚARE	09			
1. Încasări	10	0	0	0
2. Plăți	11	0	0	0
3. Numerar net din activitatea de finanțare (rd.10-rd.11)	12	0	0	0
IV. CREȘTEREA (DESCREȘTEREA) NETĂ DE NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR (rd.04+rd.08+rd.12)	13	12.953.024	56	12.952.968
V. NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR LA ÎNCEPUTUL ANULUI	14	41.108.802	0	41.108.802
1.Diferențe de curs favorabile	15	7.691	95	7.596
2.Diferențe de curs nefavorabile	16	57.198	151	57.047
VI. NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR LA FINELE PERIOADEI (rd.13+14 +15-16)	17	54.012.319	0	54.012.319

EXECUȚIA BUGETULUI DE VENITURI ȘI CHELTUIELI AL ASF PE ANUL 2017

lei

Denumirea indicatorilor	Cod bugetar	Prevederi anuale rectificate 2017	Executie bugetara 31.12.2017	% de realizare
1	2	3	4	5=4/3
VENITURI CURENTE, din care:		178.630.847	180.964.981	101,32
1. Cote aferente tranzacțiilor cu instrumente financiare și oferte publice	36.10.50	16.358.719	13.712.868	83,83
Cota din valoarea tranzacțiilor cu instrumente financiare derulate în cadrul sistemelor de tranzacționare supravegheate, cu excepția tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate	36.10.50	5.356.698	5.867.083	109,53
Tarife aplicabile tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate derulate în cadrul sistemelor de tranzacționare supravegheate	36.10.50	500	215	43,00
Cote percepute pentru monitorizarea tranzacțiilor efectuate în afara sistemelor de tranzacționare (turnaround)	36.10.50	669.405	1.066.685	159,35
Cotă din valoarea ofertelor publice de vânzare	36.10.50	292.852	421.816	144,04
Cotă din valoarea ofertelor publice de cumparare/ preluare	36.10.50	10.039.264	6.357.069	63,32
2. Cote și taxe aplicabile pentru funcționarea/ administrarea/ supravegherea organismelor de plasament colectiv, fondurilor de pensii private și asigurătorilor/ brokerilor de asigurare/ reasigurare	36.10.50	153.482.366	158.430.866	103,22
Cotă lunară din valoarea activului net al fondurilor de investiții (organismelor de plasament colectiv)	36.10.50	38.472.537	39.378.237	102,35
Cotă lunară din valoarea activului net al fondurilor de pensii administrate privat (pilon II)	36.10.50	33.187.666	33.407.882	100,66
Taxă lunară din valoarea contribuțiilor brute încasate de fondurile de pensii private (pilon II)	36.10.50	20.405.376	21.096.491	103,39
Cotă lunară din valoarea activului net al fondurilor de pensii facultative (pilon III)	36.10.50	2.008.451	1.986.936	98,93
Taxă lunară din valoarea contribuțiilor brute încasate de fondurile de pensii facultative (pilon III)	36.10.50	706.272	675.850	95,69
Taxă de funcționare aplicabilă depozitarilor fondurilor de pensii administrate privat	36.10.50	380.235	425.928	112,02
Contributii brokeri de asigurare	36.10.50	993.637	1.909.274	192,15
Contribuția pentru exercitarea supravegherii și controlului activității de asigurări generale, mai puțin activitatea de asigurări de răspundere civilă auto	36.10.50	14.000.000	15.651.408	111,80
Contribuția pentru exercitarea supravegherii și controlului activității de asigurări de viață	36.10.50	4.915.496	6.154.641	125,21
Contribuția pentru exercitarea supravegherii și controlului activității de asigurări de răspundere civilă auto	36.10.50	38.412.696	37.744.219	98,26
3. Venituri provenite din alte activități	36.10.50	6.319.010	6.751.937	106,85
Tarif/ taxă soluționare a cererilor de autorizare/ avizare/ aprobare/ atestare și retragere autorizație entități reglementate	36.10.50	1.328.474	1.599.990	120,44
Tarif/ taxă de înscriere/ înregistrare/ menținere/ radiere în/ din evidențele și registrele ASF	36.10.50	502.405	477.734	95,09

Denumirea indicatorilor	Cod bugetar	Prevederi anuale rectificate 2017	Executie bugetara 31.12.2017	% de realizare
Cote/ tarife/ taxe percepute pentru monitorizarea entităților reglementate de A.S.F. prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare (O.U.G. nr. 93/2012), cu excepția societăților de investiții	36.10.50	3.974.531	4.242.340	106,74
Tarife și taxe din alte activități desfășurate de A.S.F.	36.10.50	513.600	431.873	84,09
4. Amenzi	35.01.02	303.496	221.466	72,97
5. Diverse venituri		2.167.256	1.847.844	85,26
CHELTUIELI TOTALE, din care:	80.01.30	168.774.552	142.870.200	84,65
CHELTUIELI CURENTE (10 + 20 +30+ 55)	80.01.30	159.842.952	142.941.719	89,43
CHELTUIELI DE PERSONAL din care:	80.01.30.10	132.971.733	123.841.729	93,13
Cheltuieli salariale în bani	80.01.30.10.01	103.810.999	98.253.219	94,65
Cheltuieli salariale în natura	80.01.30.10.02	5.169.088	3.647.409	70,56
Contributii	80.01.30.10.03	23.991.646	21.941.101	91,45
BUNURI ȘI SERVICII	80.01.30.20	20.983.280	13.239.818	63,10
Bunuri și servicii	80.01.30.20.01	9.104.023	5.476.760	60,16
Reparații curente	80.01.30.20.02.00	150.000	0	0,00
Bunuri de natura obiectelor de inventar	80.01.30.20.05	599.400	153.970	25,69
Deplasări	80.01.30.20.06	1.530.000	1.183.341	77,34
Carti, publicatii si materiale documentare	80.01.30.20.11.00	70.000	36.077	51,54
Consultanță si expertiză	80.01.30.20.12.00	2.450.000	562.094	22,94
Pregătire profesională	80.01.30.20.13.00	800.000	507.995	63,50
Protectia muncii	80.01.30.20.14.00	455.000	328.876	72,28
Cheltuieli judiciare și extrajudiciare	80.01.30.20.25.00	30.000	13.513	45,04
Alte cheltuieli	80.01.30.20.30	5.794.857	4.977.192	85,89
TRANSFERURI - cotizații organisme internaționale	80.01.30.55	5.887.940	5.860.172	99,53
CHELTUIELI DE CAPITAL	80.01.30.70	8.931.600	1.363.822	15,27
TITLUL X ACTIVE NEFINANCIARE	80.01.30.71	8.931.600	1.363.822	15,27
Active fixe	80.01.30.71.01	8.931.600	1.363.822	15,27
EXCEDENT CURENT		9.856.295	38.094.781	386,50

RAPORT ASUPRA BILANTULUI CONTABIL ȘI CONTULUI DE REZULTAT PATRIMONIAL ÎNTOCMITE LA DATA DE 31.12.2017

Activele necurente (imobilizări corporale și necorporale, active financiare) au scăzut, în principal, ca urmare a faptului că o parte din investițiile financiare aflate în sold la începutul anului sub formă de titluri de stat pe termen mai mare de un an, au fost reinvestite sub formă de titluri de stat pe termen de sub un an.

Totalul activelor la 31.12.2017 a crescut cu **21.566.206 lei**, creștere generată de disponibilitățile financiare acumulate în cursul anului 2017.

Totalul datoriilor din bilanț la 31.12.2017, în cuantum de **59.235.035 lei** cuprinde, în cea mai mare parte, provizioane pentru litigii, restructurare, concedii de odihnă neefectuate.

Valoarea estimată a provizioanelor pentru riscuri și cheltuieli recunoscute în situațiile financiare este de **48.861.989 lei**, din care suma provizioanelor pentru litigii de muncă în care ASF este implicată este de **29.211.991 lei**. Celelalte

provizioane pentru litigii cu caracter patrimonial, precum și provizioanele pentru concedii de odihnă neefectuate, provizioanele pentru pensionare, etc au fost evaluate la suma de **19.649.998 lei**.

Celelalte datorii reprezintă, în cea mai mare parte, **drepturi de personal aferente lunii decembrie achitate în ianuarie 2018**.

Rezultatul patrimonial este unul pozitiv, în creștere față de cel din anul precedent, creștere generată de reluarea la venituri a provizioanelor necurente pentru litigii patrimoniale rămase fără obiect ca urmare a soluționării/redimensionării șanselor de câștig.

CONTUL DE EXECUȚIE BUGETARĂ

În conformitate cu prevederile art.18 din OUG 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară aprobată cu modificări prin Legea nr. 113/2013, ASF se finanțează integral din venituri proprii extrabugetare. Structura veniturilor, precum și nivelul cotelor, tarifelor, taxelor și contribuțiilor sunt reglementate în Regulamentul nr.16/2014 privind veniturile ASF, cu modificări și completări ulterioare.

Cheltuielile sunt stabilite prin bugetul anual al ASF, în conformitate cu obiectivele și responsabilitățile acesteia.

Contul de execuție bugetară cuprinde la partea de venituri – încasările realizate, iar la partea de cheltuieli – plățile efectuate. Excedentul bugetar s-a stabilit ca diferență între veniturile încasate și plățile efectuate.

*Excedentul curent al execuției bugetului ASF a fost de **38.094.781 lei**.*

În conformitate cu prevederile legale mai sus menționate și cu structura Bugetului de Venituri și Cheltuieli al ASF aprobat pe anul 2017, structura veniturilor prevăzute și încasate se prezintă astfel:

Situația veniturilor ASF în anul 2017 pe structuri

	Prevederi anuale	Realizări 2017	lei Grad realizare față de prevederi (%)
Alte venituri din concesiuni și închirieri	858.697	799.095	93,06
Venituri din dobânzi	959.666	834.420	86,95
Venituri din amenzi	303.496	221.466	72,97
Venituri operaționale, din care:	176.508.988	179.110.000	101,47
- Cote aferente tranzacțiilor cu instrumente financiare și oferte publice	16.358.719	13.712.868	83,83
-Cote și taxe aplicabile pentru funcționarea/administrarea/supravegherea organismelor de plasament colectiv, fondurilor de pensii private și asigurătorilor/ brokerilor de asigurare/reasigurare	153.482.366	158.430.866	103,22
- Venituri provenite din alte activități	6.319.010	6.751.937	106,84
- Alte venituri	348.893	214.329	61,43
TOTAL VENITURI	178.630.847	180.964.981	101,31

Evoluția veniturilor ASF în perioada 2016 - 2017 pe structuri

Articol	Execuție bugetară 2016	Execuție bugetară 2017	Grad realizare (%)
0	1	2	3=2/1
Cote aferente tranzacțiilor cu instrumente financiare și oferte publice	17.150.195	13.712.868	80
Cote și taxe aplicabile pentru funcționarea/ administrarea/ supravegherea organismelor de plasament colectiv, fondurilor de pensii private și asigurătorilor/ brokerilor de asigurare/ reasigurare	146.714.413	158.430.866	108
Venituri provenite din alte activități	6.690.951	6.751.937	101
Amenzi	179.761	221.466	123
Diverse venituri	3.019.550	1.847.844	61
TOTAL VENITURI	173.754.870	180.964.981	104

Potrivit Regulamentului nr.16/2014 privind veniturile ASF, cu modificările și completările ulterioare, veniturile încasate se prezintă astfel:

Veniturile din *cote aferente tranzacțiilor cu instrumente financiare și oferte publice* au înregistrat un volum al încasărilor în anul 2017 de **13.712.868 lei**, reprezentând **83,83%** din prognoza perioadei. Cele mai relevante cote din cadrul acestei categorii de venituri se prezintă după cum urmează:

- cota din valoarea tranzacțiilor cu instrumente financiare derulate în cadrul sistemelor de tranzacționare supravegheate, cu excepția tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate (până la 0,06%) 5.867.083 lei – grad de realizare 109,53% față de prognoza perioadei, urmare a creșterii volumului tranzacțiilor derulate pe Bursa de Valori.
- cotă din valoarea ofertelor publice de vânzare (între 0,05% și 0,1%, dar nu mai mult de 500.000 lei, respectiv 1.000.000 lei) – 421.816 lei – grad de realizare 144,04% față de bugetat;
- cotă din valoarea ofertelor publice de cumpărare - preluare (între 1% și 1,5%) – 6.357.069 lei – grad de realizare de 63,32%;

Veniturile din aceste surse au generat, în anul 2017, cca. 8% din încasările totale ale ASF .

Veniturile din *cote și taxe aplicabile pentru funcționarea/ administrarea/ supravegherea organismelor de plasament colectiv, fondurilor de pensii private și asigurătorilor/ brokerilor de asigurare/ reasigurare* au înregistrat un volum al încasărilor în anul 2017 în cuantum de **158.430.866 lei**, reprezentând **103,22%** din prognoza perioadei. Sursele principale de încasări la aceste categorii se prezintă după cum urmează:

- cota de 0,0078% din valoarea activului net al fondurilor de investiții (organismelor de plasament colectiv) – **39.378.237 lei** – grad de realizare 102,35% față de bugetat;
- cotă de 0,0078% din valoarea activului net al fondurilor de pensii administrate privat și taxă lunară de 0,3% din valoarea contribuțiilor brute încasate de fondurile de pensii private (pilon II) – **54.504.373 lei** – (grad de realizare 101,70%);
- cotă de 0,01% din valoarea activului net al fondurilor de pensii facultative și taxă lunară de 0,25% din valoarea contribuțiilor brute încasate de fondurile de pensii facultative (pilon III), precum și din taxa de funcționare aplicabilă depozitarilor – **3.088.714 lei** – (grad de realizare 99,80%);
- taxă de funcționare aplicabilă societăților și brokerilor de asigurare (contribuție pentru exercitarea supravegherii și controlului activității de activități generale – 0,4%, respectiv pentru asigurări de viață – 0,3% și taxa de funcționare pentru brokeri – 0,1%,) – **23.715.323 lei** – (grad de realizare 159,07%) .contribuția de 1% pentru exercitarea supravegherii și controlului activității de asigurări de răspundere civilă auto – **37.744.219 lei** - grad de realizare de 98,26%;

Veniturile din aceste surse au generat, în anul 2017, cca. 88% din încasările totale ale ASF .

Venituri provenite din alte activități, care cuprind veniturile aferente tarifelor, taxelor de autorizare/ avizare/ aprobare/ atestare/ retragere autorizație, taxe de înscriere/ înregistrare/ menținere/ radiere, cote/ tarife/ taxe pentru monitorizare și

alte taxe/ tarife așa cum sunt prevăzute în anexa nr.3 la Regulamentul nr.16/2014, cu modificările și completările ulterioare, au înregistrat o valoare totală încasată în anul 2017 în cuantum de **6.751.060 lei – grad de realizare de 106,84% față de prevederile anuale.**

Veniturile din aceste surse au generat, în anul 2017, cca. 4% din încasările totale ale ASF .

Veniturile din amenzi, aplicate pentru entitățile provenind din Sectorul Asigurări Reasigurări –**222.343 lei** – grad de realizare de 73,26% față de prevederile anuale și în creștere față de anul 2016 cu un procent de 23,20%.

Capitolul **Diverse venituri** a înregistrat o valoare de **1.847.844 lei**, în scădere față de prognoza anului, cu un procent de 14,74%. și include *veniturile financiare obținute din plasarea disponibilităților ASF în depozite, titluri de stat* – 834.420 lei, *venituri din închirierea spațiilor* deținute de ASF – 799.095 lei, *alte venituri* 214.329 lei (imputații, penalități, alte asemenea).

Execuția cheltuielilor la data de 31 decembrie 2017

CHELTUIELILE totale realizate în anul 2017 au fost în cuantum 142.870.200 lei – reprezentând un grad de realizare de 84,66% față de prevederile aferente perioadei. Cheltuielile efectuate la 31 decembrie 2017 prezintă următoarea structură:

Situația cheltuielilor ASF în anul 2017

lei

	Prevederi anuale	Realizări 31 decembrie 2017	Grad realizare față de prevederi %
0	1	2	3=2/1
Cheltuieli de personal	132.971.733	123.841.729	93,14
Cheltuieli cu bunuri și servicii	20.983.280	13.239.818	63,11
Transferuri internaționale	5.887.940	5.860.172	99,53
Cheltuieli de capital	8.931.600	1.363.822	15,27
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0	-1.435.341	0
TOTAL CHELTUIELI	168.774.553	142.870.200	84,66

Evoluția cheltuielilor ASF în perioada 2016 - 2017

Articol	Execuție bugetara 2016	Execuție bugetara 2017	Procent creștere (%)
1	2	3	4=3/2
Cheltuieli de personal	108.569.441	123.841.729	114,10
Bunuri și servicii	12.089.197	13.239.818	109,50
Cotizații organisme internaționale	5.372.926	5.860.172	109,10
Cheltuieli de capital	8.752.436	1.363.822	15,60
Plati efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-366.224	-1.435.341	
CHELTUIELI TOTALE	134.417.776	142.870.200	106.30

Cheltuieli de personal, în cuantum total de **123.846.053 lei** (93% din prevederile bugetate), reprezintă salarii de bază, prime, alte drepturi (ex: ajutoare, medicale, înmormântare), tichete de masă, la care se adaugă contribuțiile instituției.

Cheltuielile de personal în anul 2017 au reprezentat cca. **87% în totalul cheltuielilor autorității**, respectiv cca. **69% în totalul veniturilor realizate.**

Cheltuieli cu bunuri și servicii, în cuantum total de **13.239.818 lei** (63,10% din prevederile bugetate), au constat în:

- *achiziții de furnituri de birou, materiale curățenie, carburanți, contravaloarea serviciilor de utilități, telefonie, internet, servicii pază, service auto, servicii întreținere centrale termice, servicii arhivare, agenții de presă (Bloomberg, Reuters) etc.* – suma plătită în anul 2017 a fost de **5.476.760 lei**, reprezentând 60,16% din suma bugetată pentru 2017;
- *deplasări interne și externe: 1.183.341 lei* – reprezentând **77,34%** din suma prevăzută transportului și altor cheltuieli neprevăzute, exclusiv indemnizația de deplasare;
- *consultanță și expertiză – 562.094 lei* – reprezintă 22,94% din prevederile bugetate și constă în plăți în cadrul contractelor de asistență juridică, consultanță, servicii de audit financiar.
- *alte cheltuieli: 4.977.192 lei* și constau, în cea mai mare parte, din plăți reprezentând chiria plătită de către ASF către EximBank – 3.971.507 lei (79,79%), cheltuieli pentru acțiuni de protocol și reprezentare – 415.472 lei, alte cheltuieli, etc.

Transferuri internaționale – reprezintă cotizațiile la organisme internaționale (ESMA, EIOPA, IOSCO, IAIS, IOPS) la care ASF este membru – suma totală plătită în anul 2017 a fost în cuantum de **5.860.172 lei**, în limita bugetului aprobat de 5.887.940 lei.

Cheltuieli de capital, în cuantum de **1.363.822 lei** (15,27% din suma bugetată), reprezintă suma totală plătită în anul 2016 pentru:

- achiziție echipamente de tip server – 448.000 lei;
- achiziții de echipamente hard și alte echipamente IT – 330.964 lei,
- echipamente birotică, mobilier – 39.518
- contribuție ASF la proiectul MiFIR Instruments Reference Data (implementat prin ESMA) – 50.822 lei.
- licențe și achiziții /dezvoltări soft – 494.518 lei.

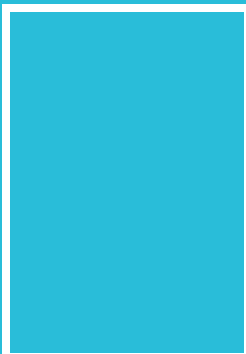
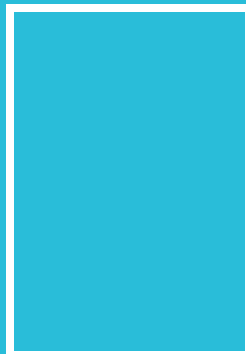
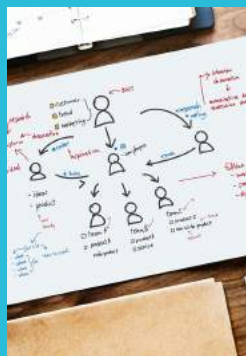
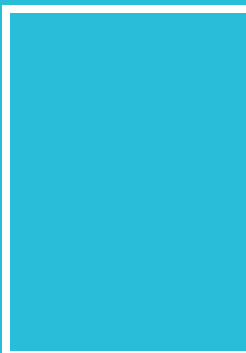
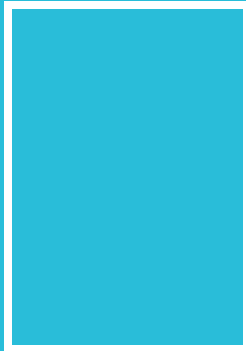
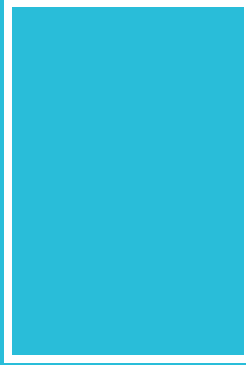
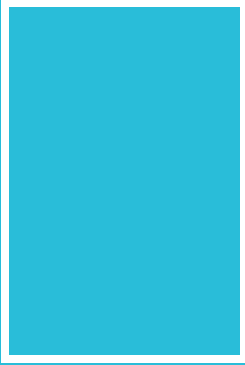
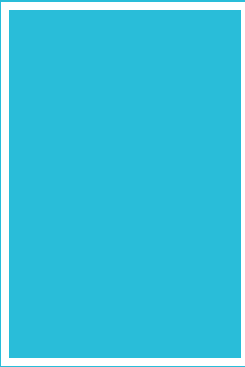
Cheltuielile cu investițiile prevăzute și nerealizate în anul 2017 au vizat achiziția de autoturisme (transa II), achiziția soluțiilor informatice privind implementarea business intelligence, ERP, risk management, Solvency II, disaster recovery.

EXCEDENTUL CURENT PE ANUL 2017 (venituri curente încasate – cheltuieli plătite)

Excedentul curent al anului 2017 este în cuantum **38.094.781 lei**. Facem precizarea că în raportul la situațiile financiare pentru anul 2017 ce va fi depus la ministerul de finanțe, excedentul curent al anului 2017 este în sumă de **38.087.908 lei**, cu 6.873 lei mai mic față de excedentul curent real prezentat în notă - 38.094.781 lei, datorită unor opinii ale ministerului de finanțe privind valoarea plăților efectuate prin trezorerie.

Realizarea acestui excedent este rezultatul, pe de o parte, a creșterii veniturilor curente (+4%), creștere în suma absolută mai mare decât creșterea de 6% înregistrată de cheltuielile totale. De asemenea, gradul de execuție de numai 16% a proiectelor de investiții (cheltuieli de capital) a contribuit la realizarea nivelului mai sus menționat al excedentului curent.

În aceste condiții, **excedentul cumulat la nivelul anului 2017**, respectiv venituri curente încasate + excedent din anii precedenți – cheltuieli plătite - diferențele de curs nefavorabile este de **188.564.405 lei (41.278.520 euro)**, din care **excedentul reportat la 01.01.2017 din anii precedenți a fost de 150.526.822 lei**.

Raportul de audit

Ernst & Young Assurance Services SRL
Clădirea Bucharest Tower Center, Etaj 22
Bd. Ion Mihalache nr. 15-17, Sector 1,
011171 București, România

Tel: +40 21 402 4000
Fax: +40 21 310 7193
office@ro.ey.com
ey.com

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Catre Consiliul Autoritatii de Supraveghere Financiara

Raport asupra situatiilor financiare

Opinia

Am auditat situatiile financiare anexate ale Autoritatii de Supraveghere Financiara ("ASF") cu sediul social in Bucuresti, Splaiul Independentei Nr.15, Sector 5, identificata prin codul unic de inregistrare fiscala 31588130, care cuprind bilantul la data de 31 decembrie 2017, contul de rezultat patrimonial, situatia modificarilor in structura activelor nete/capitalurilor proprii, situatia fluxurilor de trezorerie, contul de executie a bugetului pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data si anexe (Disponibil din mijloace cu destinatie speciala, Situatie platilor efectuate din buget si nejustificate prin bunuri, lucrari, servicii la finele perioadei, Plati restante, Situatie activelor si datoriilor financiare ale institutiilor publice din Administratia centrala, Situatie activelor fixe amortizabile, Situatie activelor fixe neamortizabile) cat si un sumar al politicilor contabile semnificative si alte note explicative incluse in « Raportul privind situatiile financiare ale Autoritatii de Supraveghere Financiara incheiate la data de 31 decembrie 2017 ».

In opinia noastra, situatiile financiare anexate ofera o imagine fidela si justa a pozitiei financiare a ASF la data de 31 decembrie 2017, ca si a performantei financiare si a fluxurilor de trezorerie ale acesteia pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data, in conformitate cu Ordinul Ministrului Finantelor Publice nr. 1917/2005, cu modificarile si clarificarile ulterioare si cu politicile contabile descrise in « Raportul privind situatiile financiare ale Autoritatii de Supraveghere Financiara incheiate la data de 31 decembrie 2017 ».

Bazele opiniei

Noi am efectuat auditul conform Standardelor Internationale de Audit (ISA). Responsabilitatile noastre conform acestor standarde sunt descrise mai detaliat in sectiunea „Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare” din raportul nostru. Suntem independenti fata de ASF conform Codului etic al profesionistilor contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internationale de Etica pentru Contabili (codul IESBA) si conform cerintelor etice care sunt relevante pentru auditul situatiilor financiare in Romania si ne-am indeplinit responsabilitatile etice conform acestor cerinte si conform Codului IESBA. Consideram ca probele de audit pe care le-am obtinut sunt suficiente si adecvate pentru a constitui baza pentru opinia noastra.

Evidentierea unor aspecte

Atragem atentia asupra notei 4 "Provizioane pentru riscuri si cheltuieli" din « Raportul privind situatiile financiare ale Autoritatii de Supraveghere Financiara incheiate la data de 31 decembrie 2017 », care prezinta detalii privind litigiile prin care se solicita ASF acordarea de despagubiri. Conducerea ASF a evaluat situatia si a inregistrat un provizion pentru litigii in valoare de 29.295 mii lei la 31 decembrie 2017 (22.508 mii lei la 31 decembrie 2016). Date fiind complexitatea si incertitudinile privind rezultatul acestor litigii, estimarea ASF ar putea sa difere de obligatiile efective rezultate in urma finalizarii acestora. Opinia noastra nu este emisa cu rezerve in legatura cu acest aspect.

Responsabilitatile conducerii si ale persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situatiile financiare

Conducerea ASF are responsabilitatea intocmirii si prezentarii fidele a situatiilor financiare in conformitate cu Ordinul Ministrului Finantelor Publice nr. 1917/2005, cu modificarile si clarificarile ulterioare si cu politicile contabile descrise in « Raportul privind situatiile financiare ale Autoritatii de Supraveghere Financiara incheiate la data de 31 decembrie 2017 », si pentru acel control intern pe care conducerea il considera necesar pentru a permite intocmirea de situatii financiare care sunt lipsite de denaturari semnificative, cauzate fie de frauda, fie de eroare.

La intocmirea situatiilor financiare, conducerea este responsabila sa evalueze abilitatea ASF de a-si desfasura activitatea conform principiului continuitatii activitatii si sa prezinte, daca este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activitatii si folosirea principiului continuitatii activitatii, mai putin in cazul in care conducerea intentioneaza sa lichideze ASF sau sa ii inceteze activitatea sau nu are nicio alternativa reala decat sa procedeze astfel.

Persoanele responsabile cu guvernanta au responsabilitatea supravegherii procesului de raportare financiara a ASF.

Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare

Obiectivele noastre constau in obtinerea unei asigurari rezonabile privind masura in care situatiile financiare, luate in ansamblu, nu contin denaturari semnificative cauzate de eroare sau frauda si de a emite un raport de audit care sa includa opinia noastra. Asigurarea rezonabila reprezinta un nivel ridicat de asigurare, insa nu este o garantie ca un audit desfasurat in conformitate cu standardele ISA va detecta intotdeauna o denaturare semnificativa, daca aceasta exista. Denaturarile pot fi cauzate fie de frauda fie de eroare si sunt considerate semnificative daca se poate preconiza, in mod rezonabil, ca acestea, atat la nivel individual sau luate in ansamblu, vor influenta deciziile economice ale utilizatorilor, luate in baza acestor situatii financiare.

3

Ca parte a unui audit în conformitate cu standardele ISA, ne exercitam raționamentul profesional și ne menținem scepticismul profesional pe întreg parcursul auditului. De asemenea:

- ▶ Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzate fie de fraudă fie de eroare, stabilim și efectuăm proceduri de audit care să răspundă acestor riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a constitui o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de eroare, deoarece fraudă poate include complicitate, falsuri, omisiuni intenționate, declarații false sau evitarea controlului intern.
- ▶ Înțelegem controlul intern relevant pentru audit pentru a stabili procedurile de audit adecvate în circumstanțele date, dar nu și în scopul exprimării unei opinii asupra eficacității controlului intern al ASF.
- ▶ Evaluăm gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate și rezonabilitatea estimărilor contabile și a prezentărilor aferente de informații realizate de către conducere.
- ▶ Concluzionăm asupra caracterului adecvat al utilizării de către conducere a principiului continuității activității și determinăm, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau condiții care ar putea genera îndoieli semnificative privind capacitatea ASF de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionăm că există o incertitudine semnificativă, trebuie să atragem atenția, în raportul de audit, asupra prezentărilor aferente din situațiile financiare sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, trebuie să ne modificăm opinia. Concluziile noastre se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului nostru de audit. Cu toate acestea, evenimente sau condiții viitoare pot determina ca ASF să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității.
- ▶ Evaluăm prezentarea, structura și conținutul general al situațiilor financiare, inclusiv al prezentărilor de informații, și măsura în care situațiile financiare reflectă tranzacțiile și evenimentele de bază într-o manieră care realizează prezentarea fidelă.

Comunicăm persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, obiectivele planificate și programarea în timp a auditului, precum și constatările semnificative ale auditului, inclusiv orice deficiențe semnificative ale controlului intern, pe care le identificăm pe parcursul auditului nostru.

În numele

Ernst & Young Assurance Services SRL
Bd. Ion Mihalache 15-17, etaj 21, București, România

Inregistrat la Camera Auditorilor Financieri din România
Cu nr. 77/15 august 2001

Anamaria Cora

Nume Auditor / Partener: Anamaria Cora
Inregistrat la Camera Auditorilor Financieri din România
Cu nr. 1593 / 16 august 2005

București, România
15 februarie 2018

Obiectivele ASF pentru 2018

Protecția și informarea corespunzătoare a consumatorilor
Stabilitatea și funcționarea sănătoasă a piețelor
Alinierea legislației primare la directivele și standardele europene armonizarea
legislației primare și secundare
Stimularea dezvoltării piețelor financiare nebancare
Întărirea capacității instituționale și consolidarea Autorității

Obiectivele strategice pentru anul 2018

ASF va continua să acționeze și în anul 2018 pentru atingerea obiectivelor strategice, astfel încât să se asigure consolidarea cadrului integrat privind organizarea, funcționarea și dezvoltarea piețelor financiare nebancare.

Ca și în anii anteriori, în programul activităților care vor fi derulate în anul 2018 vor fi avute în vedere în mod prioritar următoarele obiective:

- Protecția și informarea corespunzătoare a consumatorilor
- Stabilitatea și funcționarea sănătoasă a piețelor
- Stimularea dezvoltării piețelor financiare nebancare
- Întărirea capacității instituționale și consolidarea ASF

Protecția și informarea corespunzătoare a consumatorilor

Pentru creșterea încrederii consumatorilor în piața financiară nebanară, ASF va pune accent și în 2018 pe următoarele activități principale:

- ▶ asigurarea și îmbunătățirea transparenței și accesibilității consumatorilor la informațiile esențiale ce trebuie oferite pre și post achiziționării produselor financiare nebancare;
- ▶ urmărirea și garantarea că informațiile despre produsele și serviciile financiare nebancare sunt oferite în mod corect, complet, clar și nu induc în eroare;
- ▶ continuarea acordării unei atenții sporite gradului de educație financiară a populației prin informarea corectă în privința avantajelor, drepturilor și obligațiilor ce decurg din calitatea de consumator de produse, instrumente și servicii financiare;
- ▶ monitorizarea potențialelor riscuri și beneficii pentru consumatorii de produse financiare nebancare, în special cele care decurg din inovații și din evoluția specifică a fiecărei piețe și după caz, emiterea de alerte în atenția consumatorilor.

Stabilitatea și funcționarea sănătoasă a piețelor

Pentru asigurarea stabilității și funcționării corecte a celor trei sectoare financiare reglementate și supravegheate de ASF, vom continua:

- ▶ analiza modalităților prin care unele riscuri ar putea fi propagate în întreg sectorul financiar;
- ▶ armonizarea politicilor sectoriale privind supravegherea, proiectarea unor teste de stress pentru situații de criză;
- ▶ identificarea, evaluarea și întocmirea unui tablou al principalelor riscuri, analizarea impactului acestora asupra piețelor, activităților și instituțiilor supravegheate și stabilirea măsurilor necesare pentru diminuarea, atenuarea sau eliminarea acestora;
- ▶ îmbunătățirea și dezvoltarea celor mai bune practici în ceea ce privește supravegherea conduitei entităților supravegheate;
- ▶ stabilirea strategiei macroprudențiale a ASF, monitorizarea riscurilor sistemice și implementarea politicilor macroprudențiale.

De asemenea, consolidarea procesului de eficientizare a activității de supraveghere reprezintă un obiectiv major prioritar în anul 2018, menit să asigure principii și practici comune de supraveghere pentru cele trei sectoare, precum și sinergia funcțiilor on-site/off-site, obiectiv pentru îndeplinirea căruia își vor concentra eforturile toate sectoarele de supraveghere financiară.

Sectorul Asigurări - Reasigurări

În anul 2018, ASF va continua monitorizarea respectării cerințelor Solvency II, prin evaluarea periodică a informațiilor desprinse din raportări, pentru identificarea riscurilor și amenințărilor în scopul de a dezvolta măsuri de atenuare și de management, precum și identificarea timpurie a riscurilor ce pot să apară.

Pentru implementarea supravegherii bazate pe risc se are în vedere asigurarea celor mai eficiente instrumente de supraveghere a pieței de asigurări, pentru detectarea riscurilor majore la adresa stabilității financiare, atât din perspectivă micro cât și macro prudențială.

Dezvoltarea continuă și îmbunătățirea instrumentelor și tehnicilor folosite pentru identificarea, atenuarea și gestionarea riscurilor este un alt domeniu asupra căruia ne vom concentra eforturile, măsurile propuse vizând următoarele:

- ▶ implementarea unui sistem de supraveghere bazat pe evaluarea riscurilor, dezvoltarea instrumentelor de supraveghere pe noul cadru de raportare prevăzut de Solvency II și dezvoltarea procedurilor interne privind evaluarea gradului de implementare de către societățile de asigurare a cerințelor de solvabilitate conform noului regim Solvency II;
- ▶ monitorizarea profilului de risc al societăților de asigurare și eventualele abateri de la ipotezele care stau la baza aplicării formulei standard, a parametrilor specifici sau a modelului intern aprobat, în vederea întăririi funcției de intervenție preventivă în activitatea de supraveghere;
- ▶ analiza necesității emiterii de reglementări suplimentare pentru aspecte de supraveghere prudențială care nu sunt cuprinse în legislația europeană privind regimul Solvency II;
- ▶ participarea activă la comitetele EIOPA și colegiile de supraveghere înființate pentru supravegherea grupurilor de asigurări;
- ▶ implementarea unei abordări eficiente și prospective pentru evaluarea membrilor conducerii executive (AMSB) și a acționarilor cu participatii calificate atât la momentul notificării, cât și pe perioada exercitării funcției. În acest scop ASF beneficiază de sprijinul Proiectului de asistență tehnică privind consolidarea funcției de supraveghere a pieței de asigurări din România, care vizează consolidarea funcției de supraveghere a companiilor de asigurări, din perspectiva prudențialității și a conduitei, prin utilizarea eficientă a instrumentelor de supraveghere off-site și on-site.

Sectorul Instrumente și Investiții Financiare

În cadrul Sectorului Instrumente și Investiții Financiare, se are în vedere continuarea demersurilor inițiate privind întărirea activităților de supraveghere cu accent pe:

- ▶ analiza indicatorilor financiari și prudențiali în vederea identificării principalelor riscuri și vulnerabilități care ar necesita măsuri suplimentare de supraveghere;
- ▶ monitorizarea entităților, adaptată claselor de risc din care acestea fac parte;
- ▶ orientarea activității de supraveghere spre cunoașterea în detaliu a activității entităților și a riscurilor la care acestea sunt expuse și/sau pe care le pot induce;
- ▶ dezvoltarea dimensiunii pro-active a activității de supraveghere;

- ▶ standardizarea machetelor de raportare și dezvoltarea sistemului informatic de analiză, verificare și identificare a vulnerabilităților prin alerte, inclusiv implementarea sistemului de avertizare timpurie (early warning system) pe baza indicatorilor prudențiali;
- ▶ implementarea a două proiecte dezvoltate de ESMA pentru toate autoritățile de supraveghere din UE referitoare la: colectarea datelor și prelucrarea acestora pentru îndeplinirea obligațiilor asumate de ASF conform MiFID referitoare la instrumentele financiare; interfața comună de acces la toate registrele centrale de tranzacții din UE;
- ▶ revizuirea și îmbunătățirea sistemului de raportare pentru organismele de plasament colectiv și societățile de administrare a investițiilor, precum și aplicarea unui sistem electronic pentru supravegherea acestora;
- ▶ alinierea la proiectele și demersurile ESMA privind convergența practicilor de supraveghere în țările UE;
- ▶ dezvoltarea/diversificarea mecanismelor specifice activităților privind prevenirea, identificarea și sancționarea abuzului de piață în contextul extinderii domeniului de aplicare asupra unui număr sporit de locuri de tranzacționare (inclusiv ATS) și instrumente financiare;
- ▶ optimizarea activităților specifice abordate în vederea asigurării respectării de către emitenții de valori mobiliare a obligațiilor specifice de transparență curentă și periodică, precum și a drepturilor acționarilor;
- ▶ dezvoltarea/diversificarea mecanismelor specifice activității privind identificarea cazurilor de acțiune concertată și asigurarea respectării prevederilor legale privind derularea ofertelor publice obligatorii sau respectării limitelor de deținere în capitalul social al Societăților de Investiții Financiare (SIF);
- ▶ dezvoltarea capacităților tehnice de supraveghere electronică a tranzacțiilor derulate pe piețele reglementate și sistemele alternative din România (aplicații IT de analiză a datelor în timp real și a datelor istorice);
- ▶ dezvoltarea capacităților tehnice de gestionare a raportărilor primite prin sistemul TREM (Transaction Reporting Exchange Mechanism) cât și a datelor primite de la Trade Repositories în conformitate cu EMIR.

O parte dintre activitățile menționate anterior vor fi realizate prin proiectele de asistență tehnică demarate cu sprijinul Băncii Mondiale, și anume:

Proiectul de asistență privind consolidarea funcției de supraveghere a pieței de capital

se va finaliza în prima parte a anului 2018, având ca scop dezvoltarea instrumentelor de supraveghere a firmelor de investiții și administratorii de fonduri și care se derulează cu sprijinul Băncii Mondiale și al Comisiei Europene.

se urmărește consolidarea funcției de supraveghere off-site a conduitei pentru firmele de investiții și administratorii de fonduri în vederea detectării timpurii a zonelor de risc, atât la nivel individual, cât și la nivelul pieței, precum și consolidarea funcției de supraveghere on-site (control) ca instrument de a detecta și monitoriza probleme atât din punctul de vedere al conduitei, cât și al prudențialității.

Proiectul de asistență privind consolidarea funcției de supraveghere a pieței de capital

are ca scop consolidarea funcției de supraveghere a cerințelor de transparență a emitenților în perspectiva unei abordări bazate pe riscuri și consolidarea capacității instituționale în ceea ce privește supravegherea sectorului de instrumente și investiții financiare.

Măsurile propuse pentru Sectorul Instrumente și Investiții Financiare vin în continuarea unor demersuri derulate și pe parcursul anului 2017 și vizează, în principal:

- ▶ conlucrarea nemijlocită a serviciilor de supraveghere în cadrul etapelor pre și post control;
- ▶ îmbunătățirea feedback-ului oferit de structura de control celorlalte servicii de supraveghere/autorizare urmare a acțiunilor de control desfășurate, în sensul creșterii consistenței acestuia și chiar a elaborării unor planuri de măsuri comune destinate remedierii deficiențelor regăsite la nivelul entităților supravegheate.

Sectorul Sistemului de Pensii Private

În cadrul sectorului sistemului de pensii private urmărim continuarea dezvoltării mecanismelor de supraveghere a activității administratorilor, pentru a asigura funcționarea stabilă a sistemului și protecția participanților și a beneficiarilor. În urma cerințelor de raportare, ASF primește și verifică și monitorizează informații cu privire la:

- ▶ investițiile fondurilor de pensii private, expunerile acestora pe țări, valute, instrumente și emitenți, încadrarea în limitele investiționale și gradul de risc al fiecărui fond;
- ▶ încasarea contribuțiilor și plățile realizate din activele fondurilor de pensii private;
- ▶ calcularea corectă a activului personal a participanților sau beneficiarilor;
- ▶ evaluarea activelor și calcularea valorii activului net;
- ▶ evidența participanților;
- ▶ guvernanța corporativă, rapoartele de audit intern și de administrare a riscurilor aferente administratorilor fondurilor de pensii private;
- ▶ nivelul provizioanelor tehnice și al activelor care le acoperă;
- ▶ evoluția valorii unitare a activului net și calcularea ratelor de rentabilitate;
- ▶ informarea corectă a participanților prin diseminarea unor instrumente de marketing conforme cu realitatea.

În baza datelor colectate, ASF utilizează și dezvoltă indicatori de analiză a riscurilor, pentru a putea identifica semnale de avertizare timpurie și a acționa astfel încât să nu fie afectată stabilitatea sistemului sau protecția intereselor participanților.

Totodată, ASF urmărește armonizarea cadrului de reglementare cu nivelul de dezvoltare a sistemului și cu cerințele de supraveghere, pentru a crește eficiența proceselor desfășurate.

Alinierea legislației primare la directivele și standardele europene armonizarea legislației primare și secundare

Implementarea la nivelul legislației naționale aferentă piețelor financiare nebankare a directivelor și standardele europene, precum și a celor mai bune practici în domeniu reprezintă un proces continuu ce se regăsește permanent între obiectivele ASF. În acest scop pentru 2018, cele mai importante proiecte de revizuire și completare a actelor normative se referă la:

Sectorul Asigurări - Reasigurări

- ▶ elaborarea legislației secundare în aplicarea Legii privind transpunerea Directivei IDD.

Sectorul Investiții și Instrumente Financiare

- ▶ elaborarea legislației secundare în aplicarea legii privind transpunerea Directivei 2014/65/UE a privind piețele instrumentelor financiare (MIFID II);
- ▶ elaborarea legislației secundare în aplicarea Legii privind Fondurile de Investiții Alternative;
- ▶ elaborarea legislației privind organizarea și funcționarea Fondului Suveran de Dezvoltare și Investiții (sub rezerva adoptării proiectului de către Parlamentul României).

Sectorul Sistemului de Pensii Private

- ▶ elaborarea proiectelor de acte normative pentru transpunerea Directivei (UE) 2016/2341 privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale (IORP);
- ▶ elaborarea modificărilor aferente legislației secundare în situația în care legislația primară va stabili modificări cu privire la funcționarea Pilonului II (sistem opțional pentru participare la Pilon II).

Protecția Consumatorilor

- ▶ elaborarea legislației secundare pentru organizarea și funcționarea Fondului de compensare a investitorilor (în aplicarea legii care se află în stadiul final al procesului de adoptare);
- ▶ colaborarea cu FGDSPP pentru elaborarea modificărilor reglementărilor proprii, în cazul adoptării legislației primare prin care se modifică funcționarea Pilonului II.

La nivel integrat

- ▶ elaborarea unui nou regulament referitor la cerințele fit&proper pentru structura de conducere și funcțiile cheie din cadrul entităților reglementate de ASF în scopul alinierii la modificările legislative la nivelul UE (se asigură implementarea celor mai bune practici statuate prin recomandările autorităților europene ESMA - EIOPA);

- ▶ implementarea Ghidului comun privind caracteristicile unei abordări bazate pe risc a acțiunii de supraveghere în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, precum și etapele care trebuie urmate atunci când se efectuează supravegherea în funcție de riscuri;
- ▶ implementarea ghidurilor elaborate de ESMA sau EIOPA;
- ▶ elaborarea legislației secundare în aplicarea legislației primare și a standardelor tehnice/ghidurilor emise de autoritățile europene.

Stimularea dezvoltării piețelor financiare nebancare

Pentru stimularea dezvoltării piețelor supravegheate ne propunem intensificarea dialogului cu alte autorități publice, dezvoltarea de noi protocoale de colaborare, precum și identificarea împreună cu instituțiile de resort responsabile a posibilității emiterii instrumentelor financiare de stat, în special a obligațiunilor cu termen de circulație mai mare de un an, în scopul admiterii acestora spre tranzacționare pe piața reglementată și oferirea către investitorii de retail.

De asemenea, în programul activităților 2018 ne vom canaliza atenția pe următoarele domenii:

Piața Asigurărilor - Reasigurărilor

Creșterea gradului de accesibilitate și atractivitate a pieței asigurărilor și urmărirea cererii de asigurare

Supravegherea asigurătorilor și intermediarilor de asigurări și a indicatorilor precum și a echilibrării ponderilor produselor disponibile prin stimularea acestora cu utilitate maximă pentru consumatori

Stimularea creșterii segmentului de asigurări generale, respectiv a asigurărilor de sănătate și a asigurărilor de viață

Piața Pensiiilor Private

Sprijinirea finalizării legislației privind plata pensiilor

Actualizarea, monitorizarea și adaptarea continuă la condițiile din piață a politicilor de investiții ale fondurilor de pensii

Pregătirea introducerii sistemului de pensii ocupaționale

Piața de Capital

Dezvoltarea pieței de obligațiuni ca alternativă de finanțare prin intermediul pieței de capital și stimularea emisiunilor de obligațiuni realizate de societățile deja listate pe piața de capital

Continuarea măsurilor pentru atingerea statutului de piață emergentă, stimularea creșterii lichidității pieței de capital prin asigurarea unui cadru legislativ conform celor mai înalte standarde

Consolidarea și dezvoltarea infrastructurii pieței de capital prin reiterarea demersurilor necesare și a dialogului interinstituțional pentru înființarea unei CCP sau afilierea la o CCP regională și restructurarea deținerilor de acțiuni în cadrul Secțiunii 1 a depozitarilor centrali

Identificarea unor soluții pentru dezvoltarea pieței de retail prin creșterea numărului de investitori activi, însoțită de creșterea importanței și anvergurii activității fondurilor de investiții

Întărirea capacității instituționale și consolidarea ASF

Întărirea capacității instituționale a ASF în scopul îmbunătățirii eficienței atât în ceea ce privește activitatea de bază aferentă domeniului de reglementare, autorizare, supraveghere și control a entităților care desfășoară activități în sectorul financiar nebancar cât și în ceea ce privește fluxurile operaționale interne și structura IT, se va concentra și anul 2018 pe următorii piloni principali:

- ▶ consolidarea aplicării sistemului de supraveghere bazat pe riscuri, identificarea și exercitarea unui raționament profesional solid în ceea ce privește evaluarea riscurilor la care sunt expuse diferitele entități reglementate;
- ▶ revizuirea cadrului legislativ primar și secundar;
- ▶ întărirea funcției de protecție a consumatorilor;
- ▶ consolidarea cooperării interinstituționale;
- ▶ dezvoltarea, instruirea și formarea profesională a personalului pentru asumarea noilor responsabilități în contextul modificărilor legislative continue;
- ▶ dezvoltarea unei infrastructuri eficiente și a unei capacități adecvate de supraveghere conforme celor mai bune practici internaționale;
- ▶ consolidarea infrastructurii IT, centralizarea raportărilor financiare și construirea unei bănci de date integrate la care să fie conectate toate structurile organizatorice ale ASF;
- ▶ asigurarea principiilor de independență operațională, autonomie financiară, responsabilitate și confidențialitate pentru a pune în aplicare un proces de supraveghere eficient.

Listă abrevieri

AAI = Asociația de Arbitraj Instituționalizat
ADEL = Agenți delegați
AFIA = Administrator de fonduri de investiții alternative
AIFMD = Directiva privind administratorii fondurilor de investiții alternative
ANAF = Agenția Națională de Administrare Fiscală
ANPC = Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
AOPC = Alte organisme de plasament colectiv
APA = Mecanismul de publicare aprobat
ApPA = Asociația pentru Promovarea Asigurărilor
ARM = Mecanismul de Raportare Aprobat
ASF = Autoritatea de Supraveghere Financiară
ASIF = Agenți pentru servicii de investiții financiare
ASE = Academia de Studii Economice
ATS = Sistem Alternativ de Tranzacționare
AURSF = Asociația Utilizatorilor Români de Servicii Financiare
BAAR = Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România
BCE = Banca Centrală Europeană
BM = Banca Mondială
BMR = Regulamentul privind indicii financiari
BNR = Banca Națională a României
BVB = Bursa de Valori București
CA = Consiliul de Administrație
CAFR = Camera Auditorilor Financiari din România
CASCO = Asigurări de mijloace de transport terestru altele decât cele feroviare
CE = Comisia Europeană
CEDAM = Baza de date în care sunt înscrise polițele RCA emise în România
CERS = Comitetului European pentru Risc Sistemic
CNADNR = Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere
CNPP = Casa Națională a Pensiilor Publice
CNSM = Comitetului Național de Supraveghere Macroprudențială
CNVM = Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
CM = Consiliul de Mediere
CMU = Uniunea Piețelor de Capital
CPC/PPP = Contrapartea Centrală
CRD IV = Directiva IV privind cerințele de capital
CRR = Regulamentul privind cerințele de capital
CSB/CFT = Combaterea spălării banilor/ Combaterea finanțării terorismului
CSD = Depozitarul Central
CSDR = Regulamentul privind depozitarii centrali de valori mobiliare
CTP = Sistem Centralizat de Raportare
DAFIA = Directiva privind administratorii de fonduri de investiții alternative
DIICOT = Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
EBA = Autoritatea Bancară Europeană
EIOPA = Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale
ELTIF = Regulamentul privind fondurile europene de investiții pe termen lung
EMIR = Regulamentul privind infrastructura pieței europene
ESMA = Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe
EuSEF = Regulamentul privind fondurile europene de antreprenoriat social
EuVECA = Regulamentul privind fondurile europene cu capital de risc
FARA = Administrator de risc
FCI = Fondul de Compensare a Investitorilor

FDI = Fonduri deschise de investiții
FGA = Fondul de Garantare a Asiguraților
FGDSPP = Fondul de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private
FÎI = Fonduri închise de investiții
FIRDS = Financial Instruments reference Data System
FMI = Fondul Monetar Internațional
FoS = Libera circulație a serviciilor
FoE = Libertatea de stabilire
FP = Fondul Proprietatea
FPVS = Fondul de Protecție a Victimelor Străzii
GDPR = Regulamentul general privind protecția datelor
HFT = Tranzacționarea algoritmică și cu frecvență ridicată
IBP = Indemnizații Brute Plătite
IDD = Directiva privind distribuția de asigurări
IFRS = Standardele Internaționale de Raportare Financiară
IGPR = Inspectoratul General al Poliției Române
IMM = Întreprinderi Mici și Mijlocii
INFE = Rețeaua Internațională pentru Educație Financiară, OECD
INM = Institutul Național al Magistraturii
IOSCO = Organizația Internațională a Comisiilor de Valori Mobiliare
ISIN = Număr internațional de identificare a valorilor mobiliare
IT = Tehnologia Informației
ISF = Institutul de Studii Financiare
JVI = Joint Vienna Institute
LEI = Identificatorul entității juridice
MAD = Directiva privind abuzul pe piață
MAE = Ministerul Afacerilor Externe
MAR = Regulamentul privind abuzul pe piață
MCR = Cerințe de capital minim
MFP = Ministerul Finanțelor Publice
MiFID II = Directiva privind piețele de instrumente financiare
MIFIR = Regulamentul privind piețele de instrumente financiare
MMJS = Ministerul Muncii și Justiției Sociale
MTF = Sistem alternativ de tranzacționare
OFP = Organism de Formare Profesională
ONRC = Oficiul Național al Registrului Comerțului
ONPCSB = Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor
OPC = Organisme de Plasament Colectiv
OPCVM = Organisme de Plasament Colectiv în Valori Mobiliare
OTC = Over-The-Counter
OTF = Sistem organizat de tranzacționare
OUG = Ordonanță de urgență a Guvernului
PAD = Poliță de asigurare obligatorie împotriva dezastrelor naturale
PAID = Pool-ul de Asigurare Împotriva Dezastrelor Naturale
PEPP = Produs paneuropean de pensii personale
PIB = Produsul Intern Brut
PBS = Prime brute subscrise
RCA = Asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto
RCCI = Reprezentanții compartimentelor de control intern
ROF = Regulament de Organizare și Funcționare
SAI = Societate de Administrare a Investițiilor

SAL-FIN = Entitatea de Soluționare Alternativă a Litigiilor în Domeniul Financiar Nonbancar
SCR = Cerințe de capital de solvabilitate
SIBEX = Sibiu Stock Exchange
SFT = Regulamentul privind transparența operațiunilor de finanțare prin instrumente financiare
SIF = Societate de Investiții Financiare
SSIF = Societate de Servicii de Investiții Financiare
SSR = Regulamentul privind vânzările în lipsă
SOT = Sistem Organizat de Tranzacționare
STS = Serviciul de Telecomunicații Speciale
TRACE = Access to Trade Repositories Project
TREM = Transaction Reporting Exchange Mechanism, ESMA
TR = Registre centrale de tranzacții
UCITS V = Directiva V privind organismele de plasament colectiv
UE = Uniunea Europeană
UNSAR = Uniunea Națională a Societăților de Asigurare și Reasigurare din România
VUAN = Valoarea unitară a activului net
XBRL = eXtensible Business Reporting Language

